

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 28 · 10. desember
Sesjonen 2018–2019

Møte mandag den 10. desember 2018 kl. 10

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 28):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet for 2019, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)
(Innst. 14 S (2018–2019), jf. Prop. 1 S (2018–2019))
2. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 158/2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2017/1128 (portabilitetsforordningen)
(Innst. 82 S (2018–2019), jf. Prop. 10 LS (2018–2019))
3. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i åndsverkloven mv. (portabilitet av nettbaserte innholdstjenester mv.)
(Innst. 83 L (2018–2019), jf. Prop. 10 LS (2018–2019))
4. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olav Urbø, Ole André Myhrvold, Sandra Borch, Ivar Odnnes og Nils T. Bjørke om innføring av full rettighetsbasert merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner
(Innst. 65 S (2018–2019), jf. Dokument 8:229 S (2017–2018))
5. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Mona Fagerås og Karin Andersen om et femårig nasjonalt biblioteksløft
(Innst. 64 S (2018–2019), jf. Dokument 8:219 S (2017–2018))
6. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 186/2017 av 22. september 2017 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettar og multiterritoriell lisensiering av rettar til musikkverk for bruk på nettet i den indre marknaden
(Innst. 90 S (2018–2019), jf. Prop. 97 S (2017–2018))
7. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven, sosialtjenesteloven og enkelte andre lover samt oppfølging av anmodningsvedtak om pleiepengeordningen (samleproposisjon høsten 2018)
(Innst. 93 L (2018–2019), jf. Prop. 12 L (2018–2019))
8. Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (justering av gebyrer)
(Innst. 105 L (2018–2019), jf. Prop. 9 L (2018–2019))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i utlendingsloven (tilbakeholdelse og innbringelse m.m.)

(Lovvedtak 12 (2018–2019), jf. Innst. 72 L (2018–2019) og Prop. 117 L (2017–2018))

10. Stortingets vedtak til lov om endringer i sjøloven mv. (fjerning av vrak)
(Lovvedtak 13 (2018–2019), jf. Innst. 75 L (2018–2019) og Prop. 105 LS (2017–2018))
11. Stortingets vedtak til lov om endringer i personopplysningsloven (bekjempelse av arbeidslivskriminalitet)
(Lovvedtak 14 (2018–2019), jf. Innst. 80 L (2018–2019) og Prop. 115 L (2017–2018))
12. Stortingets vedtak til lov om endringer i kulturminnelova
(Lovvedtak 15 (2018–2019), jf. Innst. 67 L (2018–2019) og Prop. 99 L (2017–2018))
13. Stortingets vedtak til lov om endringer i vegtrafikkloven (parkeringsavgift for nullutslippsmotorvogner og sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter)
(Lovvedtak 16 (2018–2019), jf. Innst. 73 L (2018–2019) og Prop. 6 L (2018–2019))
14. Stortingets vedtak til lov om endringer i statsborgerloven (avvikling av prinsippet om ett statsborgerskap)
(Lovvedtak 17 (2018–2019), jf. Innst. 74 L (2018–2019) og Prop. 111 L (2017–2018))
15. Referat

Presidenten: Representantene Kari *Henriksen*, Himanshu *Gulati*, Abid Q. *Raja*, Hanne Dyveke *Søttar*, Une *Bastholm*, Geir *Pollestad* og Trond *Giske*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Følgende innkalte vararepresentanter tar nå sete:

For Vest-Agder fylke: Theodor *Helland*

For Hordaland fylke: Sigurd *Hille*

For Møre og Romsdal fylke: Anne Kristin *Bryne*

For Oppland fylke: Ingjerd Thon *Hagaseth*

For Oslo: Mats A. *Kirkebirkeland*

For Sør-Trøndelag: Geir Arild *Espnes* og Mona *Berger*

For Vestfold fylke: Henning *Wold*

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges én settepresident for Stortingets møte i dag og én settepresident for denne ukens møter – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Svein Harberg for denne ukens møter og Kari Kjønås Kjos for dagens møte. – Andre forslag foreligger ikke, og Svein Harberg anses enstemmig valgt som settepresident for inneværende ukes møter, og

Kari Kjønås Kjos anses enstemmig valgt som settepresident for dagens møte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at Stortingets møte i dag avbrytes kl. 12 for at representantene skal kunne delta ved utdelingen av Nobels fredspris i Oslo rådhus.

Som en følge av dette vil presidenten foreslå at møtet settes igjen kl. 15.30 til dagens kart er ferdigbehandlet. – Ingen innvendinger er kommet mot forslaget, og det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:02:10]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Bevilgninger på statsbudsjettet for 2019, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3) (Innst. 14 S (2018–2019), jf. Prop. 1 S (2018–2019))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil debatten deles i to, slik at man først behandler budsjettkapitlene under Barne- og likestillingsdepartementet, rammeområde 2, og deretter budsjettkapitlene under Kulturdepartementet, rammeområde 3.

– Det anses vedtatt.

Etter ønske fra komiteen vil presidenten foreslå at hver del av debatten blir begrenset til 1 time og 10 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Miljøpartiet De Grønne 5 minutter og Rødt 5 minutter.

I tillegg får medlemmer av regjeringen 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det i debattens del 1 og del 2 – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalspersoner og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [10:03:52] (komiteens leder): Først vil jeg få lov til å takke komiteen for et godt samarbeid rundt budsjettet. Vi er kommet vel i havn.

Regjeringens langsiktige mål er et bærekraftig velferdssamfunn og et tryggere Norge. Dette budsjettet styrker velferden i kommunene og det sosiale sikkerhetsnettet for dem som trenger det aller mest. Regjeringen fører en aktiv likestillingspolitikk og en god politikk

for dem som trenger det. Grunnet en solid økonomisk vekst har vi råd til gode velferdsordninger.

Derfor har vi sammen med Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti foreslått å øke barnetrygden med 1 000 kroner i året fra 1. mars 2019. I tillegg har vi foreslått å øke engangsstønaden med 20 000 kroner. Det betyr at dersom mor ikke har vært i arbeid i minst seks av de ti siste månedene før stønaden tar til, vil hun nå få utbetalt om lag 83 000 kroner.

Dette er ikke et angrep på arbeidslinjen, slik Arbeiderpartiet hevder. Kontantstøtte og engangsstønad er kortvarige ytelser. Justeringen av barnetrygden vil gi en liten, men god økning til alle familier, men den er ikke tilstrekkelig til at foreldrene er bedre tjent med å være hjemme og ikke gå ut i arbeidslivet.

Dog er det en bekymring at Statistisk sentralbyrå viser at barnefattigdom er økende, særlig i storbyer, og over 50 pst. av barn som lever i lavinntektsfamilier, er barn som har foreldre med innvandrerbakgrunn. Der må vi ta ytterligere grep.

Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom har som formål å motvirke og dempe konsekvenser av fattigdom blant barn og unge. Barn og unge skal få delta på viktige sosiale arenaer som ferie- og fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes inntekt og sosiale situasjon. I budsjettet har regjeringspartiene sammen med Kristelig Folkeparti tredoblet denne tilskuddsordningen – fra 100 mill. kr i 2014 til nå over 300 mill. kr.

Noen barn vokser dessverre opp i familier som ikke kan ta vare på dem. Barnevernet skal gi nødvendig hjelp og omsorg til barn som lever under forhold som kan skade dem både fysisk og psykisk. Kvalitet og effektivitet i barnevernet er viktig. Komiteen er tilfreds med at det er satt av midler i budsjettet til digitale løsninger. God styringsinformasjon er nødvendig for samhandling mellom de ulike etatene i barnevernet. Rapporter har også vist at det er et stort behov for kompetanseheving. Det er nødvendig med utdanning, kompetansekrav og autorisasjon for å heve kvaliteten på tjenestene. Det er fra departementets side satt i gang en kompetansestrategi frem mot 2024, og 80 mill. kr ble bevilget i 2018 til kompetansehevende tiltak som nå er iverksatt.

Det er viktig å understreke at det offentlige har ansvar for barnevernstjenesten. Kommunene er i dag avhengige av ulike private tilbydere innen tjenesten. Det er ikke dokumentert noen forskjell i kvalitet om tilbyderen er statlig eller privat. Departementet vurderer nå rammene for bruk av private aktører. Det er et mål at bruk av institusjonsplasser og akutttinnleggelser skal reduseres. Bruk av fosterhjem krever at foreldrene får veiledning og støtte, og budsjettavtalen med Kristelig Folkeparti sikrer 22 mill. kr til veiledning av foreldre.

Under budsjettøringen var ulike barne- og ungdomsorganisasjoner opptatt av at barn og unge må bli hørt i saker som gjelder dem. Nå har departementet varslet en ny barnelov, som er sendt på høring. Selv om barnas mulighet til å bli hørt er blitt styrket av departementet, er det fortsatt behov for at barna dras mer med inn i avgjørelser som gjøres om dem.

Vi har hatt en god del saker i barnevernet som har vært veldig uheldige, og jeg er veldig glad for at barne- og likestillingsministeren tar skikkelig tak i det og virkelig setter barn og barns velferd på dagsordenen.

Jeg tar opp forslag nr. 18.

Presidenten: Representanten Kristin Ørmen Johnsen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [10:09:12]: Representanten snakket ikke om en viktig del av dette budsjettet, og det er likestillingsbudsjettet. Det siste året har jo vært preget av metoo-kampanjen, som virkelig satte lyskasterne på samfunnsproblemet seksuell trakassering. Alle politikere, fra alle partier, har støttet kampanjen, holdt fine taler og vært sjokkert over de historiene man har hørt, også representantene fra Høyre.

Men det som virkelig betyr noe, er ikke hva man sier, men at man faktisk gjør noe. Det er den brede likestillingspolitikken som er det beste virkemidlet mot skjevheter i makt, som også gir muligheter for utnyttelse. Denne regjeringen har satt likestillingen i revers gjennom fem år ved å kutte i de tiltakene som har gjort Norge til det likestillingslandet vi er. Mange av oss trodde kanskje at metoo-kampanjen også kom til å åpne øynene til regjeringen, men den gang ei – ikke ett nytt likestillingspolitisk tiltak er på plass i budsjettet. Tvert imot fortsetter man politikken med at bevilgningen står på stedet hvil, noe som betyr reelle kutt.

Synes representanten det er riktig at likestilling er noe man bare skal være opptatt av i festtaler, og er det greit at regjeringen ikke leverer et eneste tiltak i budsjettet?

Kristin Ørmen Johnsen (H) [10:10:24]: Takk for spørsmålet – det er et viktig spørsmål.

Likestilling handler ikke bare om å bevilge penger, det handler også om hvordan staten innretter seg. Det som har skjedd nå, er at Likestillings- og diskrimineringsombudet har blitt et mye sterkere pådriverorgan. Vi har også styrket Diskrimineringsnemnda, som har fått flere oppgaver. De har nå myndighet til å håndheve forbud bl.a. mot seksuell trakassering. Det har vært ute til høring. Det er et helt konkret resultat av den metoo-kampanjen som har vært.

Så er det en rekke tiltak som regjeringen setter i gang bl.a. for å få en jevnere kjønnsbalanse i utdan-

ningsløpene. Likestilling handler ikke kun om Familie- og likestillingsdepartementets politikk. Det er en politikk som må gjennomsyre alle departementer i regjeringen, og dermed også Næringsdepartementet, hvor man har satt i gang et tomillionersopplegg for å få flere kvinnelige toppledere.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:11:46]: Mitt spørsmål går til talspersonen for Høyre og gjelder forbrukslån. Gjeldsgraden blant nordmenn, særlig når det gjelder forbrukslån, har hatt en ekspansiv vekst de siste årene – en usunn og bekymringsfull utvikling. Mange tar opp lån som de sliter med å betjene. Et enstemmig storting ba regjeringen om å komme tilbake til Stortinget senest høsten 2018 med forslag om å forby aggressiv markedsføring av forbrukslån. Dette har ikke regjeringen fulgt opp. Norge er et av verdens mest forgjeldede land, og Finanstilsynet, Norges Bank og Forbrukerrådet mener det er en urovekkende utvikling. Bekymrer ikke dette også Høyre? Hvis jo, hvilke tiltak og reguleringer bør på plass raskt, ifølge representanten?

Kristin Ørmen Johnsen (H) [10:12:32]: Takk for spørsmålet. Ja, det er bekymringsfullt med kredittlån. Nå skal det være et møte hvor likestillingsministeren vår møter flere av regjeringskollegaene sine nettopp for å diskutere hvordan man kan utforme og gjøre dette enda trangere for dem som ønsker å lokke folk ut i lånefellen, som man kaller det. Det er gjort en del grep fra Finansdepartementets side, bl.a. har de som skal inndrive kredittgjelden, nå blitt pålagt at ikke bare gjelden til det ene selskapet skal vises på fakturaen. Kredittgjelden på alle områder skal vises, slik at den som mottar det, får en fullstendig oversikt. Dessuten er det nye reguleringer ute på høring, som departementet vil få tilbake. Så der gjøres det en del.

Freddy André Øvstegård (SV) [10:13:39]: Det er ingen tvil om at metoo-bevegelsen har vært en samfunnsrevolusjon som har satt ord på det mange av oss lenge har visst, nemlig at seksuell trakassering er et samfunnsproblem. Jeg er glad for at representanten fra Høyre nevner opposisjonens gjennomslag om endelig å få innført et lavterskel håndhevingsforbud mot seksuell trakassering og ikke minst å styrke Likestillings- og diskrimineringsombudets hjelpetilbud – to vedtak opposisjonen fikk igjennom i vår for å følge opp også politisk den samfunnsrevolusjonen metoo-bevegelsen har vært. Da er det paradoksalt at samtidig som representanten fra Høyre skryter av dette – opposisjonens gjennomslag – får både Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda en realnedgang i dette statsbudsjettet. De må kutte. Hvordan henger egentlig det sammen? Hvordan skal de tusenvis av kvinnene som

har fortalt sine historier, få rettferdighet når disse tilbudene svekkes?

Kristin Ørmen Johnsen (H) [10:14:44]: Jeg mener at tilbudene ikke svekkes. Jeg mener at vi nå faktisk har ryddet ganske godt strukturelt, og vi har, som nevnt, et likestillings- og diskrimineringsombud, som skal være pådriveren. En ting er de metoo-sakene som har skjedd, en annen ting er å forebygge videre framover, det er viktig. Så har vi Diskrimineringsnemnda, som nå har fått en håndhevingsoppgave. Jeg tenker at det er det store strukturelle grep ved, og det er det viktig å ta. Som jeg nevnte, det er ikke bare penger, det er snakk om samfunnsstrukturer generelt, og det er bl.a. viktig at staten i sine oppdragsbrev til alle statlige etater, enten det gjelder universiteter eller KS i kommunene, krever at de jobber systematisk med både diskriminering og ikke minst seksuell trakassering. Der har også barne- og likestillingsministeren utfordret næringslivet.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Kari Henriksen (A) [10:16:04]: Forskjellene i Norge øker. Kuttene i formuesskatt gir mer penger i lommeboka til dem som har mest fra før, og 6,9 mrd. kr mindre til fellesskapet og utvikling av velferden. Høyrepolitikken vil det sann.

Økende forskjeller rammer særlig barns hverdag og livskvalitet. Det rammer familiene, som er det første og viktigste fellesskapet barna blir en del av. Økte forskjeller bidrar til at tilliten i samfunnet svekkes, både mellom folk, mellom grupper i befolkningen og mellom folk og samfunn. Å la være å motvirke økende forskjeller strider mot den norske modellen, som bygger på innsats og fordeling, tillit og samarbeid. Det strider mot måten vi skaper sterkere fellesskap på.

Nå skal det visstnok lages en stortingsmelding om ulikhet – enda en utredning, enda et dokument som skal bidra til at regjeringa i den politiske debatten har noe å vise til når forskjellene i samfunnet blir for plagsomme å forsvare. Innen 2019 er omme, vil de tusen rikeste i Norge ha fått 1,3 mill. kr hver av Solberg-regjeringa gjennom kutt i formuesskatten. Halvparten av Norges befolkning har ikke fått et eneste øre. Dette skaper økende forskjeller og ulikhet, så spar oss for flere meldinger, gi oss håndfaste forslag til å fordele rettferdig og utvikle fellesskapet.

Det er ideen om jobb til alle og et rettferdig skattesystem som har gitt oss et av verdens beste velferdssamfunn, ikke skattekutt og underfinansiering av fellesskapets institusjoner. På område etter område viser høyrepolitikken sin manglende konsistens mellom ord og handling. De sier de vil ha flere i arbeid, men innfører virkemidler som gjør at utviklingen går i feil retning. Vi ser det innen likestillingspolitikken, som regjeringa re-

verserer, og manglende tiltak for å gi flere kvinner muligheten til å jobbe fulltid. Vi ser det gjennom den utstrakte troen på kontantytelser i familiepolitikken, med utvidelser i kontantstøtteordningen. Høyre går nå i breisjen for en fleksibel kontantstøtteordning, en ordning som NHO og LO advarer sterkt imot, fordi det virker motsatt av arbeidslinja og motsatt av inkluderingslinja. De taler for døde ører. Høyre-regjeringa fortsetter sitt ideologiske korstog med en politikk som ikke har noen annen rød tråd enn disse tre: å sørge godt for sine rike venners formue, tappe offentlig virksomhet for oppgaver og penger og ivareta de sterkestes rett på bekostning av dem som trenger at fellesskapet stiller opp.

Gjennom Arbeiderpartiets budsjett viser vi hvordan vi kan skape verdier, omfordele mer rettferdig, inkludere alle, samarbeide om å redusere forskjellene, gi flere en bedre hverdag og gjennom dette styrke fellesskapet og troen på framtida:

- et enkelt måltid til alle i grunnskolen
- nei til økte priser i barnehagen
- gratis og rimeligere tannhelsetilbud for ungdom
- bedre kvalitet med flere kompetente voksne i barnehage og skole
- flere idrettsanlegg og gratis eller rimelig arealleie for fritidsaktiviteter
- krav til felles ansvar for at kontingenter og deltakelse ikke skal ekskludere barn i hverdagen
- gratis utlånsordninger der BUA-satsingen er særlig viktig for å sikre profesjonell utleie og smart ressursbruk for oss alle
- flere åpne møteplasser for ungdom, kulturkort for ungdom og bidrag som gir alle grunnlag for gode ferieopplevelser
- romsligere og enklere arbeidsvilkår for ungdomsorganisasjonene

Dokumentasjonen som viser et påtrengende behov for endringer i barnevernet, er bunnsolid. Som et siste tilskudd er det verdt å vise til kontrollkomiteens behandling av Riksrevisjonens rapport om svikt i håndteringen av barn som trenger akutt plassering, behandlet her i Stortinget den 4. desember. I innstillinga uttrykkes det betydelig bekymring for myndighetenes håndtering av akuttplasseringer i barnevernet. En samlet komité uttaler:

«Komiteen er overrasket over og bekymret for at den manglende felles forståelsen har fått råde over så lang tid.»

Videre:

«Det er spesielt urovekkende at det ikke er enighet om når bistandsplikten er oppfylt.»

Og endelig:

«Komiteen vil påpeke departementets ansvar for å følge opp de lover og forskrifter som gjelder, og gripe fatt i mangler og utfordringer.»

Sett i lys av dette og sammen med Barneombudets påpeking av behovet for flere kompetente voksne til å bidra til barnevernet i kommunene, måtte og burde vi kunne forvente spor av en mer handlekraftig barneminister i regjeringas budsjettforslag. Men sånn er det altså ikke. For femte gang fremmer høyre-regjeringa et budsjettforslag uten vekst i antall stillinger i det kommunale barnevernet. Som før er det vekst i de private kommersielle aktørene som skiller seg ut, når det kommer til budsjettet.

Vi gjentar vårt forslag om å øke antall stillinger i det kommunale barnevernet med 200 mill. kr til dem som er og skal være nærmest våre mest utsatte barn og familier. Vi foreslår å styrke den barnevernfaglige utdanningen, vi vil øke brukerorganisasjonenes delaktighet i utviklings- og opplysningsarbeidet, og i tillegg foreslår vi økt innsats i forsknings- og kompetanseutvikling. Vi vil stimulere til nye forsøk med tverrfaglige lavterskeltiltak for barnevern og oppveksttilbud i kommunene og foreslår forsøksmidler til det.

Da stortingsflertallet i vår stilte krav til regjeringa og vedtok å øke andelen ideelle aktører uten at det går på bekostning av det offentlige, var det et stort skritt i riktig retning av å få et bedre barnevern. Dette politiske vedtaket har også stor støtte ute i organisasjonene, i ideelle virksomheter og blant ansatte. Dette vil utvilsomt være et vesentlig bidrag til å sikre at ressursene vi setter inn, faktisk brukes på barna og til barns beste. Hvert enkelt barn og hver familie er unik, og barnevern er ikke egnet for anbud, konkurranse, stykkprising og fortjeneste.

Herved tar jeg opp de forslagene Arbeiderpartiet har i saken.

Presidenten: Representanten Kari Henriksen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Silje Hjemdal (FrP) [10:23:09]: I budsjettet til Arbeiderpartiet hevdes det at antallet stillinger i det kommunale barnevernet har stått stille de siste fem årene. Sannheten er at antallet stillinger i det kommunale barnevernet har økt med over 1 100 stillinger, eller rundt 24 pst., siden 2013. Det betyr at det kommunale barnevernet er styrket, og jeg lurer derfor på: Hvordan klarer Arbeiderpartiet å tegne et virkelighetsbilde som rett og slett ikke er riktig?

Kari Henriksen (A) [10:23:43]: Da tror jeg vi skal starte med å lese budsjettet grundig. Det Arbeiderpartiet sier, er at denne regjeringen, som Høyre og Fremskrittspartiet nå har styrt i fem år, ikke har levert budsjettmidler til flere stillinger. Det er en vesentlig forskjell. Det at andre aktører ute i kommunene har styrket barnevernet med stillinger på egen kjøp, er resultatet. Det er også

en videreføring av pakken som Arbeiderpartiet og Stoltenberg-regjeringa la opp til da vi styrte, der vi la inn øremerkede stillinger til det kommunale barnevernet. Den øremerkingen fjernet Høyre og Fremskrittspartiet så fort de kom i regjering. Siden har det nesten ikke kommet en krone til barnevernet fra regjeringa. Det er riktig at det har kommet noen stillinger i forhandlinger med partier på Stortinget, men altså ikke fra Høyre og Fremskrittspartiet i regjering.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [10:24:47]: I Norge har det vært lang tradisjon for at det offentlige har kjøpt barnevernstjenester fra det private. Bruk av private barnevernsinstitusjoner har det vært i over 50 år. Det er en praksis som regjeringen Brundtland, Jagland og Stoltenberg har hatt, og en praksis som også var grei med SV i regjering. Det er ikke dokumentert ulikheter i kvaliteten i tilbudet mellom de private og de statlige. Under Stoltenberg-regjeringen brukte man faktisk mye av det private. Nå har også en rapport fra Menon Economics vist at overskudd fra private kanaliseres tilbake til bedriften til utvikling.

Det som undrer meg, er: Hvorfor denne snuoperasjonen hos Arbeiderpartiet?

Kari Henriksen (A) [10:25:36]: En kan jo undre seg litt over det. Kanskje henger det sammen med at vi har fått en ny regjering, som har en ideologisk overbygning som sier at kommersialisering skal gå foran hensynet til barna og bruk av fellesskapets penger på barna. Det er den store politiske forskjellen mellom Stoltenberg-regjeringa og denne regjeringa. Stoltenberg-regjeringa ville ha kontroll over private kommersielle virksomheter og innførte lovverk for bl.a. å kontrollere overskudd sånn at det ble pløyd tilbake til bedriftene.

Høyre-regjeringa har en helt annen innfallsvinkel, der de heier på kommersialisering og sier at det er et like godt virkemiddel som all annen virksomhet i offentlig sektor. Der er det full uenighet mellom Høyre og Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet. Vi mener at det offentliges og fellesskapets penger skal pløyes tilbake til barna, ikke til bedriftene som tar ut overskuddet i utenlandske investeringsselskaper.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Silje Hjemdal (FrP) [10:27:09]: Dette budsjettet har et hovedfokus på arbeidet mot vold og overgrep, en økt innsats rettet mot barn i familier som lever med vedvarende lav inntekt, samt – og ikke minst – et bedre barnevern.

Trygghet handler også om gode velferdsordninger. Å få hjelp når man trenger det, og å få delta i et samfunn der mulighetene er mange og forskjellene små, er kan-

skje noe av det som kjennetegner Norge. Tidlig innsats og bedre forebygging er sentralt for oss når det gjelder å hjelpe barn som lever i familier med vold, familier med lav inntekt og de som trenger hjelp fra barnevernet. Dette er områder som vi ønsker å fortsette å styrke i 2019.

Økningen av tilskuddet til familievernets offentlige kontorer på 20 mill. kr viser hvor viktig familievernet er som satsingsområde for regjeringen, og hvor viktig det er i budsjettforliket vi har inngått med Kristelig Folkeparti. Det er fordi det er vanskelig i familier der barn, spesielt de som er utsatt for et samlivsbrudd, kan risikere å bli stående i svært utfordrende og krevende situasjoner, gjerne der det er mye konflikt. Alt arbeid som bidrar til et lavere konfliktnivå mellom foreldre og et bedre samarbeidsklima i familien, er viktig for både barn, voksne og samfunnet ellers.

Ellers registrerer jeg at vi får en del angrep fordi man har økt barnetrygden. Jeg synes det er med stolthet vi kan si at vi er de første partiene på over 20 år som har tatt dette grepet. Barnetrygden er et tiltak som skal virke utjevnende, og denne historiske økningen er et viktig grep som betyr mest for dem som har minst. En styrket barnetrygd er også en viktig investering i alle familier, ikke bare småbarnsfamiliene, men også de familiene som har eldre barn, for vi vet jo at man er barn helt til man er 18 år.

Jeg vil også peke på viktigheten av regjeringens nye strategi for integrering, som skal bidra til at flere kommer seg i arbeid. Et av de viktigste tiltakene for at færre barn skal vokse opp i barnefattigdom, er nettopp at foreldrene kommer seg i arbeid. Derfor er det et av de viktigste grepene vi som politikere kan gjøre og legge til rette for.

Vi, de fire partiene som har inngått et budsjettforlik, har i dag også lagt fram forslag om å øke tilskuddet til Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom med 20 mill. kr, herunder Barnas Stasjon, Ferie for alle og FRI, Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold. Det er også et viktig bidrag til bekjempelsen av barnefattigdom, nettopp fordi barn bør få muligheten til å delta på ferier og aktiviteter i fritiden sin.

Ellers kan jeg melde om at vi er veldig spent på det som regjeringen nå har planer om å sende ut på høring når det gjelder ny barnevernslov. Det er varslet å komme i 2019. Det arbeidet vil Fremskrittspartiet følge svært nøye.

Så over til mitt siste lille hjertesukk: Vi er helt enige om at det er det offentlige som skal ha ansvaret for barnevernet i Norge. Både stat og kommune er imidlertid helt avhengige av at dette tilbudet suppleres av private, ideelle og kommersielle leverandører. Jeg synes derfor det er veldig trist når en del av debatten om hvorvidt vi skal ha et privat, ideelt eller offentlig drevet barnevern,

ikke er forankret i vurderinger av barnets beste og kvaliteten i tjenesten, men framstår som begrunnet i ideologi. Det finnes ingen forskningsrapporter som konkluderer med at kvaliteten er bedre i det offentlige. Det er imidlertid forskjell i kvalitet fra institusjon til institusjon, både i det private og i det offentlige, og det er noe vi selvsagt skal ta på alvor.

Med de ordene takker jeg for meg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Henriksen (A) [10:32:56]: Barnevernet får mye kritikk, fra Helsetilsynet, NOU-er og analyseinstitutter, og nå sist fra Riksrevisjonen når det gjelder akuttplasing av barn. Flere peker på at en trenger flere ansatte som har bedre tid til det enkelte barn. Det er også barnevernsbarnas organisasjoner veldig opptatt av.

Fremskrittspartiet var før de kom i regjering, veldig opptatt av barnevern. De sto på barrikadene, og de var svært offensive for forbedringer i barnevernet. Nå har det gått fem år uten at Høyre og Fremskrittspartiet har levert midler til flere stillinger, og det er altså fremdeles ramsalt kritikk, bl.a. fra Riksrevisjonen. Hvor godt mener Fremskrittspartiet at de har fått gjennomslag i regjeringen for barnevernspolitikken?

Silje Hjemdal (FrP) [10:33:58]: Takk for et godt spørsmål fra representanten. Jeg kan garantere og med hånden på hjertet si at Fremskrittspartiet fremdeles er veldig opptatt av barnevernsbarna og ikke minst av å høre på dem som har stått i situasjonen selv. Det er også derfor vi i budsjettforliket med Kristelig Folkeparti gir øremerkede midler til Landsforeningen for barnevernsbarn.

Jeg synes premissene for spørsmålet fra representanten er litt feil. Som jeg redegjorde for i en replikk til representanten tidligere, har det faktisk vært en økning på over 1 100 stillinger i det kommunale barnevernet etter at Fremskrittspartiet kom inn i regjering, dvs. vesentlig flere. Det er blitt ca. 24 pst. flere ansatte i det kommunale barnevernet etter at vi overtok makten fra Arbeiderpartiet.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:35:14]: Barnevernet blir fryktelig viktig for komiteen framover, men nå må vi feire at det i budsjettforliket endelig kom en økning i barnetrygden. Vi mener det er et tiltak som særlig er bra for lavinntektsfamilier. Senterpartiet har også valgt å øke barnetrygden i sitt alternative budsjett nå og tidligere. I tillegg har vi i år innført et ekstra tilskudd til barnetrygden på 2 000 kr i måneden fra hvert tredje barn til de familiene som har mange barn. Ser Fremskrittspartiets representant at barnetrygden er et godt tiltak for lavinntektsfamilier, og vil representanten vurdere å

være med på å se om ikke det å øke tilskuddet fra hvert tredje barn til familier med mange barn er en god løsning?

Silje Hjemdal (FrP) [10:36:08]: Takk for et godt spørsmål. Jeg er helt enig med representanten fra Senterpartiet i at barnetrygden er et godt supplement for barnefamiliene, slik det er i dag, og – som jeg sa fra talerstolen i mitt innlegg – ikke bare for småbarnsfamiliene, men også for familiene som har eldre barn, nettopp fordi man er barn til man er 18 år.

Representantens forslag om å utvide barnetrygden fra tredje barn har ikke Fremskrittspartiet tatt stilling til. Det er ikke til behandling i vårt forslag til budsjett som foreligger her i dag, men jeg er veldig åpen for å se på andre tiltak som kan hjelpe familier og stimulere til at det er lettere å få barn og få økonomien til å gå rundt.

Freddy André Øvstegård (SV) [10:37:16]: Fremskrittspartiet er jo et parti som ble stiftet på en idé om å stoppe sløseri av skattebetalernes penger. Lenge har de vært høye og mørke i sin kritikk av ufornuftig offentlig pengebruk. Men den pipa får sannelig en annen tone når Fremskrittspartiet er blant de varmeste forsvarerne av at skattebetalernes penger som er bevilget til velferd, forsvinner ut i profitt og ikke brukes til f.eks. barns omsorg og beskyttelse i barnevernet. I Østfold, som et eksempel, ble et barnevernsselskap bygget opp med skattebetalernes penger solgt for nesten 60 mill. kr, og pengene gikk rett til selskapets tidligere eier. Mener representanten Hjemdal fra Fremskrittspartiet at dette er en fornuftig og forsvarlig bruk av skattebetalernes penger?

Silje Hjemdal (FrP) [10:38:13]: Jeg vil takke representanten for spørsmålet. Jeg kan garantere representanten fra SV at Fremskrittspartiet fremdeles er opptatt av skatter og avgifter. I budsjettdebatter som har gått i denne salen tidligere, har SV kritisert Fremskrittspartiet nettopp for det, nettopp fordi vi har prioritert skattelette til folk flest. Så dette går jo litt motsatt vei.

Selvfølgelig er vi opptatt av hvordan skattebetalernes penger brukes, men for meg og for Fremskrittspartiet er det aller viktigste at barnet får den hjelpen det trenger. Om man har en logo på drakten fra en privat, en ideell eller en offentlig aktør, spiller faktisk ingen rolle for oss. Her er det barnets beste som står i fokus, ikke en ideologi der man går til krig mot dem som ønsker å delta i helt lovlige anbudsprosesser.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:39:35]: Senterpartiet ønsker en familiepolitikk som skal gi foreldrene tid og rom til å være foreldre. Vår barne- og familiepolitikk skal bidra til å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller,

skape god livskvalitet og gi alle barn rett til en trygg og god oppvekst, uansett hvor de bor i landet.

Senterpartiet har, som alle vet, store ambisjoner om gode tjenester nær folk. Vi er veldig opptatt av å minske forskjellene mellom folk geografisk, men gjennom en rekke satsinger i vårt alternative budsjett ønsker Senterpartiet også å vise hvor opptatt vi er av å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller, ikke minst når det kommer til barn og unge. Det gjør vi da også til gagns, ved å bidra til at kommunene får hele 2 mrd. kr mer å rutte med – også fylkeskommunene får 2 mrd. kr mer – enn det regjeringen synes de burde få.

I tillegg ønsker vi å bidra til å utjevne forskjeller, bl.a. gjennom å øke ytelsene til barnefamilier, forsterke det offentlige ansvaret for barnevernstiltak og satse på bedre psykisk helsevern i den sektoren, innføre gratis skolefrukt, bevilge mer penger til leirskoleopplæring og øke bevilgningene til ulike fritidsaktiviteter for barn med økonomiske utfordringer. På toppen av dette styrkes kulturfeltet og frivilligsektoren betraktelig i forhold til hva regjeringen gjør, for det er også viktig for barn og unges utvikling. I Senterpartiet er vi svært bekymret for den voksende fattigdommen i samfunnet vårt og mener det er helt nødvendig å jobbe tverrsektorielt for å løfte folk ut av fattigdom, slik vårt alternative budsjett legger opp til.

Barnetrygd er en universell ordning som har utjevnenende effekt. Den har i årevis stått på stedet hvil, og Senterpartiet har de siste årene ment at det er nødvendig å iverksette en opptrappingsplan for barnetrygden, slik at den stiger mer i takt med den generelle prisutviklingen. I vårt alternative budsjett har vi derfor lagt inn en samlet økning på 190 mill. kr til barnetrygd. Vi innfører bl.a. et tillegg på 2 400 kr fra det tredje barnet og velger også å gjeninnføre Finnmarks- og Svalbard-tillegget.

Det er gledelig at Kristelig Folkeparti i budsjettforliket har klart å få regjeringen med på et enda større løft for barnetrygden enn det vi i Senterpartiet la opp til. Håpet mitt er at et samlet storting i årene framover fortsetter å øke barnetrygden og også blir med på ekstra ytelser til familier i Finnmark og på Svalbard og til familier med mange barn, som en god del av de fattigste familiene våre har.

Engangsstønaden for dem som ikke har vært i inntektsbringende arbeid før fødsel, er en annen viktig ordning som vi i Senterpartiet støtter opp om. Det viser seg at mange av familiene som mottar engangsstønad ved fødsel i dag, har en vanskelig økonomisk situasjon. I sju av ti tilfeller der mor mottar engangsstønad, lever familiene under eller rundt lavinntektsgrensen. Engangsstønaden fungerer som en sikkerhetsventil, særlig i fasen som nybakte foreldre. Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti gjennom budsjettforliket har sikret en økning i

stønaden, og vil vise til at vi i Senterpartiet foreslo å øke engangsstønaden med 1 000 kr i vårt alternative budsjett.

Barnevernet er et svært og komplekst felt. Det er store utfordringer knyttet til denne sektoren. Vi i Senterpartiet vil styrke fellesskapsløsningene og jobbe for at ansvar og drift skal være mest mulig i det offentlige og i den ideelle sektoren. Vi ønsker ikke en utvikling der fellesskapets midler forsvinner i utbytte til store kommersielle aktører med bankkonto i skatteparadis. Vi finner det også uheldig at regjeringen fortsetter å legge aktivt til rette for bruk av anbud i barnevernet. I vårt alternative budsjett foreslår vi en omprioritering på 150 mill. kr av bevilgningen som skal gå til kjøp av private barnevernstiltak – heller da til oppbygging og styrking av offentlige barnevernstiltak.

I tillegg ser vi det høyst nødvendig å styrke den psykiske helsehjelpen i barnevernet i budsjettet med 30 mill. kr mer enn regjeringen. I rapporten Psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner, fra 2015, fant man at barn og unge i barnevernet ikke får den hjelpen de har krav på. Det må de få.

Jeg vil også benytte anledningen til å berømme de mange gode tiltak og aktiviteter frivilligheten står for, når det kommer til det å gi barn og unge best mulig oppvekstvilkår. Senterpartiet prioriterer den frivillige sektoren høyt og har en storsatsning på frivillige organisasjoner og lag i vårt alternative budsjett for 2019 på 236 mill. kr mer enn regjeringen, heri flere lag og foreninger som særlig har tilbud som vil bidra til å gjøre situasjonen enklere for barn og unge som har mye mindre penger enn alle andre. Vi legger ellers opp til en skatte- og avgiftspolitik som gir dem med lav inntekt lavere skatt, og som gir mindre avgiftstrykk enn regjeringens.

Vårt alternative budsjett understreker godt hvorfor jeg er medlem i Senterpartiet. Vi jobber for utjevning geografisk, men ikke minst sosialt og økonomisk. Med det tar jeg opp forslagene Senterpartiet har sammen med SV.

Presidenten: Representanten Åslaug Sem-Jacobsen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Marianne Haukland (H) [10:44:51]: Vi vil at alle barn skal ha et tilbud der de bor. Det håper jeg også gjelder barnevernspolitikken til Senterpartiet. Jeg ønsker å ta opp konfliktlinjene omkring det private tilbudet og også fokusere på en distriktslinje, for jeg er redd for at institusjoner vil bli nedlagt, og at utsatte barn vil bli taperne.

Er ikke representanten Sem-Jacobsen engstelig for at barna i distriktene må reise lenger unna for å motta tilbud av den statlige institusjonen? Og er ikke represen-

tanten enig i at dette vil bli en dobbelt belastning for de barna som er under barnevernstjenesten i distriktene?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:45:34]: Jeg er glad for spørsmålet. Jeg tror jeg og representanten Haukland ser veldig forskjellig på dette. For Senterpartiets del handler dette om å finne en måte å omprioritere på. Vi går ikke rundt og tenker: Oi, hvis vi ikke sikrer alle de private og kommersielle selskapene som er i drift akkurat nå, kommer de f.eks. til å gå konkurs. Det må jo en viss overlapping til her, men poenget er at vi må fase ut dem som tar med seg altfor mye av fellesskapets midler og putter det i egen lomme, og heller bygge opp ideell sektor.

Meg bekjent har veldig mange av de store konsernene støvsugd markedet for ideelle aktører. Disse er det vi vil skal hjelpe til med å bygge opp barnevernet. Jeg synes ikke at det med en konkurs eller det at man skal være redd for hvor langt man skal reise, er det som skal henge over oss. Det viktigste her er å få pengene tilbake til fellesskapet.

Silje Hjemdal (FrP) [10:46:52]: Som representanten fra Senterpartiet sa fra talerstolen, ønsker man å flytte 150 mill. kr fra de private og kommersielle barnevernsaktørene til det offentlige barnevernet i løpet av ett år. Dette skal gjøres samtidig som tilbudet opprettholdes. Fremskrittspartiet mener dette er urealistisk, og er bekymret for hvordan man samtidig skal klare å beholde et faglig forsvarlig tilbud til barna. I tillegg vil de statlige erstatningene i så fall være betydelig dyrere enn de prisene vi ser for kjøp av private tjenester i dag.

Jeg lurer derfor på hvordan Senterpartiet vil erstatte de private tilbudene over natten, og om Senterpartiet deler Fremskrittspartiets bekymringer for hvilke tilbud barn vil sitte igjen med dersom alt skulle forsvinne over natten.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:47:52]: Takk for spørsmålene. Jeg tror ikke alt forsvinner over natten.

Det som er veldig viktig for Senterpartiet, er å signalisere i dette budsjettet at de ekstra midlene som regjeringen legger inn, 150 mill. kr ekstra til kjøp av private barnevernstiltak, vil vi heller at staten skal bruke. Kommunene skal få de pengene. Vi omprioriterer det til det statlige barnevernet. Det ser jeg ikke på som en veldig vanskelig oppgave å gjennomføre.

Grunde Almeland (V) [10:48:32]: Det er et engasjement som Senterpartiet og Venstre har delt. Det er engasjementet for å sørge for at fedre får mulighet til å ta ut foreldrepermisjonen sin. I dag er det fortsatt sånn at dersom far skal få lønnet permisjon, kreves det at mor var i lønnet arbeid under svangerskapet. Far har i dag en selvstendig opptjeningsrett, men ikke en selvstendig

uttaksrett. Det er en pågående prosess i regjeringen for å se på dette, men vi har ikke funnet rom til å prioritere dette ennå. Det er noe som har blitt kritisert mye av både representanten og Senterpartiet generelt, men når jeg leser i budsjettet til Senterpartiet, ser jeg at det er satt av 30 mill. kr. Samtidig vet vi at det å få til dette er beregnet til 600 mill. kr–800 mill. kr.

Mitt spørsmål til representanten er: Hvor mange uker med foreldrepenger regner representanten at man skal klare å ta ut for 30 mill. kr?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [10:49:36]: Takk for spørsmålet. Jeg tar ikke det regnestykket, men det jeg vet, er at da vi under revidert budsjettbehandling ba Finansdepartementet om tall på hva som ville være effekten hvis vi innførte uttaksrett for fedre, ville det være på rundt den summen det siste halvåret. Det er det vi har regnet inn i den summen. Vi skaffet ikke alle de pengene, vi heller, men vi ønsker virkelig å signalisere at vi vil ha på plass den ordningen. Vi har i hvert fall skaffet midler til delvis den summen.

Det er viktig å påpeke at for Senterpartiet har pri én vært å gi kommunene mange penger, for det trenger de. Derfor får vi ikke gjennomført alt vi ønsker oss på alle andre poster, men jeg deler Venstres syn i denne saken. Så må vi jobbe sammen for å få det til.

Presidenten: Replikorkordskiftet er omme.

Freddy André Øvstegård (SV) [10:50:52]: Noe av det beste med Norge er små forskjeller og sterke fellesskap. Vi har bygget dette landet for de mange og ikke bare for de få. Vanlige folk har organisert seg for å sikre en rettferdig fordeling av verdiene vi skaper sammen, og vi har kjempet fram helse, kunnskap og trygghet for alle gjennom velferdssamfunnet.

De små forskjellene har gitt oss stor tillit mellom folk og gjort veien kort fra rørløssønnens dør til advokatdatterens dør. Det er noe av det vakreste med Norge. Men dette sterke fellesskapet er truet. Forskjellene i makt og rikdom øker. Høyre-regjeringen rigger den økonomiske politikken for de få på de manges bekostning. Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre skreddersyr politikken for eliten i Norge. Samtidig som at forskjellene i makt og rikdom øker, rigger regjeringen viktige velferdstilbud som barnevernet for profitt for de få i stedet for omsorg for de små. De arrangerer skattefest, skattefest for den økonomiske eliten, med skattelett der de som tjener over 10 mill. kr, har fått hundre ganger mer enn de lavtlønte – hundre ganger mer. Resultatet av denne omvendte Robin Hood-fordelingspolitikken er at vi under regjeringen Solberg har fått 108 nye milliardærer samtidig som vi har fått over 100 000 barn som vokser opp i fattige familier.

Den økende barnefattigdommen er kanskje den verste konsekvensen av de voksende forskjellene mellom folk. Det er over 100 000 barn som får dårligere muligheter i sin oppvekst enn andre barn, og mange av dem gruer seg kanskje til jul fordi de vet at familien må prioritere hardt. Det er så blodig urettferdig, for Norge anno 2018 er ikke noe fattigere enn tidligere, nei, tvert imot har vi rikdom nok til å sørge for at alle får en trygg og god oppvekst. Det handler bare om fordeling.

Det foregår nå en fordelingskamp på alle budsjettområder. SV har i motsetning til regjeringen valgt side med vanlige folk, ikke med den økonomiske eliten og velferdskonsernene. I budsjettet vi behandler nå, handler fordelingskampen spesielt om hvorvidt de store pengene skal gå til de små blant oss, eller om de skal gå til de allerede store lommebøkene og de store konsernene.

SV velger å prioritere de store summene til de minste blant oss. Vi foreslår i vårt alternative budsjett å bruke 1,8 mrd. kr mer på å trappe opp barnetrygden. SV har kjempet nært sagt alene for å øke barnetrygden, som har stått stille i over 20 år. Derfor er vi veldig glade for at Kristelig Folkeparti har forhandlet inn en økning i årets budsjettavtale. Men som Knut Arild Hareide sa selv, er det å forhandle budsjett med den blå-blå regjeringen, som har en usosial politikk, som å starte en fotballkamp 0–2 i regjeringens favør – resultatet blir ofte bare 1–2 i stedet.

Det er utvilsomt også tilfellet i år, bl.a. fordi nesten 50 000 barn ikke får den økte barnetrygden fordi de fleste kommuner trekker barnetrygden fra sosialhjelpen. Det er barn som kanskje trenger økt barnetrygd aller mest, som blir holdt utenfor. Den sosiale profilen er også tydelig når regjeringen altså gir fire ganger mer i skattelett, hovedsakelig til de rikeste, enn de bruker på sin såkalte innsats mot barnefattigdom.

SVs budsjett viser at det finnes et alternativ – med økt barnetrygd og i tillegg en politikk mot barnefattigdom der barn kan få møtes på tvers av bakgrunn, med universelle tiltak i stedet for behovsprøving, stigmatisering og fattigdomsfeller, som preger regjeringens politikk. Vi foreslår bl.a. 10 mill. kr mer til barne- og ungdomstiltak i store bysamfunn, og vi foreslår en egen støtteordning for gratis eller rabatterte tilgang til kultur- og aktivitetstilbud for alle barn og unge.

At regjeringen prioriterer lommebøkene til de få på bekostning av de mange – og de sårbare blant oss – er ekstra tydelig når det gjelder barnevernet. Der fortsetter regjeringen en politikk for å la kommersielle konserners eiere tjene seg rike på fellesskapets penger i stedet for å sørge for at velferdskronene går til barns omsorg og beskyttelse. Den rød-grønne regjeringen satte i gang et barnevernsløft med 1 000 nye øremerkede stillinger til den kommunale barnevernstjenesten. Det har blitt avlyst av regjeringen, og i årets budsjett er det altså null

nye stillinger. Samtidig sier 80 pst. av de ansatte i det kommunale barnevernet at det er for mange saker og for liten tid til å gjøre en god nok jobb. Det er alvorlig. Derfor er en av SVs viktigste prioriteringer i dette budsjettet å bruke 230 mill. kr mer til nye øremerkede stillinger i barnevernet. Det handler om å skape et samfunn for de mange, ikke bare for de få.

Med det tar jeg opp SVs forslag i saken.

Presidenten: Representanten Freddy André Øvstegård har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [10:56:11]: For Høyre og regjeringen har en rekke målrettede tiltak vært viktig når det gjelder barn som lever i vedvarende fattigdom. SVs tydeligste svar på dette i mange budsjetter har vært økt barnetrygd. Tiltakslisten deres har utover dette vært forholdsvis tom. Vi vet alle sammen at barnetrygden ikke har vært justert siden 1996, eller – sagt på en annen måte – på 22 år. Samtidig vet vi at SV har sittet i regjering i åtte av disse årene.

Jeg vil derfor gjerne spørre representanten Øvstegård om hva han synes om at Arbeiderpartiet nå, etter at Kristelig Folkeparti ikke valgte deres side, har skroket målet om økt barnetrygd. Nå er det vel mer eller mindre en utopi også for representanten Øvstegård å tro at andre enn en ikke-sosialistisk regjering klarer å levere på dette området, eller for å bruke fotballterminologien, at det nå er 1–0 til oss.

Freddy André Øvstegård (SV) [10:57:09]: Takk for et morsomt spørsmål.

Det er interessant å se hvordan Høyres representanter, som i debatter bl.a. mot undertegnede, har gått fra å mene at økt barnetrygd er tidenes pengesløseri, til nå å være varme forsvarere. Jeg er stolt over at SV nå i mange år har satt økt barnetrygd på dagsordenen som en viktig løsning for å bekjempe barnefattigdom. Vi har også med stor glede sett at Kristelig Folkeparti har fått forhandlet inn en økt barnetrygd i årets budsjett, men dessverre når altså ikke pengene fram til alle barna som trenger dem. Det har lenge vært kjent at SV og Arbeiderpartiet er uenige når det gjelder å øke barnetrygden. Jeg synes det er skuffende å se den reaksjonen Arbeiderpartiet kom med på den økningen Kristelig Folkeparti fikk forhandlet fram. Derfor har også SV sagt at for at vi skal kunne signere på en avtale om et eventuelt nytt samarbeid på venstresiden, må økt barnetrygd være en del av avtalen. Hvis ikke signerer vi ikke. Tydeligere krav enn det får man ikke.

Silje Hjemdal (FrP) [10:58:28]: Som vi har snakket om tidligere i dag, fremmes det en rekke forslag for å

bedre situasjonen for barn som vokser opp i lavinntektsfamilier. Det er mange tiltak der som jeg oppfatter at representanten fra SV også støtter. Barn løftes ut av fattigdom i dag. Imidlertid, på grunn av en forfeilet og snillistisk innvandringspolitikk under de rød-grønne, kommer stadig nye barnefamilier inn i gruppen man definerer som fattige. Ifølge Nav-rapporten Lavinntekt og levekår i Norge for 2018 har antallet sosialhjelpsmottakere økt hvert år fra 2012. Brochmann II-utvalgets beskrivelse av denne sammenhengen er: Økt økonomisk ulikhet er trolig en uunngåelig konsekvens av økt flyktninginnvandring, selv med økt satsing på utdanning og arbeidsrettede tiltak.

Mitt spørsmål blir derfor: Er SV uenig i denne konklusjonen?

Freddy André Øvstegård (SV) [10:59:31]: Jeg synes det er ganske spesielt, for å si det veldig forsiktig, at vi i 2018 står med over 100 000 barn som vokser opp i fattige familier, og så velger altså representantene fra Fremskrittspartiet å bruke tiden sin på å skyldes på økt innvandring fra den rød-grønne tiden. Jeg mener da virkelig at de partiene som sitter i regjering i dag, må ta ansvar for at de har hatt makten i nå 5 år. Det er også en veldig grov og forenklet framstilling av virkeligheten representanten Hjemdal nå viser til, for vi ser blant familier med såkalt norsk etnisk bakgrunn at også der øker barnefattigdommen. Og vi ser at økningen i antall og prosent fattige barn har fortsatt også etter flyktningkrisen i 2015. Derfor gir det spørsmålet representanten fra Fremskrittspartiet stiller, ingen mening. SV er tydelig på at dette også handler om omfordelingspolitikk.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Grunde Almeland (V) [11:01:04]: I dag skal vi vedta barnas budsjett – de mest sårbare barnas budsjett. Da Venstre gikk inn i regjering i januar, var det på en plattform som sa klart og tydelig at et hovedmål var å redusere fattigdom, barnefattigdom spesielt, eller retttere sagt å bedre situasjonen for barn som lever i lavinntektsfamilier.

Barnefattigdom er så uforskyldt og urettferdig, og det er en av de mørkeste sidene av Norge i dag. I min bydel, Gamle Oslo, har vi den høyeste andelen barn i familier med lav inntekt i landet. Over halvparten av ungene i nabogatene mine faller inn under denne kategorien.

Barn skal ikke begrenses av sine foreldres bakgrunn eller valg. Hvor man er født, skal ikke være avgjørende for hvordan man klarer seg i livet, eller hvilke muligheter man får. Disse barna trenger hjelp og oppfølging fra tidlig alder, slik at vi ikke mister dem på veien. Takket være Venstre får disse barna et solid løft i dette budsjett-

tet, under flere rammeområder, for en samlet innsats mot fattigdom.

Vi har sørget for gratis kjernetid i barnehagen. De siste årene har vi gradvis utvidet tilbudet, og fra neste år gjelder det fra barnet fyller to år om familien har lav inntekt. Vi har tro på at den pakken barna får med seg ved å gå i barnehage – språk, sosiale ferdigheter, kulturelle koder, læring og lek – rustet dem bedre til skolen og til livet som kommer etterpå. Nå begynner også forskningsrapportene å komme, og de sier nettopp det samme. Barn som har fått gratis kjernetid i barnehage, har bedre skoleprestasjoner, mindre fritak fra nasjonale prøver og bedre språkkunnskaper enn dem som ikke har benyttet seg av dette tilbudet. Å gi barn muligheten til å gå i barnehage er å gi dem sjansen til å skape et bedre liv.

Gratis kjernetid er bare ett av de målrettede tiltakene regjeringen bruker for å hjelpe barn ut av fattigdom. Utfordringen er kompleks, og uansett løsning vil det ta tid. Noe av det viktigste vi kan gjøre, er å få flere av foreldrene ut i arbeid slik at familiene får varig økt inntekt. Regjeringens inkluderingsdugnad, med mål om å få flere med hull i cv-en inn i arbeidslivet, er i så måte også et verktøy for å bekjempe fattigdom.

Men for barna er det umiddelbare vel så viktig som det langsiktige – det som døyver opplevelsen av å leve på lite der og da. De har selv liten eller ingen mulighet til å endre sin situasjon. Samfunnet rundt dem må da ta ansvar. Vi må lette barnas byrde og bidra til å skape en bedre barndom. Derfor styrker vi den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom. Neste år er det satt av nesten 300 mill. kr til dette formålet – en tredobling fra ordningen ble opprettet i 2014. Disse pengene går i stor grad til å gi disse barna en meningsfull fritid og gode ferietilbud her og nå. Mye av dette kanaliseres også via frivillige organisasjoner, organisasjoner som vi også styrker økonomien til i dette budsjettet.

Jeg vil rette en stor takk til alle de menneskene som bryr seg om barn og barna i sine lokalsamfunn, og som bruker av sin tid for å gi disse ungene gode opplevelser. Budsjettet er verdt fint lite om vi ikke får folk med varme hjerter til også å bidra i sine lokalsamfunn.

I budsjettenigheten med Kristelig Folkeparti fikk vi også til et annet historisk løft for familiene som trenger det mest, nemlig en økning i barnetrygden. Personlig skulle jeg nok ønsket meg en enda tydeligere målretting av denne trygden, slik at de som har minst, får mest, men dette er uansett en veldig god start, og det takker vi Kristelig Folkeparti for.

Barnebudsjetten for 2019 har en profil som jeg mener er helt riktig. Fokus er nemlig på forebygging, ikke på reparasjon. Det handler om å ta de mest sårbare barna på alvor. Det er helt riktig å satse på foreldrestøttende arbeid, utvikling av støtteverktøy til skoler og barneha-

ger og å styrke innsatsen mot mobbing. Jeg er også glad for at kompetansestrategien for det kommunale barnevernet blir videreført. Vi kan løse de fleste utfordringene med mer kunnskap, og med aktiv forebygging blir det færre utfordringer å løse. Dette er framtidens måte å tenke på og den beste måten å utnytte små handlingsrom på. Jeg er sikker på at budsjettet for 2019 vil bidra til at mange av samfunnets mest utsatte får et bedre liv. Samtidig er vi ikke i mål, men vi må gå inn i det nye året med oppbrettede ermer.

Magne Rommetveit hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [11:06:22]: Denne regjeringen har satt likestillingen i revers ved på mange områder å kutte i og svekke den politikken som har gjort Norge til et av verdens mest likestilte land. Dette var partiet Venstre helt enig i da vi for et par år siden behandlet likestillingsmeldingen. Arbeiderpartiet fremmet forslag til over 50 tiltak for en mer offensiv likestillingspolitikk i forbindelse med den meldingen, og Venstre var med på det. Sammen fikk vi flertall og instruerte regjeringen i en rekke saker. Før partiet Venstre gikk inn i regjering, var representanten sammen med andre kollegaer ute og anerkjente metoo-kampanjen og krevde «metoo-millioner» i årets statsbudsjett. Det har vi ikke sett noen ting til. Tvert imot er det ikke et eneste likestillingspolitisk tiltak verken mot seksuell trakassering eller andre ting i dette budsjettet. Er representanten fornøyd med regjeringens likestillingspolitikk?

Grunde Almeland (V) [11:07:23]: Takk for et godt spørsmål.

Det er ingen hemmelighet at Venstre er veldig opptatt av både likestilling og å sørge for å motarbeide diskriminering. Så må jeg jo oppfordre representanten til å se på hva som er skjedd de siste årene, spesielt etter at Venstre gikk inn i regjering.

I 2017 ble det vedtatt en felles diskrimineringslov. Dette var et stort og viktig arbeid som gir et grunnlag for kampen mot diskriminering, som vi skal stå i, og som vi skal kjempe videre. I tillegg har vi i denne perioden gått med på å sørge for å utrede et lavterskeltilbud og få det på plass, noe som Venstre faktisk foreslo først i 2017, og som ble repetert her i Stortinget i vår og igjen vedtatt. Ikke minst skal vi sørge for aktivitets- og redegjøringsplikten, og så har vi, takket være Kristelig Folkeparti, økt tilskuddet til likestillingssentrene, og så er det en tredeling av foreldrepermisjonen og en historisk høy fedrekvote. Det synes jeg er ganske mye god politikk.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [11:08:42]: Komiteen behandlet i vår et representantforslag fra SV om økt kroppspress og reklameindustrien. En samlet komité fremmet bl.a. et forslag der vi ba regjeringen «sikre et forsterket tilsyn med usunn reklame som retter seg mot barn og unge, særlig reklame som promoterer urealistiske skjønnhetsidealer og bidrar til kroppspress.» Departementet skriver at de vil komme tilbake til Stortinget. Mitt inntrykk er at Venstre er minst like opptatt av å sikre barn og unge trygge oppvekstkår, og jeg vet at representanten på lik linje med meg er veldig rastløs på vegne av alle barn og unge som opplever et enormt kropps- og utseendepress. Når kan vi derfor forvente av Venstre og representanten at de vil få fortgang i de vedtakene om forsterket tilsyn? Hvordan kan det bli gjort snarest?

Grunde Almeland (V) [11:09:35]: Takk for spørsmålet.

På dette området har jeg full tillit til barne- og likestillingsministeren. Hun har vist tydelig at dette er noe hun er opptatt av og har jobbet mye med i dette halvåret. Ikke minst er det arrangert flere samlinger for å få på plass de gode tiltakene vi trenger på dette området. Det er også fulgt opp med flere gode forslag bl.a. når det kommer til området for influencere, det å sørge for å ha en ny regelbok eller plakat for dem som driver på sosiale medier, og som faktisk er de største påvirkningene på den oppvoksende barne- og ungdomsgenerasjonen. Jeg har full tiltro til at ministeren følger dette opp på en god måte, og jeg ser ingen grunn til å si at dette arbeidet går sent, for her har i hvert fall ministeren vært på.

Freddy André Øvstegård (SV) [11:10:39]: Jeg tenkte jeg skulle følge litt opp der representanten fra Arbeiderpartiet slapp. Representanten Almeland gikk ut i VG den 29. august i år og krevde såkalte metoo-millioner i statsbudsjettet. Almeland forklarte hva han mente:

«Vi foreslår at det opprettes en pott på statsbudsjettet, som ulike organisasjoner og andre som jobber mot seksuell trakassering kan søke om midler fra.»

God idé, og SV har faktisk foreslått 20 mill. kr til akkurat det i vårt budsjett. Men vi kunne også med skuffelse se at Venstre ikke fikk gjennomslag. Ett år etter at metoo-bevegelsen startet, leverte regjeringen et budsjett som med unntak av støtte til Balansekunst – all honnør for det – var uten nye midler til arbeid mot seksuell trakassering. Tvert imot, Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda får realkutt i dette budsjettet. Jeg lurer på om representanten Almeland mistet metoo-midlene på veien, eller hva var det egentlig som skjedde?

Grunde Almeland (V) [11:11:40]: Først og fremst er det gledelig at representanten fra SV synes mine forslag er gode, og med den oppfordringen skal jeg sørge for å sende over flere av forslagene mine i framtiden, slik at de kan tas til vurdering.

Når det kommer til arbeidet med diskriminering og likestilling, var det, som jeg redegjorde for etter spørsmålet fra Arbeiderpartiet, flere pågående prosesser. Blant annet er det dette lavterskeltilbudet som vi i Stortinget samlet vedtok at skulle leveres på i 2020-budsjettet, i hvert fall kvitteres for der. Jeg mener at de samlede pågående prosessene er så pass gode, og det er levert mye på dette området. Det er levert konkrete midler både til likestillingssentrene og til Balansekunst, som det ble sagt, og så håper jeg selvfølgelig at mine ideer får gjennomslag i framtiden.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [11:12:56]: Vi skal i dag debattere en del av det norske statsbudsjettet i skyggen av – eller rettere sagt: i lyset av – de to nobelprisvinnerne som i dag skal motta sine priser og hyllest fra et helt verdenssamfunn. Murad og Mukwege forteller om en virkelighet som er vanskelig å ta inn over seg her hvor vi tenner våre adventsstaker og kjøper inn julegaver til familie og venner. Av det som vi aller vanskeligst kan forestille oss, er beretningene om barn som voldtas og drepes foran øynene på sine foreldre.

Vi vet at vold og voldtekt av barn og kvinner brukes som våpen i krig, fordi det aller mest effektivt oppløser samfunn og driver mennesker på flukt – fordi familier er samfunnets byggestein, ikke bare her i Norge, men også i Kongo og i Irak. Derfor må vår kamp for barn og familiers trygghet strekke seg utover landegrensene. Som Kristelig Folkeparti har nedfelt i sitt program, vil vi fortsatt kjempe for at kvinner og barns sårbare situasjon i krig og konflikter må få en større oppmerksomhet.

Det kan synes navlebeskuende å vende blikket mot hjemlige utfordringer når vi på en dag som denne gjøres spesielt oppmerksom på utfordringene verdenssamfunnet kollektivt må ta ansvar for når det gjelder å sikre barn og kvinners rettigheter i krig, men det er nettopp de mest utsatte barna i vårt samfunn Kristelig Folkeparti prioriterer i våre budsjetter og budsjettforhandlinger.

Vi vet at også barn i Norge utsettes for vold og overgrep. Kristelig Folkeparti har lenge kjempet for en bred og kraftfull satsing for å hjelpe disse barna. Opptrapingsplanen mot vold og overgrep er viktig i så måte, og det må følges opp med økt forpliktelse framover. I Kristelig Folkepartis alternative budsjett styrket vi bevilgningene til kamp mot vold og overgrep med over en halv milliard kroner. I tillegg til politisk vilje til å prioritere dette må vi også bidra til at problemstillingene løf-

tes på agendaen, og at alle barn får vite at ikke alle hemmeligheter skal holdes på.

Det er også en annen gruppe sårbare barn vi dessverre ser er i ferd med å bli større, og det er andelen fattige barn her til lands. Nå lever hele ett av ti barn i familier med vedvarende lavinntekt. Når Kristelig Folkeparti i år har kjempet gjennom en historisk styrking av barnetrygden, er det først og fremst fordi økt barnetrygd er det mest effektive tiltaket for å bekjempe barnefattigdom.

Så skulle Kristelig Folkeparti ønske seg langt mer til barna enn den tusenlappen i året vi fikk til i denne omgangen. Men vi må huske på at barnetrygden har stått bom stille i 22 år, og derfor er den tusenlappen viktig av flere grunner: For det første betyr den tusenlappen for noen familier at de faktisk kan kjøpe nye ski eller fotballsko til barna neste år. For det andre bidrar styrket familieøkonomi generelt til økt valgfrihet for familier, og for det tredje har nå den fastlåste barnetrygden kommet ut av fengselet, og Kristelig Folkeparti vil fortsatt kjempe for at den skal få vokse seg større og sterkere i årene som kommer – for barnas skyld.

Til sist vil jeg peke på Kristelig Folkepartis gjennomslag for økt engangsstønad. Dette er nok en budsjettseier for barna – de barna som blir født av foreldre som studerer, eller av andre grunner ikke har jobbet seg opp permisjonsrettigheter. De barna fortjener og trenger akkurat like mye omsorg, og de har akkurat de samme materielle behovene som de barna med foreldre som mottar kanskje over 600 000 i foreldrepenger. Også barn av studenter trenger en vugge, en vogn, varmt tøy. En styrket engangsstønad handler om å sikre at alle nyfødte barn får dekket elementære behov.

Kristelig Folkeparti er barnas og familienes parti og stemme her på Stortinget. Det har vi vist nok en gang med årets budsjettseire for bl.a. økt barnetrygd og engangsstønad. Men jobben er langt fra ferdig, og Kristelig Folkeparti vil fortsette å tale familiens sak, uansett hvilket bord vi sitter rundt.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:18:07]: Gir vi barn en god oppvekst, får de også gode forutsetninger for å vokse opp til å bli selvstendige mennesker, få seg en utdanning, få seg en jobb, skape seg et hjem for seg og sine og bidra til et bærekraftig velferdssamfunn.

Regjeringens forslag og budsjettavtalen vi i dag debatterer, innebærer en betydelig satsing på barn og unge. Det er jeg glad for. Vi arbeider for å øke den sosiale mobiliteten gjennom å inkludere flere i arbeidslivet og redusere risikoen for at levekårsutfordringer går i arv. I denne sammenhengen er en styrking av losordningen viktig. Losene følger nemlig opp ungdommene som har forhøyet risiko for å avbryte utdanningen og havne utenfor, og dette er et tiltak som virkelig kan hjelpe

mange, mange flere tilbake i utdanning og dermed over i arbeidslivet.

Innsatsen overfor familier med vedvarende lavinntekt er ytterligere styrket gjennom budsjettavtalen med Kristelig Folkeparti. Det innebærer bl.a. at flere barn i lavinntektsfamilier skal ha muligheten til å leve et aktivt liv med aktiv deltakelse i fritidsaktiviteter og til å være en del av våre små og store fellesskap rundt i hele landet. Den formidable opptrappingen på dette de siste årene taler for seg.

Vold er en av de mest alvorlige truslene mot en trygg og god barndom. Oppfølgingen av opptrappingsplanen mot vold og overgrep er dermed en av regjeringens høyeste prioriteringer. Den samlede satsingen for 2019, inkludert budsjettavtalen, blir på nær 1 mrd. kr. Det gir oss muligheten til å forsterke forebyggingen, det gir oss muligheten til i større grad å avdekke når det skjer, og det gir oss muligheten til å hjelpe flere barn, og ikke minst også til å bidra til et hjelpetilbud for overgriperne, sånn at de har en mulighet til å få hjelp med problemet sitt.

Satsingen omfatter også styrking av foreldrestøtten og det forebyggende arbeidet gjennom Alternativ til Vold og familieverntjenesten, sånn at flere familier som er berørt av vold rundt omkring i hele landet, kan få hjelp. Regjeringens mål er at ingen barn skal rammes av vold. Det er en veldig høy ambisjon, men vi har ingen barn å miste, og ingen barn skal leve utrygt hjemme hos familien sin, der de egentlig skal være som tryggest.

Innen barnevernet jobber vi for å øke kompetansen. Derfor har vi satt av 30 mill. kr til et digitalt løft. Her bruker barnevernsansatte altfor mye tid på rapporteringer, arkivering og journalføring, og de hemmes i å arbeide ute hos barna og familiene deres fordi de sitter med gamle datasystemer og fortsatt sender brev med person-sensitive opplysninger. Det er helt avgjørende at denne digitale satsingen nå har kommet på plass, og det vil føre til at vi flytter tid fra kontorer og skrivebord og ut i felten, der innsatsen skal trappes opp. Gjennom budsjettavtalen har vi også fått en styrking av kommunenes veiledning og støtte til fosterhjem på 25 mill. kr. Det er kjærkomment.

Vi har fortsatt et kjønnsdelt arbeidsliv, og for å styrke bærekraften til velferdssamfunnet må flere kvinner og menn ta utradisjonelle utdannings- og yrkesvalg. Regjeringen foreslår derfor midler til tiltak for en jevnere kjønnsbalanse i utdanninger og til å øke andelen kvinnelige ledere. Dette budsjettet er et veldig godt budsjett for barn og unge, for familier, for likestilling og ikke minst for bedre hjelp til de aller mest utsatte og sårbare rundt om i Norge, barn som er utsatt for vold og omsorgssvikt.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [11:23:33]: Etter at statsministeren i høst åpnet døren for forhandlinger om, og da innskrenkninger i, abortloven, er det med rette blitt store protester i folket. Ja, hundretusener av mennesker tok til gatene lørdag 17. november. Politikere fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet har diskutert med oss fra opposisjonen i alle kanaler i lang tid – ja, stort sett hele Norge har de siste månedene diskutert abort, med ett unntak: likestillingsministeren.

Abortloven og retten til å bestemme over egen kropp er en av de største likestillingspolitiske seierne. Når statsråden ikke vil uttale seg om saken eller stille til debatt, må vi bruke anledningen her i dag når vi diskuterer budsjettet. For statsråden har nemlig, som det også står i budsjettproposisjonen på side 119, et ansvar for å fremme likestilling i alle sektorer, og kvinnehelse er selvsagt nevnt. Synes statsråden at det ville ha vært riktig å gjøre innskrenkende endringer i dagens abortlov?

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:24:32]: Det er ikke riktig, det representanten Trettebergstuen sier her. Jeg har svart Stortinget om abortloven, og jeg har også svart mediene en rekke ganger om abortloven, og jeg kan gjenta hva jeg har sagt. Jeg har sagt at retten for kvinner til å bestemme over egen kropp er en grunnleggende rettighet, og det er godt ivarettatt gjennom dagens lovgivning. Jeg er glad for at både statsministeren og helseministeren har vært tydelig på at kvinners rettigheter ikke skal svekkes. De skal ligge fast. Og som også flere representanter fra regjeringen har uttalt: Det foregår ikke nå et arbeid i regjeringen for å endre dagens abortlov. Det er heller ingen tvil om at jeg selvsagt er opptatt av å styrke kvinners rettigheter.

Anette Trettebergstuen (A) [11:25:41]: For å ta fakta først: I dag har man fri abort fram til 12. uke. Dersom man skal si nei til fosterreduksjon før 12. uke, er det en innskrenkning av loven. Om man skal fjerne alvorlig sykdom og skade som selvstendig abortkriterium, vil også det være en innskrenkning av loven. Det burde likestillingsministeren vite, og det burde hun anerkjenne. Og når hundretusener av mennesker har diskutert abort i flere måneder nå, er det fordi det åpenbart er noe på gang, selv om statsråden hevder at regjeringen ikke tenker på dette.

Men ok, jeg spør igjen, for statsråden er jo opptatt av abort globalt, hun er sågar champion for SheDecides-kampanjen, som er en kampanje som forsvarer kvinners rett til abort internasjonalt – så det er ikke slik at statsråden generelt ikke vil mene noe om abort, hun vil bare ikke mene noe om den aktuelle debatten her i Norge, og det er svakt av en likestillingsminister: Er statsråden for eller mot innskrenkninger i dagens abortlov?

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:26:42]: Jeg håper representanten har forståelse for at jeg ikke kommenterer eventuelle sonderinger eller forhandlinger for en fremtidig utvidet regjering. Jeg forholder meg til dagens abortlovgivning. Som representanten bør kjenne godt til, ligger abortloven heller ikke til mitt konstitusjonelle ansvar og min portefølje. Jeg kommenterer selvfølgelig gjerne likestillingsperspektivet innenfor alle sektorer, og der kan jeg gjenta det jeg sa i sted: Kvinners rett til å bestemme over egen kropp skal ligge fast. Kvinners rettigheter når det gjelder abort, skal overholdes ikke svekkes.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [11:27:48]: Likestillingspolitikken i Norge har på mange måter stått trygt og støtt, men plutselig gjør den ikke det, for nå har Høyre og Kristelig Folkeparti varslet at de vurderer å endre abortloven. Som Arbeiderpartiets representant var inne på, har det vært vanskelig å få tak på hva likestillingsministeren vår mener om denne problematikken. Hun har ikke uttalt seg så veldig mye om saken. For å spørre på en annen måte enn representanten fra Arbeiderpartiet gjorde, for dette er jeg veldig opptatt av å få vite:

Kan likestillingsministeren her og nå bekrefte at hun for budsjettåret 2019 tenker å innta en aktiv rolle for å opprettholde den abortloven vi har vedtatt?

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:28:35]: Selvsagt. Jeg står på dagens abortlovgivning. Jeg står opp for å beskytte og fremme kvinners rettigheter når det gjelder å bestemme over sin egen kropp. Vi foretar oss ikke noe arbeid nå for å endre denne lovgivningen. Selvsagt kan ikke jeg kommentere eventuelle framtidige forhandlinger og hvilke diskusjoner som man der vil foreta, når det gjelder et slikt eventuelt spørsmål.

Freddy André Øvstegård (SV) [11:29:25]: Høyresiden har styrt landet i fem år nå, og på de fem årene har vi fått både 108 nye milliardærer i landet og rekordmange – over 100 000 – barn som vokser opp i fattige familier. Høyresiden har den siste tiden brukt en del tid på å unnskyldes den rekordhøye barnefattigdommen med innvandring, selv om økningen også rammer såkalt etnisk norske barn og har fortsatt etter flyktningkrisen i 2015, og at barn med innvandrerbakgrunn som er født og oppvokst i Norge, også regnes inn i statistikken.

Jeg vil spørre statsråden om hun kan si seg enig i at fordelingspolitikk i det hele tatt har noe med den økende barnefattigdommen å gjøre.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:30:12]: Vi har jo sett en økning fra 2006, da SV satt i regjering og

Kristin Halvorsen uttalte at man skulle slette barnefattigdommen med et pennestrøk. Det viste seg for SV-lederen at det ikke var så lett. I 2006 var det 67 300 barn som var fattige, og ifølge tall fra 2016 er det 101 300 barn som lever i familier med vedvarende lav inntekt. For regjeringen er dette en av våre høyeste prioriteringer. Vi har sagt at dette er en av våre viktigste målsettinger å jobbe med. Derfor setter vi også av 181 mill. kr til å rette innsatsen mot barn som lever i familier med vedvarende lav inntekt. Vi jobber veldig aktivt på flere områder, for vi ser at det er en økning. Men det viktigste vi kan gjøre, er å få foreldre i arbeid, og derfor er det viktig å senke skattene og skape flere arbeidsplasser over hele landet.

Freddy André Øvstegård (SV) [11:31:23]: Det er ganske interessant at man først bruker tid på å legge skylden for den økende barnefattigdommen som skjer på denne regjeringens vakt, på innvandring, og nå klarer også statsråden å skyldte på Kristin Halvorsen og noe som skjedde for 8–9 år siden. Det vitner om at man ikke tar ansvar for at det er en rekordhøy barnefattigdom mens denne regjeringen styrer.

I regjeringens forslag til statsbudsjett bruker de blå fire ganger mer på skattekutt, i hovedsak til de rikeste, enn de gjør i sin såkalte innsats mot barnefattigdom.

Uansett årsak er det i alle fall klart at resultatet er at barnefattigdommen har økt fra omkring 8 pst. i 2013 til over 10 pst. nå. Det er over 100 000 barn. Når økningen er så tydelig, må jeg nesten spørre statsråden om hun ikke kan innrømme at regjeringens politikk mot barnefattigdom i hvert fall ikke har vært helt vellykket, og at det kanskje er på tide å gjøre noen justeringer.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:32:25]: Når jeg nevnte det velkjente sitatet fra SV-lederen om at det bare var å slette barnefattigdommen med et pennestrøk, var det for å vise kompleksiteten i dette. Dette handler ikke bare om ensidig å øke bevilgningene, slik SV har veldig lett for å tro, at bare man bevilger nok penger, vil man løse problemet. Nei, dette handler om det som Høyre og resten av regjeringen jobber med hver eneste dag, nemlig å skape flere arbeidsplasser. Derfor reduserer vi skattene, derfor legger vi til rette for at det skal skapes arbeidsplasser, noe som igjen skaper skatteinntekter, som vi også kan bruke på barn som lever i vedvarende lavinntektsfamilier.

Selv om vi øker prioriteringene på statsbudsjettet til disse familiene og barna aldri så mye, er det én ting vi vet hjelper for å få dem ut av fattigdom, og det er at mor og far får seg arbeid. Det er der regjeringens politikk virker.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Bjørnar Moxnes (R) [11:33:50]: Universelle velferdsordninger styrker fellesskapet og er helt avgjørende for å løfte folk ut av fattigdom. Regjeringens politikk skaper derimot økende forskjeller. Med borgerlig regjering øker antallet barn i fattigdom kraftig. De over 100 000 barna som nå lever i familier med vedvarende lav inntekt, barnevernsbarn, barn og ungdom som mangler fritidstilbud, og alle familiene som sliter med å få endene til å møtes, blir dessverre nok en gang budsjettaperne. Rødts alternative statsbudsjett viser at det er mulig å endre kurs, at det er mulig å styrke fellesskapet.

Skiftende regjeringer har latt være å øke barnetrygden. Den har heller ikke blitt økt for å følge prisstigningen de siste 22 årene. Derfor var det fint at det endelig ble en liten økning, men etterslepet blir ikke tatt igjen. Rødt øker barnetrygden med omtrent det dobbelte av hva budsjettforliket foreslår. Og kanskje viktigst: Økningen vår gjelder for alle, også de nesten 50 000 barna som ikke ser noe til økningen fra de borgerlige, siden familien de lever i, mottar sosialstøtte. Vi øker også den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom, som bl.a. støtter ferieaktiviteter for barn og unge i familier med vedvarende lav inntekt. En økning her vil gi et pusterom til de mange familiene som går sommeren i møte med en klump i magen.

Å bekjempe framveksten av Forskjells-Norge bør være den viktigste oppgaven i et statsbudsjett. Det handler i bunn og grunn om hva slags samfunn barna våre skal vokse opp i. Vil de vokse opp og få det bedre og tryggere enn foreldrene sine, som generasjon etter generasjon har blitt vant til i Norge, eller er det mer utrygghet og økte klasseskiller som venter dem? Regjeringens forslag har dessverre en stø kurs mot det siste.

Jeg tror mange også forventet at regjeringen skulle bevilge penger til å forebygge seksuell trakassering etter metoo, men det kom dessverre bare småpenger. I tillegg vet vi at omtrent én av ti kvinner har opplevd voldtekt, og at 8 pst. har blitt utsatt for alvorlig vold fra partner. Dette trengs det politiske tiltak mot, og midler til å forebygge både voldtekt og seksuell trakassering, tiltak mot vold mot kvinner og et trygt tilbud til dem som har blitt utsatt for vold og overgrep. Det gjør vi i vårt budsjett, og vi øker i tillegg støtten til Likestillings- og diskrimineringsombudet i budsjettet vårt.

Krisesentrene har huset over 100 000 kvinner og barn de siste 25 årene. De er bokstavelig talt livsviktige for mange. Derfor sikrer vi disse sentrene øremerkede tilskudd på budsjettet, hvor staten dekker 80 pst. av driften.

Barnevernet har ansvar for mange av de mest sårbare barna i samfunnet vårt. Vi går inn for å styrke bemanningen i kommunalt barnevern og også øke til-

skuddet til langsiktig utviklingsarbeid for å heve kompetansen og kunnskapsnivået i barnevernet. Vi ønsker ikke å overlate omsorgen for de mest sårbare blant oss til profittmotiverte aktører. For når det er viktig å levere profitt til eierne, risikerer man at det ikke lenger er barna som står i sentrum, at de ikke kan få det tilbudet som de faktisk har krav på. Vårt syn er at fellesskapets penger som er bevilget til barnevern, bør gå uavkortet til disse barna og ungdommene, og ikke til fortjeneste for noen få som beriker seg.

I tillegg reverserer vi kuttene i den såkalte ABE-reformen, som i fem år har gitt planløse ostehøvelkutt som i sum svekker viktige tjenester i offentlig sektor. I vårt område tilsvarende det altså 40 mill. kr mer til bl.a. barnevern og familievern.

Det er mulig å øke barnetrygden. Det er mulig å sette inn tiltak for styrke likestilling, bekjempe vold, voldtekt og seksuell trakassering. Det er også mulig å styrke offentlig velferd hvis vi prioriterer å styrke fellesskapet framfor regjeringens effektløse kutt i skatten for de rikeste.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [11:39:05]: Rødts alternative budsjett viser at det er mulig å skifte kurs, sier Moxnes. Det er vel ingen i denne salen som er i tvil om at det vil medføre en radikalt endret kurs.

Menon la fram en rapport sist uke som sier noe om private tilbydere, og her følger noen tall: Driftsmarginene for virksomheter som leverer barnevernstjenester, er på 5 pst. i gjennomsnitt i 2017. Av resultatet er drøyt 18 mill. kr tatt ut i utbytte, mens 430 mill. kr er tilbakeført til selskapet og 130 mill. kr er betalt i skatt.

Hvordan tror Rødt at vi fortsatt vil klare å levere både gode og tilstrekkelige barnevernstjenester om en stor del av leverandørene skulle kastes ut nærmest over natten, som er noe av konsekvensen med Rødts politikk?

Bjørnar Moxnes (R) [11:40:01]: De kommersielle vet én ting: Utbytte er for amatører. Så den posten setter de gjerne i null. De får ut skattepengene våre, bevilget til barn og ungdom i barnevernet, på helt andre måter – ikke minst gjennom videresalg, oppkjøp og realisering av gevinster i hundremillionersklassen. Dette er penger som krone for krone kommer fra våre skattepenger, som skulle ha gått til å styrke tilbudet for sårbare barn i barnevernets omsorg, og som i stedet tas ut i profitt på hundretalls millioner av eierne av noen kommersielle selskaper. Det er meningsløst.

Vi ønsker et mangfold av offentlige og private ideelle aktører i velferden. De kommersielle truer mangfoldet, kjøper opp de ideelle og tar penger ut av barne-

vernet som skulle gått til barna. Isteden går det til private og rike. Det er vi imot.

Silje Hjemdal (FrP) [11:41:17]: Representanten fra Rødt sa i sitt innlegg at de økningene de ville gjøre, skulle gjelde for alle. Dette gjelder imidlertid også økningene på nærmere 40 mrd. kr i skatter som Rødt har lagt fram i sitt budsjett. Det er en spiker i kisten for både verdiskaping og jobbvekst, og ikke minst vil det faktisk kunne gjøre det mindre lønnsomt å jobbe. Er ikke representanten fra Rødt bekymret for hvilke konsekvenser en slik massiv skatteøkning vil kunne ha for enkeltmennesker, men ikke minst for barnefamiliene?

Bjørnar Moxnes (R) [11:41:58]: Først må jeg få korrigere: Vi går altså tilbake til det som var skattenivået i 2013, det vil si da Jens Stoltenberg styrte landet. Meg bekjent fantes det private bedrifter i 2013 i Norge, det fantes verdiskaping – selv med et skattenivå som det vi nå går tilbake til. Vi reverserer altså de borgerliges skatte-kutt og henter inn igjen 28 mrd. kr. Men tjener du under 600 000 kr, får du ikke én krone, eller ett øre, i skatteøkning med Rødts opplegg. Tjener du over en million, har du råd til å betale noe mer til fellesskapet. Og har du over 100 mill. kr i formue – og altså lever på andres verdiskaping, lever på andres arbeid – har du også råd til å betale mer til fellesskapet for å finansiere et kraftig løft i barnetrygden og en kraftig satsing på velferd i landets kommuner, som er nødvendig for å bekjempe de økende forskjellene som vi ser under et borgerlig styre.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Anette Trettebergstuen (A) [11:43:20]: Likestilling kommer ikke av seg selv. Man er hver eneste dag nødt til å jobbe for å endre de strukturene som skaper ulikstillingen.

Arbeiderpartiet gjør det. Vi viste det da vi la fram vår alternative likestillingsmelding for et par år siden, og vi viser det i hvert eneste alternative statsbudsjett, der vi satser på Likestillings- og diskrimineringsombudet, der vi fikk gjeninnført pappakvoten. Vi har foreslått eget trepartssamarbeid på likestillingsfeltet, eget kommune-program og heltidsprosjekter i arbeidslivet. Vi har foreslått å styrke aktivitets- og redegjøringsplikten. Vi foreslår endringer i strukturell likestillingspolitikk som kan skape de endringene i samfunnet som gjør likestilling og mer frihet i folks liv mulig. Vi bruker 750 mill. kr i dette budsjettet på strukturell likestilling. I tillegg har vi 1,2 mrd. kr i en pakke mot vold og overgrep.

Det siste året har vært preget av metoo-kampanjen. Nå vet alle damer at man kan og skal si fra hvis man opplever overgrep, for styrken i det å være mange og det å stå sammen er stor. Menn vet at lyskasterne er satt på dem.

Ingen kan lenger tulle vekk det samfunnsproblemet seksuell trakassering er. Men skal vi skape varig endring, må politikken stille opp og ta dette på alvor. Den brede likestillingspolitikken er det beste og eneste virkemiddelet mot trakassering og overgrep, fordi det skjer på grunnlag av forskjeller i makt og myndighet. Alle politikere fra alle partier støttet kampanjen – kanskje med unntak av Sylvi Listhaug fra Fremskrittspartiet var de fleste av oss sjokkerte over historiene vi hørte. Men vi som politikere har et ansvar for å gjøre mer enn å støtte kampanjer og vise vår støtte. Stortinget lager lover, regjeringen bevilger penger. Politikken alene kan selvsagt ikke løse problemet med seksuell trakassering, men vi kan iverksette tiltak som gjør det vanskeligere å drive med det.

Samtidig som metoo-kampanjen tok av, leverte regjeringen et budsjett der man kuttet i lavterskeltilbudene – som Fri rettshjelp, Gatejuristen, Likestillings- og diskrimineringsombudet, likestillingssentrene osv. Velldig mange av oss hadde trodd at det siste året skulle bli en øyeåpner også for høyre regjeringen – ja, Venstre gikk ut og krevde metoo-millioner. Men hva fikk vi? Ingen verdens ting – det er ingen nye likestillingspolitiske tiltak i budsjettet. Det er som om metoo aldri har funnet sted. Tvert imot fortsetter politikken med stillstand i budsjettet og reelle kutt til dem som driver med dette viktige arbeidet hver eneste dag. Likestillingsombudet ba regjeringen allerede i revidert budsjett i mai om å få en skarve million fordi de opplevde at påtrykket fra berdrifter og aktører som ønsket å bli kurset i hvordan motvirke seksuell trakassering, var så stort. Men LDO, Likestillings- og diskrimineringsombudet, fikk nei. I budsjettet i år igjen opplever de at de må ta ned aktiviteten.

Alle de likestillingspolitiske tiltakene som representanter for regjeringspartiene har nevnt hittil i debatten som et bevis på at de jobber for likestilling – enten det har vært lavterskeltilbud eller 2 mill. kr mer til likestillingssentrene i budsjettforliket – er i bunn og grunn forslag som regjeringspartiene har vært imot, men som opposisjonen i Stortinget har instruert regjeringen til å gjennomføre. Det er litt symptomatisk for forskjellen mellom opposisjonen i Stortinget og Høyre, Fremskrittspartiet og nå – dessverre – Venstre. Alle de likestillingspolitiske tiltakene som har vært viktige, og som fungerer, har høyresiden strittet imot. Vi har måttet dra dem baklengs og motvillig inn i framtiden.

Slik blir det tydeligvis framover også, men vi gir oss ikke. Vi har 750 mill. kr til likestilling i vårt budsjett og 1,2 mrd. kr til tiltak mot vold og overgrep og kvinnehelse. Det skulle bare mangle. Vi mener noe med det når vi sier at vi vil ha økt likestilling.

Tage Pettersen (H) [11:48:22]: Jeg begynner å bli lei SVs gjentatte, men feilaktige retorikk om en politikk for de rike og for eliten. Faktum er at Norge er blant landene med lavest ulikhet i verden, og en av grunnene til det er at regjeringen fører en politikk som legger til rette for at folk kan ha en jobb å gå til, samtidig som vi løfter innsatsen for de familiene som sliter med svak økonomi.

SV velger konsekvent ikke å omtale innvandring som en av hovedårsakene til økningen i familier med vedvarende lav inntekt. Det passer ikke inn i deres virkelighetsbilde, hvor skattelettelser skal være den eneste syndebukken. Blant flyktninger vet vi at kun 51,4 pst. har grunnskoleutdanning. Da må vi ikke la oss overraske over at det tar tid før de kommer i arbeid, og at de følgelig har en anstrengt økonomisk situasjon.

Brochmann II-utvalget beskriver denne sammenhengen:

«Økt økonomisk ulikhet er trolig en uunngåelig konsekvens av økt flyktninginnvandring, selv med økt satsing på utdanning og arbeidsrettede tiltak.»

Vi ser at regjeringens politikk virker. Ledigheten har knapt vært lavere på ti år, og andelen arbeidsledige i innvandringsbefolkningen går også ned. Sysselsettingsandelen har snudd, andelen unge uten jobb, skole eller aktivitet går ned for første gang på ti år, og vi ser nå også at antall unge sosialhjelpsmottakere går ned for første gang på ti år.

Alle i Norge har fått skattelette siden 2013. Halvparten av personskattelettelsene har gått til folk med vanlige inntekter. Det er penger familiene kan bruke på velferd for seg og sin familie. Skatteletten for næringslivet er lavere skatt for norske arbeidsplasser.

Spør man familiene selv, vil trolig mange oppleve at de har fått en vesentlig bedre livssituasjon etter at de kom til Norge. Andelen som i SSBs levekårsundersøkelse oppgir at de har materielle mangler, er 4,9 pst. I 2004 var tallet 9 pst.

Denne regjeringen evner å ha to tanker i hodet samtidig. På den ene siden satser vi på utdanning og å få flest mulig inn i arbeidslivet. På den andre siden er vi opptatt av å hjelpe dem som har behov for det her og nå. Det gjør vi gjennom en rekke målrettede tiltak, i tillegg til økt barnetrygd for første gang siden 1996.

De ikke-sosialistiske partiene har økt bevilgningene til familievernet, til foreldrestøtten, til helsestasjonene og skolehelsetjenesten, til barnevernet, til rus- og psykiatriomsorgen og til arbeidet mot vold og overgrep. Vi har innført rimeligere barnehageplass for familier med lav inntekt og en nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehager for alle barn i familier med lav inntekt. Vi har sørget for at ungdommer i lavinntektsfamilier får mer i skolestipend og satt i gang prøveprosjekt med gratis deltids plass i skolefritidsordningen.

I 2017 fikk 21 000 barn innvilget gratis kjernetid i barnehagene, og i 2018 fikk også 35 700 barn innvilget reduksjon i foreldrebetaling grunnet lav inntekt. Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom er tredoblet, fra 100 mill. kr i 2014 til foreslåtte 312 mill. kr i 2019. Røde Kors, Blå Kors, Redd Barna og Kirkens Bymisjon er noen av de store tilskuddsmottagerne.

Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier, skal ha de samme mulighetene og den samme friheten som alle andre til å skape sin egen framtid. Utvidelsen av ordningen med gratis kjernetid for toåringer vil bidra til økt barnehagebruk for familier med lav inntekt og bedre integreringen og språkoppleringen blant minoritetspråklige barn.

I budsjettet for 2019 ligger det inne en rekke gode tiltak som enten er nye, eller som bygger på det vi har gjort de siste årene. Vi legger inn 20 mill. kr til oppfølgings- og løsfunksjon for ungdom, 10 mill. kr til et pilotprosjekt for å dekke utgifter ved deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter, 46 mill. kr til gratis kjernetid i barnehage for toåringer, 60 mill. kr til å styrke bostøtteordningen for barnefamilier og andre store husstander. Det er foreslått 20 mill. kr til ulike tiltak på kulturområdet som skal stimulere til mangfold, integrering og bekjempelse av fattigdom, og det er satt av 18 mill. kr til inkludering i idrettslag for 2019.

Denne regjeringen, sammen med Kristelig Folkeparti, har en politikk som leverer både på lang sikt, ved å ruste det enkelte barn og den enkelte ungdom til å bli en del av morgendagens arbeidsliv, og på kort sikt, med en politikk som gjør det enklere å komme seg gjennom de tøffe dagene her og nå.

Marianne Haukland (H) [11:53:26]: De siste fem årene har andelen deltidsansatte kvinner gått ned, fra 40 pst. i 2013 til 36 pst. i dag. I statlig sektor er 56 pst. av lederne kvinner. Forskjellene mellom kvinners og menns gjennomsnittslønn har minket fra 2015 til 2017. Kvinner utgjør nå et flertall av de uteksaminerte kandidatene ved universiteter og høyskoler, og når det gjelder doktorgrad, er kvinnene nå i flertall. I utlandet vekker det oppsikt når man kan fortelle om kvinnelig statsminister, kvinnelig utenriksminister og kvinnelig finansminister – og ikke minst kvinnelige stortingsrepresentanter. I tillegg er en norsk kvinne leder for FNs operasjon i Midtøsten, som første kvinne, og flertallet av arbeidslivets hovedorganisasjoner ledes av kvinner. Men vi er ikke i mål. Vi har noen fastgroddede mønstre som vi må jobbe med å løse opp i, og vi har noen nye utfordringer. Det handler om både strukturer, verdier og holdninger, og det tar tid å endre på dem.

Jeg vil nevne noen utfordringer. Metoo har vist at vi ikke har klart å bygge god nok kultur i bransjer, partier

og organisasjoner mot seksuell trakassering. Derfor foreslår regjeringen 1,5 mill. kr til å arbeide for et mer likestilt og mangfoldig kunst- og kulturliv ved å utvikle kurs rettet mot kulturfeltet og en merkeordning for samfunnsbevisste kulturaktører. Vi må få en bedre kjønnsbalanse i alle næringer, ikke minst der man allerede vet at behovet for arbeidskraft er stort, som i helse- og omsorgssektoren. For å fremme likestilling i arbeidslivet foreslår regjeringen å styrke NHO-prosjekter som Jenter og teknologi med 1 mill. kr – til totalt 3,5 mill. kr. I tillegg foreslår regjeringen 2 mill. kr til andre tiltak som kan bidra til jevnere kjønnsbalanse i utdanningsløpene. Barne- og likestillingsdepartementet og Kulturdepartementet vil prioritere rekruttering av menn til grunnskole- og barnehagelærerutdanning og til utdanning innenfor helse- og omsorgssektoren. Vi trenger kvinnelige ledere og rollemodeller i næringslivet, og regjeringen foreslår derfor 2 mill. kr til å øke andelen kvinnelige toppledere i næringslivet.

Også kvinner med minoritetsbakgrunn må i jobb. Regjeringens integreringsstrategi har som formål at innvandrere i større grad får delta i arbeids- og samfunnslivet. Det er viktig at de blir en del av store og små fellesskap i samfunnet vårt. Et av tiltakene er å forsterke arbeidsrettede tiltak for kvinner og åpne opp for arbeid med sosiale entreprenører for å få flere i jobb.

Vi må også arbeide mot tvang og negativ sosial kontroll. Unge med minoritetsbakgrunn skal kunne få leve et fritt liv. Barn og ungdom, kvinner og menn skal ikke oppleve at rettighetene deres begrenses av familien og miljøet rundt dem. Derfor er det behov for en tydelig innsats mot negativ kontroll. Særlig må offentlige tjenester som møter mennesker i sårbare situasjoner, sånn som barnevernet, ha særlig kompetanse på dette området. Problemstillingen er likevel like gyldig for alle gutter og jenter, kvinner og menn, uansett hvilken bakgrunn de har, gitt at de vokser opp og lever i miljø som begrenser deres muligheter. Negativ sosial kontroll innskrenker friheten til hver enkelt og motvirker inkludering. Jeg vil for øvrig vise til at Stortinget i vår vedtok en absolutt 18 års aldersgrense for å inngå ekteskap i Norge, da tvangsekteskap for mindreårige kanskje er det ultimate eksemplet på negativ sosial kontroll.

Endelig trenger vi tydelige retningslinjer for å unngå at barn og unge blir utsatt for usunt kroppspress gjennom sosiale medier. Derfor er jeg glad for at regjeringen foreslår å øke Forbrukertilsynets budsjett med 10 mill. kr, øremerket til bl.a. tilsyn med og oppfølging av merking av reklame hos bloggere og influencere.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Grunde Almeland (V) [11:58:11]: Det er viktig å fortsette innsatsen for et mer likestilt samfunn. Det gjør denne regjeringen, og det er Venstre en pådriver for, til tross for hva representantene fra bl.a. Arbeiderpartiet ser ut til å se. Men det er forståelig at når man følger politikken med de tykkeste skylappene, er det vanskelig å få det fullstendige overblikket.

Det norske arbeidsmarkedet er fortsatt kjønnsdelt. Kvinner jobber fortsatt mer deltid, tjener mindre og sitter i færre beslutningstakinge posisjoner enn menn. Og når vi også legger bak oss et metoo-år, og har fått øynene opp for hvordan mange kvinner er blitt behandlet på arbeidsplassen, er vi kanskje enda mer bevisst på at kampen virkelig ikke er over. Venstre var derfor en pådriver for å opprette et lavterskeltilbud for mennesker som har opplevd seksuell trakassering, og jeg er glad for at regjeringen jobber med oppfølgingen av det som ble et stortingsvedtak til slutt.

Vi har også vedtatt å bevare og styrke aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere, et verktøy som jeg har tro på vil gjøre en stor forskjell, i tillegg til mange av de andre tiltakene som jeg har nevnt tidligere i denne debatten. Det gjelder spesielt økningen av fedrekvoten. Vi har i dette budsjettet, med Venstre som pådriver, fått til en historisk høy fedrekvote. Og når jeg og mine kolleger går ut og snakker om dette i mediene, er det plutselig representanter fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vi møter som motstandere av denne fedrekvoten. Hvor ble det av engasjementet for fedrekvoten? Samtidig ser vi at fedrekvoten er truet av flere bedrifter som ønsker å kjøpe fedrene fri fra denne fedrekvoten. Jeg tror vi må sørge for å verne om de gode likestillingstiltakene vi tross alt har, og støtte opp om dem.

Representanten Trettebergstuen fra Arbeiderpartiet nevnte at rettshjelpstiltakene er kuttet. Det stemmer heller ikke. De frivillige rettshjelpstiltakene har fått en reell økning i budsjettet for 2019 – i motsetning til budsjettet til byrådet i Oslo, bl.a. med Arbeiderpartiet, der bl.a. støtten til JURK ble foreslått kuttet. Så her tror jeg Arbeiderpartiet må lese budsjettet på nytt.

Så er det viktig å påpeke at diskriminering dessverre ikke begrenser seg til kjønn og arbeidsliv. Mange mennesker i Norge tilhører en eller flere minoriteter, og stadig nye reportasjer og rapporter viser at det kan være vanskelig, og at også her må vi legge inn et trykk. Det er viktig å få på plass den kunnskapen som vi har fått gjennom disse rapportene, og jeg er glad for at vi har en regjering og statsråder som ønsker å løfte dette fram og sette inn en tydelig innsats også framover.

Presidenten: Klokka har passert 12, og Stortinget avbryt nå forhandlingene sine for at representantene skal kunne delta ved utdelinga av Nobels fredspris i

Oslo rådhus. Møtet vert sett igjen kl. 15.30, og neste talar då er Sigbjørn Gjelsvik.

Møtet vart avbrote kl. 12.01.

Stortinget gjenopptok sine forhandlinger kl. 15.30.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Stortinget fortsetter behandlingen av sak nr. 1, rammeområde 2 i familie- og kulturkomiteens budsjettinnstilling.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [15:30:39]: Senterpartiet vil legge til rette for at familier skal kunne bo, arbeide og leve gode liv i hele Norge. Vi vil styrke familiepolitikken, vi vil gi foreldre rom til å være foreldre, vi vil utjevne sosiale forskjeller, skape god livskvalitet og gi alle barn rett til en trygg og god oppvekst.

Det er bekymringsfullt at det stadig blir født færre barn i Norge. Antall barn hver kvinne i Norge får, har altså sunket hvert år de siste ti årene og har de siste årene ikke blitt målt lavere enn nå.

Det er noe annet som også er veldig bekymringsfullt. Det er at barnefattigdommen i Norge er høy – vedvarende høy. Over 100 000 barn lever i familier som har en vedvarende lav inntekt. Når jeg hører representanter fra regjeringspartiene stå og skryte av alle tiltakene de har gjennomført, tar de ikke på alvor den praktiske konsekvensen av politikken som er blitt ført – at en ikke har klart å gjøre noe med barnefattigdommen, og at det er historisk mange barn som lever i familier som er vedvarende fattige, som har vedvarende lav inntekt – ikke bare i én måned, ikke bare i to måneder, men vedvarende lav inntekt. Derfor er det utrolig viktig å styrke barnefamilienes økonomi, gjøre hverdagen for barnefamilier enklere og styrke tiltakene for dem som er ekstra sårbare.

Noe av det aller viktigste man kan gjøre, er å styrke kommunenes økonomi, slik at kommunene har mulighet til å legge godt til rette. Det gjelder alt fra det å ha en god jordmortjeneste og solide helsestasjoner, øke dekningen av helsesøstre, styrke PPT og styrke frivillige organisasjoner til det å ha en god skole som ser alle, og som kan legge til rette bedre enn i dag.

Det har i debatten vært snakket litt om barnevern og at Senterpartiet omprioriterer. Det er helt riktig at vi omprioriterer noen midler fra det private til det offentlige – 150 mill. kr. Men det er et særdeles lite beløp i forhold til den store omprioriteringen som skjedde motsatt vei i fjor fra flertallets side. Da ble det tatt 500 mill. kr fra det offentlige barnevernet og gitt til de private. Det å ta noe tilbake igjen i år er fornuftig politikk.

Senterpartiet vil styrke barnefamiliene. Vi vil styrke barnefamilienes økonomi gjennom omfordeling i skattesystemet, gjennom målrettede tiltak for barnefamiliene og gjennom å styrke den offentlige velferden. Det gjør vi i vårt alternative budsjett.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [15:33:58]: Senterpartiet står for røtter og vinger, forandring og nyskaping i kulturpolitikken. Kjennetegn ved kulturaktiviteter er omfattende dugnadsinnsats, frivillig personlig innsats for felles glede.

Kort om enkelte institusjoner: Stiftelsen Vikersund Hoppsenter er eier av Vikersund skiflygningsbakke, som er et nasjonalanlegg og blant et fåtall anlegg på verdensbasis. Det utføres en enorm dugnadsinnsats, og Senterpartiet er glad for og støtter bevilgningen på 2,5 mill. kr over statsbudsjettet til stiftelsen. Begrunnelse: nasjonalanlegg med meget store krav til kvalitet og sikkerhet i hoppbakken. Jeg vil understreke behovet for at departementet evaluerer og sikrer at det blir åpenhet om de betydelige reklameinntektene, og at arrangørene i Vikersund får en større inntektsandel for sin innsats.

Buskerudmuseet er et konsolidert museum, dårlig drevet og økonomisk på felgen. Senterpartiet forstår Arbeiderpartiets forslag om å øke bevilgningen med 5 mill. kr, men hovedpoenget er at driftsmodellen er feil. Kostbar og byråkratisk administrasjon gir ikke nødvendig faglig støtte til drift av de ulike museene, og den økonomiske modellen innebærer at god drift og stor dugnadsinnsats ikke blir igjen i museet. Konsolidert museumsmodell må gjennomgås av departementet. Det enkelte museum innenfor konsolidert museumsmodell må få en langt friere rolle for å stimulere egenaktivitet. De må få et budsjett og faglig bistand fra konsolidert museum, og så må den enkelte institusjon drive godt. Bedre drift skal lønne seg økonomisk for dem som står for drifta lokalt.

Bergverksmuseet er en nasjonal kjempe med en enestående historie. Myntverket skal selge sine lokaler. Senterpartiet støtter at staten må kjøpe tilbake bygningene, slik at Bergverksmuseet kan bruke og videreutvikle dem til sitt påtrengende behov.

Nøstetangen norsk glassmuseum i Hokksund:

«Komiteen viser til at Nøstetangen Norsk Glassmuseum i Hokksund i Buskerud ønsker å utvikle seg videre forankret i den nasjonale kulturarven Nøstetangen Glasværk representerer. Komiteen ser positivt på dette initiativet.»

Senterpartiet støtter initiativet, men vil understreke at Nøstetangen norsk glassmuseum må utvikle seg videre til et nasjonalt spesialmuseum for glass – meget viktig å være presis. Nøstetangen norsk glassmuseum har bygget opp en presentasjon av norsk småglassproduksjon

fra 1741 fram til i dag. Senterpartiet prioriterer 3 mill. kr i årets budsjett, slik at museet bedre kan få fram sitt nasjonalt verdifulle arbeid i kommende år.

Til slutt når det gjelder det som står om Vestfossen Kunstlaboratorium. Når Senterpartiet ikke er med på det, er det fordi merknaden ikke er dekkende for de faktiske forhold. Vestfossen Kunstlaboratorium har vært en berikelse for Vestfossen. Problemet er imidlertid at det som beskrives som en vital tungvekt, dessverre ikke har noen rot i besøkstallene. Andelen egne inntekter er nå på bare 5 pst., den statlige finansieringen er på 6 mill. kr., og den negative egenkapitalen er på 4 mill. kr. Stiftelsen er altså i en meget vanskelig situasjon, og hele driften må gjennomgås for å få oversikt over helheten. Senterpartiet støtter ikke en økt bevilgning på 1 mill. kr.

Presidenten: Representanten Lundteigen er som vanlig framoverlent – denne gangen litt i overkant, siden dette innlegget gjaldt rammeområde 3, som snart skal diskuteres. Vi går tilbake til rammeområde 2.

Mona Berger (SV) [15:37:40]: Det er et skrikende behov for en økning av antallet ansatte i det kommunale barnevernet. Det har blitt synliggjort i lang tid nå, bl.a. av Fellesorganisasjonen, som organiserer de fleste som jobber innenfor det kommunale barnevernet. Det blir svært tydelig når hele 80 pst. av de ansatte sier at de ikke har tid til å gjøre jobben sin på en tilfredsstillende måte. Enkelte saksbehandlere i barnevernet rapporterer at de har ansvaret for opptil 40 barn til enhver tid. Arbeidsforholdene er så tøffe at vi ser en betydelig turnover i mange kommuner. Forholdene blir ikke bedre av at de ansatte utsettes for vold, trusler og netthets.

I tillegg ser vi at økte forskjeller mellom folk gir et økt behov for et godt rustet barnevern. Familier med levekårsutfordringer er dessverre overrepresentert i barnevernet.

SV foreslår en øremerking av midler til kommunalt barnevern fordi vi er svært bekymret over tilstanden og tar de ansattes behov på alvor. Kompetanseheving og nye IT-løsninger er vel og bra, men hvordan skal de ansatte kunne jobbe med kompetanseheving når de er utslitt, overarbeidet og antallet saker er økende?

Førsteprioritet for en ansvarlig regjering bør være å sikre forsvarlige tjenester til de mest sårbare blant oss.

Marianne Haukland (H) [15:39:21]: Vi trenger flere varme hender i samfunnet vårt, ikke færre, og Høyre ønsker en politikk som bygger opp under nettopp det. Det er et ansvar jeg mener at alle politikere har.

Det er kritisk at opposisjonen tegner et bilde av private tjenesteytere i et fiendtlig motiv, der tjenester til de svake blir omtalt med ord som «profitt» og «utnyttelse».

Dette synes jeg er urettferdig overfor dem som jobber i privat omsorg. De har ikke kalde hender eller kaldere hjerter enn andre. Et skifte i denne politikken endrer en praksis som har vært ført i over 50 år, også under den rød-grønne regjeringen. Derfor er det underlig at prinsippene skal være annerledes for denne regjeringen.

En nylig utgitt rapport fra Menon Economics om private velferdsbedrifter, bl.a. private velferdsinstitusjoner, viser at hoveddelen av overskuddet kanaliseres tilbake til bedriftene og til utvikling, samt at skattebidraget er høyere enn utbyttet. Dette er egentlig et ganske annet bilde enn det som opposisjonen forsøker å tegne. Opposisjonen i denne salen forteller en historie om at alle pengene forsvinner ut av bedriftene og ut av landet.

Som en distriktsrepresentant i denne salen ser jeg at kommunene i distriktene er avhengige av private institusjonsplasser, ofte fordi de ønsker å forhindre at barnet må flytte langt unna sine vante omgivelser. Det kan oppleves som en dobbel belastning for barn og unge. Det er samtidig også en økonomisk belastning for kommunen, som skal følge opp sine barn som er omplassert rundt omkring i hele landet. En slik ordning bidrar til omfattende reisekostnader og ikke til at pengene kommer barn og unge til gode.

Regjeringen styrker barnevernet, og det er igangsatt en kompetansestrategi fram mot 2024, som innebærer en styrking av både utdanningene og etterutdanningene i tjenesten, slik at flere ansatte i barnevernet kan starte i jobben med faglige forutsetninger.

Regjeringen har i budsjettet foreslått 30 mill. kr til prosjektet DigiBarnevern, som vil gi det kommunale barnevernet et sårt tiltrengt digitalt løft. De ansatte har i dag liten tilgang på digital støtte. Saksdokumenter sendes i posten, og mye rapportering skjer manuelt. Administrative oppgaver tar tid fra arbeidet med barna og familiene deres. Et digitalt løft i barnevernet vil gi et barnevern med mer tid til barna.

Freddy André Øvstegård (SV) [15:42:15]: Feminisme handler om frigjøring og om at alle kjønn skal ha like gode muligheter – det er også SVs mål. Men på tross av viktige seire fra kvinnebevegelsen har vi ennå ikke et likestilt og frigjort samfunn. Kvinner har fortsatt systematisk mindre makt og muligheter enn menn. Ja, på enkelte områder går det til og med feil vei. I sommer kunne vi f.eks. lese at kvinner nå tar mer ansvar hjemme enn før, i forhold til menn.

Ikke minst har den samfunnsrevolusjonen som metoo-bevegelsen har vært, én gang for alle satt ord på det mange av oss har visst, nemlig at seksuell trakassering er et grunnleggende samfunnsproblem som begrenser kvinners frihet og muligheter helt grunnleggende. Når nesten halvparten av alle kvinner over 17 år sier de har

blitt utsatt for uønsket eller ubehagelig seksuell oppmerksomhet, er seksuell trakassering et samfunnsproblem som må løses gjennom politiske tiltak nettopp på samfunnsnivå.

Seksuell trakassering handler om manglende likestilling, det handler om maktskjevhet mellom kvinner og menn og om usikkerhet i arbeidslivet. Derfor var det en viss forventning om at statsbudsjettet som ble lagt fram ganske nøyaktig ett år etter metoo-bevegelsens start, ville bære noe preg av det, og at regjeringen i statsbudsjettet ville sette av penger til det viktige arbeidet mot seksuell trakassering. Men tvert imot er det i dette budsjettet realkutt til Likestillings- og diskrimineringsombudet og til Diskrimineringsnemnda – to av de viktigste frontkjemperne mot seksuell trakassering. Det henger rett og slett ikke på greip.

Derfor foreslår SV i sitt alternative budsjett en kraftpakke med en økning øremerket kampen mot seksuell trakassering, på 44 mill. kr. I tillegg henger kampen mot seksuell trakassering sammen med hele den brede likestillingskampen, og SV prioriterer denne frihetskampen i sitt alternative statsbudsjett. Blant annet foreslår vi å gi fedre selvstendig uttaksrett for fedrekvoten, slik at det blir enklere for menn allerede fra dag én å ta en større del av ansvaret for omsorgen for barna. Det er bra for barna, som får knytte seg mer til begge omsorgspersonene i livet, det er bra for fedrene, som kan få ta større del i barnas liv, og ikke minst er det bra for kvinnene, som enklere kan delta i arbeidslivet når omsorgsfordelingen hjemme blir likere.

Uten likestilling i arbeidsliv og økonomi får vi aldri ekte likestilling, og ennå tjener kvinner kun 87 kr for hver hundrelapp en mann tjener. Derfor prioriterer SV likestillingskampen i sitt alternative statsbudsjett – fordi det handler om rettferdig fordeling og muligheter for alle, uavhengig av om man er kvinne eller mann, fordi vi ikke kan skape et samfunn for de mange, ikke bare for de få, uten å ha med den ene halvparten av befolkningen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1 del 1.

Vi går da videre til debatt om del 2, som gjelder rammeområde 3.

Presidenten viser til det tidligere vedtatte debattopplegget.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [15:45:37] (komiteens leder): Jeg vil også få lov til å takke komiteen for samarbeidet om denne delen av budsjettet. Vi har kommet bra i havn og skrevet oss inn i mange gode merknader.

Kulturbudsjettet i 2019 er på over 15 mrd. kr, det er en anelig sum. Vi har en økning på kulturbudsjettet på 830 mill. kr – det er en økning på 5,8 pst.

Kulturbudsjettet legger til rette for mangfold og bredde, og det satses på gode støtteordninger for frivilligheten. Språk, litteratur og bibliotek prioriteres, og det settes i gang hele 18 nye prosjekter for kulturbygg og museer. Satsingene underbygger regjeringens tanke om kulturlivet og sivilsamfunnet som en grunnleggende forutsetning for et åpent, demokratisk samfunn. Kulturen skal være fri, med personlig engasjement og frivillighet som grunnlag – et kulturliv som inkluderer alle, både i distrikter og i byer.

Vi må ha gode støtteordninger for frivilligheten, og regjeringen øker derfor også momskompensasjonen. Det er gledelig at det kom enda en pen påplussing i forhandlingene med Kristelig Folkeparti. Den er nå på 184 mill. kr. Det er et kraftig løft, og det er en anerkjennelse av at vi vil tilføre frivilligheten og idretten godt over 1,5 mrd. kr i 2019.

Det er veldig gledelig at det er satt av 20 mill. kr til tiltak og prosjekter på kulturområdet som skal øke inkluderingen i samfunnet, som skal stimulere til mangfold, og som skal bekjempe fattigdom og øke tilgjengeligheten til kultur for alle. Jeg synes det er ekstra hyggelig at Brageteatret i Buskerud er et av de teatrene som nyter godt av nettopp slike midler.

Språk er en viktig del av kulturarven og en forutsetning for deltakelse i demokratiet. 2019 er et nasjonalt bokår, og Norge skal være hovedland under bokmessen i Frankfurt. De 30 mill. kr som er satt av til å gjennomføre det prosjektet, vil være utrolig viktig for oss for å styrke eksport, profilering og formidling av norsk kultur og litteratur. Vi er også glad for at vi har fått en satsing på litteratur for barn og unge på 10 mill. kr.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene rundt omkring i landet er et viktig fundament for det profesjonelle kulturlivet. De skal ha forutsigbare vilkår som fremmer kunstnerisk utvikling og kvalitet. I statsbudsjettet for 2019 er tilskuddet til scenene Teatergarasjen, Teaterhuset Avant Garden og Black Box økt for at disse sceneene skal skape og vise kunst for et større publikum. På musikkfeltet er tilskuddene til Nordnorsk Opera og Symfoniorkester, Opera Rogaland og Edvard Grieg Kor økt med til sammen 6 mill. kr. Det er her vi snakker om en distriktsprofil på budsjettet.

Vi går et spennende kulturår i møte. Sommeren 2019 skal Nasjonalmuseet ta i bruk sitt nye bygg på Vestbanen i Oslo. Tilskuddet til Nasjonalmuseet er økt med 186 mill. kr for å dekke husleie og økte kostnader til museumsdriften i 2019. Jeg håper og tror det kan bli en skikkelig magnet for turister til Norge, og ikke minst at det også vil lokke oss nordmenn inn i museet.

Norge leverer film- og serieproduksjoner av høy kvalitet. Vi henter stadig hjem nye internasjonale priser. I statsbudsjettet for 2019 økes bevilgningen til film med

50 mill. kr. Vi styrker incentivordningen for internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge og øker bevilgningen til Filmfondet. Vi øker også, med en øremerking, til dataspill, som både er et økende interessefelt for mange, og som ikke minst har et potensial for eksport.

Regjeringspartiene har intensjon om å løfte kultur som næring, og det er et ledd i å gi norsk økonomi flere ben å stå på. Flere kunstnere og kulturarbeidere bør kunne skape sin egen arbeidsplass. Og vi må jobbe for å utnytte potensialet i kulturturismen.

Til sist: I et år da det har vært fokus på seksuell trakassering og metoo, noe som startet i kulturbransjen i Hollywood, er det veldig bra at departementet har satt av midler til Balansekunst.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Trond Giske (A) [15:50:55]: Budsjettet er en anledning til å gå i detalj om hvordan det neste året skal se ut, men også til en fot i bakken for å se hvordan de langsiktige utviklingstrekkene blir. På veldig mange områder har vi langtidsplaner som ganske detaljert beskriver hvor vi ønsker å gå som samfunn. Vi har det i forsvarsplanen. Vi har det i psykiatriplanen. Vi har det for sykehjemsutbygging. Vi har det for bistand. Vi har det i NTP, ikke minst, hvor det beskrives i detalj hvor mange meter asfalt, jernbane, brygge og flyplass vi skal bygge.

Innen kultur hadde vi dette før. Vi sa at vi skulle nå 1 pst. av statsbudsjettet til kultur. Vi fulgte rundetidene, og i 2014 var vi på plass. Det målet er nå forlatt, og i stedet snakkes det om en kultursektor som skal være en magnet, som skal være spennende, internasjonal, attraktiv osv. Jeg lurer på: Hvorfor denne forskjellsbehandlingen? Ingen annen sektor, verken vei, psykiatri, forsvar eller noe annet, ville funnet seg i bare å bli omtalt med gode ord – i stedet for konkrete, langsiktige målsettinger som kan måles i hvert enkelt budsjett.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [15:52:04]: Jeg takker for spørsmålet. Jeg vet ikke om jeg helt fikk tak i det, men det jeg iallfall har lyst til å si, er at vi nå har fått lagt fram en kulturmelding, og den kulturmeldingen vil vise vei på mange områder innen kulturen. Meldingen har også varslet at vi bl.a. skal se spesielt på museene, og vi får også en melding om museene.

Så vil jeg minne om at vi har faktisk økt budsjettene til kultur. Vi har vært inne i en periode da vi har hatt en oljekrise, og da måtte alle sektorene i samfunnet skjære ned, nettopp for å vri aktiviteten inn mot Vestlandet. Så jeg er for så vidt ikke enig i det litt dystre bildet som representanten tegner. Jeg mener vi har kommet opp på det nivået vi skal være, og dette er ett budsjett. Det kommer flere budsjetter etter dette.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [15:53:11]: Regjeringens forslag til budsjett viser et kutt i Utenriksdepartementets post til internasjonal kulturfremme på 15 mill. kr. Det har vi i Senterpartiet reversert, fordi vi mener at norsk kultur akkurat nå opplever et momentum internasjonalt, og vi vet at ambassader rundt omkring i verden står klare til å bidra til å løfte norsk kultur ytterligere, noe både representanten fra Høyre og resten av komiteen lærte mye om da vi var på studiereise i USA. Der hørte vi om utfordringer ambassaden har med kutt. Vi hørte om hvordan man ikke får muligheten til å frakte store verk, enda det er stor interesse for det, til USA, og vi hørte om hvordan Music Norway kan gjøre en kjempegod innsats hvis de bare får gode nok rammer. På bakgrunn av dette: Synes representanten fra Høyre at kuttet i UD's post på 15 mill. kr var riktig?

Kristin Ørmen Johnsen (H) [15:54:04]: Takk for spørsmålet.

Internasjonalisering av norsk kunst er kjempeviktig. Vi er veldig enige om det. Så vil jeg påpeke at i år er det tre prioriteter som er lagt inn i budsjettet. Det er den store bokmessen i Frankfurt, hvor Norge er hovedland. Vi har filmfestivalen i Berlin, og vi har også jazzmessen i Bremen. Her er det snakk om å profilere oss på de store messene. Nå er det Europa. Vi var på tur i USA, og da må det jo bli en prioritet. Vi ser nå bl.a. at USA kommer til Europa, nettopp for å se. Da er det anledning til å vise fram norsk kunst, og så får vi se hva regjeringen gjør neste år.

Freddy André Øvstegård (SV) [15:55:02]: Et av høyresidens ideologiske prestisjeprosjekter i kulturpolitikken er gaveforsterkningsordningen. Den har vart i fem år nå, og vi kan se at av alle midlene som har kommet over den ordningen de siste fem årene, har kun 5 pst. gått til våre tre nordligste fylker, og de største institusjonene preger toppen av listen over dem som får mest. Derfor har SV i denne budsjettbehandlingen foreslått at ordningen i hvert fall burde evalueres, men det velger Høyre å stemme ned, man skal ikke ha kunnskap om sånt. Mener Høyre at det at kun 5 pst. går til de nordligste fylkene, og at brorparten av pengene går til de største institusjonene, er rettferdig og ikke noe man burde evaluere, se på og få litt kunnskap om?

Kristin Ørmen Johnsen (H) [15:55:55]: Vi mener gaveforsterkningsordningen er viktig, nettopp fordi den mobiliserer private til også å gi til kunst og kultur, at det ikke bare er idretten som tradisjonelt sett får det man kan kalle «sponsing» fra private. Jeg synes den er viktig.

Jeg mener representanten reiser et spørsmål – jeg synes det er bekymringsfullt at det er få i de nordligste fylkene. Der må vi gjøre en jobb, rett og slett for å få mer aktivitet inn. Men det er ikke bare de store institusjon-

ene som får midler. Jeg kan glede med at Vestfossen Kunsthøgskule, som en annen representant ikke hadde stort til overs for, var iallfall veldig glad for å få gaveforsterkningsmidler, og flere andre institusjoner, bl.a. Jødisk museum i Trondheim, fikk dette. Det er små institusjoner, som er veldig glad for å få disse midlene. Så det ønsker vi å opprettholde.

Presidenten: Replikkkordskiftet er dermed omme.

Anette Trettebergstuen (A) [15:57:20]: Arbeiderpartiet har ambisiøse mål for Kultur-Norge – fra det frivillige kulturlivet med små barn som knapt nok klarer å holde blokkfløytene sine riktig, til det profesjonelle som holder det ypperste innenfor kvalitet, og alt det vi finner imellom der.

Vi la fram et forslag til et nytt kulturløft i august i fjor – det fjerde i rekken fra vår side – med en konkret plan for hvordan våre mål for kulturlivet skal oppnås, der vi igjen fastslår at det for oss er naturlig å bruke 1 pst. av statsbudsjettet til kulturformål. Med det alternative statsbudsjettet vi diskuterer i dag, viser vi at vi står på de målene. Og vi er i rute. Vi bruker over 550 mill. kr mer enn regjeringen på kultur.

Vi i Arbeiderpartiet er opptatt av og bekymret over at forskjellene i Norge øker. På område etter område øker forskjellene mellom folk, og det oppstår nye klasse-skiller under denne regjeringen. Vi vet veldig mye om at også på kulturområdet er det store forskjeller mellom folk, hvem som har tilgang til, råd til og mulighet til å se og oppleve kunst og kultur. For oss er det viktig å redusere forskjellene i folks mulighet til kulturopplevelser. Vi vil bygge ned terskler for deltakelse. Derfor er ordninger som f.eks. Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken, Den kulturelle nistepakka, Kulturkort for ungdom, det at bibliotekene er åpne møteplasser, eller det at museene av og til har gratis inngang, ekstremt viktige for oss. Derfor er det også viktig for oss å fortsette å styrke den såkalte kulturelle grunnmuren og de universelle ordningene som nettopp gir flere tilgang til kunst og kultur, som gjør at alle i hvert fall får en smakebit, og at folk får oppleve det de kanskje ikke visste at de ville ha – opplevelser som kanskje åpner øynene for en ny verden, som skaper engasjement og gode minner: opplevelser som binder oss sammen som et folk.

En annen hovedstolpe i vår kulturpolitikk, også i budsjettet, er kunstnerøkonomien. For oss har det alltid vært sentralt å kjempe mot at folk skal stå med lua i handa i arbeidslivet. En lønn å leve av og trygge rammer å jobbe i er viktig for oss. Fortsatt er det for mange som opplever utrygghet i arbeidslivet, som har en ufrivillig løs tilknytning til arbeidslivet, som underbetales eller strekker strikken langt ut over det loven tillater. Mange kunstnere og kulturarbeidere jobber under kår som vi

andre ikke ville ha godtatt. De har færre sosiale rettigheter enn oss andre, selv om de jobber mer. Kunstnerøkonomien er derfor viktig for Arbeiderpartiet. Vi vil styrke de etablerte ordningene og etablere nye, slik vi i opposisjonen, sammen med Venstre, i forrige periode fikk flertall for kunstnerassistentordningen.

I dette budsjettet bruker vi til sammen over 80 mill. kr mer enn regjeringen direkte til kunstnerøkonomien: på 100 nye stipendhjelmere, på at ordningen med utstillingshonorarer – altså rett og slett bare betaling for den jobben man gjør med en utstilling – ikke lenger skal være en prøveordning, men en fast ordning, og at man faktisk skal få betalt for det arbeidet. Det skulle bare mangle. I tillegg er det slik at alle disse 550 mill. kr vi bruker på kultur i hele landet, er penger som skaper arbeidsplasser for kunstnere og kulturarbeidere. Satser man på kultur, skaper man også arbeid. Det er det som er kultur næring.

Vi følger opp filmforliket fra 2015 i vårt budsjett. Det har ikke regjeringen gjort. Til tross for den økningen som ble lagt inn i budsjettet i år, er etterslepet på filmområdet svært stort. Filmregionene er ikke blitt styrket, slik Stortinget ba regjeringen gjøre i 2015. Vi gjør alt dette i vårt budsjett. Vi bruker 80 mill. kr mer på film og norsk tv-dramaproduksjon. I tillegg vil vi ha en regelstyrt incentivordning. Det er det næringen selv ber om, ikke at den skal øke. I tillegg mener vi at det haster med å innføre et medfinansieringsansvar for strømmeaktørene. Vi lytter til film- og tv-dramabransjen.

Vi følger også opp kulturlivets rop om flere likestillingstiltak. Det var på tide at Balansekunst kom inn på statsbudsjettet, men når de først gjorde det, kunne de godt ha fått mer penger å rutte med. 1,5 mill. kr er ikke mye. Vi foreslår 10 mill. kr, slik at Balansekunst virkelig kan få sving på tingene.

I år igjen ser vi at regjeringen gjør det finurlige trikset å ta penger og saker ut fra statsbudsjettet og velte dem over på tippemidlene. Den største satsingen denne regjeringen kan briske seg med på kulturområdet, er gaveforsterkningsordningen. Man bruker i år 143 mill. kr på en ordning som bare oppnår at de som allerede er gode til å tiltrekke seg sponsorer, får mer å rutte med. Det er en tvers igjennom udemokratisk ordning. Den går til de store institusjonene i sentrale strøk, mens f.eks. Finnmark får ingenting, og Hedmark, som jeg representerer, får en skarve million. Budsjettet har distriktsprofil, sa representanten Ørmen Johnsen, som talte før meg. Men det er helt feil, og gaveforsterkningsordningen er et godt bevis på det. Vi prioriterer kultur over hele landet, i by og i bygd, og vi foreslår også innføring av et nasjonalt kulturkort for ungdom.

Vi venter på en mediemelding. Det er nå mange år siden mediemangfoldsutvalget la fram sin NOU, og de

tradisjonelle mediene og mediehusene opplever krise. Ikke bare lar regjeringen saken og oppfølgingen av mediemangfoldsutvalgets rapport vente på seg, man velger i denne tiden, med disse utfordringene, ikke å prisjustere pressestøtten. Det betyr reelle kutt også her. Og Kristelig Folkeparti måtte i år igjen, som de siste fem årene, legge sin politiske tyngde i å rette opp i dette i budsjettforhandlingene. Ære være Kristelig Folkeparti, men hele denne runddansen er et uverdigg spill og et meget dårlig signal til mediebransjen.

Det ble lagt fram en frivillighetsmelding på fredag. Der står det veldig mye bra om viktigheten av frivilligheten og hvilken rolle den skal ha i det norske samfunnet. Men de fleste tiltak som frivilligheten lenge har bedt om, leveres ikke, eller de skyves fram i tid. Vi ser ingen grunn til å skyve på noe som helst, og har det siste året foreslått konkrete forenklinger for frivilligheten, bedre registerordninger, opptrappingsplan for momskompensasjonsordningen osv.

I dette budsjettet styrker vi også frivilligheten. En stor satsing vi prioriterer, er penger til å opprette flere utstyrssentraler. Det bruker vi over 100 mill. kr på, og det er et helt genialt opplegg. Det er et slags kinderegge av en løsning. For det første betyr det at folk som ikke har råd til å kjøpe dyrt fritidsutstyr, kan låne det gratis. Dermed trenger ingen – spesielt barn, tenker jeg på da – å stå igjen alene og ikke få delta på grunn av mangel på utstyr. Dette er viktig i den tiden vi er i nå, for vi vet at forskjellene mellom dem som har mest, og dem som har minst, øker. Det betyr at barn blir stående igjen alene der andre kan finne på ting, og sånn kan vi ikke ha det. Men det betyr også at med flere utstyrssentraler kan også de som faktisk har råd, la være å kjøpe alt dette dyre utstyret som sjelden brukes, og som fyller opp skap og boder. Hvorfor skal alle eie et par ski når man kanskje bruker dem et par ganger hver vinter? Flere utstyrssentraler som BUA betyr inkludering, det betyr miljø, og det er forbruksreducerende. Man trenger ikke utrede om det er bra.

I frivillighetsmeldingen snakker regjeringen om behovet for denne typen ordninger. Ja, det er et behov for denne typen ordninger, og i dag har man altså muligheten til å støtte Arbeiderpartiets forslag om å bruke 100 mill. kr på å få flere av denne typen sentraler. Men regjeringspartiene stemmer imot. Det er bare nok et eksempel på at det ikke er fine ord i en melding eller i festtaler som betyr noe. Det er det man faktisk prioriterer og gjør i politikken, som skaper forandring og viser hva man står for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [16:07:11]: Jeg synes det er veldig bra at vi får en diskusjon rundt gaveforsterkningsordningen. Den har vært nevnt av både

undertegnede og representanten Trettebergstuen. Gaveforsterkningsordningen finnes for å mobilisere alle gode krefter, slik at man kan gi et ekstra puff. Det er næringslivets midler vi er interessert i å få inn og kunne bruke på kultur. Det er ikke de store institusjonene, dem har vi lister for.

Jeg lurer på hvordan Arbeiderpartiet vil mobilisere de private til å vri midler eksempelvis fra idretten og over til kulturinstitusjoner. Er det en annen ordning enn gaveforsterkningsordningen Arbeiderpartiet vil ha, eller vil de overhodet ikke ha den ordningen?

Anette Trettebergstuen (A) [16:08:15]: Arbeiderpartiet er ikke for gaveforsterkningsordningen, av to enkle grunner:

Gjennom de årene den har eksistert, har den vist – og dette har også rapporter og undersøkelser slått fast – at den ikke stimulerer private donorer til å gi til kulturlivet, nettopp fordi det ikke ligger et incentiv der for den private giveren. Det er institusjonene som får pengene. Private givere i sponsormarkedet bekrefter også dette. De sier at det er en ordning som ikke er relevant.

For det andre er det, som jeg sa i innlegget mitt, institusjonene i de sentrale strøkene som får dette. Det viser også fordelingen av fjorårets penger. Hedmark og Finnmark får nesten ingenting, mens det er Oslo og Akershus som stikker av med pengene. Dette er udemokratisk bruk av skattebetalernes penger. I tillegg – som om ikke dette var nok – har regjeringen tatt det ut av statsbudsjettet og lagt det over på tippemidlene. Det er ikke riktig bruk av tippemidler, mener vi.

Morten Wold (FrP) [16:09:26]: I budsjettinnstillingen tar flertallspartiene – Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti – til orde for en videre utjevning mellom festivaler som er sammenlignbare i størrelse og kvalitet, når det gjelder tilskudd. Det bør gjennomføres en evaluering og en vurdering av det. Jeg tenker spesielt på f.eks. Moldejazz, som får 10 mill. kr mer enn en sammenlignbar festival som Kongsberg Jazzfestival. De er ganske like i størrelse og aktivitet.

Arbeiderpartiet har valgt å stille seg utenfor dette ved å henvise til sitt eget budsjettforslag, men jeg vil gjerne ha svar på hvorfor Arbeiderpartiet, som har mange profilerte politikere som opp igjennom årene har vært veldig opptatt av festivaler og festivalliv, ikke ønsker å foreta en slik evaluering for å se om man kan utjevne disse forskjellene mellom sammenlignbare festivaler.

Anette Trettebergstuen (A) [16:10:26]: Takk for spørsmålet. Jeg anbefaler representanten Wold å lese den merknaden som står under den merknaden, altså Arbeiderpartiets merknad om vår festivalpolitikk.

Jeg skjønner godt at flertallspartiene ser behov for en evaluering av festivalstøtten, for denne regjeringen har jo på mange måter svekket festivalstøtten ved at de la ned knutepunktordningen og puttet alle festivalene inn i den samme ordningen. Det har gjort at det er flere festivaler om det magre beinet som festivalstøtten er nå. Jeg forstår godt at de ønsker å se på den ordningen, men dette er et resultat av deres egen politikk. Arbeiderpartiet har en annen, helhetlig linje. Vi bruker også mer penger på festivalstøtte, og vi ville ikke tatt det grepet å legge ned knutepunktordningen uten å lage et bedre og helhetlig opplegg som styrket og ikke svekket Festival-Norge.

Grunde Almeland (V) [16:11:35]: Jeg blir litt glad av å lese mye av det som Arbeiderpartiet velger å legge inn i sitt alternative budsjett, nettopp fordi det gir honnør til mye av den jobben som Venstre i regjering har gjort. Det er jo for det meste bare påplussinger på satsinger som Venstre allerede har.

Men noe som har kommet fram her, og som vi er litt uenige om, er gaveforsterkningsordningen, som også representanten Ørmen Johnsen snakket om. For meg og Venstre er det viktig å sørge for at norsk kunst- og kulturliv har flere bein å stå på, at vi sørger for at både unge og etablerte kunstnere skal klare å få inntekter, og at de har institusjoner som er store og gode, og med god økonomi. Derfor må vi ha ordninger som sørger for å motivere og stimulere til at private kan være med og bidra. Men Arbeiderpartiet velger altså å kutte i denne ordningen og ønsker heller ikke å lansere noen alternativer til å få inn privat kapital. Hvorfor ikke?

Anette Trettebergstuen (A) [16:12:42]: Det er ingen som er imot å få private penger inn i kulturlivet. Spørsmålet er hvordan man jobber for at det skal skje. Gaveforsterkningsordningen motiverer ikke én eneste giver til å gi noe som helst til kultursektoren, for det er institusjonene som får fordelen av det. Dette har flere av dem som driver med sponsing, slått fast, og rapport etter rapport har også vist at gaveforsterkningsordningen ikke oppnår de målene som representanten her sier at den skal oppnå.

Vi synes at regjeringen f.eks. burde opprettholdt støtten til Norsk Publikumsutvikling på statsbudsjettet. Det er en organisasjon som man har strøket, en organisasjon som nettopp er et sted der institusjonene lærer av hverandre for å øke publikumsgrunnlaget og publikumsantallet, men det fant altså ikke regjeringen plass til på statsbudsjettet – én skarve million kroner til en paraplyorganisasjon som bidrar med mer erfaring og mer utvikling når det gjelder hvordan man skal skaffe seg private midler, enn det gaveforsterkningsordningen noen gang har gjort.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Morten Wold (FrP) [16:14:09]: For Fremskrittspartiet er kultur et begrep som uttrykker de verdier og kvaliteter som enkeltmennesker tillegger høy egenverdi. For oss er det viktig å påpeke at det som er god kultur for én, ikke nødvendigvis trenger å være god kultur for en annen. Slik skal det være, og slik må det være, og det er dette som bidrar til mangfoldet i uttrykk og form innenfor kultursektoren.

Enda viktigere er det at kulturen skal være fri og svært uavhengig av politisk styring. Den dagen et politisk flertall skal bestemme eller eventuelt sette sin profil på hva man skal se, høre og ikke minst føle av ulike kulturuttrykk, har demokratiet tapt – og for så vidt også kulturen.

Det å ha et fritt og uavhengig kulturliv betyr ikke at all form for kultur skal være finansiert av staten, snarere tvert imot. Først når de ulike sektorer innenfor kulturlivet tør å se nye veier og tenke alternativ finansiering, og ikke minst greier å finne en annen form for økonomisk støtte enn det offentlige, vil jeg hevde at vi har et fritt kulturliv.

For Fremskrittspartiet har det alltid vært viktig at vi aldri må glemme at de pengene som kommer fra det offentlige, faktisk er det norske folks skattepenger. Selvsagt skal det fortsette å komme penger fra det offentlige til kulturen, selvsagt skal det det, men disse pengene tilhører altså folk flest. Og når pengene skal brukes på kultur, må vi sørge for at de også kommer folk flest til nytte og glede.

Det er ikke til å stikke under stol at for Fremskrittspartiet er noe av det aller viktigste i kulturpolitikken å ta vare på våre tradisjoner – og våre kulturskatter. Derfor er det svært viktig for oss at disse blir sikret på en forsvarlig måte, både når det gjelder bevaring, og når det gjelder det rent sikkerhetsmessige. Norges befolkning skal vite at våre kulturskatter blir vel ivaretatt for etterslekten. Det er en stor utfordring fordi det krever mye av oss, og fordi det krever mye penger.

Kulturfeltet er viktig for hele Norges befolkning, men det er også viktig for kulturlivet. Det å sikre et helhetlig løp for satsing og benytte seg av relevante krefter innenfor kulturfeltet, der frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, orkestre, kunstnerassistentordningen, korps, kor – ja, nær sagt hele kulturlivet – kan fortsette med å utvikle seg innenfor sine rammer, er viktig. Kulturlivet sitter jo selv på store ressurser og uvurderlig erfaring.

Så til de frivillige lagene og organisasjonene: Fremskrittspartiet har alltid løftet frem det arbeidet de frivillige lagene og organisasjonene gjør. De frivillige fanger opp breddeaktivitetene og ikke minst det arbeidet som

blir gjort for barn og unge. Det er et utrolig antall mennesker som nyter godt av de tilbudene som frivillige lag og organisasjoner står for, både når det gjelder kulturfrenten med korps, teater og musikkskoler, og – ikke minst – når det gjelder idrett.

Fremskrittspartiet ønsker å legge til rette for utvikling av levedyktige og skapende kulturnæringsvirksomheter. Vi er veldig glade for at incentivordningen for film nettopp gjør dette. For en som er fan av James Bond, skal det bli spennende å følge med på om den neste Bond-filmen blir filmet her til lands. Slike filmminnspillinger gir økonomiske ringvirkninger, kompetanseheving for film- og tv-miljøene og potensielt god reklame for turistindustrien.

Vi står overfor flere store saker på kulturfeltet. Det er derfor naturlig at budsjettbehandlingen preges litt av det. Til neste år skal vi behandle både kulturmeldingen, mediemeldingen og frivillighetsmeldingen. Dette er store meldinger som vil tegne opp retningen for mange år fremover. Jeg er glad for at alle disse feltene nå får et godt Fremskrittsparti-preg over seg, ved at vi er med og påvirker utarbeidelsen av disse meldingene.

Avslutningsvis: Min gode kollega Lundteigen hilste litt hjem til Buskerud i sitt innlegg. Det faller det naturlig for meg å gjøre også. Støtten til Stiftelsen Vikersund Hoppsenter, som mange politikere har forsøkt å få på plass i mange år, er det veldig gledelig å se nå kommer på plass, først gjennom regjeringens forslag og så gjennom en enstemmig tilslutning i komiteen. Det er verdens største skibakke i en liten bygd som har store utfordringer med å hankses med store krav fra Det internasjonale skiforbundet og å få hjulene til å gå rundt, så det er en veldig positiv håndrekning, som arrangøren setter pris på. Det samme gjelder støtten til bob- og akebanen på Lillehammer, som kommer i samme runde. Det er gladelige bevilgninger, som mange i dag kan være glade for å ha vært med på å få gjennom. Det skal vi være stolte av.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Henriksen (A) [16:19:21]: «[D]er det offentlige bruker penger på kulturtiltak, er det viktig at pengene kommer folk flest til gode.»

Den tredje største kultursatsingen fra denne regjeringen er å styrke gaveforsterkningsordningen – en ordning for skjev fordeling og sentralisering. De fleste midlene går til de sentrale områdene. Blant annet får Aust-Agder nesten ingenting, og Finnmark får null – ikke én krone.

Fremskrittspartiets har det sitatet jeg leste i begynnelsen av innlegget, i sitt program. De mener egentlig at kultur stort sett ikke skal være en statlig ordning. Men når de likevel nå står bak et kulturbudsjett, hvordan kan de forsvare en slik skjevfordeling i gaveforsterkningsordningen? Går hensynet til høyre regjeringens rike on-

kler foran Fremskrittspartiets ønske om at kulturpenge-
ne skal gå til folk flest?

Morten Wold (FrP) [16:20:23]: En kan innrette støtte på mange forskjellige måter. Gaveforsterkningsordningen er en ordning som er veldig bra for store kulturinstitusjoner, f.eks. i Østlandsområdet og andre sentrale områder. Det treffer også folk flest, for mange av disse institusjonene har veldig store besøkstall, og det gjør at når de får private sponsorer til å støtte opp under driften, kan de utvikle driften sin enda mer og sånn sett også treffe enda flere av de gjestene og kundene som kommer. Det er nok å nevne f.eks. Blaafarveværket på Modum, som er en av landets mest besøkte kulturinstitusjoner, og som har nytt godt av gaveforsterkningsordningen ved flere tilfeller.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [16:21:34]: Det har blitt snakket en del om metoo i salen i dag. Som kjent startet metoo-kampanjen i kultursektoren, i filmbransjen, og utløste en bevegelse som virkelig viste hvilke store strukturelle problemer vi har i samfunnet med seksuell trakassering. Etter at dette kom fram i kulturbransjen, fulgte andre bransjer etter, likevel står kulturbransjen igjen som kanskje en av de bransjene som har aller størst utfordringer når det gjelder seksuell trakassering.

Jeg lurer på om representanten Wold fra Fremskrittspartiet synes at det å støtte Balansekunst og tiltakene der er viktig og bra. Jeg lurer også på om representanten Wold mener at vi politisk bør gjøre enda mer for å få slutt på seksuell trakassering og støtte opp om metoo.

Morten Wold (FrP) [16:22:24]: Seksuell trakassering er et veldig stort samfunnsproblem, ikke bare i kultursektoren. Det viste metoo-kampanjen. Dette skjer på alle fronter i samfunnet. Det skjer i alle samfunnslag, det skjer i idretten, det skjer i kulturlivet, det skjer i næringslivet – dette er noe vi selvfølgelig er nødt til å ha oppmerksomheten rettet mot. Selv om den kraftigste metoo-bølgen kanskje har gitt seg, er dette problemet fortsatt der ute og blant oss alle.

Når det gjelder Balansekunst, er det ett av mange tiltak som får støtte, og som helt sikkert er et flott tiltak som vil kunne nyttiggjøre seg av de midlene de får. Det vil være en diskusjon om de får nok, eller om de burde fått mer – på lik linje med mange andre som gjennom offentlige midler selvfølgelig vil kunne bidra til å øke bevisstheten rundt metoo for å redusere den seksuelle trakasseringen så mye som mulig.

Freddy André Øvstegård (SV) [16:23:37]: Fremskrittspartiet liker jo å framstille seg som forsvarer av den norske kulturarven, og representanten Wold nevnte også kulturskattene våre i innlegget sitt. Men en mas-

siv skuffelse for kulturlivet i dette budsjettet er hvordan regjeringen lar noe av vår viktigste nasjonale kulturarv råtne på rot. Vikingskipene er kanskje noe av det vi er mest stolte av her i landet, og noe vi er internasjonalt kjent for. Derfor har det også vakt reaksjoner internasjonalt at regjeringen lar vikingskipene forfalle fordi de ikke vil bevilge en redningspakke på omkring 7 mill. kr for å få dem sikret.

Familie- og kulturkomiteens medlemmer har ansvaret for kulturarven. Mener representanten fra Fremskrittspartiet at å la vikingskipene råtne er en forsvarlig forvaltning av vår nasjonale kulturarv?

Morten Wold (FrP) [16:24:32]: Det er litt hvordan man angriper spørsmålet. Jeg skjønner spørsmålsstillingen, men jeg tror ikke disse skipene råtner på rot. De er helt sikkert under forsvarlig tilsyn, men som så veldig mye annet innenfor den norske kultursektoren har de et skrikende behov for mer kapital for å få enda bedre oppfølging og sikring for framtiden. Dette gjelder også på andre områder. Det gjelder kirkebygg, museer, Nasjonalmuseet, Nasjonalbiblioteket – alt dette er områder som er kapitalkrevende, og som det er viktig at vi i fellesskap hegner om og klarer å finne midler til.

Så må jeg få lov til å si, siden SV ikke pleier å ha noen særlig store problemer med å finne midler til noe som helst i disse budsjettene, at jeg vil tro at de hadde klart å løse situasjonen med vikingskipene også i en dialog med oss.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Før vi går tilbake til den ordinære talerlisten, skal komiteens leder, Kristin Ørmen Johnsen, få ordet.

Kristin Ørmen Johnsen (H) [16:25:52]: Ved en inkurie var det glemt et par ord i det forslaget som jeg tok opp i del 1 av debatten. For ordens skyld skal jeg lese det, slik at det blir korrekt. Det gjelder forslag nr. 18, og det fremmes av undertegnede på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon til kirkebygg tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner over kap. 342 Kirkebygg og gravplasser, post 60 Rentekompensasjon – kirkebygg.»

De to ordene som var utelatt i den forrige utgaven av forslaget, var «til kirkebygg».

Herved har jeg fremmet den korrekte utgaven av forslaget.

Presidenten: Representanten Kristin Ørmen Johnsen har tatt opp det forslaget – i beriktiget form – som hun refererte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [16:27:01]: Senterpartiet vil jobbe for et variert og rikt kulturtilbud. Vårt alternative kulturbudsjett skal bidra til et reelt løft for kulturminner, for Kirken, for frivilligheten og kunst- og kulturorganisasjoner, og til å sikre mediemangfoldet.

Kulturminner og kulturmiljøer er viktige deler av det vi kaller samfunnets kollektive hukommelse, vår nasjonal arv, og de bidrar til kunnskap, fortellinger og opplevelse. I 2005 vedtok Stortinget ambisiøse nasjonale mål på vegne av kulturminnefeltet, bl.a. en kraftig opptrapping av tilskuddsmidlene i kulturminnevernet innen 2020. De målene ble fulgt opp av den rød-grønne regjeringen. Men de siste fem årene har den sittende regjeringen heller valgt å bremse. Derfor er vi nå i en situasjon hvor man ikke kan klare å nå 2020-målsettingene. Dette har Senterpartiet påpekt gjentatte ganger i budsjettbehandlingene de siste årene, og også for 2019 leverer regjeringen et svakt budsjett for kulturminner.

I vårt alternative budsjettforslag for 2019 foreslår Senterpartiet derfor en helt nødvendig styrking av innsatsen for å ta vare på kulturarven vår, med 138 mill. kr. Vi skaffer med det bl.a. midler til kulturminner det virkelig haster med, som vikingskipene, Tungtvannskjelleren, Telemarkskanalen og ikke minst alle de råte- og fuktutsatte kirkene våre, bl.a. fra middelalderen. Også innholdet i kirkebyggene våre må vi hegne om i Senterpartiet, siden regjeringens budsjettforslag la opp til et kutt på 46 mill. kr. Vi i Senterpartiet mener at folkekirken ikke trenger store kutt i den omstillingsfasen de nå er inne i, og vi reverserer det kuttet i vårt alternative budsjett.

Mediebransjen er også i en kritisk omstillingsfase om dagen. Det er krevende med omfattende digitaliserings- og automatiseringsprosesser, med utviklingen av nye forretningsmodeller og med store inntektstap særlig til internasjonale aktører som Facebook og Google. Nyhetsmedienes integritet og posisjon som demokrati-bærer er i tillegg under press etter framveksten av «fake news» og alternative medier. Senterpartiet mener det er en grunnleggende demokratisk verdi at borgerne har tilgang til ulike synspunkter og meninger i medielandskapet. Norske, seriøse nyhetsmedier må derfor sikres gode kår, slik at de fortsatt er i stand til å produsere journalistikk og fylle sin viktige samfunnsrolle, til beste for samfunnsdebatten og demokratiet.

Pressestøtten har vært en velfungerende og nødvendig ordning for å sikre mediemangfold i avismarkedet, og mediemangfoldsutvalgets utredning fra 2017 påpekte at staten må ta et større ansvar i omstillingsprosessen. Regjeringen viser gjennom sitt budsjettforslag, ved i realiteten å kutte i pressestøtten, liten eller ingen vilje til å bistå mediene i den vanskelige situasjonen de står i. Senterpartiet ser sterkt behovet for det motsatte og foreslår å styrke pressestøtten med hele 27,5 mill. kr.

Kulturen er utrolig viktig for samfunnet. Kunsten, kulturinstitusjonene, den lokale, nasjonale og internasjonale kulturutfoldelsen og kulturopplevelsen – alt dette bidrar på ulikt vis til offentlig meningsutveksling og dannelse. Kultur definerer oss, skaper samhold, er bærebjelken i lokalsamfunnet vårt, og den viser vei for den framtiden vi ønsker.

Markedet alene kan ikke gi en variert flora av kulturinstitusjoner og et mangfold av kulturaktiviteter og kulturuttrykk. Senterpartiet mener derfor at det offentlige må føre en aktiv kulturpolitikk som legger til rette for at hele befolkningen, over hele landet, skal kunne delta i og oppleve kunst og kultur. I vårt alternative budsjett for 2019 har vi hele 4 mrd. kr mer å rutte med til kommuner og fylkeskommuner, som vi vet vil styrke kulturlivet betraktelig, og vi bruker over 0,5 mrd. kr på å redusere lavsatsen på moms for bl.a. kulturelle opplevelser og reiselivet, fra 12 pst. til 10 pst.

I tillegg har vi en satsing på en rekke konkrete kulturposter i vårt alternative budsjett, som 18,5 mill. kr ekstra til Kulturfondet, 10 mill. kr ekstra til musikkutstyrsordningen, reverseringen av kuttet på UD's bevilgninger til kulturelt fremme og 20 mill. kr ekstra til ulike kulturbygg, og vi drar – som vanlig – på med solide bidrag til frivilligheten, med 236 mill. kr ut over regjeringens budsjett. Vi er stolte av å kalle oss frivillighetspartiet, og vi viser det i handling, ikke bare i ord, ved å øke summen avsatt til momskompensasjon for frivillige lag og foreninger med 144 mill. kr. Senterpartiet er klokkeklare: Staten skal ikke tjene på folks dugnad.

Vi ønsker endog mer for denne flotte ordningen som alle partier snakker varmt om. Senere i dag skal vi diskutere vårt forslag om rettighetsfesting av denne ordningen. Da får vi se hvordan det står til med varme ord versus handling. Jeg ser fram til det og til fortsettelsen av denne budsjettdebatten, og tar opp de forslagene Senterpartiet har sammen med SV.

Presidenten: Representanten Åslaug Sem-Jacobsen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tage Pettersen (H) [16:32:23]: Senterpartiet er ofte svært kritisk til regjeringens politikk der vi pålegger offentlig sektor en effektivisering. De som leser Senterpartiets alternative budsjett for 2019, vil derimot raskt se at denne kritikken ikke bare treffer oss. På partiets nettsider leser vi at de vil ha en tillitsreform i offentlig sektor. Det står også å lese:

«Byråkratiet må temmes, og ressursene må ledes dit hvor det foregår faktisk tjenesteproduksjon.»

Det interessante er da å se hvordan denne temmingen finner sted i deres budsjettforslag. De kaller det å re-

dusere byråkratiet. Kulturrådet kuttes med 18,3 mill. kr, prosjektet Kulturell og kreativ næring kuttes med 21 mill. kr, bidrag til EUs program for kultur kuttes med 20 mill. kr og Den norske kirke med 10,6 mill. kr – for å nevne noen linjer.

Hvordan mener representanten disse kuttene bidrar til økt kulturproduksjon?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [16:33:20]: Jeg takker for spørsmålet. Vi har nå kjempet fram 4 mrd. kr til fylkeskommunene og kommunene. Det er der den beste utviklingen av kultur foregår. Når det gjelder f.eks. næringsbasert kultur, synes vi det er kjempebra, men inngenting er bedre enn å gi fylkeskommunene godt med midler til regional utvikling, som regjeringen har kuttet og kuttet i. Vi er imot at statlige organer stadig har en vanvittig konsulentbruk. Det viste Riksrevisjonen nylig i en rapport. Vi ser at det er et stort og godt behov for å effektivisere i ledelsen, og vi vil omprioritere til førstelinjen. Det har vi gjort i enkelte av de tilfellene representanten nå nevnte.

Morten Wold (FrP) [16:34:23]: Det er nå en stund siden DAB ble innført. Senterpartiet har alltid vært en ivrig forkjemper for DAB og utfasingen av FM. Det er i denne salen kun Fremskrittspartiet som har vært motstander av DAB og ønsket å hoppe over DAB-teknologien, i påvente av neste teknologiske fremskritt. Senterpartiet skal ha for at de nå forsøker å ta litt eierskap til dette, gjennom å ha fremmet et Dokument 8-forslag som vil komme til behandling om en tid. Spørsmålet dreier seg bl.a. om å åpne for at FM fortsatt skal få leve, slik at nærradioene kan ha et sted å bedrive sin virksomhet også utover 2021, som er den fristen som er satt.

Jeg beklager at Senterpartiet ikke har gitt støtte til Fremskrittspartiet i denne saken tidligere, men hvordan stiller Senterpartiet seg til dette fremover, på bakgrunn av forslaget representanten har fremmet?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [16:35:30]: Takk for spørsmålet. Dette er en sak jeg har engasjert meg i, og som Senterpartiet har engasjert seg i de siste årene, særlig da det nærmet seg slukkedatoen. Da fremmet Senterpartiet et forslag om å utsette det, fordi det viste seg å komme mange signaler om at dette ikke var så lurt. Jeg må personlig si all ære til Fremskrittspartiet, som tydeligvis forsto det, til forskjell fra resten av Stortinget.

Nå er det en gang slik at vi har slukket FM-nettet. Vi har ønsket å åpne det igjen, men vi har også gått inn for å opprette DAB-nettet. Det optimale var situasjonen vi hadde før slukkingen, da vi hadde både DAB-kanaler og FM. Da hadde virkelig befolkningen mye godt stoff å lytte til, og bransjen vokste. Men lokalradioene som nå sender på FM, har endelig en mulighet til å vokse fordi

folk heller vil bruke FM. Når det gjelder forslaget vi har fremmet, kommer vi til å stå på skikkelig, antakelig sammen med Fremskrittspartiet, for å gi lokalradioene mulighet til å kunne leve på FM fram til 2031, minst.

Grunde Almeland (V) [16:36:46]: Representanten fra Senterpartiet løfter fram mange tiltak som de vil bruke mye penger på. Pengene henter representanten mye fra reduksjon i byråkratiet, som også representanten fra Høyre viste til. Det er mye som kan sies om det, men det er spesielt to kutt jeg er overrasket over, bl.a. når det gjelder Kulturrådet. Det kuttet vil nettopp føre til at bl.a. Kulturrådets kontorer i distriktene vil kunne svekkes.

Så er det Arkivverket. Senterpartiet begrunner kuttet med at ressurser må kanaliseres til førstelinjen, men det må være en misforståelse, for Arkivverket er nettopp en førstelinjeorganisasjon. De skal ta imot, bevare og formidle arkiver. Samtidig har Senterpartiet foreslått at det skal gjennomføres en evaluering av Arkivverket – det vil også kreve midler, som Senterpartiet nå kutter i. Mener Senterpartiet dette er en fornuftig reduksjon av byråkrati?

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [16:37:53]: Takk for spørsmålet. For Senterpartiet er det utrolig viktig å få til en omdisponering av midlene i dette budsjettet. Det er sektoroverskridende, skal vi lage et godt, balansert budsjett. Vi vil ha mer penger til kommunene og fylkeskommunene, og vi vil ha mindre avgiftstrykk, så vi sørger for at det er en milliard mindre i avgiftstrykk. Det betyr at vi har måttet prioritere en god del. Når det kommer til kuttet i Kulturrådet, mener vi det er forsvarlig, særlig siden vi har lagt inn den samme summen – kanskje litt mer også – til Kulturfondet. Når det gjelder Arkivverket, har vi forstått at det kuttet vil være forsvarlig.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Freddy André Øvstegård (SV) [16:38:58]: Kunst og kultur er grunnleggende, viktige goder for alle mennesker og for samfunnet. Uten dette mister vi mening, uten den frie kunsten mister vi en viktig del av demokratiet vårt, fordi kunst er ytringer som bygger broer mellom oss, og som bygger samfunn, den utfordrer oss og formidler ideer. Det gir kunsten og kulturen en umistelig egenverdi. Derfor er det verdt å prioritere kultur, selv uten å regne med alle de positive konsekvensene som kommer i tillegg.

Derfor kan vi ikke sette en prislapp på kulturen. Vi må derimot sette pris på kulturen. Det handler bl.a. om å velge å prioritere kulturlivet politisk gjennom en sterk finansiering fra fellesskapet for å legge til rette for det

yrrende kulturlivet vi har. Akkurat nå er det spesielt viktig fordi vi lever i en tid der demokratiet er under press, spesielt fra autoritære høyrepopulistiske krefter. Da er det avgjørende viktig å hegne om kunstens og kulturlivets frihet og selvstendighet. Uten god finansiering fra fellesskapet, formidlet gjennom en sterk faglig forvaltning, er den frie kunsten og kulturlivet sårbart. Det blir gjenstand for et markeds vilkårlighet, for private velgjøres og meseners smak og for kommersiell makt.

Vi må prioritere kultur for å la alle ta del i kulturlivet, uavhengig av lommebok og adresse, så ikke bare en liten del av befolkningen får gleden av de gode kulturopplevelsene. Det har vært en viktig del av arbeiderbevegelsens kulturpolitikk gjennom hundre år å sørge for at både arbeidsfolk og et mangfold blir representert i kunsten gjennom den brede rekrutteringen med kulturskole og korps, f.eks., men også at alle skal få tilgang som publikum – på bibliotekene, som gjør både kunnskap og kultur tilgjengelig for alle, på gratiskonserten hjemme i Sarpsborg som gjorde at ungdommene fikk dra på en konsert de ellers ikke hadde fått penger til fra familien.

Vi må også prioritere kultur fordi det handler om å støtte opp under et rikt og variert kulturliv, med både de store kommersielle suksessene og de smalere uttrykkene. Begge deler er viktig, og uten en sterk støtte fra fellesskapet vil kulturlivet bli mer fattig og miste kvalitet.

Derfor er ikke SVs mål om å bruke 1 pst. av statsbudsjettet bare et fint tall. Det handler om kunstens frihet og selvstendighet, det handler om at kunsten og kulturen skal være tilgjengelig for alle, og det handler om kvalitet og mangfold i kulturlivet.

I vårt alternative budsjett foreslår vi 1 mrd. kr ekstra til kulturformål, i sin bredde i alle rammer, nesten 700 mill. kr ekstra bare i Kulturdepartementets budsjett. SV prioriterer faktisk kultur høyest av alle partiene på Stortinget i vårt budsjett, og det er jeg veldig stolt av. Det gjør det mulig å foreslå en massiv økning til Kulturrådet på 125 mill. kr ekstra – det ville vært tidenes løft for det frie feltet. Det gjør det mulig for oss å investere 85 mill. kr mer i dem som skaper og framfører kunsten, for vi får ikke et rikt og variert kulturliv i framtiden hvis ikke utøverne kan få satse på kunsten, 100 nye stipendier, utstillingshonorarer for de visuelle kunstnerne, opprettelse av musikerallianse etter modell fra skuespiller- og danseralliansen for å få flere faste og trygge ansettelser, for trygghet i arbeidslivet og selvstendighet for kunstnerne og kulturarbeiderne.

Det blir mulig å snu det femte året med realkutt for orkestrene og teatrene våre – bærebjelkene i det profesjonelle kulturlivet som de siste årene har fått totalt 70 mill. kr for lite for å dekke lønns- og prisveksten. Dette er bare noen av mulighetene vi får ved å sette pris på kulturen og prioritere kulturlivet så høyt som SV gjør. Dette er

ikke noen overbudspolitik, men tvert imot prinsipielt – ikke bare fordi SV mener kultur er viktig, men for å gjøre kunsten og kulturen mest mulig fri og selvstendig til det beste for demokratiet, for å ha et rikt og variert kulturliv med den ypperste kvaliteten, og for å skape et kulturliv som er for de mange og ikke bare for de få med penger i de store byene.

Med det tar jeg opp SVs forslag.

Presidenten: Representanten Freddy André Øvstegård har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Marianne Haukland (H) [16:44:19]: Representanten fra SV sier ofte at regjeringen har en politikk for de få og ikke for de mange, og strør om seg med midler til alle gode tiltak. Men hvordan vil SV legge til rette for at næringslivet kan skape verdier som fellesskapet kan bruke?

Freddy André Øvstegård (SV) [16:44:39]: Takk for et godt og stort spørsmål. Jeg tenkte jeg kanskje skulle prøve å svare innenfor den rammen vi diskuterer nå, og se på hvordan det virkelig yrer, og hvordan kronene vi gir fra fellesskapet til kulturlivet, fører til en hel strøm av arbeidsplasser og inntekter. Vi vet jo at én krone til kulturlivet gir i hvert fall to–tre kroner tilbake. Så når vi f.eks. velger å prioritere 125 mill. kr mer til Norsk kulturfond, vet vi at det vil føre til et yrende kulturliv i det frie feltet rundt omkring i hele landet. Det gjør at vi kan prioritere mer penger til f.eks. filmfestivalene, til spillproduksjon, som også er noe av det vi skal leve av i framtiden, de kreative næringene. Det handler om å få mye ut av de kronene vi bevilger, og det gjør vi i kultursektoren.

Marianne Haukland (H) [16:45:44]: I innlegget som representanten Øvstegård holdt, snakket han veldig bredt om kultur, og nå snakker han om kultur som næringsvirksomhet. Men handler kunstens frihet og selvstendighet om at staten skal finansiere all kultur, eller er det også viktig å legge opp til en selvstendig inntjening i kulturnæringen?

Freddy André Øvstegård (SV) [16:46:02]: Det er et interessant prinsipielt spørsmål, for det er ingen som er imot å skaffe privat finansiering til kulturlivet. Det SV derimot er skeptisk til, er den utviklingen vi har sett i det siste, hvor det offentlige og fellesskapet skal ta mindre ansvar, som f.eks. er varslet i kulturmeldingen, og man åpner for mer kommersiell, privat makt. Da sitter vi igjen i en situasjon som f.eks. gaveforsterkningsordningen er et godt eksempel på, nemlig at den demokratiske kulturpolitikken, som har noen mål om at alle og

enhver i hele landet skal få tilbud om gode kulturopplevelser, blir svekket.

Derfor mener SV at vi er nødt til å satse på institusjonene, bevilge 60 mill. kr mer, som vi gjør, satse på Kulturfondet, som vi gjør, med 125 mill. kr mer, fordi det vil gi den tryggheten i bunnen for kulturlivet til å kunne være fritt og selvstendig.

Silje Hjemdal (FrP) [16:47:19]: Med Fremskrittspartiet i regjering har vi gått bort fra de rød-grønnes lange tradisjon om å ville overstyre kultur- og frivillighetsorganisasjoner som mottar offentlig støtte. Fremskrittspartiet har tro på at frivillige lag og foreninger selv vet best hvordan man skal bruke pengene for foreningen, hvilken måte man ønsker å bruke pengene på. Det vil si at Fremskrittspartiet tror på frivilligheten. Spørsmålet mitt er da: Ønsker SV en tilstand der staten overstyrer frivillig sektor?

Freddy André Øvstegård (SV) [16:48:01]: Svaret på det er ganske åpenbart nei. SV er tvert imot veldig opptatt av å øke midlene til frivilligheten som går over de frie midlene. For eksempel er momskompensasjonsordningen viktig i så måte. Det er riktignok mer en rettferdig kompensasjon for å betale tilbake noe det offentlige tar fra frivilligheten, men likevel er det et eksempel på å gi mer i frie midler til frivilligheten, sånn at frivilligheten selv nettopp kan identifisere hva de ønsker å jobbe med, og hva de vil bruke penger på. I dag er frivilligheten rammet av noe man kaller prosjekttyranniet, hvor man er nødt til å søke på prosjekter, man må dokumentere veldig mye, man er nødt til å innrette seg etter de ordningene som finnes, mens SV – i motsetning – er opptatt av å øke de frie midlene. Så det er helt i tråd med SVs politikk.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Grunde Almeland (V) [16:49:24]: Det har vært en god kulturhøst. Venstre har levert sitt første budsjett i regjering, og som forvalter av Venstres kulturpolitikk på Stortinget må jeg si at jeg er stolt. Kulturbudsjettet er økt med 4,5 pst. fra i fjor, og vi får utrolig mye igjen for investeringene som gjøres. Kulturministeren har med budsjettet og kulturmeldingen spent den himmelen over sektoren som vi trengte. Hun har vist at kultur ikke er sminken som skal få et budsjett til å se litt bedre ut, men er en del av demokratiets stoff, en bærebjelke for demokratiet.

Dette budsjettet viser hva liberal kulturpolitikk er. I sentrum for alt står ytringen og ytringsfriheten, enkeltmenneskets rett til å kunne uttrykke seg på sin måte gjennom skuespill, drama, dikt, dans, foto, maling, skulptur eller hva som helst annet. Kunst og kultur er

ikke pynt. Selv om det kan være både vakkert, rart og morsomt, er det alvor. Kunsten er motmakt og samfunnskritikk, den speiler oss og utfordrer oss som samfunn og enkeltmennesker. Kulturen er fellesskapet og historien vår, både den vi bærer med oss, og den vi skaper sammen – altså demokratistoff og samfunnslim.

For Venstre er det viktig at kunsten skal være fri, ikke politisk instruert og detaljstyrt. Vi er opptatt av å skape forutsigbare rammer rundt den og av å gi kunstnere gode vilkår for å drive med sin kunst. Framover skal det leveres mange meldinger som skal ta for seg ett og ett felt. Det skal ryddes i regelverk, forenkles og legges til rette for et levende og mangfoldig kulturliv i hele Norge, og vi er godt i gang. I budsjettet bevilges det penger til en ryggrad av kulturbygg som strekker seg gjennom hele landet, fra kunstsiloen i Kristiansand i sør til Vadsø museum helt i nord.

I 2019 starter byggingen av nesten 20 nye, ulike kulturbygg. Dette gjør vi fordi vi satser på bredde, vi satser på kvalitet, og vi satser på tilbud der folk bor. Kunst og kultur skal skapes og utøves på egne premisser, og den vil alltid ha lokal egenart. Likevel må vi kunne ha som mål å gi publikum et kvalitetstilbud. Man skal ikke måtte vokse opp i Oslo for å ha en god teater- eller konsertopplevelse.

Som kulturministeren ofte sier, handler kultur om dannelse. Jeg vil at alle barn og unge skal få oppleve å uttrykke seg gjennom ulike kunst- og kulturuttrykk, at de skal få oppdage alt som finnes utenfor boksen, og at de skal få utfolde seg og finne glede, mestring og utfordringer, utvide fantasien og horisonten og finne nye måter å si sin mening og være i verden på. Derfor må kulturens terskel være lav – ikke kvaliteten, men veien inn. Kulturaktørene må være bevisst på at framtidens publikum sitter i et klasserom med en mobil, eller i en barnehage nær dem. Både bransjen og politikerne må tenke på hvordan man kan trekke nye grupper til kulturarenaene, og hvordan man kan få kulturen ut til folket på nye måter. Disse perspektivene finner vi i 2019-budsjettet.

I min egen by, Oslo, gleder jeg meg til å se Oslo-Filharmonien busse rundt til parker i de delene av byen der det bor folk som vanligvis ikke tar på seg dressen og drar på en klassisk konsert for å høre på Debussy.

Jeg har store forhåpninger til Det Norske Teatrets Groruddals-prosjekt. Neste år skal de spille forestillingen basert på boksuksessen Tante Ulrikkes vei, i Oslo øst, omtrent der handlingen i boken utspiller seg. Nå snakker vi om relevant teater og et kjempeeksempel på hvordan kultur har rekkevidde og betydning langt utover de såkalte elitene.

Regjeringens kulturbudsjett løfter frivilligheten og de initiativene som kommer nedenfra. Nå blir det lettere å drive frivillige organisasjoner, det skal bli lettere å

engasjere og hjelpe flere. Momskompensasjonsordningen er økt betraktelig, det er en kraftig historisk styrking. Det var det allerede i budsjettforslaget, men etter enighet og ved hjelp av Kristelig Folkeparti har vi plussset på enda mer. Totalt er økningen på over 180 mill. kr. Disse pengene kommer folk over hele landet, i forskjellig alder og med forskjellig bakgrunn, til gode. Det beste med dette budsjettet er at det kommer så mange til gode, og det viser at kulturen er sterk, fri og for alle.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anette Trettebergstuen (A) [16:54:40]: Den største ordningen regjeringen prioriterer, er ikke for alle, og det er gaveforsterkningsordningen. De som mottar penger fra gaveforsterkningsordningen, ville fått de private pengene uansett. Det som er mer problematisk, er at den ordningen flytter avgjørelsen om hva staten skal bruke penger på, vekk fra demokratisk kontroll og over til det private givere måtte finne det for godt å gjøre. Det er meget problematisk. I tillegg går den til sentrale strøk. Man bruker 134 mill. kr på ordningen i år, mens kulturbyggpotten av tippemidlene, som representanten er opptatt av, synker. Der er det til sammenligning bare rundt 50 mill. kr. Det sier litt. Pengene fordeles slik i 2017: Oslo 26 mill. kr, Akershus 16 mill. kr, Hordaland 20 mill. kr, Hedmark 600 000 kr, Sogn og Fjordane 500 000 kr, Nordland 800 000 kr, Finnmark 0 kr. Er det dette som er liberal kulturpolitikk?

Grunde Almeland (V) [16:55:43]: For meg er det viktig at vi sørger for at Kultur-Norge har flere ben å stå på. Det overrasker meg gang etter gang å høre at Arbeiderpartiet ikke ønsker å komme fram med gode ordninger som trekker inn private givere.

Det er helt klart at vi må gjøre noe med gaveforsterkningsordningen, bl.a. må vi sørge for at den markedsføres i alle fylker. Det er flere fylker som har valgt ikke å markedsføre den på en god måte, og jeg tror det er flere ting som kan gjøres for å gjøre en ordning enda bedre.

Så er det en myte, og den myten er at denne ordningen bare treffer noen få institusjoner. Men i 2017 var det 329 søknader inne, med et samlet søknadsbeløp på 91,5 mill. kr, så dette er en ordning som er sterkt ønsket ute, og jeg er helt sikker på at dersom Arbeiderpartiet, istedenfor bare å ønske å fjerne ordningen, hadde vært med på å finne ut hvordan vi kan gjøre ordningen enda bedre, hadde vi klart å få en enda bedre gaveforsterkningsordning.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [16:56:59]: Jeg fikk plutselig litt lyst til å snakke om sminking av budsjetter – det var et litt gøy bilde. Jeg er lei, jeg også, av å bruke kulturen slik.

Men jeg skal holde meg til åndsverksloven og revisjonen vi gjorde tidligere i år. I § 26 utvidet vi ordningen til å gjelde for visuelle og litterære verk også. Det betyr at flere rettighetshavere omfattes av ordningen og har rett på et rimelig vederlag for kopiering til privat bruk. I fjor ble det bevilget 48 mill. kr, i år foreslår regjeringen bare 1 mill. kr mer. Flere organisasjoner, som TONO, Norwaco, NOPA, musikkforleggerne, GramArt og Komponistforeningen, er alle bekymret og mener størrelsen på bevilgningen ikke er tilstrekkelig hva gjelder kompensasjon til alle som nå omfattes av denne ordningen. Mener Venstres representant at størrelsen på bevilgningen for 2019 er tilstrekkelig til å kompensere disse rettighetshaverne nå som ordningen er utvidet til å gjelde både visuelle og litterære verk?

Grunde Almeland (V) [16:57:55]: Som saksordfører for dette kapitlet har jeg prøvd å bruke litt tid på å sette meg inn i denne ordningen for å se hva som er realitetene. Det er riktig som representanten sier, at flere utenlandske rettighetshavere nå i praksis kan få individuell kompensasjon gjennom Norwaco, men hovedpoenget her er at det ikke finner sted mer kopiering enn tidligere, og at det derfor ikke er behov for å øke den totale kompensasjonen. Omfanget av mulige søkere til vederlag i den individuelle ordningen har altså økt, men omfanget av kopieringen har i prinsippet ikke økt. Derfor er det ikke nødvendigvis slik at beløpet må økes, og vi har i Norge en høy kompensasjon sammenlignet med andre land i Norden. Samtidig har kulturministeren varslet at hun ønsker å se nærmere på ordningen og hva omfanget av kopiering kan ha av betydning for den individuelle ordningen.

Kari Kjønaas Kjos hadde her overtatt presidentplassen.

Freddy André Øvstegård (SV) [16:59:05]: En viktig kulturinstitusjon som nå lever med kniven på strupen, er Forsvarets musikk. Over 40 pst. av alle profesjonelle stillinger innenfor slagverk og blåsere i Norge er i disse korpsene. De bidrar til kulturtilbud på steder hvor det ellers ikke ville vært det, og er viktige for bl.a. kulturskolen. Med årets budsjett ville korpsene vært underfinansiert med 25 mill. kr, og de har allerede måttet kutte tolv musikerstillinger, noe som gjør at de ikke lenger kan spille noe av sitt viktigste repertoar.

I valgkampen sa Venstre i media at de ville kjempe for forsvarsmusikken, og kulturminister Trine Skei Grande skrev på Facebook 26. april i år: «Vi har ikke gitt opp kampen for Forsvarets musikk.» Det går åpenbart ikke så bra med Venstres kamp i egen regjering, og det er synd for disse viktige korpsene. Mener representanten

Almeland at Venstre har holdt sine løfter om å redde Forsvarets musikk, eller kan han innrømme nederlaget?

Grunde Almeland (V) [17:00:07]: For Venstre er Forsvarets musikk viktig. Vi har vært med og vært tydelige på å sørge for at Forsvarets musikk skal ha gode bevilgninger, slik at man kan opprettholde aktiviteten og antall stillinger.

Det ble gjort endringer for Forsvarets musikk i forsvarsforliket for en stund siden. Da kom det inn en ordning som sa at dette hovedsakelig skal styres av Forsvarsdepartementet og deres budsjetttrammer. Det Venstre sørget for i Ramme 3, som vi nå diskuterer, var å opprettholde og følge opp den enigheten og at Forsvarets musikk får den andelen av budsjettet som Kulturdepartementet skal gi. Så der har vi levert.

Vi skal gjerne være med og se på hvordan vi ytterligere kan sørge for en stabil ordning for Forsvarets musikk, og jeg hadde jo også håpet at bl.a. SV hadde vært med i fjor da vi prøvde å sørge for dette med fellesmerknader.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [17:01:38]: Jeg skal gjøre noe så uhørt som å opptre som en opposisjonspolitiker som ikke er bare misfornøyd. Jeg mener at da kulturbudsjettet ble lagt fram, var det et kulturbudsjett som var langt mer offensivt enn det vi faktisk har opplevd de senere år, og vi har en kulturminister som har valgt å prioritere. Så kan man være enig eller uenig i de prioriteringene, men jeg synes det skal anerkjennes både at vi har kulturbudsjett som har fått en markant økning, og at det er gjort noen viktige prioriteringer.

Det har ligget inne omtrent 30 søknader på kulturbygg rundt om i hele landet. I 2019 innfris 18 av de søknadene, og det mener jeg fortjener en anerkjennelse. Jeg er utrolig stolt av og glad for at f.eks. Telemark Museum og nybygg i Telemark nå endelig blir realisert. Det er noe denne komiteen har jobbet med, ikke bare i denne perioden, men også i forrige periode, og nå blir det realisert, i likhet med mange andre viktige kulturbygg. Jeg synes det fortjener en anerkjennelse.

Så skal jeg ikke si at alt er bra med det som ble lagt fram, for det var også noen skuffelser. Mediepolitikken er nevnt. Jeg synes egentlig det var litt oppsiktsvekkende at det lå inne et kutt når det gjelder mediestøtten. Venstre og Kristelig Folkeparti har stått skulder ved skulder gjennom hele forrige periode, hvor vi år etter år opplevde at den forrige regjeringen kom til Stortinget med forslag om å kutte mediestøtten. Venstre og Kristelig Folkeparti fikk det reversert hvert eneste år. Vi fikk ikke lønns- og prisjustert den, men vi fikk reversert kuttet. Derfor var det litt oppsiktsvekkende at regjeringen med Ven-

stre foreslo et kutt. Nå prøvde vi i budsjettforhandlingene å reversere hele kuttet. Vi klarte ikke å reversere alt, men vi fikk til noe, og det er jeg glad for.

Ellers mener jeg at det som regjeringen gjør på frivilligheten, og spesielt når det gjelder momskompensasjonen, har vært positivt. Jeg er glad for at vi gjennom budsjettenigheten klarte å øke momskompensasjonen med ytterligere 50 mill. kr. Men det er grunn til å minne om at i forrige periode ble det gjort et enstemmig vedtak i Stortinget om at vi skulle ha en opptrappingsplan opp mot full momskompensasjon, og selv med de 184 mill. kr som denne ordningen styrkes med nå, er vi overhodet ikke der. Så dette arbeidet – og jeg vil bare minne regjeringspartiene på det – må fortsette, og den enigheten som var i forrige periode, må oppfylles.

I forbindelse med budsjettenigheten er jeg altså glad for at vi fikk en ytterligere styrking når det gjelder museumsvirksomheten. Jeg har nevnt Telemark Museum og nybygg der, men jeg er også glad for den styrkingen som Vestfoldmuseene fikk. Jeg er også glad for at Porsgrund Porselen-museet fikk en styrking på 1 mill. kr – det betyr enormt mye. Det er ikke de store pengene, men det er ofte sånn at det er ikke de store pengene som velter det store lasset, men det betyr enormt mye selv med små summer.

Så er jeg også glad for at vi enda en gang klarte å styrke Skuespiller- og danseralliansen med 2 mill. kr. Det betyr at de kan ansette enda flere frilansere – skuespillere, dansere – som gir dem en trygg inntekt. Det handler om å ta kunstnerøkonomien på alvor.

Jeg er også glad for at OscarsborgOperaen fikk en styrking på 1,5 mill. kr, og jeg gleder meg til neste års Aida-oppsetning. Jeg synes det er flott.

Så er jeg glad for at regjeringspartiene var med på å rette opp kuttet innenfor kirke. Vi rettet ikke bare opp kuttet på 56 mill. kr som var foreslått, men vi styrket kirkebudsjettet med ytterligere 16 mill. kr. Og det må være lov fra denne talerstolen å komme med et lite ønske. Kirken er god på mange områder, spesielt innenfor diakoni. Det at vi har styrket budsjettet, betyr at vi slipper kutt i prestestillinger. Jeg håper Den norske kirke kan bruke noen av de friske midlene til å styrke den diakonale tjenesten, for det er det behov for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [17:07:04]: Jeg blir jo begeistret jeg også for en del av det som blir gjennomført i budsjettet, men kanskje noe av det jeg er aller mest glad for, er at vi i hvert fall fikk til en merknad når det gjelder Tungtvannskjelleren til Norsk Industriarbeidermuseum, som trenger sikring. Jeg er veldig opptatt av at Kristelig Folkepartis representant har snakket godt og varmt om at dette må på plass, men det haster altså. Det

må sikres før vinteren 2019, så jeg lurer på om representanten har tenkt å jobbe iherdig for at vi i revidert budsjett kan få komme med en god nyhet også på det feltet.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [17:07:44]: Det er ikke alt man får til når det gjelder å løfte ulike prosjekter. Men hele komiteen er godt kjent med de utfordringer som Tungtvannskjelleren har. Vi var på reise i Telemark, og vi var inne og så Tungtvannskjelleren. Vi vet at den hver eneste dag er utsatt. Det trengs rehabilitering, og det haster – det har representanten helt rett i. Så må vi se hva man kan få til. Jeg er veldig glad for at en enstemmig komité stiller seg bak den merknaden. Det gir håp om at hele komiteen ser nødvendigheten av å komme med bevilgninger rimelig raskt. Det er altså en kjeller som forfaller hver eneste dag, og dette er en del av historien som jeg tror alle er opptatt av skal kunne fortelles også til kommende generasjoner. Derfor trengs det midler ganske raskt, og jeg håper at Kristelig Folkeparti også kan bli med og bidra til det.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [17:08:48]: Håpet fikk jeg også da representanten Wold fra Fremskrittspartiet hadde replikk mot meg angående vårt representantforslag om utvidelse av konsesjonene til lokalradio på FM-nettet. Jeg vet at Kristelig Folkeparti har vært en talsmann for lokalradioer og har vært veldig opptatt av lokalradioenes kår, og jeg må bare utfordre representanten fra Kristelig Folkeparti: Hvordan tror han Kristelig Folkeparti nå kommer til å jobbe for at faktisk lokalradioene skal få de kårene de ønsker seg når vi skal behandle den typen problemstillinger i forbindelse med både mediemeldingen og forslaget til Senterpartiet?

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [17:09:33]: Aller først: Vi har ikke replikker *mot* hverandre, vi har dem *til* hverandre. Vi er venner i denne komiteen!

Når det gjelder spørsmålet representanten stiller, er jeg kjent med at Senterpartiet har fremmet et forslag som handler om å utsette eller å forlenge konsesjonen fram til 2031. Personlig mener jeg at det er et forslag vi bør stille oss positive til, i hvert fall en forlengelse, for det ser vi trengs. Lokalradioen har en økonomi som gjør at 2021 vil bli en uoverstigelig bygg for dem å gå over rent økonomisk, og regjeringen har ikke stilt opp overfor lokalradioene økonomisk slik jeg mener at man burde ha gjort. Så vi kommer til å se nærmere på det. Det er ikke noe som vi har tatt stilling til i Kristelig Folkeparti ennå – det forslaget behandler vi sannsynligvis sammen med mediemeldingen, som vi også går og venter på. Men representanten har helt rett i at Kristelig Folkeparti er en varm tilhenger av et rikt lokalradiomiljø.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Statsråd Trine Skei Grande [17:11:04]: Denne regjeringa har lagt fram et kulturbudsjett for 2019 som for første gang er på over 15 mrd. kr, en økning på 830 mill. kr, dvs. 5,8 pst. økning. Jeg begynner med det, sjøl om jeg mener at all kulturpolitikk faktisk ikke er penger. Jeg er glad for å være medlem av en regjering som prioriterer kulturfeltet, men jeg syns også det er viktig å ha med seg at kulturpolitikken styres på andre måter enn andre politikkfelt, f.eks. at kulturen kommer og vokser nedenfra. Motorveier vokser ikke nedenfra.

Vi vil ha mange ulike kulturuttrykk i Norge, men det er ikke sånn at vi vil ha mange forskjellige togtyper som kjører på forskjellige spor. Når vi bygger kulturhus, bygger vi det for at mennesker skal vokse. Når vi bygger sykehus, bygger vi det for at mennesker skal bli friske. Når vi legger til rette for kunst og kultur og ytringer, er det ikke med mål om at pengene skal brukes mest mulig effektivt for produksjonen, men vi mener at all kunst og kultur er ytringer som det skal legges til rette for, og vi tror at kulturen har en egen samfunnsbyggende kraft og en demokratisk kraft i det å legge til rette for vekst.

Kulturen er grunnlaget for demokratiet vårt, både ved at den har basis i ytringsfriheten og skal legge til rette for toleranse, og også ved at den er en av de viktigste fellesskapsbyggerne våre. Politikken oppgave er ikke å finstyre den, sånn som vi gjør i samferdselspolitikken, helsepolitikken eller andre deler. Så ja, vi har prioritert kulturlivet, med både mer penger og store satsinger, men vi har også forståelse for at kulturen bygges nedenfra.

Vi styrker momskompensasjonen, som nå gjør at avkortningen til de frivillige organisasjonene går ned, og vi er oppe på 1,5 mrd. kr i 2019. Det er med på å legge grunnlaget for den frie kulturen og frivilligheten. Så er vi opptatt av at kulturen hele tida skal prøve å strekke seg etter nye grupper. Når vi har satt av en egen pott på 20 mill. kr til mangfold og kamp mot fattigdom, er det ikke fordi vi instruerer kulturen, men fordi dette er initiativ som har kommet fra kulturen sjøl. Dette er prosjekter de har søkt om, fordi de ønsker å nå nye grupper.

Vi styrker de programmerende scenene, nettopp fordi det ikke bare skal være de store institusjonene man skal støtte og løfte. Vi syns det skal være et mangfold av scener i Norge. På samme måte styrker vi også noen av de regionale operaene, for at de skal kunne være en motvekt mot de store operaene, f.eks. her. Vi ønsker brede musikkmiljø overalt, og vi ønsker også institusjoner overalt.

Over lang tid nå har vi jobbet for å øke stipendandelen, ikke bare å få på plass arbeidsstipendene, men nå sørger vi også for at de langvarige stipendene har lik utvikling. Vi har løftet de nasjonale kulturbyggene, både gjennom at vi nå får de siste bevilgningene for å få

Nasjonalmuseet på plass, og at vi bygger 19 nye bygg. Som gammel trønder fra nordre del av Trøndelag må jeg innrømme at jeg er kjempeglad for at mange års kamp for å få Saemien Sijte på plass endelig er over.

2019 er også det store bokåret, der vi løfter bokaktiviteter rundt omkring i hele landet, og vi løfter barne- og ungdomslitteraturen spesielt. Når vi ser at lesingen går ned på noen felter, er det viktigste vi kan gjøre, å sørge for at barn og unge leser, for barn og unge som leser, blir voksne som leser. Vi løfter også språkpolitikken gjennom 10 mill. kr ekstra til ordbøkene og 10 mill. kr ekstra til Språkbanken, som gjør at vi skal ha muligheten til også i framtida å snakke hvilken som helst dialekt til hvilken som helst dings. Det er en viktig del for norsk språkutvikling, når vi ser at de nye teknologiene vokser rundt oss.

Vi øker filmstøtten med 50 mill. kr. Noen får det til å høres ut som om det er krise i Film-Norge. Det er det ikke. Det er lenge siden det har vært så stor medvind, og jeg tror at vi nå er i ferd med å bevege oss inn i et rekordår for norsk film.

De siste sekundene vil jeg gjerne bruke til å takke komiteen for samarbeidet. Det var første gang jeg opplevde en budsjettprosess fra denne vinkelen, og det var ikke så skummelt som jeg trodde. Jeg syns det har vært veldig konstruktivt og bra. Så vil jeg takke Kristelig Folkeparti for at de har vært med og styrket kulturbudsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Henriksen (A) [17:16:21]: Da kan jeg først replisere ved å takke for et godt samarbeid fra opposisjonens side også når det gjelder arbeidet i kulturkomiteen.

I budsjettinnstillingen kan vi lese:

«For å skape rom for høyt prioriterte tiltak i budsjettforslaget for 2019, har kulturdepartementet foreslått enkelte omprioriteringer, herunder utvikling av tilskuddet til KABB.»

Videre svarte ministeren på et spørsmål i Stortinget at hun hadde flyttet hele KABBs oppgaveportefølje til nasjonalbiblioteket for blinde, og at tilbudet ville bli bedre når KABB forsvant. Så har ministeren nå sagt at hun skal få det inn igjen.

Arbeiderpartiet har vært opptatt av å sikre både KABB og Avistelefonen for blinde, som regjeringa ved forrige budsjett kuttet helt ut.

Spørsmålet til statsråden er: Når statsråden har sagt to ganger til Stortinget at det var så viktig, og nå har endret syn, betyr det at hun fremdeles mener Nasjonalbiblioteket ivaretar KABBs oppgaver bedre enn KABB selv?

Statsråd Trine Skei Grande [17:17:39]: Jeg har merket meg at Kristelig Folkeparti fikk disse midlene inn

igjen, og jeg håper at vi skal ha en bra dialog med Kristelig Folkeparti om hvordan vi skal bygge ut dette tilbudet videre.

Jeg er veldig opptatt av at vi har tunge, sterke språkformidlingsarenaer også for blinde og svaksynte. Om dette er den riktige organiseringen for all framtid, er jeg åpen for å se på. Det har vært mange budsjetter der dette har vært en post som har blitt diskutert. Så syns jeg det er viktig at vi ser de ulike tilbudene i en sammenheng, og det håper jeg vi skal ha en kjempegod dialog med Kristelig Folkeparti om, som har hatt et engasjement for denne posten – at vi sørger for at tilbudet til dem som trenger det, faktisk er der. Da syns jeg kanskje det skal være forbeholdt alle livssyn å få et godt tilbud.

Kari Henriksen (A) [17:18:26]: Det var jo et oppklarende svar at nå ligger det en tung bør på Kristelig Folkepartis skuldre for å sikre at kristne blinde faktisk får den muligheten de bør ha, etter Arbeiderpartiets mening, til å utøve sin tro og til å ha tilgang til litteratur på det språket de forstår, og det språket de kan. Det har ikke regjeringa, før forhandlingen med Kristelig Folkeparti, tenkt på – i hvert fall virker det slik i budsjettet når de sier at det skal overføres til nasjonalbiblioteket for blinde. For det lå ingen føringer i budsjettet på at det var den religiøse litteraturen som skulle styrkes, eller at en skulle ivareta den porteføljen av bøker og litteratur som KABB hadde. Tvert imot var det en styrking til barn og unge – og det er vel og bra at barn og unge skal få mer digitale virkemidler, men det var altså en økonomisk prioritering der statsråden sa at det var andre, viktigere tiltak enn at kristne blinde skulle få litteratur på sitt eget språk.

Statsråd Trine Skei Grande [17:19:32]: Jeg syns det er viktig at folk har tilrettelagt litteratur på det språket de bruker, men jeg syns også at det skal være mulig for alle livssyn å ha det gode tilbudet. Det må vi kunne se på, og det tror jeg vi skal klare å finne gode løsninger på sammen med Kristelig Folkeparti.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [17:20:03]: I mitt innlegg minnet jeg om kulturminnemeldingen fra 2005, med veldig ambisiøse mål for kulturminnefeltet, mål som skulle på plass innen 2020. Den ble fulgt opp av de rød-grønne, men absolutt ikke av de blå-blå. Derfor sto Senterpartiet og Venstre sammen under fjorårets budsjettbehandling for å få på plass en ny og sårt tiltrengt kulturminnemelding. Det fikk vi heldigvis flertall for. Nå har jeg fått signaler om at det ikke jobbes veldig iherdig med denne meldingen. Det håper jeg ikke stemmer, for meldingen er viktig. Og selv om det ikke er særlig synlig i budsjettet for 2019 at Venstre er et kulturminneparti, vet jeg at de ønsker å være det. Derfor lurar jeg på om

kulturministeren kommer til, sammen med klima- og miljøministeren, å sørge for at vi snart får en skikkelig ambisiøs kulturminnemelding med – ikke minst – veldig klare mål.

Statsråd Trine Skei Grande [17:21:02]: Jeg rakk ikke alt i hovedinnlegget mitt, og så håpet jeg at representanten fra Senterpartiet skulle stille dette spørsmålet, for det samlede engasjementet til Venstre og Senterpartiet på dette feltet har jo vært likt.

Jo, det kommer en ny kulturminnemelding. Det arbeidet har Ola Elvestuen satt i gang. I dette budsjettet styrker vi Kulturminnefondet noe, men det som var viktig for oss, var f.eks. å få på plass formidlingssenteret ved Clemenskirken i Trondheim, som har vært viktig for å formidle denne delen av historien vår.

I tillegg er det faktisk også på bistandsbudsjettet mye som går på å ta vare på verdensarven. For Venstre har Kulturminnefondet vært en viktig nøkkel for å ta vare på alle de privateide kulturminnene som vi har i Norge, og gjøre det lettere for alle de private som bruker mye tid, ressurser og engasjement for å ta vare på disse framover.

Vi kommer til å komme med en ny kulturminnemelding, og den kommer til å gå igjennom alle disse virkemidlene og hvordan vi skal ha en plan for å ta vare på de kulturminnene vi har, som er kjempeviktig.

Freddy André Øvstegård (SV) [17:22:16]: Kulturlivet har vært rammet av en del kutt de siste borgerlige årene, i hvert fall fram til nå, så derfor var mange spent på den nye kulturministerens budsjett. Men på i hvert fall ett område må vi likevel slå fast skuffelsen. Teatrene og orkestrene våre, selve bærebjelken i det profesjonelle kulturlivet, får nemlig med Venstre i Kulturdepartementet et femte år med realnedgang, med kutt i forhold til pris- og lønnsvekst. Den samlede underfinansieringen er nå på over 70 mill. kr. Regjeringen kaller det hele effektivisering og avbyråkratisering, men resultatet er at f.eks. Harmonien i Bergen må holde fem–seks musikerstillinger ledige.

Hvordan mener statsråden at f.eks. landets orkestre skal effektiviseres? Skal de spille raskere, eller skal de droppe et par instrumenter?

Statsråd Trine Skei Grande [17:23:14]: Jeg mener at alle sammen, både jeg og representanten Øvstegård og alle her, hele tida bør se på om vi kan gjøre ting smartere. Det å gjøre ting 0,5 pst. smartere hvert år tror jeg kanskje de fleste av oss klarer. Da er det ikke snakk om å ta musikerstillinger, da er det snakk om kanskje å annonsere på litt nye måter, kanskje formidle på litt andre måter, kanskje se om det fins andre typer administrative grep – kan man ha billettbestillinger sammen, kan

man kanskje se på om det er andre typer ting man samarbeide med ulike institusjoner om og slippe å bruke så mye penger på byråkrati? Det er ikke sånn at 100 pst. av pengene vi bevilger, går til bare musikerstillinger. De går til mye annet også, pluss at vi går også inn når de ønsker nye prosjekter, sånn som innenfor mangfold og kampen mot fattigdom (presidenten klubber). Da har vi gitt mange av disse institusjonene mye mer.

Presidenten: Presidenten ber om at man holder talletiden.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [17:24:40]: Jeg benytter anledningen, siden jeg fortsatt er opposisjonspolitiker, til å ta en liten replikk.

I forbindelse med kommunesammenslåingene er det nå uttrykt en bekymring for hva som skjer innenfor bibliotekfeltet. I bibliotekloven sies det at det skal være et bibliotek i hver kommune. Bekymringen dreier seg nå om at disse kommunesammenslåingene kan bety at folkebiblioteker blir lagt ned, hvis loven kun handler om at det skal være ett folkebibliotek i hver kommune.

Jeg bare lurar på om kulturministeren har gjort seg noen tanker om hvordan man kan sikre at man har en bibliotekstjeneste også i nærheten av der man bor. Dette tror jeg blir en sak som vi er nødt til å jobbe med i tida framover, både når det gjelder revideringen av en ny kulturlov og eventuelt av bibliotekloven.

Statsråd Trine Skei Grande [17:25:48]: Dette følger vi ganske nøye. Det har blitt noen færre filialer, men det brukes ikke færre penger, det er ikke færre ansatte, og det er heller ikke sånn at vi har noe stup i bruken av bibliotekene. Jeg har en klokkeetro, sammen med Bekkevold, på det kommunale sjølstyret – det å finne gode, kloke ordninger er bra framover. Jeg tror at vi også kanskje trenger å bryte ned litt av barrierene mellom de ulike bibliotektypene. Jeg kommer fra en kommune der man nå har slått sammen folkebiblioteket og skolebiblioteket og fått et utrolig mye flottere, større og bedre bemannet bibliotek. Det å se på ressursene på bedre måter tror jeg at kommunene klarer mye bedre sjøl, men dette er et område vi kommer til å overvåke ganske nøye.

Men jeg tror at vi kommer til å få andre bibliotekformer framover, at tilgangen på bøker kanskje også blir litt mer sammensatt. Jeg håper at de nye formene for bibliotek, om de begynner å ha filialer på kjøpesenter eller om de er andre steder der folk faktisk er, kan gi mange muligheter for mer bibliotekbesøk.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Trond Giske (A) [17:27:16]: Jeg var også spent på kulturministerens innlegg i kulturdebatten fra et annet

ståsted, for jeg har hørt henne fra en annen vinkel i fire år som førende på opposisjonssiden. Det er nye ting i disse innleggene, bl.a. at dette var et godt budsjett. Det ble ikke sagt den gangen, det ble sagt nå.

Det er ikke noen krise på kulturfeltet, for ettervirkningene av det store Kulturløftet ligger der fortsatt. Det skal mye til for at det blir krise i Norge. Jeg syntes likevel det var interessant å høre kulturministerens begrunnelse for hvorfor man ikke skulle ha tilsvarende tydelige mål i kultursektoren som man har i alle andre sektorer. Hun sier at på kulturfeltet er det viktig med et mangfold av uttrykk, det skal legges til rette for at kunstnerne skal ha frihet osv. Det er helt riktig alt dette. Derfor skal ikke vi politikere gå inn i detaljene i det. Vi går da vitterlig ikke inn i detaljene i helsevesenet, i veisektoren eller i flytrafikken. Det er en masse diskusjoner og internasjonalt samarbeid om både veikurvatur, massebruk i betong og tunnelprosjekter. Det overlater vi til fagfolk. Vår oppgave er å sørge for at de får gjort jobben sin godt. Denne er tilsvarende på kulturområdet som den er på sykehusområdet, veiområdet eller forsvarsområdet – vår jobb er å drive kulturpolitikk. Utfordringen fra Arbeiderpartiet er hvorfor i all verden vi ikke skal ha de samme forpliktende ambisjonene for å legge til rette på dette feltet som på andre områder. Jeg tror at kulturministeren kjemper for kulturfeltet. Jeg tror at alle kulturministre gjør det, i hvert fall har vi ikke foreløpig hatt en kulturminister som ikke gjør det. En rokade innad i regjeringen kunne kanskje ført til det.

Når kulturministeren reiser på budsjettkonferanse, slåss alle statsråder for sine sektorer. Forsvarsministeren kan si at man har lovet 2 pst. av budsjettet til forsvar, helseministeren kan peke på forpliktende sykehusplaner, transportministeren kan peke på at man skal oppfylle transportplanen, og kulturministeren må sitte og si at det er viktig med et mangfold av uttrykk i kultursektoren. Det er viktig med et mangfold av uttrykk i kultursektoren, men det slår ikke gjennom portene i Finansdepartementet. Dermed blir det færre kunstnere som kan bidra til et mangfold av uttrykk på kulturområdet.

Kultur er viktig. Det var kjernen i Kulturløftet, som faktisk ble født som et resultat av de manglende forpliktelsene i en borgerlig regjering forrige kulturmelding i 2003. Mange snakker om kultur som avkobling. Nei, kultur er tilkobling – tilkobling til folk rundt oss, til oss selv, til historien vår, til verden rundt oss. Det er fellesskap, det er identitet, det er refleksjon, det er utforskning, det er forståelse, det er lokalmiljø, det er oppvekst, det er god alderdom – det er en masse samfunnsnyttige ting i tillegg til verdien i seg selv. Da må vi også være forpliktende i det vi satser på.

Det er også næringsvirksomhet. Mange arbeidsplasser er knyttet til kulturlivet eller er i kulturlivet. En av de

næringssektorene som har størst utfordringer akkurat nå, er mediesektoren, som vi også behandler budsjett for i dag. Det er en enorm omstilling, antall journalister i Norge går ned, og medieselskapene lever under utrygge rammebetingelser. Da er det veldig skuffende at vi nå igjen får beskjed om at mediemeldingen er utsatt, og at den ikke kommer før til neste år. Dette er en sektor som trenger trygge rammebetingelser, som ikke trenger regjeringens forslag om endringer og kutt – slik det opprinnelige budsjettet fra Trine Skei Grande innebar – og som trenger å vite hva framtidens mediepolitikk egentlig er.

Jeg hører at det sies fra departementet at grunnen til at man har utsatt det, er at det er naturlig at dette kommer som en del av regjeringsforhandlingene på nyåret. Det ser jeg som en veldig merkelig begrunnelse. Det ble nettopp lagt fram en frivillighetsmelding, og det er rart at den ikke skulle være en del av en viktig regjeringsforhandling. Mitt inntrykk er at Kristelig Folkeparti er minst like opptatt av frivillighetssektoren som de er av mediepolitikken. Så dette lukter mer av unnskyldninger enn av reell begrunnelse. Vi trenger en helt annen, offensiv mediepolitikk enn den som beskrives i budsjettet – vi trenger en melding, sånn at vi får diskutert de lange linjene, og den må komme raskt.

Tage Pettersen (H) [17:32:33]: Den viktigste nasjonalformuen vi har, er ikke oljen, men folk som går på jobb. Veldig mye går bra, med lav ledighet og en sterk økonomisk vekst, men norsk økonomi må fortsatt omstilles for å legge til rette for at flere bidrar til statsbudsjettet framfor å leve av statsbudsjettet.

Jeg velger denne inngangen for å sette kulturen og frivilligheten inn i en større kontekst. Skal vi satse på den humane kapitalen for å sikre en bærekraftig velferd også i framtiden, må vi lage arenaer for selvrealisering og ettertanke.

Kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft, og vår politikk på dette området skal bygge på ytringsfrihet og toleranse. Et fritt samfunn oppstår ikke av seg selv, og det blir heller ikke videreført av seg selv. Vi trenger derfor fungerende fellesskap og felles verdier, som rettssikkerhet, ytringsfrihet, frie medier og frivillighet. Dette skal vi legge til rette for gjennom en god kulturpolitikk. Gjennom brede ordninger og gode økonomiske rammevilkår legger vi opp til vilkår for frivilligheten som sikrer et mangfold av frivillige.

I budsjettet skriver en samlet komité at frivillig sektor utgjør grunnmuren i samfunnet, og at bidraget fra frivilligheten er uvurderlig, eller at frivilligheten er «velferdsstatens mor», som vi skriver. Dette bør alle de frivillige der ute ta til seg. Flere viktige nasjonale frivillige aktører er løftet fram av en samlet komité, og en av disse er

Norges Frivilligsentraler, som gjør en viktig jobb med kompetanseheving og kunnskapsdeling for alle de lokale frivilligsentralene.

Momskompensasjonsordningen er viktig for hele frivilligheten. Det er en enkel og ubyråkratisk modell. I 2013 bevilget Stortinget 950 mill. kr til ordningen. Neste år øker potten med 184 mill. kr til et historisk høyt nivå, på over 1,5 mrd. kr. Det er noe vi alle er stolte av.

Jeg ser at Senterpartiet og SV i budsjettet skriver en merknad om at regjeringen og Kristelig Folkeparti legger til grunn en avkorting av momskompensasjonsordningen på 22,5 pst. Da må jeg nesten spørre hvordan man kan påstå at vi legger dette til grunn. Avkorting er et resultat av to tall: hvor mye som bevilges, og hvor stor søknadssummen er. Begge tallene er historisk høye, og klarer vi å komme ned på en avkorting på 22,5 pst., er det også et historisk godt tall. I tillegg til dette er det viktig å trekke fram momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg. I de siste årene, til og med i år, har kompensasjonen vært på 100 pst. og bevilgningsnivået videreføres neste år.

Jeg er glad for at en samlet komité ble med på merknaden der vi ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan Toppidrettssenteret på Sognsvann kan realiseres, som et samarbeid mellom idretten og staten, etter at et forprosjekt foreligger.

Jeg var innledningsvis innom ytringsfrihet og den frie, uavhengige presse. La meg bruke noen flere ord på dette området som er avgjørende viktig for demokratiet vårt. Vi legger ikke opp til noen store endringer i budsjettet for 2019, som flere allerede har vært inne på, og årsaken til dette er at regjeringen har varslet en mediemelding, som forhåpentligvis kommer rett over jul. Her vil det være rom for å diskutere innretninger og hvilke overordnede mål vi vil sette for å sikre et godt mediemangfold i årene som kommer. Høyres ambisjon er at vi skal jobbe godt gjennom vinteren for å få til et bredt forlik på dette politikkområdet.

Debatten om DAB og FM har framstått med like stort engasjement de siste månedene som debatten om ulv og regionreform, og spesielt engasjerer det de mange driverne og tilhengerne av lokalradioene. Derfor er jeg glad for at vi også her fikk med oss en nesten samlet komité på å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak der de vurderer å forlenge FM-konsesjonene for lokalradioene utenfor storbyene fram til 2031.

Frivillighetsmeldingen ble lagt fram på fredag, og der konkluderer Kulturdepartementet bl.a. slik:

«Frivillighet Norge har foreslått at det blir dedikert eit frivillighetsår for å setje søkjelys på all den aktiviteten som finn stad i norske lokalsamfunn. Kulturdepartementet vil gå inn for at det blir skipa til eit slik år i 2022 i tett samarbeid mellom frivillig

sektor og offentlege styresmakter.»

Dette fortjener frivilligheten, og jeg gleder meg til å jobbe for å få til dette sammen med det brede laget av frivilligheten.

Helt til slutt har jeg lyst til å gi uttrykk for at jeg konstaterer at Arbeiderpartiet og representanten Trettebergstuen ikke har noe svar på hvordan de ønsker å mobilisere private givere innenfor kultursektoren som et svar på deres motstand mot gaveforsterkningsordningen, og det synes jeg i grunnen på vegne av kulturen er litt trist.

Silje Hjemdal (FrP) [17:37:44]: Jeg må si at jeg synes det er ganske fantastisk å bo i Norge, som er verdensledende på frivillig arbeid. Over halvparten av befolkningen i vårt land engasjerer seg i frivillig arbeid – unge som eldre. Fremskrittspartiet er veldig stolt over at frivilligheten har en så viktig plass og tradisjon i den norske kulturen. Frivilligheten er med på å definere hvem vi er, og Fremskrittspartiet vil i det videre, selvfølgelig også derfor, fortsette å kjempe for en fri og styrket frivillighet.

Med Fremskrittspartiet i regjering har vi gått bort fra de rød-grønnes lange tradisjon om å ville overstyre kultur- og frivillighetsorganisasjoner som mottar offentlig støtte. Det bør være en selvfølge at staten ikke griper inn og regulerer f.eks. hvilke teaterstykker som skal settes opp, eller hvem de frivillige organisasjonene skal samarbeide med. I våre øyne er det lite som hjelper hvis man øser ut penger og fine festtaler om frivillighet, dersom man forutsetter en statlig overstyring.

For Fremskrittspartiet er målet en enklere hverdag for de frivillige og frivilligheten. Jeg gleder meg derfor veldig til vi på nyåret skal ta fatt på frivillighetsmeldingen som regjeringen nå har lagt fram.

Momskompensasjonen er viktig for frivilligheten. Det tror jeg alle partier i denne salen er enige om, men jeg er veldig stolt av at Fremskrittspartiet er en del av en regjering som øker momskompensasjonen med 184 mill. kr i statsbudsjettet for 2019, i samarbeid med Kristelig Folkeparti. Det betyr at vi siden 2013 har økt ordningen med over 650 mill. kr. Til sammen vil de frivillige organisasjonene motta over 1,5 mrd. kr.

I tillegg er jeg svært stolt over at de fire samarbeidspartiene nå også øker fradragsbeløpet for gaver til frivillige organisasjoner til 50 000 kr. Dette gjør vi samtidig som vi foreslår å øke grensen for når frivillige organisasjoner må betale arbeidsgiveravgift, til 80 000 kr.

Jeg synes det er på tide – på vegne av meg og i hvert fall Fremskrittspartiet, som jeg snakker for – å gi en takk til alle de frivillige som har bidratt i året 2018. Vi hadde faktisk ikke klart oss uten dere, og jeg er 100 pst. overbevist om at dere vil gjøre en fantastisk innsats også i det året som kommer.

Jeg synes også at det i adventstiden er svært hyggelig å kunne meddele at regjeringen i saldert budsjett går inn for at de lokale idrettslagene og foreningene får full momskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg også i 2018. Siden Fremskrittspartiet kom i regjering i 2013, har samtlige søkere hvert år fått full innvilgelse av sine godkjente søknadsbeløp, og 2018 blir ikke noe unntak.

Avslutningsvis: I motsetning til Arbeiderpartiet og SV synes Fremskrittspartiet det er flott at privatpersoner, næringsliv og stiftelser i sivilsamfunnet ser hvilken verdi kunst og kultur har i samfunnet, og at de ser verdien av å engasjere seg finansielt. Gaveforsterkningsordningen anerkjenner og oppmuntrer sivilsamfunnets engasjement for kulturlivet, noe som sikrer et større mangfold. Det er trist at enkelte partier i denne salen ikke støtter opp under den ordningen. Takket være gaveforsterkningsordningen til kunst og kultur, som styrkes i 2018, får nå f.eks. kulturinstitusjoner i Hordaland 5,4 mill. kr i gaveforsterkning. Man kan nevne «Statsraad Lehmkuhl», Bergen Filharmoniske Orkester, Akvariet i Bergen, Litteraturhuset i Bergen, Hordaland Teater og en rekke andre. Dette er aktører jeg har hatt direkte kontakt med, og jeg vet at dette er penger som kommer svært godt med, og som er en kjærkommen forsterkning i disse førjulstider.

Marianne Haukland (H) [17:42:45]: Det skjer ufattelig mye på kulturfeltet under denne regjeringen. Vi har løst floker ved å vedta en ny åndsverklov, vi tenker langsiktig med en ny kulturmelding, og vi tar vare på de små fellesskapene ved å levere en frivillighetsmelding.

Senere i dag skal vi også ha debatt om folkebibliotekene, der denne regjeringen har tatt et stort løft for bibliotekene gjennom Nasjonal bibliotekstrategi. Strategien har gitt gode resultater for bibliotekene, som er en viktig kulturarena og møteplass for samfunnsdebatt og samtale. Strategien skal revideres i 2019, og sektoren er invitert til å levere sine innspill. Men 2019 skal ikke bli et tomt år for bibliotekene, og i statsbudsjettet bevilger man 50 mill. kr til tiltak og arrangementer som støtter opp under Bokåret 2019, i tillegg til at det bevilges 10 mill. kr til å støtte fattigdomsprosjektet som biblioteket skal være med på å løse.

Regjeringen har som formål å legge til rette for et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet. Film- og mediebransjen er i kontinuerlig utvikling, bl.a. som følge av den digitale utviklingen. Statens virkemiddel på området må innrettes sånn at det bidrar til en innovativ og konkurransedyktig film- og mediebransje i takt med de endrede utfordringene i bransjen.

Statsråden la i høst fram en filmpakke med 50 mill. kr mer til film, 30 mill. kr mer til Filmfondet, der vi legger større vekt på spill ved å sette av 5 mill. kr av øk-

ningen til internasjonal satsing på dataspill. Incentivordningen for internasjonal film- og serieproduksjon i Norge er økt med 10 mill. kr, og man ønsker å opprette en filmkommisjon. Dermed er det også satt av 3 mill. kr til dette formålet. De regionale filmfondene styrkes med 2 mill. kr, og bygdekinoen styrkes med 2,5 mill. kr. Internasjonalt samisk filminstitutt er styrket med 600 000 kr for å sikre god drift av senteret, sånn at de kan fortsette det viktige arbeidet.

Jeg er samtidig fornøyd med at budsjettssamarbeidet med Kristelig Folkeparti har gitt prioriteringer i statsbudsjettet som jeg mener er med på å styrke dette, bl.a. med støtte til Filmveksthuset Tvibit, som har fått totalt 2,5 mill. kr i støtte. Man har også økt mediestøtten til samiske aviser, som har et spesielt ansvar for å skrive om viktige samiske saker for samiske samfunn på både norsk og samisk. Jeg ønsker at noe av støtten også skal brukes til å styrke innovasjonen i disse avisene, sånn at de kan fortsette å være relevante også i framtiden.

Å sikre urfolks språk og kultur er viktig for denne regjeringen. Derfor har man bevilget 10 mill. kr til Vadsø kommune og til Varanger kommune, med lovnad om tilsagn til ytterligere 33 mill. kr, altså 43 mill. kr, for å sikre Varanger museum, som da skal være et nasjonalt senter for norsk-kvensk språk- og kulturhistorie.

Til slutt må jeg bare presse inn at jeg er veldig fornøyd med at sykkelrittet Arctic Race er blitt overført til kulturbudsjettet. Det medfører riktignok ingen endring av formålet med tilskuddet til sykkelrittet, som er av næringsinteresse, der promoteringen av norsk kultur og Nord-Norge er viktig for å tiltrekke seg turister, noe Arctic Race med sin promotering og sitt nettverk av internasjonale tv-kanaler gjør en utmerket innsats for.

Så må jeg bare si at jeg er glad for at jeg har fått komiteens tilslutning til å stille seg bak merknaden om Finnmarksløpet, som virkelig anerkjenner dette hundeløpet som blir 40 år i 2020. Undersøkelsen blant befolkningen viser at hele 42 pst. av innbyggerne kjenner til hundeløpet, som også har ført til at hundekjøring er et av de mest populære reiselivsproduktene og en eksotisk opplevelse som tiltrekker seg mange interesserte, og som følges av mange internasjonalt.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [17:47:29]: En kort utdyping av situasjonen til Vestfossen Kunstlaboratorium: Alle partier unntatt Senterpartiet har en omfattende beskrivelse av Vestfossen Kunstlaboratorium på side 67 i innstillingen – svært store ord. For meg er det ikke mulig å sitte stille lenger, derfor dette innlegget.

Når Senterpartiet ikke er med på merknaden, er det fordi merknaden ikke er dekkende for de faktiske for-

hold. Vestfossen Kunstlaboratorium har vært en berikelse for Vestfossen. Problemet nå er imidlertid at det som beskrives som en vital tungvekt innenfor samtidskunst, dessverre ikke har noen rot i besøkstallene. Andelen egne inntekter, inklusive kafé, er nå bare om lag 5 pst., eller ca. 300 000 kr. Dette er ikke forsvarlig. Tilbudet må være mer attraktivt for folk når offentlig finansiering var om lag 6 mill. kr i 2017. Jeg vet dessverre ikke hva som er registrerte besøkstall, men de er beskjedne. Egenkapitalen var ved utløpet av 2017 negativ med om lag 4 mill. kr. Det kan ikke være rett å bruke offentlige penger til å betale dette. Stiftelsen er altså i en meget krevende økonomisk situasjon, og det er ikke økonomisk grunnlag for å satse på helårsdrift uten meget store, nye, økte offentlige bevilgninger.

Jeg forventer derfor at de som bevilger penger, går gjennom drifta og skaffer seg full, og jeg understreker full, oversikt over helheten. Det gjelder både Kulturdepartementet, Buskerud fylke og ikke minst Øvre Eiker kommune, og det gjelder også komiteens leder, Kristin Ørmen Johnsen, som har vært en drivkraft bak bevilgningsøkningene vi har sett. Senterpartiet ser derfor ikke at det er rett å øke statsbevilgningen for 2019.

Kari Henriksen (A) [17:50:14]: Jeg forstår at representanten Pettersen er opptatt av framtidens velferdsevne. Det er Arbeiderpartiet også, og derfor fører vi en politikk som minsker forskjellene og ikke øker ulikhetene.

Jeg må si jeg var mer bekymret da jeg lyttet til barne- og likestillingsministeren i forrige sak, der jeg opplevde at hun nærmest bagatelliserte at andelen fattige barn var økt fra 67 000 under Stoltenberg-regjeringa til 116 000 nå. Det er et tall å bry seg om. Det er ikke få.

I NOU 2013: 4, Kulturutredningen 2014, kom det fram at sosial ulikhet gjenspeiles i befolkningens deltakelse i kulturvirksomhet. Bruken av kulturtilbud i befolkningen samvarierer med bl.a. inntekt, utdanning, kjønn og geografisk bosted. For å bidra til større utjevning også hva gjelder kulturdeltakelse, er det nødvendig å bruke politiske virkemidler. Jeg vil vise til initiativer som frivillighetssentraler, Den kulturelle spaserstokken, Den kulturelle nistepakka og kulturkort for ungdom som eksempler. Disse treffer bredt, men best de som trenger fellesskapets løsninger mest. De økende forskjellene i samfunnet rammer særlig barns levestandard og livskvalitet, og det øker risikoen for at flere ikke inkluderes i fellesskap og ikke kan delta på alminnelige fritidsaktiviteter.

Gaveforsterkningsordningen er mye diskutert i salen i dag, og jeg har hørt fra regjeringspartiene at de synes den er veldig bra. Men tallenes tale kommer de ikke forbi. Det er en sentraliserende ordning, og den gir mest kultur der det er mest fra før.

Arbeiderpartiets «Alle skal med» krever en politikk som bygger opp og gjør det mulig for alle å kunne delta. I en tid der 116 000 barn lever i fattigdom, mener Arbeiderpartiet det er viktig å starte med å bygge opp under dette initiativet som noen kloke damer satte i gang, nemlig BUA-ordningen. Det var for å profesjonalisere og ha ordninger tilgjengelig som gjør lån av fritids- og idrettsutstyr gratis. Vi ønsker at det skal være like lett å låne idretts- og fritidsutstyr som det er å låne bøker på biblioteket, og derfor har vi lagt inn penger til dette.

Arbeiderpartiet har altså mer å bruke enn regjeringa på grunn av omfordelinger. Blant annet har vi midler til «Hestmanden». «Hestmanden» er en båt og et krigsseilmuseum som hele Sørlandets politiske lag står bak og ønsker å prioritere. Denne regjeringa sier nei. Den vil ikke sette «Hestmanden» i stand til å kunne delta på fredsmarkeringen i 2020. Det er rett og slett tragisk.

Grunde Almeland (V) [17:53:31]: I mitt første innlegg kunne jeg si at jeg var stolt over kulturbudsjettet. Men det er enda en side av dette budsjettet som gjør meg stolt, og det er nemlig den siden som viser hvor framtidsrettet også dette budsjettet er, fordi vi sørger for å gi tilskudd til nye idretter og nye ordninger og løfter fram tilbud som også oppvoksende generasjoner er opptatt av. Blant annet sørger vi, i tillegg til å gi solid støtte til den etablerte idretten, også for å gi støtte til den egenorganiserte idretten gjennom bl.a. Tverga, og ikke minst støtter vi opp om X Games, som sørger for å vise fram gode forbilder for oppvoksende generasjoner av snowboardinteresserte, friskiinteresserte, skateinteresserte og mange flere idretter.

Så er det framtidsrettet fordi vi i en tid der livet vårt i stor grad har blitt digitalisert også når det gjelder underholdnings- og kulturvanene våre, legger inn solide digitaliseringssatsinger og peker på hvordan teknologi kan være med og løfte norsk kultur. Ikke minst bevilger vi neste år 5 mill. øremerkede kroner til dataspill – en bransje med stort potensial, som endelig får positive signaler fra statlig hold. Endelig får altså dataspill den anerkjennelsen det behøver for å kunne være et medium for å formidle norsk kunst og kultur, både musikk, visuell kunst og gode historier – ikke minst på en motiverende måte.

Samtidig som svært mange av oss bare bruker dataspill som avkobling og fritidssysse, er det også en sosial arena. Via spill kan man bli kjent med mennesker med samme interesser over hele verden, og internett har gjort fritiden vår grenseløs. Nettopp det sosiale aspektet bør være med og være en god grunn til å snakke dataspill opp, for mange av utfordringene vi står overfor i vårt samfunn, handler om utenforskap. Ikke å være en

del av et fellesskap kan være farlig. Det skaper frustrasjon og psykisk uhelse.

Ensomhet er et voksende problem blant både unge og gamle, og da er det fantastisk å vite at 63 pst. av nordmenn gjorde en eller annen form for frivillig innsats i fjor. De fleste av oss bruker litt av tiden vår på andre, og det er virkelig en verdi som er verdt å ta vare på. Slik bygger vi tillit, forståelse og respekt, og slik løfter vi hverandre og skaper gode liv sammen. Derfor er jeg også utrolig glad for den solide frivillighetsøkningen og økningen til frie midler som vi gir i dette budsjettet, for frivilligheten er også en bærebjelke i samfunnet vårt.

Freddy André Øvstegård (SV) [17:55:51]: Det å være raus er en verdi. Jeg tenkte jeg skulle starte dette innlegget med å være nettopp det. Er det én ting jeg har lyst til å gi Venstre og representanten Almeland skryt for, er det nettopp noe av det han var innom i sitt innlegg nå; det å se på spill som en del av kulturlivet, det å se på spill som kunst, men også som noe vi kan bruke for å få til verdiskaping i dette landet. Det er noe også jeg har savnet tidligere. Så der vil jeg starte med litt skryt.

Men grunnen til at jeg egentlig tegnet meg, var innlegget fra representanten Hjemdal. Representanten fra Fremskrittspartiet bruker et innlegg på å hamre løs mot de rød-grønne partiene for visstnok å ha en tradisjon for å overstyre kulturlivet. Representanten sier at vi har bestemt hva enkelte teatre skal sette opp og hvilke organisasjoner man kan samarbeide med. Noen av de samme påstandene var representanten innom også i replikkutvekslingen. Jeg sliter litt med å forstå hvor disse påstandene kommer fra. Jeg kjenner meg absolutt ikke igjen i det. For SV har det alltid vært helt selvsagt at kunstens frihet og selvstendighet er grunnleggende. Jeg brukte faktisk veldig mye tid i mitt innlegg på starten av denne debatten på dette. Men representanten Hjemdal gjentar likevel påstander om at vi skal overstyre kulturen, og jeg skjønner ikke hvor det kommer fra.

Det blir også ekstra spesielt med tanke på den nylige historien representanter fra Fremskrittspartiet har når det gjelder dette spørsmålet. I sommer hadde 22. julisenteret en utstilling. Da reagerte partiets nestleder Sylvi Listhaug. Hun sa: Hvordan kan et statsstøttet senter holde på med dette? Og hun truet med statsstøtten. Det er å gripe grundig inn i kunsten og kulturens selvstendighet.

Til en sak vi har hatt i det siste. Det kan være grunner til å kritisere Black Box Teaters forestilling og bruk av metoder, men når representanter fra Fremskrittspartiet nok en gang truer med statsstøtten – Black Box Teater mottar offentlig støtte – fordi de ikke liker innholdet, er det et grundig overtramp mot et fritt teaters frie valg av program. Det er ganske alvorlig. Derfor finner ikke jeg meg i at representanten fra Fremskrittspartiet, av alle

partier, kommer opp her med udokumenterte påstander om at det er de rød-grønne partiene som overstyrer kunst og kultur. Tvert imot, vi foreslår økte frie midler til frivilligheten. Vi foreslår frie midler til Kulturfondet, så de kan sette faglige vurderinger først og ikke bli overstyrt av politikere, slik som Fremskrittspartiet tydeligvis ønsker.

Anette Trettebergstuen (A) [18:00:05]: Det har blitt mye snakk om gaveforsterkningsordningen i dag, med rette egentlig, mener jeg, for det er en ordning som har fått relativt lite oppmerksomhet, til tross for at den er ganske drøyt udemokratisk. Regjeringspartiene fortsetter å hevde at dette er en ordning som bidrar til at det blir mer private penger inn i kulturlivet. Det er feil. De som jobber innenfor de store stiftelsene, og de som driver med sponning, sier jo nettopp det. Det har vært flere rapporter som har sagt det: Gaveforsterkningsordningen gir ingen incentiver til den private donoren. Det er institusjonene som tiltrekker seg pengene, som får mer.

Vi må ikke innbille oss at kulturlivet noen gang kommer til å klare å konkurrere med idretten når det gjelder å tiltrekke seg private penger. Det handler om publikumsgrunnlag, sendeflate på tv, osv. Men ingen er imot at det skal gjøres mer for at kulturlivet skal få flere bein å stå på, som det blir sagt her. Alle er opptatt av det. Poenget er bare hvordan vi gjør det.

Vi er imot å bruke 134 mill. kr av skattebetalernes penger – eller snarere kronene til dem som spiller hos Norsk Tipping – på at de som allerede er gode til å få sponning, skal få mer. Jeg listet i sted opp hvem som får. Oslo får over 20 mill. kr, Akershus får 16 mill. kr, Hordaland får 20 mill. kr, Hedmark får 800 000 kr, Sogn og Fjordane får 500 000 kr, Finnmark får ingenting.

Det er forskjell på institusjonenes mulighet til å kunne tiltrekke seg private penger, og denne ordningen gjør at de som allerede er gode, får mer. Det er udemokratisk. Hvis man virkelig var opptatt av å få dette til, skjønner jeg ikke hvorfor regjeringen ikke bare går inn for skattefradrag for private donorer. Det ville virkelig vært et incentiv for dem som driver med den slags.

Vi i Arbeiderpartiet opprettet noe som heter Norsk Publikumsutvikling da vi satt i regjering. Vi ønsket å ha et forum, en organisasjon, som hjalp institusjonene med å øke publikumsgrunnlaget, utvikle seg og bli mer attraktive. Det er en organisasjon der svært mange kulturinstitusjoner møtes, deler erfaringer, lærer av hverandre og får støtte og hjelp til å gjøre nettopp den jobben med å bli bedre på å tiltrekke seg mer private penger. Den organisasjonen fungerer, men den organisasjonen har regjeringen strøket fra statsbudsjettet.

I tillegg satset vi på kultur ved at vi doblet kulturbudsjettet gjennom Kulturløftet. En rapport fra Arts &

Business Norway slo for noen år siden fast at hver tredje bedriftsleder mente at en kraftig økning av kulturbudsjettet, og at man hadde en regjering som satset, gjorde det mer interessant å sponse kulturlivet. Det fikk et oppsving og ble mer lukrativt. Den veien ønsker vi å gå.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [18:03:24]: Det har vært snakket mye om gaveforsterkningsordningen. Selve ordningen har vært regjeringens – spesielt den forrige regjeringens – kulturbaby. Det er kanskje også korrekt å si at dette har vært Høyres kulturbaby. Den ble innført mens Thorhild Widvey var kulturminister. Den er også nåværende kulturministers baby, har jeg forstått.

Dette er en ordning som Kristelig Folkeparti verken har motarbeidet eller bejublet, men vi har heller ikke tatt krigen og kjempet imot den. Men vi har alltid vært veldig påpasselige med å minne regjeringen om at det ikke finnes en Sareptas krukke der ute med private midler som er utømmelig. Også i framtiden trengs det høye offentlige tilskudd for å sørge for at vi har et bredt kulturliv, med både det brede og det smale. Men det som kommer til å bli viktig framover, er å se på hvordan vi kan løfte kunstnerøkonomien. I vårt alternative budsjett gjorde vi nettopp det, og jeg hadde et håp om at vi i budsjettforhandlingene skulle få gjennomslag for flere av de tiltakene som vi foreslo, bl.a. å opprette 100 nye kunstnerstipend. Dette er viktig for å gi kunstnere innenfor flere kulturfelt en mulighet til å kunne leve av den kunsten man skaper.

Jeg ser veldig fram til at denne komiteen skal behandle kunstnermeldingen når den kommer, for dette blir det kjempeviktig å se på framover. Vi vet bl.a. at visuelle kunstnere er dem som kommer dårligst ut. Jeg kjenner visuelle kunstnere som gleder seg til å gå av med pensjon. Da går de av og blir minstepensjonister, men de får i hvert fall en forutsigbar inntekt. Så kunstnerøkonomien blir et viktig område i tiden framover.

Jeg vil fortsette med å si litt om kirkebudsjetten. Jeg har nevnt at jeg er fornøyd med at vi gjennom budsjettforhandlingene klarte å styrke kirkens budsjett, slik at de slipper å gå til oppsigelser eller fjerne prestestillinger. De har også fått mulighet til å kunne satse, i og med at de har fått styrket sitt budsjett. Jeg er også fornøyd med at vi gjennom forhandlingene har klart å få satt av penger til et rehabiliteringsprogram for steinkirker. Der vet vi alle at det er store utfordringer. Det har vært uttrykt fra denne salen – et flertall i dette Stortinget har også pekt på dette – at staten må ta mer ansvar for rehabiliteringen av steinkirkene. Det er ikke noe som kommunene selv kan bære.

Jeg er også glad for at vi har fått satt av penger til et klimafond, som ikke bare skal gå til steinkirker, men til

kirker generelt, for vi vet at klimaendringene også har gitt kirkebyggene en stor utfordring. Jeg er glad for at vi fikk på plass en sum til det.

Statsråd Trine Skei Grande [18:06:40]: Jeg hørte tonen til presidenten da jeg fikk ordet – det var en invitasjon til ikke å lage en stor debatt – men jeg må kommentere noen ting.

Det ene er at når man håper å få til en regjeringssutvidelse, er det slik at dem man eventuelt skal ta inn i regjering, også må ha mulighet til å si hvilke meldinger de vil være med i, før de blir lagt fram. Det er et valg som Kristelig Folkeparti har fått ta. Vi er veldig klare for å legge fram en mediemelding veldig snart når vi har fått avklart politikken til regjeringa bak dette, så Stortinget kommer til å få den veldig snart.

Så må jeg bare få kommentere dette med gaveforsterkningsordningen, som ble en stor debatt. Det er ingen store evalueringsrapporter som er gjort annet enn de oversiktene som foreligger i departementets egne dokumenter. Det jeg ikke helt skjønner logikken i, er at det gjennom at man får nesten 1 mrd. kr i private penger inn, skal bli mindre til noen andre. Det at noen museer er gode til å få inn penger, gjør at staten har rom for å gi penger til andre museer. Det er det vi gjør i årets budsjett når vi bevilger nesten 1 mrd. kr fra Vadsø til Kristiansand. Av pengene som ligger i årets statsbudsjett til bygg, går bare 10 mill. kr til Oslo. Dette er virkelig et tiltak for å løfte absolutt hele landet, og er en ordning som er regelstyrt, slik som med merverdiavgiftkompensasjonen. Det er vanligvis noe Stortinget liker godt. Det er ikke en politisk prioritering, dette er styrt ut fra et regelverk. Men det som jeg kanskje syns er rarest, er ønsket om å ha skattefradrag i stedet. Det kan godt tenkes det er en god ordning for framtida, men nå har vi en ordning der det er museet som får penger når de er flinke. Hvis man heller vil ha en skattefradragsordning, er det givningen som får penger når de er flinke. Jeg vil gjerne gi penger til museene, og det er det denne ordningen grunnleggende gjør.

Så har jeg merket meg kommentarene om Vestfossen, og det vil jeg komme tilbake til. Jeg har ikke mottatt de signalene, og budsjettforliket gir også mer penger til Vestfossen.

Resten skal jeg ikke kommentere, i håp om ikke å forlenge kvelden for presidenten.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 2 og 3 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 2 [18:09:37]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 158/2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2017/1128 (portabilitetsforordningen) (Innst. 82 S (2018–2019), jf. Prop. 10 LS (2018–2019))

Sak nr. 3 [18:09:41]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i åndsverkloven mv. (portabilitet av nettbaserte innholdstjenester mv.) (Innst. 83 L (2018–2019), jf. Prop. 10 LS (2018–2019))

Silje Hjemdal (FrP) [18:10:34] (ordfører for sakene): Jeg hører det er sang i gangene her, og det gleder meg.

Jeg vil begynne med å takke komiteen for et godt samarbeid i disse to sakene. Jeg vil også takke regjeringen, både for å ha lagt fram saken for Stortinget så raskt, og for at de har signalisert at lovendringen kan tre i kraft snarlig. Det vil være til nytte for norske borgere på reise i EØS-området, men det vil også komme tilreisende til Norge til gode.

Vi behandler i dag lovforslag om å gjennomføre forordning 2017/1128, om grensekryssende portabilitet av nettbaserte innholdstjenester i det indre markedet, også kalt portabilitetsforordningen. Forordningen gir regler for å sikre at abonnenter av portable nettbaserte innholdstjenester også får tilgang til disse tjenestene ved midlertidig opphold i andre land enn der de bor. For å si det på et litt mer folkelig språk kan man nå se f.eks. Farmen eller andre serier man følger med på, også når man er på ferie.

Nå som EU har innført forordningen, er det dessverre ulikt lovmessig grunnlag i Norge og resten av EØS-området. Det betyr to ting. For det første betyr det at tilbyderne av slike tjenester må forholde seg til to forskjellige sett regler, og det betyr igjen at de lett kan velge å konsentrere seg om det største markedet og la norske forbrukere få dårligere tjenester. For det andre betyr det at norske forbrukere i utgangspunktet får dårligere tjenester, rett og slett fordi de ikke har krav på portabilitet av innholdet de abonnerer på.

Heldigvis ser det ut til at vi i dag får en enstemmighet her i salen, og regjeringen har signalisert at lovendringen kan tre i kraft ganske snarlig. Dagens sak inneholder dessuten enkelte lovtekniske endringer i andre lover. Her er det henvisninger til tidligere åndsverklov samt oppdatering av begreper, og det er mer en teknisk øvelse.

Med det anbefaler jeg innstillingene.

Statsråd Trine Skei Grande [18:12:57]: Jeg skal bare kommentere noen av de bemerkningene komiteen har gjort i sin innstilling.

Dette er en veldig god sak. Jeg tror dette angår mange flere enn debattens lengde skulle tilsi, og jeg tror folk er glad for at vi finner løsninger på det. Vi kommer til å gjøre det slik at dette så raskt som overhodet mulig kommer inn i norsk lovgiving. Vi skal være helt ærlig og si at vi nå bare venter på godkjenning i Alltinget på Island. Det tror jeg er i løypa, og så kan vi overføre dette til Norge også.

Men dette regelverket gjelder bare betalingstjenester, ikke gratistjenester. Det jeg har lyst til å si fra talerstolen, er at NRK jobber for å bli en del av dette. Jeg tror de håper å kunne bli det i løpet av 2019. Da kan vi ikke bare ta med oss Sumo og TV 2 sine tjenester, men også se Dagsrevyen når vi er i Syden.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2 og 3.

Sak nr. 4 [18:14:02]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olav Urbø, Ole André Myhrvold, Sandra Borch, Ivar Odnes og Nils T. Bjørke om innføring av full rettighetsbasert merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (Innst. 65 S (2018–2019), jf. Dokument 8:229 S (2017–2018))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Tage Pettersen (H) [18:15:14] (ordfører for saken): La meg starte med å takke komiteen for samarbeidet i forbindelse med dette representantforslaget. For oss som sitter i familie- og kulturkomiteen, og for alle der ute i frivillige lag og foreninger, engasjerer momskompensasjonsordningen sterkt. Dette er en enkel og ubyråkratisk ordning som styrker frivilligheten uten at den virker styrende på sektorens formål og aktivitet. Jeg opplever at det er en samlet komité som er opptatt av en god momskompensasjonsordning, men vi har noen ulike prioriteringer i våre budsjetter.

Men la meg rydde litt i et argument jeg ser flere bruker. Det sies det er urettferdig at bedrifter slipper moms på varer og tjenester de kjøper inn, mens frivilligheten ikke gjør det samme. Dette handler ikke om rettferdighet. Vi snakker heller ikke om at noen slipper å betale moms, men at det alltid er sluttkjøperen som får momsregningen. Det å være sluttkjøperen innebærer at man ikke selger varen eller tjenesten videre. En skiheis kan derfor fradragsføre momsen for snøscooteren som de bruker i skibakken. Der betaler kjøperne av heiskortene momsen. Men Røde Kors eller jeg, som ikke selger tjenestene videre, må betale momsen. Det er derfor Stortinget har etablert momskompensasjonsordningen – som en stønadsordning som fram til i dag ikke har vært rettighetsbasert.

I 2013 bevilget Stortinget 950 mill. kr til ordningen. Neste år øker potten, som vi har hørt tidligere i dag, med 184 mill. kr, til et historisk høyt nivå på over 1,5 mrd. kr. Anslag fra Kulturdepartementet sier at det må tilføres rundt en halv milliard til for å komme opp til 100 pst. kompensasjon med dagens aktivitetsnivå ute i frivilligheten.

Sist fredag la kulturministeren fram frivillighetsmeldingen Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Flertallet – med regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti – sier i forbindelse med representantforslaget vi nå diskuterer, at spørsmålene som reises her, må sees på når vi skal behandle frivillighetsmeldingen denne vinteren.

Samtidig er det grunn til å nevne at frivillighetsmeldingen sier noe om flerårig forutsigbarhet for frivilligheten og nivåer på ulike støtteordninger. Så gjenstår det å se hvordan Stortinget stiller seg til dette.

Regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti er stolte over at vi klarer å legge til rette for bredden og mangfoldet gjennom gode støtteordninger for frivilligheten, og at vi i 2019 finner rom til en historisk høy bevilgning til momskompensasjon. Men vi avventer, som jeg har vært inne på, eventuelle endringer av selve ordningen til Stortinget skal behandle den fremlagte frivillighetsmeldingen.

Jeg vil med dette anbefale komiteens innstilling.

Silje Hjemdal (FrP) [18:18:14]: I dag behandler vi nok en sak med innhold som allerede er på vei fra regjeringen. De la faktisk fram frivillighetsmeldingen i statsråd på fredag, og jeg velger å tro at forslagsstillerne er entusiastiske og har vanskelig for å holde seg så lenge som de kanskje burde.

Samtidig velger jeg å anta at forslagsstillerne, i likhet med alle de andre i denne sal, er opptatt av frivillighetens rammebetingelser, for det er det det dreier seg om. Vi er alle opptatt av at frivillig sektor skal få drive sine ak-

tiviteter. Vi på borgerlig side er i tillegg opptatt av at frivilligheten skal være fri for politisk styring.

Debatten om momskompensasjon går så langt tilbake som til 2000-tallet. Faktisk var det denne kampen som førte til at Frivillighet Norge ble stiftet. Fremskrittspartiet har helt siden spørsmålet om momskompensasjon kom på agendaen, vært en varm tilhenger av ordningen. Vi har ved flere anledninger foreslått full kompensasjon, og jeg vil hevde – eller driste meg til å påstå – at dersom Fremskrittspartiet ikke hadde vært i regjering, hadde det kanskje gått tregere med å få pengene på plass i budsjettet.

Det vi i hvert fall vet, er at under de rød-grønne gikk det tregt. Som statsråden viser til i sitt svarbrev, har den blå-grønne regjeringen økt kompensasjonen betraktelig. Det viste vi også her tidligere i dag da vi omtalte budsjettforliket vi fikk på plass med Kristelig Folkeparti.

Så til spørsmålet om hvorvidt det skal være regelstyrt: Ja, skal jeg være helt ærlig, er det i utgangspunktet noe Fremskrittspartiet har vært veldig positiv til. Det er nettopp slike spørsmål vi må få utredet skikkelig. Kompensasjonsordningen er en helt naturlig del av frivillighetsmeldingen som nå er fremlagt, og at forslagsstillerne velger å hoppe bukk over en grundig og bred debatt, får nesten stå for deres regning. Men for Fremskrittspartiet er det viktig at frivilligheten får drive med sitt helt fri for politisk styring, drevet av frivillighetens egen agenda.

Så med det sier jeg at vi ser veldig fram til å behandle frivillighetsmeldingen, der flere av disse temaene vil være helt naturlig å ta opp, og der man får gjort det på en grundig måte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [18:21:24]: Ja, Senterpartiet er entusiastiske i denne saken, og vi har ved flere anledninger fremmet forslag om å rettighetsfeste full momskompensasjon for frivillige lag og organisasjoner, fordi vi mener det er det riktige å gjøre.

Frivillige organisasjoner er en av ryggradene i samfunnet vårt. Det er alle fotballklubbene, skiklubbene, korpene, korene og hjelpeorganisasjonene som skaper tilhørighet, samhold og trygghet – de som sørger for at barn og unge har fritidsaktiviteter å gå til, som sørger for at f.eks. hjerte-, lunge- og kreftsyke har en organisasjon i ryggen når de trenger det som mest, og som sørger for at du blir hentet hvis du blir skadet langt til fjells.

Det er grunnleggende feil at staten skal ha frivillig sektor som en slags inntektskilde. Idrettslag og andre frivillige organisasjoner havner ofte i en vanskelig situasjon slik regelverket for moms er i dag.

Næringsdrivende får fradrag for sine momsutgifter, mens det offentlige ikke betaler moms i det hele tatt. Frivilligheten får verken fradrag eller fritak. De må hvert år

søke om å få refundert sine momsutgifter, og størrelsesordenen på momsrefusjonen avhenger av de årlige budsjettbevilgningene over statsbudsjettet. Det gjør at de frivillige mister millioner som kunne vært benyttet til økt aktivitet blant barn og unge. Det er urimelig at frivillige lag og organisasjoner og idrettslag risikerer å straffes økonomisk gjennom avkorting i momsrefusjonen. Avkorting har dessuten økt de siste årene. I 2014 var den bare på 17 pst., men har steget mye med de blå-blå, til 27 pst. i 2017.

Jeg har registrert at flere partier hyller frivilligheten og anerkjenner dens viktige bidrag for samfunnet. Likevel glimrer de med sitt fravær når det kommer til å støtte et konkret forslag om full momskompensasjon for denne sektoren. Det er uforståelig og ganske overraskende, må jeg si, siden bl.a. regjeringspartiene i sine egne parti-program faktisk går inn for å sikre full momskompensasjon. Det ser det ut til at jeg må minne dem om. Det er åpenbart at de trenger at jeg påpeker det her. Venstre har f.eks. programfestet full momskompensasjon. De vil til og med ha en tilsvarende ordning for frivilligeide bygg og idrettsanlegg. I Fremskrittspartiets program står det: «Den ideelle virksomheten til frivillige lag og organisasjoner skal være momsfri.» I Høyres parti-program kan man lese at partiet vil «sikre gode og forutsigbare ordninger med momskompensasjon for frivillige organisasjoner». Se det! Selv Kristelig Folkeparti vil ha en regelstyrt momskompensasjonsordning og gi organisasjonene full kompensasjon.

Jeg må si det er litt rart å være vitne til at vi ikke får denne støtten, men det forklares med at man venter på frivillighetsmeldingen. Da er det skuffende å lese, da frivillighetsmeldingen kom på fredag, at regjeringen bare skal trappe opp refusjonsordningen med et mål om 1,8 mrd. i 2021. Det er ikke godt nok, så jeg håper at vi får en ordentlig diskusjon når vi skal behandle meldingen.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at det ved en inkurie har sneket seg inn en liten feil. Jeg viser til s. 3 i innstillingen, der det står:

«Ifølge SSB er ulønnet innsats beregnet til 148 000 årsverk og hadde en verdi på om lag 75 mill. kroner i 2016.»

Det er selvfølgelig ikke 75 mill. kr, men 75 mrd. kr.

Med det tar jeg opp Senterpartiet og SVs forslag i saken.

Presidenten: Representanten Åslaug Sem-Jacobsen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Freddy André Øvstegård (SV) [18:25:21]: Frivilligheten bygger landet. Uten frivilligheten ville Norge rett og slett stoppet opp. Det er ikke bare klisjésetninger, men et faktum, når den frivillige arbeidsinnsatsen i de frivillige organisasjonene i Norge tilsvarer 147 800 år-

sverk og, som representanten fra Senterpartiet nettopp påpekte, står for en betydelig verdiskaping.

For oss som kommer fra arbeiderbevegelsen, er frivillig innsats nedfelt i ryggmargen vår og nedarvet fra generasjoner. Arbeiderbevegelsen startet opp en rekke frivillige lag og foreninger for å gi f.eks. idretts- og kulturtilbud til arbeiderklassens sønner og døtre.

Selv om frivilligheten er ideell, er den ikke gratis. Tvert imot må vi sette pris på frivilligheten og legge til rette for at den skal lykkes. Vi må ta vare på frivillighetens frihet til selv å velge hva de frivillige lagene og foreningene skal gjøre, for hvis ikke er den ikke frivillig. Det kan kanskje høres banalt ut, men det får noen faktiske politiske konsekvenser. Det betyr at vi må la frivilligheten være fri fra politiske føringer, og ikke minst må vi sørge for en finansiering som er bygget på frie midler.

I dag kjenner nok mange i frivillige lag og foreninger seg igjen i en beskrivelse av et prosjekt- og rapporteringstyranni fordi så mye av kronene de trenger, er bundet opp til ulike formål og betingelser i støtteordninger. Derfor er momskompensasjon så viktig: fordi det gir de frivillige lagene og foreningene frie midler.

Momskompensasjonsordningen er sant nok ikke en støtteordning, det er en kompensasjon. Vi vet at manglende momskompensasjon i praksis er en skatt på frivillighet, og derfor er det så viktig å oppnå full momskompensasjon. Det var derfor den rød-grønne regjeringen innførte ordningen da vi styrte. Det er også hele Stortinget enig i. Stortinget har nemlig vedtatt at regjeringen skal legge fram en opptrappingsplan for å få full momskompensasjon, men det har ikke skjedd. Med det i mente mener jeg det er en noe merkelig kritikk fra posisjonspartiene mot Senterpartiet for å fremme dette forslaget, samtidig som egen regjering ikke evner å legge fram en ordentlig opptrappingsplan, som Stortinget har bestemt. Vi får se hvordan behandlingen av frivillighetsmeldingen går.

De frivillige lagene og foreningene har fortsatt ikke forutsigbarhet, for de vet ikke hvor mye de må betale i moms neste år før langt utpå året, sånn situasjonen er nå. Derfor støtter SV frivillighetens krav om å gjøre momskompensasjonen forutsigbar, gjennom f.eks. å gjøre ordningen om til en overslagsbevilgning, en regelstyrt ordning, og få på plass en momskompensasjon som virkelig setter pris på all den frivillige innsatsen som foregår rundt omkring i landet.

Trond Giske (A) [18:28:46]: Momskompensasjon er en veldig ubyråkratisk, enkel og viktig ordning for å tilføre frivilligheten midler. Det startet egentlig da vi innførte moms på tjenester, og frivilligheten skulle kompenseres for det. Men det store løftet kom fra 1. januar 2010, da vi femdoblet momskompensasjonen

ved også å inkludere varer, noe som f.eks. førte til at Røde Kors kunne få samme refusjon for en snøscooter til redningsarbeid som et høyfjellshotell kunne få for en snøscooter til turisme.

Vi har sett at den rammen vi la opp til den gangen, på rundt 1 mrd. kr, ikke fullt ut har tilfredsstilt 100 pst. kompensasjon. Det er i seg selv positivt, for det betyr at frivilligheten har en høyere aktivitet enn vi la til grunn den gangen. Meningen var, selv om det ikke var en regelstyrt ordning, at frivilligheten skulle få igjen pengene sine. Man har hatt en gradvis økning gjennom disse årene, men vi har fortsatt ikke nådd 100 pst.

Arbeiderpartiet er for en ordning som gir frivilligheten pengene tilbake. Vi var avventende til å gå rett til vedtak, fordi det skulle komme en frivillighetsmelding. Men det er helt riktig som Senterpartiet sier her, at frivillighetsmeldingen, som var en glimrende anledning til å utrede dette nærmere, ikke har den utredningen i seg. Så med mindre behandlingen av den fører til en løsning på dette – og vi kan stille spørsmål og be om utredninger fra ministeren underveis i den behandlingen – vil Arbeiderpartiet også komme tilbake til sterkere virkemidler.

Dette er – hva skal vi kalle det for å få Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet litt mer på glid? – en slags skattelette som går til veldig positivt arbeid. Jeg tror vi har råd til de få hundre millionene dette ville ha kostet. Det er ikke veldig mange av Høyres og Fremskrittspartiets bidragsytere som skal bidra med sin skjerv til skattekuttene for at frivilligheten skal få et stort løft i skattekutt.

Svein Harberg hadde her overtatt presidentplassen.

Grunde Almeland (V) [18:31:19]: Jeg kan jo minne om den debatten vi hadde litt tidligere i dag, der vi også snakket ganske mye om frivilligheten og frivillighetens posisjon i samfunnet, for det er riktig, som flere har påpekt, at frivilligheten er en av de sentrale bærebjelkene i vårt samfunn. Nettopp derfor er det også litt rart for meg å se alle disse oppkonstruerte uenighetene som flere av representantene peker på, for er det én ting som flere av oss nettopp er enige om, er det jo at momskompensasjonsordningen må økes. Og er det noen som faktisk har økt momskompensasjonsordningen, er det denne regjeringen – med hele 184 mill. kr. Så det har virkelig vært en økning i det budsjettet som vi har diskutert tidligere i dag.

For Venstres del har det i behandlingen av dette representantforslaget vært et poeng at når det var en varslert stortingsmelding som skulle ta for seg momskompensasjonsordningen, kunne det også være greit å se dette representantforslaget i sammenheng med nettopp den meldingen og det arbeidet. Det har ikke vært ønsket, og derfor kommer heller ikke Venstre til å gå dy-

pere inn i dette representantforslaget eller se på noen av forslagene. Det er naturlig å ta det i tråd med den frivillighetsmeldingen som tross alt nå er fremmet, og som leverer på en opptrappingsplan – til 1,8 mrd. kr. Så her ligger det ambisjoner inne, det ligger politikk inne, og vi har levert i dette budsjettet. Jeg gleder meg til å ta opp igjen diskusjonen om både momskompensasjonsordningen og alle de andre viktige tilskuddsordningene som skal sørge for at frivilligheten har trygge, stabile vilkår også i framtiden.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [18:33:46]: Det er helt riktig, som representanten Aslaug Sem-Jacobsen refererte til, at Kristelig Folkeparti har programfestet at vi ønsker en regelstyrt momskompensasjonsordning.

Representanten Giske peker på det som opplevdes som den store urettferdigheten før momskompensasjonen virkelig begynte å ta av. Det var da Røde Kors gikk til innkjøp av en snøscooter som de skulle bruke i redningstjenesten. De måtte betale moms, mens høyfjellshotellet som lå i nabolaget, slapp å betale moms fordi det var næringsvirksomhet. Det er klart at det er en urettferdighet her som det bare må ryddes opp i, og den beste løsningen på det er å lage en regelstyrt ordning, slik Kristelig Folkeparti har hatt i sine programmer i lang, lang tid.

Det er helt riktig at vi nå skal i gang med å behandle en frivillighetsmelding, og det er viktig at vi tar tak i denne utfordringen der. Nå har dette vært snakket om i så lang tid, og det er egentlig stor enighet på Stortinget om at vi må få til en bedre ordning enn det vi har i dag.

Igen vil jeg bare minne om at familie- og kulturkomiteen – og det er godt presidenten, som var leder i forrige periode, sitter her – var med på et forslag om en opptrappingsplan, og at den planen skulle være en opptrapping mot full momskompensasjon. Dette har jo egentlig Stortinget forpliktet seg til, og jeg tenker derfor at frivillighetsmeldingen nå er det gode stedet for virkelig å løfte denne saken og kanskje få kvittert den ut.

Så må alle ta innover seg at ting koster penger. Dette koster også penger, og det må vi alle finne rom til hvis vi skal klare å få gjennomført det.

Presidenten: På tross av oppfordring fra representanten skal presidenten holde seg unna debatten denne gangen.

Statsråd Trine Skei Grande [18:35:59]: Det er vel fare for at vi møter presidenten igjen i denne debatten.

Regjeringa har nå lagt fram sin frivillighetsmelding. Jeg forventer ikke at Stortinget skal ha meninger om den så tidlig, men ut fra den debatten vi har hatt, håper jeg at man både leser historiekapitlet og de drøftingene som foreligger om dette. Så skal jeg være så serviceminded

jeg kan være, hvis noen ønsker ytterligere informasjon om det.

Frivilligheten er den viktigste fellesskapsarenaen vi har, og jeg pleier å si at det er nesten ingen av fellesskapsinstitusjonene vi har i dag, om det er Nav eller sykehus – eller samme hva det er – som ikke har sprunget ut av frivillighet. Så hvis man mener at frivilligheten oppsto med arbeiderbevegelsen, tror jeg man må sette seg ned og lese historiekapitlet i frivillighetsmeldingen – den er god på det.

Regjeringa bevilger i budsjettet for 2019 184 mill. kr for å styrke ordningen. Det betyr at det som var en avkortning på 27,2 pst. i 2017, faller til 25,4 pst. i 2019. Dette er en viktig ordning som når mange. Det er 24 000 organisasjoner som får støtte via denne ordningen. Den beskjeden Stortinget ga regjeringa, var at det skulle leveres en opptrappingsplan. Den opptrappingsplanen ligger i frivillighetsmeldinga.

Jeg vil bare oppfordre til at vi er litt nøkterne når vi snakker om dette. Regjeringa har i opptrappingsplanen sagt at vi skal øke den ordningen som er i dag, med 400 mill. kr. SV, f.eks., har 30 mill. kr mer enn regjeringa i det budsjettet som foreligger nå. Arbeiderpartiet har 50 mill. kr mer. Det betyr ikke at noen her har gitt full kompensasjon. Senterpartiet skal ha æren for at de har 94 mill. kr mer enn det som blir vedtatt i dag, men det er ingen av partiene her i salen som har gitt full kompensasjon. Regjeringa har lovet at vi skal gi 400 mill. kr de kommende årene.

Det som også er viktig framover, er de avbyråkratiseringsreformene som ligger i meldinga, og som jeg håper at Stortinget går ordentlig inn i. Vi skal ha et nytt regelverk om momskompensasjon, som gjelder fra 1. januar 2019, både for å gjøre dette enklere og mindre byråkratisk for mange av organisasjonene, og for å sørge for at de små organisasjonene får like mye. Vi er også åpne for å se på mange andre nye grep for å kutte i byråkratiet til organisasjonene. Det er kanskje et av de viktigste grepene vi kan ta for at de igjen kan fokusere på aktivitet og ikke på byråkrati, for det er ikke det som mobiliserer flere mennesker til å aktivisere seg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [18:39:18]: Det er veldig bra at kulturministeren er serviceminded i denne saken. Det er kjempefint, for av kulturministerens svar i innstillingen om behovet framover viser det seg at det vil være på 1,9 mrd. kr allerede i 2019. Ja, det er store summer. Vi i Senterpartiet ga en forholdsvis stor sum, men vi er også på opptrappingsplanen og er fornøyd med at man leverer på den. Men det er målsettingen om full kompensasjon vi er opptatt av, og som vi etterlyser i forslaget, og kommer til å etterlyse i meldingen.

Jeg minner om det som står i Venstres program om full momskompensasjon, og håper – mens jeg ser på kulturministeren – at hun, selv om hun forfattet meldingen med dette tallet, er interessert i å jobbe med det og kanskje jobbe det oppover, for vi vet at én krone til frivilligheten gir veldig mye mer. Hvorvidt kostnaden er for høy eller ikke, er en vurdering som vi kanskje skal ta i komiteen.

Statsråd Trine Skei Grande [18:40:26]: Det er ikke så ofte regjeringa forplikter seg til en opptrappingssum for de nærmeste årene i en stortingsmelding – det er ting vi vanligvis lover i budsjett – så vi kommer til å ha fokus på dette framover. Mitt poeng var at det foretas et stort løft i år. Vi har forpliktet oss til å løfte det videre. Det er budsjettene som bestemmer det i årene framover, og hvilke flertall det er for det, men at dette er en av de viktige satsingene, er det ingen tvil om. Jeg syns bare vi skal være litt nøkterne om hva de alternative budsjettene betyr. Da har i og for seg representanten fra Senterpartiet grunn til å være høyest og mørkest, men dette er det muligheter til å jobbe inn i budsjettene videre. Vi har i hvert fall kommet med en lovnad om at vi skal opp på 1,8 mrd. kr i løpet av denne perioden.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.

Sak nr. 5 [18:41:34]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Mona Fagerås og Karin Andersen om et femårig nasjonalt biblioteksløft (Innst. 64 S (2018–2019), jf. Dokument 8:219 S (2017–2018))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Marianne Haukland (H) [18:42:31] (ordfører for saken): Først ønsker jeg å takke komiteen for et godt arbeid med forslaget. Dernest er jeg litt glad for at forslaget fra SV kom, for som saksordfører fikk jeg da muligheten til å bli bedre kjent med bibliotekene og regjeringens politikk samt med hvor mye bra som er blitt gjort på dette området.

SV foreslår i et Dokument 8-forslag et femårig løft for bibliotekene. Dette er blitt behandlet i komiteen, og medlemmene fra Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet har fått lagt fram mye av det som er blitt gjort på bibliotekene fra før.

Vi er akkurat ferdig med et treårig løft og skal evaluere en ny nasjonal bibliotekstrategi nå i 2019, men dette er politikk vi ønsker mer av, og vi skal gå inn for – det er varslet i statsbudsjettet – at det kommer en ny bibliotekstrategi for 2020–2023. På den måten følger jeg at forslaget til SV blir litt som å slå inn åpne dører, all den tid mange av de tingene de foreslår, allerede blir gjort i regjeringens nasjonale bibliotekstrategi og også planlegges å gjøres mer av.

Jeg vil framheve at biblioteksektoren har fått et svært godt løft gjennom denne strategien, og at det har vært en positiv utvikling når det gjelder både engasjementet og antall besøkende, og dette ønsker vi at skal fortsette. I Jeløya-plattformen framhever regjeringen at den vil satse på folke- og skolebibliotekene, bl.a. med å styrke arbeidet med digitale plattformer og nye modeller for drift av bibliotekene.

I den nasjonale bibliotekstrategien for 2015–2018 har målet vært å gjøre strategiske prioriteringer for å styrke statens innsats og følge opp lovendringene som trådte i kraft i 2014. Denne lovendringen har tydeliggjort bl.a. folkebibliotekenes samfunnsoppdrag som arena for læring og kulturopplevelser.

Videre ønsker ikke medlemmene fra Høyre å gå inn i noen av de forslagene som fremmes av de andre partiene; vi anbefaler heller komiteens innstilling.

Trond Giske (A) [18:45:30]: Det er sagt at på eplet kjenner man treet. På mange måter kan man kanskje si at på bibliotekene kjenner man kulturnasjonen. Det er noe av det beste vi har til å formidle litteratur opprinnelig, men etter hvert også en bredde av ulike kunst- og kulturuttrykk. Det er fantastisk demokratisk. Det er en tilgang for hele folket til å kunne lese, opplyse seg, møtes, få bistand og veiledning til å finne fram i et informasjonssamfunn som blir mer og mer krevende. Og det er attpåtil gratis. Det var på en måte det digitale delings-samfunnet lenge før det digitale var oppfunnet. Det er en infrastruktur som bidrar til å bygge et kulturland.

Det er derfor utrolig viktig at vi har en offensiv og helhetlig satsing på bibliotekene, og spesielt fordi teknologien gjør både mulighetene og utfordringene veldig store, er det veldig viktig at statsråden, departementet og regjeringen tar et stort ansvar. Det er en kjempestor omlegging som skal gjennomføres, og det er ikke minst krevende spørsmål knyttet til rettigheter og deling.

Nåværende kulturminister gjorde seg jo herostratisk beryktet i kultursektoren i valgkampen i 2009, da

hun gikk veldig langt i å antyde at hun støttet ulovlig fildeling, eller i hvert fall fildeling som ikke fullt ut kompenserte på en ordentlig måte dem som har opphavsrettighetene. Nå har hun muligheten til å stille seg selv i spissen for å finne løsninger som både gjør at innbyggerne kan utnytte den digitale delingen, gratisprinsippet i bibliotekene på en fullgod måte, og samtidig sørge for at de som skaper innholdet, får betalt.

Derfor er jeg overrasket over at regjeringspartiene ikke kunne være med på de rød-grønne partienes forslag om en ny nasjonal bibliotekstrategi. Det trengs at man ser sammenhengene mellom de ulike forvaltningsnivåene, mellom Nasjonalbiblioteket og folkebibliotekene og ikke minst skolebibliotekene, som i mange land er selve hjertet i utdanningssamfunnet. Det trengs en satsing på nye biblioteklokaler og nye formidlingsmåter, og det trengs en offensiv satsing. Ikke minst trengs det nasjonale løsninger, for mange av disse rettighetsspørsmålene kan jo ikke hvert enkelt bibliotek løse hver for seg, men dette kan man gjøre sammen og virkelig være et foregangsland på et område som er i enorm utvikling. Vi trenger ikke å overlate til Google, Amazon og andre internasjonale storkonsern å dele det som skapes av litteratur og annen kunst og kultur, vi kan løse dette på en god, norsk måte.

Jeg tar dermed opp de forslag som vi er medforslagsstillere til.

Presidenten: Representanten Trond Giske har tatt opp de forslagene han refererte til.

Åslaug Sem-Jacobsen (Sp) [18:48:51]: Bøker og biblioteker er en fantastisk kilde til kunnskap og opplevelser som setter folk i stand til å utvikle seg og delta aktivt i samfunnet. Bibliotekene er også blitt spesielt viktige som integreringsarena og et etterspurt lavterskeltilbud. En viktig oppgave for bibliotekene er å tilby tilgang til bøker som ikke lenger er tilgjengelige i bokhandel fordi de har mistet sin kommersielle interesse. Dette er en kulturpolitisk viktig oppgave som hører til bibliotekenes samfunnsoppdrag.

Å gi publikum denne tilgangen krever ressurser i form av både lokaler og personale. Gratis utlån gir en mulighet til alle grupper å lese litteratur, uavhengig av økonomisk status. Det er viktig at biblioteket er tilgjengelig i nærmiljøet. Bibliotekene er derfor på mange måter en hjørnestein i det lokale kulturtilbudet.

Det er interessant å se på bibliotekstatistikken for perioden 1987–2017. 1993 var toppåret, da hadde vi over 20 millioner utlån. I 2017 var totalt antall utlån på 16,5 millioner. Statistikken viser at siden 1987 har utlån av barnebøker hatt en veldig positiv utvikling. Mens det var 6,6 millioner utlån i 1987, var det i 2017 8,8 millioner utlån av barnebøker. Det har derimot vært en nedgang i

utlån av bøker for voksne – fra 11 millioner i 1987 til 7,7 millioner i 2017.

Derfor støtter Senterpartiet flere av forslagene fra SV i denne saken og er enig i at vi trenger et nasjonalt biblioteksløft. Det vil være et stort bidrag til et lokalt kulturløft, noe Enger-utvalget pekte på som nødvendig, og som vi i Senterpartiet ønsker å få til. I innstillingen skriver gledelig nok en samlet komité at det er behov for en fortsatt offensiv bibliotekpolitikk for å videreutvikle folkebibliotekene.

Det er med andre ord bred politisk enighet om at vi trenger en offensiv bibliotekpolitikk. Spørsmålet er bare hvilke partier som faktisk er villig til å ta konkrete grep.

Senterpartiet mener at folkebibliotekene skal være kommunenes ansvar, og jeg ser hva komiteens flertall sikter til når de i innstillingen skriver at øremerking av midler strider mot prinsippet om lokalt selvstyre. Primært er Senterpartiet imot øremerking – dog har vi en pragmatisk tilnærming til forslaget. Substansen i forslag nr. 5 handler om en tidsbegrenset og målrettet øremerking på fem år.

Nåværende bibliotekstrategi gjelder for perioden 2015–2018. Jeg registrerer at det skal komme en ny nasjonal strategi for perioden 2020–2023. Vi er for en målrettet bibliotekstrategi. Vi støtter SV i at strategien bør dekke de momenter som trekkes fram i forslaget, f.eks. momenter som oppgavefordeling og samhandling på tvers av forvaltningsnivåer, tydeliggjøring av Nasjonalbibliotekets nasjonale ansvarsområder, samarbeid mellom folkebibliotekene og skolebibliotekene og videreutvikling av kombinasjonsbibliotek.

Selv om det ikke blir flertall for forslagene i salen i dag, håper jeg at ministeren har merket seg akkurat disse forslagene til strategi.

Med dette tar jeg opp de forslagene Senterpartiet har sammen med SV.

Presidenten: Da har representanten Åslaug Sem-Jacobsen tatt opp forslagene hun refererte til.

Freddy André Øvstegård (SV) [18:52:25]: For å sørge for at alle får ta del i et rikt og variert kulturliv, uavhengig av lommebok og adresse, trenger vi en aktiv kulturpolitikk som legger til rette for nettopp det. Bibliotekene gjør kunnskap og kultur tilgjengelig for alle, uavhengig av bakgrunn, fordi de er åpne og gratis tilbud med lav terskel. De er samlingspunkter i mange lokalsamfunn. Men skal bibliotekene lykkes med nettopp dette, må de være relevante og tilgjengelige for folk, og de må ha ressurser og bemanning for å kunne formidle på en god måte.

Den siste tiden har bibliotekene utviklet seg, særlig som debattarenaer. Det er veldig gledelig og viser det

store potensialet bibliotekene har. Men potensialet er fortsatt ikke helt utnyttet. Antallet bibliotekenheter har gått ned med 92 enheter, og i tillegg går vi inn i en tid hvor flere kommuner skal slås sammen. I dagens folkebiblioteklov er det kun krav om minst ett bibliotek i hver kommune. Derfor er det mange lokalsamfunn som nå frykter for å miste nærheten til sitt folkebibliotek, og vi vet at nærheten til biblioteket er avgjørende for bruken av det.

Det er allerede store forskjeller mellom kommunene når det gjelder bibliotektilbudet. Men kanskje enda større utfordringer har vi når det gjelder skolebibliotekene. De kan virkelig sørge for at alle barn og unge fra tidlig alder får både leseglede og leselyst, og vi vet at god lesing fra tidlig alder er viktig for senere deltakelse i samfunnet. Men skolebibliotektilbudet er svært dårlig regulert, og vi vet at på mange skoler er det kun noen kasser med bøker som kalles bibliotek.

Biblioteket er en viktig del av vår kulturelle grunnmur. Men grunnmuren må også vedlikeholdes og noen ganger pusses opp. Derfor foreslår SV et nasjonalt løft for bibliotekene med øremerkede midler til drift over en femårsperiode, for bibliotekene trenger ressurser for å kunne satse på formidling og gjøre seg relevante – og i tillegg en ny nasjonal strategi som skal se de ulike bibliotekene sammen, en egen skolebiblioteklov, og at nærheten til bibliotekene ikke skal svekkes gjennom kommunesammenslåingene.

I tillegg foreslår vi å opprette et nasjonalt digitalt medieinnkjøpsbudsjett. Fordi stadig flere av kildene til kunnskap og kultur ender bak betalingsmurer på nett, må vi sørge for at disse murene ikke blir murer mot deltakelse for dem som ikke har råd. Til representanten fra Høyres tidligere innlegg kan jeg også opplyse om at ingen av disse tiltakene er av regjeringens politikk. Derfor er ikke disse dørene åpne.

I en tid med økende forskjeller mellom folk og et såkalt fragmentert mediebilde, der vi lever i hver våre bobler på sosiale medier, er bibliotekene viktigere enn noensinne.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [18:55:44]: I og med at vi har fått et budsjettforlik med regjeringspartiene, ber jeg om forståelse for at vi ikke kan støtte mange av disse forslagene, som selvfølgelig ville hatt budsjettkonsekvenser. Men det er ikke dermed sagt at Kristelig Folkeparti ikke er opptatt av bibliotek, for det er vi i aller høyeste grad.

Det er helt riktig, som det ble pekt på, at biblioteket sannsynligvis er den siste kulturarenaen som er gratis og åpen for alle. Bare av den grunn er det viktig at vi fokuserer sterkt på bibliotekene og biblioteksektoren i tiden framover.

Det er helt riktig, som det også blir pekt på i dette forslaget, at det er utfordringer og forskjeller fra kommune til kommune. Hvis vi snakker om skolebibliotek, f.eks., ser vi kanskje de største forskjellene fra kommune til kommune og fra skole til skole, med tanke på hvor mye det satses på skolebibliotek. På noen skolebibliotek er man utrolig dyktige. De satser, de har kvalifisert personell. På andre skolebibliotek har man elevvakter. Det blir ikke mye litteraturformidling når man organiserer det på den måten.

En annen ting gjelder bibliotekene i distriktene. Hva skjer når bokbussen legges ned og erstattes av bokkasser? Det er klart at det da blir et dårligere tilbud. Hvis vi virkelig ønsker at bibliotekene skal være en tjeneste og et tilbud for hele befolkningen, uavhengig av hvor man bor, er vi nødt til å fokusere sterkt på dette i framtiden. Igjen vil jeg minne om den bekymringen som jeg tok opp med statsråden i min replikkveksling med henne, som handler om kommunesammenslåing og frykten for at bibliotek blir lagt ned, noe som selvfølgelig vil gå ut over nærheten til biblioteket. Jeg er glad for at statsråden svarte såpass offensivt som hun gjorde, men jeg tror vi må ta den bekymringen med oss og på ramme alvor.

Ellers vil jeg si at jeg er glad for at vi får muligheten til å diskutere bibliotekene, og jeg er veldig spent på hvordan regjeringen har tenkt å følge dette opp. Jeg kan i hvert fall love én ting: Uavhengig av om Kristelig Folkeparti sitter i regjering eller fortsetter i opposisjon, skal vi være en pådriver når det gjelder å styrke bibliotekene og bibliotekjenesten i tiden framover.

Statsråd Trine Skei Grande [18:58:54]: Jeg skal ikke påstå at noen slår inn åpne dører, men jeg konstaterer at noen føler de slår opp en viktig dør, og jeg tror jeg må innrømme at jeg mener den står åpen. Men det er en ærlig sak, det også.

Biblioteket er en av de viktigste institusjonene vi har. Det er en viktig dannelsesinstitusjon, det er en viktig fellesskapsarena, og det var blant dem Enger-utvalget påpekte at hadde tapt under Kulturløftet. Vi har hatt en nasjonal bibliotekstrategi fra 2015 til 2018. Den førte til rekordbesøk ved norske bibliotek. Den førte til at norske bibliotek har tre ganger så mange arrangementer hvert eneste år som det de hadde før. Ressursbruken til norske biblioteker er akkurat like stor som før, og forståelsen av hvor viktig fagfolkene er på norske bibliotek, er også like god som den var før.

Regjeringa har hatt en ambisiøs bibliotekpolitikk der man har tredoblet det statlige tilskuddet når det gjelder å utvikle også de lokale bibliotekene, formidlet gjennom Nasjonalbiblioteket, opp til 48,5 mill. kr. Vi bygger også ut den digitale plattformen. Og sjøl om kan-

skje ikke alle i salen har fått det med seg, er det sånn at alle vi som er borgere av den norske stat, har tilgang til noe som heter bokhylla.no, der vi har tilgang på alle norske bøker som er gitt ut før år 2001. Det var noe vi ferdigstilte i år, og alle norske bøker er tilgjengelig for alle norske borgere på bokhylla.no. Nå har jeg også gitt beskjed til Nasjonalbiblioteket om at de skal anbefale en modell for utlån av lydbøker i bibliotek, men det krever at man kommer til en enighet mellom rettighetshaverne på dette området. Så vi bygger ut de digitale plattformene, vi bygger ut de digitale måtene å formidle på.

Neste år er det nasjonale bokåret. Det betyr at vi bruker 30 mill. kr for å øke leselyst og leseglede. Det betyr at man den 5. desember i år ga penger til 1 500 forskjellige bokarrangementer på 500 forskjellige bibliotek. Vi har også bevilget 14 mill. kr til et ekstra prosjekt for å bygge ut skolebibliotekene. Det kommer vi til å gjøre hvert eneste år, for å utvikle nye modeller å jobbe med skolebibliotek på. Vi kommer til å lage en ny bibliotekstrategi fra 2020 til 2023, som har som mål å få til mer aktiv formidling, mer digitalt innhold, nye driftsmodeller og å se på hvordan regionene får være med på å utvikle bibliotekene.

Vi leverer mye mer enn det som ligger i forslagene her i dag.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Freddy André Øvstegård (SV) [19:02:11]: Skolebibliotekene gir barn og unge helt fra starten av leselyst og leseglede, noe som er viktig for lesing senere i livet. Trine Skei Grande og Venstre har uttalt seg som venner av skolebiblioteket, som f.eks. ved tidligere kulturpolitiske talspersoners uttalelser i Morgenbladet for en tid siden. Regjeringen har i kulturmeldingen varslet at Kulturdepartementet vil se på de ulike lovene på feltet. Vil Venstre følge opp sine løfter og i dette arbeidet inkludere en vurdering av tydeligere lovkrav til innhold og kvalitet i skolebibliotekene, eller en egen skolebiblioteklov, som SV i dag foreslår at regjeringen skal utrede, men som Venstre velger å stemme ned?

Statsråd Trine Skei Grande [19:02:57]: Vi bruker den samme modellen nå nasjonalt som den vi brukte da vi startet satsingen på skolebibliotekene i Oslo da jeg var skolebyråd, nemlig at vi vil utvikle nye måter, vi vil satse på de prosjektene som virkelig kan lykkes, og vi syns det er viktigere – i stedet for å lage nye minstenormer til alle – å sørge for at noen blir drivere og klarer å utvikle nye modeller å jobbe med skolebibliotek på. Derfor har vi nå bestemt at vi gir 14 mill. kr hvert eneste år i fire år for å prøve å utvikle nye modeller som andre kan se til og strekke seg mot. Det har vært en god suksess for Oslo. Det er veldig mange skoler her som nå er i

ferd med å utvikle veldig gode skolebibliotek, fordi man velger å sentrere satsingen mot dem som kan være med på å utvikle nye modeller.

Men så syns jeg at den interessante diskusjonen er de skottene vi har mellom skolebibliotek, folkebibliotek og andre fagbibliotek, der vi har mange muligheter til å utvikle mye bedre modeller i driften mellom de ulike formene.

Freddy André Øvstegård (SV) [19:04:04]: Takk for svaret.

I forslaget vårt ber vi regjeringen om å utrede en egen skolebiblioteklov, og beskjedene fra feltet er ganske tydelige om at her mangler det regulering, selv om statsråden tydeligvis ikke har lyst til å lytte til de rådene. Derfor er det litt urovekkende når statsråd Skei Grande svarer så uklart på om man skal jobbe med dette nå, og samtidig stemmer ned et rent utredningsforslag. Det kan tyde på at regjeringen ikke ønsker å sikre noe krav om kvalitet eller innhold i skolebibliotekene ved loven.

Men et annet forslag som Venstre stemmer ned i dag, er å sikre nærheten til folkebibliotekene i møte med kommunesammenslåing, som bl.a. representanten Bekkevold også har tatt opp. Regjeringen skal ifølge kulturmeldingen se på folkebibliotekloven. Stemmer Venstre ned forslaget fordi partiet er uenig i at bibliotekenes bruk avhenger av nærheten? Eller er dette en del av arbeidet som er varslet i kulturmeldingen?

Statsråd Trine Skei Grande [19:05:05]: Jeg tror uenigheten mellom regjeringa og SV dreier seg om hvorvidt vi her i Oslo skal sitte og bestemme alle de beste ordningene rundt omkring i hver enkelt kommune. Som sagt: I min hjemkommune har man slått sammen folkebibliotek og skolebibliotek og fått til et mye bedre skolebibliotek og et mye bedre folkebibliotek. De ordningene kan ikke vi styre herfra. De ordningene lages best lokalt med at man satser på bibliotek. Det vi vil gjøre, er å gi penger til alle dem som vil prøve ut nye måter å jobbe på, nye modeller. Det bygges fantastisk mange flotte bibliotek rundt omkring i hele landet. Man kan bare gå ned i gata her og se hvordan Oslo satser for virkelig å få løftet bibliotekene sine. Det er ikke sånn at når man bygger et hovedbibliotek i Bjørvika, skal man bygge ned alle bydelsbibliotekene. Der har man fokusert sterkt på å bygge opp mange ulike former. Jeg mener at det å lage én modell som passer alle, når bibliotekene kanskje bør være på kjøpesentre eller på skoler og andre steder framover, skal ikke vi bestemme oss for.

Freddy André Øvstegård (SV) [19:06:15]: Det er en spesiell karikering av det SV faktisk foreslår, så jeg vil anbefale statsråden å lese forslaget vårt. Vi vet fra

forskning at nærhet til folkebiblioteket er avgjørende for bruken av det. Det anslås at grensen mye går omtrent ved halvannen kilometer. SV foreslår ikke noen ensrettet modell for verken skolebibliotek eller folkebibliotek i dette forslaget. Nei, vi sier at i dagens folkebiblioteklov sier man ganske tydelig at det skal være ett bibliotek per kommune, og det kan bety sammenslåing og nedleggelse av bibliotek i framtiden. Noe av det kan være helt fornuftig, men vi mener at regjeringen må ta en rolle, faktisk følge med på dette og sørge for at nærheten blir tatt vare på. Men det velger altså statsråden ikke å støtte. Det kan ikke jeg forstå, og jeg må bare spørre: Hvorfor velger man ikke å fokusere på dette med nærheten til folkebiblioteket, som er avgjørende for den lave terskelen?

Statsråd Trine Skei Grande [19:07:22]: Hvis representanten fra SV hadde hørt mine svar tidligere i dag, svarte jeg allerede til Bekkevold at dette er noe vi følger. Men her er det en klokkeetro på at bare skolebibliotekene får sin egen lov, klarer man å redde dem, mens jeg mener at kanskje skal man åpne disse fagbibliotek-, skolebibliotek- og folkebiblioteklovene og få lagd de gode ordningene nært folk. Det hender at det finnes noen kommunestyrerepresentanter som bryr seg om bibliotek. Jeg tror faktisk at jeg har møtt flere. Jeg tror det er mange som er villig til å prioritere bibliotek, men mange av de skottene som har vært mellom de ulike, gjør at man ikke tenker kreativt nok. Vi vil heie på dem som tenker kreative, nye ordninger, vi vil heie på dem som faktisk satser på bibliotekene, og der har vi kvittert ut hver eneste ting her gjennom de tiltakene og bevilgningene som vi faktisk har gjort.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [19:08:20]: Når anledningen til å skryte av mitt eget hjemfylke og ikke minst også min egen hjemby var her, tenkte jeg at den kunne jeg ikke la gå fra meg. For i Stavanger har vi Sølvberget bibliotek og kulturhus. Det ligger midt i byens hjerte. Det er en møteplass for alle, med gode åpningstider, meråpent bibliotek og flinke ansatte. De siste tingene på skrytelista er at i fjor var det 1,6 millioner besøkende – landets best besøkte bibliotek – og de har eget galleri.

I denne saken er det viktig å huske at det er kommunene som eier bibliotekene, og derfor er styrket kommuneøkonomi et viktig tiltak også for å løfte bibliotekene. Derfor er jeg glad for at SV styrker kommunebudsjetter rundt i landet med 6 mrd. kr for neste år.

Biblioteket er viktig for å bevare demokratiet, sikre at folk er opplyste, og bidra til integrering. For som flere har vært inne på i denne diskusjonen, er det ikke for-

skjell på folk når de er på biblioteket. Der er det gratis for alle.

I denne saken synes jeg det var viktig å si litt om mitt eget lokale bibliotek, for jeg mener at alle fortjener et så godt bibliotek som Sølvberget i Stavanger. Vi har brukt mye midler i kommunen på å pusse det opp – det har vært prioritert. Så er vi inne i en ny opplysningstid, en tid som allikevel preges av mye feilinformasjon. Behovet for kunnskap og forståelse av hva som skjer rundt oss, er viktig, og bibliotekene er avgjørende for å sikre fortsatt sterk tillit til demokratiet. Derfor er jeg glad for at SV har fremmet et forslag om biblioteksløft, og jeg skulle ønske at det var større stemning i denne salen for faktisk å følge opp det som er mange gode ord. Det ligger gode forslag på bordet som man kunne fulgt opp for å gi et biblioteksløft i Norge.

Karin Andersen (SV) [19:10:48]: Det var statsrådens svar i replikkunden som fikk meg til å ta ordet, fordi statsråden får det til å høres ut som om dette handler om – igjen – at man ikke vet at det er lokalpolitikere som kjemper for bibliotekene rundt omkring. Jo, det er det. Og de gjør det ofte til stor politisk motstand og får mye kjeft fordi de bruker penger på bibliotek. Det er mange måter å drive bibliotek på, men det som er hele hensikten med SVs forslag, er å forsterke statens bidrag inn i dette til å si at staten skal ta et ansvar for at disse lokalpolitikkerne har mulighet til å utvikle sine bibliotek – om de nå gjør det i store kulturhus, som fremmer masse fantastisk kultur og fellesskap i lokalsamfunnene, eller om de gjør det på andre måter. Det handler altså om statens bidrag for å løfte biblioteksektoren i en tid hvor det, slik som flere av mine medrepresentanter har sagt, mer enn noen gang er viktig å skape fellesarenaer der folk kan delta, der det er gratis, og ikke minst der en kan få tak i fakta, og få hjelp til å få tak i fakta. Dette er kjempeviktig for dannelse, for folkevettet, for å utvikle gode samfunn som har plass til alle. Derfor mener SV det er så viktig at staten må bidra mer til at disse flinke kommunepolitikkerne kan få dette til enda bedre. Det er det som er hensikten, selv om statsråden ikke ser ut til å skjønne det.

Marianne Haukland (H) [19:12:51]: Jeg forstår skuffelsen hos flere av representantene fra SV når deres forslag om bibliotekpolitikk ikke blir vedtatt av denne salen, fordi de ikke får flertall, men det er nettopp fordi regjeringspartiene har sin egen politikk for bibliotekene som man ønsker å videreføre. Jeg sa fra talerstolen i sted at vi akkurat hadde gått igjennom en treårig periode med en nasjonal bibliotekstrategi. Representanten Faret Sakariassen var her oppe og fortalte hvor fornøyd han var med utviklingen i hans lokale bibliotek.

I merknadene til saken har vi ramset opp flere bibliotek som vi er fornøyd med utviklingen av under arbeidet med denne bibliotekstrategien, nettopp fordi man har gitt ansvaret for å forvalte viktige og gode ordninger til Nasjonalbiblioteket, slik at landets biblioteker skal få tilgang til arenamidler, slik at de kan utvikles til å bli kulturarenaer, og til prosjektmidler, slik at de kan utvikle og ha nye prosjekter i sine biblioteker, slik at de får inn flere besøkende. Dette har vært en politikk som har pågått i tre år.

Vi har i rammeområde 3 i statsbudsjettet for 2019, som vi akkurat har behandlet, sagt at denne planen skal revideres. Vi skal hente inn innspill fra sektoren om hvordan vi videre kan være med og utvikle biblioteksektoren. Det er også allerede varslet i statsbudsjettet at man skal lage en ny bibliotekstrategi for de neste tre årene. Så man driver allerede med bibliotekutvikling.

Hvis det er noen som er interessert i å få vite mer om hva som skjer på bibliotekfeltet, kan man gå inn på nettsiden bibliotekutvikling.no. Der står det mye om hvordan man kan søke om midler til støtte for lokale bibliotek. Det er også nettopp utløst 10 mill. kr til tiltak som skal være med på å bekjempe fattigdom, for å skape arenaer som inkluderer flere.

Så det er ikke det at vi i denne salen ikke ønsker å fortsette å være med på å utvikle bibliotekene, det er bare det at vi har vedtatt en politikk for dette, og vi har behandlet statsbudsjettet, som sier hvordan vi skal gå fram videre med dette. Det ønsker vi å fortsette å støtte opp under, og vi har full tillit til kulturministeren på dette området.

Grunde Almeland (V) [19:15:26]: Jeg klarte heller ikke i denne debatten å holde meg, for som ung gutt var nettopp skolebiblioteket og biblioteket i min lille hjembygd, Øystese, noe av det som virkelig fikk meg til å åpne øynene for både litteraturen og verden generelt, egentlig. Det å kunne gå ned på skolebiblioteket, både før og etter skoletid, til et bibliotek som var åpent, med en bibliotekar som var til stede og kunne hjelpe meg å finne fram til litteratur, vet jeg veldig godt verdien av.

Derfor reagerer jeg litt på at det hevdes fra enkelte representanter her at regjeringen ikke forstår at også staten må ta et ansvar for bibliotekene, for det gjør vi jo. Vi bevilger jo penger til nettopp bibliotekene. Diskusjonen her handler rett og slett om på hvilke premisser det skal skje, om det skal skje på den nasjonale, statlige overstyringens premisser, altså prioriteringene vi gjør her, eller om det skal skje lokalt, i kommunene, der man skal finne gode løsninger som skal treffe nettopp den kommunen, den strukturen og den hverdagen som man selv er kjent med.

Fra representanten fra SV ble Sølvberget trukket fram. Jeg har vært og besøkt Sølvberget og er helt enig i at den innretningen som det har fått, og de prioriteringene som er gjort med Sølvberget, er kjempegode. De har sørget for å få et attraktivt tilbud, der folk kan komme inn i gangen nede i første etasje og bare sette seg ned og lese avisen og samtidig bli eksponert for all den gode litteraturen som dyktige bibliotekarer velger å vise fram. Dette er lokale prioriteringer. Det er nettopp de lokale, gode løsningene vi ønsker å støtte, og det er der vi setter inn pengene.

Jeg tror at hvis man klarer å lytte til kommunene og folket der ute, vil vi gjennom de satsingene som denne regjeringen har, klare å finne gode, dekkende løsninger som sørger for at også framtidens små stortingsrepresentanter, astronauter, lærere eller hva det måtte være, skal kunne finne glede i den litteraturen som er tilgjengelig, enten på skolebiblioteket eller på folkebiblioteket.

Freddy André Øvstegård (SV) [19:18:21]: Ja, vi holder det gående, og det er viktig.

Jeg tenkte å kommentere det litt sprikende og merkelige forsvaret vi får presentert fra enkelte av representantene for regjeringen i dette spørsmålet. På den ene siden argumenterer man med lokalt selvstyre, og at man ikke skal styrke den statlige innsatsen, og på den andre siden argumenterer man med at man har en statlig innsats, og at den er helt fortreffelig.

Poenget med denne saken er nettopp at det ikke er alle bibliotek som er sånn som Sølvberget bibliotek i Stavanger, som min kollega fra Rogaland redegjorde for. Det er store forskjeller mellom bibliotekene – mellom kommuner i ulike deler av landet – og altfor mange får ikke et så godt tilbud som man får f.eks. i Stavanger.

Så til den andre delen av forsvaret fra regjeringspartiene, at dette har man allerede gjort, at det er å slå inn åpne dører: Ja, det var veldig hyggelig lesning og hyggelig å høre at regjeringspartiene har gått inn for f.eks. å innføre en øremerket opptrappingsplan på 1 mrd. kr til bibliotekene. Hurra for det! Det var veldig hyggelig å høre at regjeringen skal komme tilbake med sak om etablering av felles nasjonalt digitalt mediebudsjett. Det visste jeg heller ikke. Det er også hyggelig å høre at regjeringen skal komme tilbake med sak om å sikre nærhet til bibliotekene når kommunene skal slås sammen – veldig hyggelig – og det er hyggelig å høre at regjeringen skal komme tilbake med egen sak om skolebibliotekene.

Jeg tror ikke dette kommer til å skje, for disse forslagene får ikke flertall. Dette er ikke å slå inn åpne dører, dette leste jeg rett ut av innstillingen. Det er ikke regjeringens politikk, men noe SV foreslår, nettopp fordi vi mener at den nasjonale innsatsen for å sørge for et godt

tilbud innen folkebibliotek og skolebibliotek i hele landet ennå ikke er god nok. Det er et potensial som ikke er utnyttet. I en tid hvor det er økende forskjeller mellom folk, hvor det blir stadig større virvar rundt informasjon, er bibliotekene en oase – en oase vi burde satse på også nasjonalt. Men vi ser ut fra ambisjonsnivået til regjeringen at man ikke vil gå like langt som det SV foreslår i denne saken, og det er bare å registrere.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

Sak nr. 6 [19:21:03]

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om Samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 186/2017 av 22. september 2017 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettar og multiterritoriell lisensiering av rettar til musikkverk for bruk på nettet i den indre marknaden (Innst. 90 S (2018–2019), jf. Prop. 97 S (2017–2018))

Marianne Haukland (H) [19:21:55] (ordfører for saken): Jeg føler at vi har blitt flinke til å behandle saker som omhandler åndsverk i komiteen, og det er veldig bra. Det er veldig mye kompetanse på det i komiteen. Men dette er første gang jeg har vært saksordfører for en EØS-komitebehandling.

Bakgrunnen for forslaget er bruk av vernet materiale, og det krever som hovedregel samtykke og lisens fra forskjellige innehavere av opphavsrett og nærstående rettigheter. Vanligvis kan rettighetshaveren velge mellom å forvalte rettighetene sine selv eller å gjøre det gjennom en organisasjon, altså kollektiv forvaltning. På mange områder er det verken praktisk mulig eller økonomisk lønnsomt for en rettighetshaver å forvalte rettighetene sine selv. På slike områder vil kollektiv forvaltning av rettigheter være mer formålstjenlig og en viktig inntektskilde for mange rettighetshavere.

Kollektiv forvaltning forenkler også masseklarering av rettigheter, noe som gjør det mulig å tilby tjenester som inneholder store mengder vernet materiale. I Norge er det organisasjoner som TONO, Kopinor, Gramo, Norwaco og BONO som utøver kollektiv forvaltning av rettigheter. Kollektiv forvaltning av opphavsrett omfatter bl.a. utferding av lisenser for brukere, kontroll av brukere, overvåkning av bruken av rettighetene, håndheving av disse rettighetene, oppkreving av vederlag for bruken og fordeling av inntekter til rettighetshaverne.

Fram til direktivet som vi nå diskuterer, ble vedtatt, var virksomheten til de kollektive forvaltningsorganisasjonene ikke regulert på EU-nivå. I Norge er det ikke spesielle regler for hvordan kollektive forvaltningsorgani-

sasjoner skal utøve virksomheten sin, bortsett fra at det finnes visse forholdsregler om slik forvaltning i forskrift til åndsverkloven §§ 3-2 til 3-7.

Det har vært store forskjeller i de nasjonale reglene til de ulike EU-landene med hensyn til hvordan kollektive forvaltningsorganisasjoner skal drives, særlig når det kommer til åpenhet, innsyn og forholdet til medlemmer og utenforstående rettighetshavere.

Ifølge Europakommisjonen har det vært en rekke problemer med hvordan kollektive forvaltningsorganisasjoner i visse land har fungert, noe som har resultert i manglende utnyttelse av opphavsrettslig vernet materiale på tvers av landegrensene i det indre markedet. Dette er til skade for medlemmer av kollektive forvaltningsorganisasjoner, utenforstående rettighetshavere og brukere. EU har derfor funnet det påkrevd med ensartet regulering av dette området.

Gjennom vedtaket av direktiv 2014/26/EU tar EU sikte på å harmonisere regler om bedre styringsformer og økt åpenhet og innsyn i virksomheten til kollektive forvaltningsorganer. Reglene skal medvirke til at rettighetshaverne kan føre en mer effektiv kontroll med organisasjonene, og at forvaltningen kan bli mer effektiv.

Videre har direktivet som formål å legge til rette for og forenkle multiterritoriell, grensekryssende lisensiering av musikkverk for bruk på nettet. Selv om strukturen på internett gjør det mulig å tilby musikktenester til hele Europa fra ett land, er markedet fortsatt oppsplittet, og multiterritoriale lisenser er lite utbredt. Vi vurderer det derfor som formålstjenlig også å innføre grunnleggende regler som gjelder for kollektive forvaltningsorganisasjoner som tilbyr multiterritoriell lisensiering av musikkverk.

Til innstillingen og til proposisjonen hadde flertallet i komiteen, bortsett fra Senterpartiet, ingen merknader og ønsker å anbefale forslaget til Stortinget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6.

Sak nr. 7 [19:26:40]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven, sosialtjenesteloven og enkelte andre lover samt oppfølging av anmodningsvedtak om pleiepengeordningen (samleproposisjon høsten 2018) (Innst. 93 L (2018–2019), jf. Prop. 12 L (2018–2019))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Heidi Nordby Lunde (H) [19:27:11] (ordfører for saken): Denne proposisjonen tar for seg endringer i folketrygdloven, sosialtjenesteloven og enkelte andre lover. Regjeringen følger også opp flere anmodningsvedtak angående pleiepenger, bl.a. at et annet familiemedlem nå kan tre inn i en av foreldrenes sted, samt at unn-taket for psykisk utviklingshemmede personer over 18 år blir gjeninnført i folketrygdloven.

Regjeringen har ønsket å evaluere pleiepengeordningen etter den store utvidelsen i 2017 for å få et godt grunnlag for å vurdere eventuelle endringer som tar hensyn til helheten i familienes behov. I proposisjonen understrekes det at dersom Stortinget opphever dagens tidsbegrensning nå, skjer dette uten utredning av individuelle, samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser. Ordningen vil få karakter av en statlig pleielønn. Men anmodningsvedtaket er fulgt opp gjennom å vise til mulighet for å gjøre endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd.

Det gjøres endringer for å inkludere flere i kvalifiseringsprogrammet. Blant annet endres den nedre aldersgrensen, og mulighetene for å gjennomføre utdanning og opplæring gjennom programmet utvides. Dagpengeordningen spisses mot å treffe dem som er nærmest knyttet til arbeidsmarkedet, gjennom å flytte opptjeningsperioden for minsteinntekt og beregningsgrunnlag nærmere søknadstidspunktet.

I tillegg forenkles reglene om sykepengegrunnlaget til selvstendig næringsdrivende og frilansere samt at det gjøres endringer i lov om stans i utbetalinger av offentlige ytelser og barnebidrag når en av foreldrene har bortført et barn til utlandet.

Proposisjonen tar også for seg en normalisering av permitteringsordningen tilbake til før det store oljeprisfallet som førte til at en hel næring måtte omstilles. Jeg benytter herved anledningen til å takke komiteen for arbeidet knyttet til innstillingen.

Når det gjelder permittering, mener Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre at det er usosialt å opprettholde lengden på en ordning der arbeidstakeren i praksis betaler med inntektskutt og bruk av dagpengedager når arbeidsgiver ikke har oppdrag i all overskuelig framtid. Derfor mener vi at det nå er riktig å normalisere permitteringsordningen, og slutter oss til øvrige forslag.

Det er ikke vanskelig å sympatisere med familier med barn og unge med pleiebehov. Derfor har Høyre,

Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti fremmet flere forslag, både alene og sammen, for å sikre rettigheter til familier med ekstraordinære omsorgsoppgaver. I 2007 fremmet vi sammen forslag som ville gi rett til permisjon og ordninger for inntektssikring i forbindelse med omsorgsoppgaver. I 2008 foreslo Høyre å utrede forholdene for mennesker som utfører omsorgsoppgaver for egne familiemedlemmer og mottar omsorgslønn. Senest i 2013 foreslo Fremskrittspartiet utvidelser av pleiepenger, men ble nedstemt. Den gang skrev Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet at de var fornøyd med tiltak de selv hadde gjennomført for å bedre barns og familiers situasjon.

Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mente derimot at spesielt alvorlig syke barn skal ha den beste behandlingen og de beste forholdene som det er mulig å skaffe til veie. De skrev:

«I Norge er vi så heldige at vi har mulighet til å støtte barn og foreldre som kommer i en slik situasjon, og etter disse medlemmers mening er dette et av de aller viktigste områdene for samfunnet å yte støtte til.»

I 2017 fikk regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet flertall for å utvide pleiepengeordningen til også å gjelde varig syke barn og innlemmet nærmere 9 000 nye familier inn i denne. Dette er den største utvidelsen av pleiepengeordningen noen gang, med bakgrunn i et grundig utredningsarbeid. Flere av familiene vi har hørt fra det siste året, hadde fram til da ikke vært en del av ordningen i det hele tatt. Vi er veldig glad for at de nå er det.

Når Høyre mener at staten ikke kan være alt for alle, men mye for dem som trenger det mest, er det fordi vi mener det. Fellesskapet skal stille opp. Men pleiepenger er kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste når en har et alvorlig pleietrengende barn, og skal ikke være en overføring av pleieansvaret til foreldrene. I debatten har jeg hørt mange si at det blir billigere for staten eller kommunen at en forelder blir hjemme. Det er i så fall et tilbakeskritt for velferdssamfunnet og den velferdsstaten vi har bygget opp. Derfor har vi ønsket å evaluere utvidelsen av pleiepengeordningen i 2017 og se på konsekvensene for det helhetlige tilbudet til familiene.

De siste 50 årene har vi gradvis bygget opp et velferdstilbud ment å ta vekk presset på familiemedlemmer til å bli fulltids omsorgsgivere, noe som særlig gjelder kvinner.

Utredningsinstruksen finnes av flere grunner, bl.a. for å få oversikt over uforutsette, uheldige konsekvenser av vedtak. Er det noen som ikke trenger uforutsette konsekvenser, er det nettopp sårbare familier.

Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre vil i dag stemme for eget løst forslag nr. 10 i saken, om at regjeringen

skal fremme nødvendige lovendringer for å oppheve tidsbegrensningen i pleiepengeordningen. Vi vil også støtte forslag nr. 11, fremsatt av Kristelig Folkeparti.

Jeg tar med dette opp forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Heidi Nordby Lunde har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Lise Christoffersen (A) [19:33:06]: Først vil jeg rette en takk til saksordføreren, som har redegjort greit for innholdet i proposisjonen, så jeg skal konsentrere meg om de saksområdene der det er uenighet i komiteen. Det gjelder sak om forbedring av pleiepengeordningen, forbedringer i kvalifiseringsprogrammet for sosialhjelpsmottakere og endringer i permitteringsregelverket.

Alle de tre saksområdene har ett trekk felles. De handler på hver sin måte om arbeidslinja. Der går det et tydelig skille mellom opposisjonspartiene på den ene siden og regjeringspartiene på den andre. De rød-grønne partiene ser arbeidslinja som en mulighet for dem som vil og kan. Vi ønsker et velferdssystem som gir folk nødvendig bistand til å beholde eller kvalifisere seg til arbeid. For dem som ikke kan, skal vi ha et velferdssystem som gir et verdig liv.

Regjeringspartiene har gjennom fem og et halvt år gjennomført det ene kuttet etter det andre i vårt felles sosiale sikkerhetsnett og kalt det for arbeidslinja. Vi kaller det usosiale kutt i stønaden til dem som har minst. Man pisker ikke folk tilbake til jobb. Hvor Kristelig Folkeparti kommer til å plassere seg framover, er litt vanskeligere å spå i disse tider, men jeg håper Stortinget fortsatt vil være i stand til å fatte gode flertallsvedtak til fordel for dem som sliter med å få hverdagen til å gå i hop.

Pleiepenger er den store saken i denne proposisjonen – på flere måter. Regjeringspartiene skriver i sine merknader at regjeringa har gjort store forbedringer i ordningen fra 2017. Det er bare delvis riktig. Det er gjort endringer etter initiativ fra regjeringa, men ikke alle har vært forbedringer. At varig syke barn ble innlemmet, var en forbedring, men den kom etter sterkt politisk press fra de berørte selv. Samtidig ble det innført en absolutt tidsbegrensning for disse på fem år, så forbedringen for dem med varig syke barn må kunne sies å ha vært begrenset. Et kutt i kompensasjonsgraden fra 100 til 66 pst. etter ett år kan vel heller ikke kalles en forbedring.

Det var positivt at aldersgrensa ble hevet til 18 år, men en rekke gode forslag fra opposisjonen ble faktisk nedstemt, herunder et forslag om å fjerne 18-årsgrensa

for pleie av utviklingshemmede. Muligheter for gradering skulle bli en forbedring, men praktiseres så strengt at det har blitt svært vanskelig for mange. Mange føler også stor usikkerhet rundt bruken av tidskvoteordningen for foreldre med varig syke barn.

Alt dette skjedde i forrige periode. Etter valget i 2017 endret stortingsflertallet seg. Fra da av er det stortingsflertallet som har presset fram nye forbedringer. Mot stemmene til regjeringspartiene har Stortinget pålagt regjeringa å fremme sak i år om 100 pst. kompensasjon, opphevelse av tidsbegrensningen på fem år og å utrede konsekvensene av å innlemme foreldre uten opptjente rettigheter.

Er så disse forbedringene i tråd med arbeidslinja? Arbeiderpartiet vil påstå at det er de. Foreldre som bruker ordningen i en begrenset periode, kan beholde sitt ansettelsesforhold. Det er viktig. Foreldre som har behov for pleiepenger fram til barnet fyller 18 år, får en velferdsordning som gir dem trygghet for inntekt, og det er også viktig.

Den andre saken jeg vil framheve, er forslagene til endringer i kvalifiseringsprogrammet. Det er til for sosialhjelpsmottakere som ønsker å kvalifisere seg til arbeid, og det er i tråd med arbeidslinja. Men det har utviklet seg en praksis i Nav der altfor få får et tilbud, i strid med Stortingets forutsetninger. Det ble antatt opprinnelig at programmet ville omfatte 30 000, men virkeligheten sier 5 400 deltagere. Vi støtter derfor regjeringas forslag på dette punktet, men hadde håpet at Stortinget også kunne vært med på vårt forslag, forslag nr. 8, om å utvide lengden på programmet fra ett til tre år.

Nok en gang opplever vi i budsjettforhandlingene mellom flertallspartiene i Stortinget at det kommer et i overkant kreativt forslag i seine nattetimer, denne gangen i form av å øke arbeidsgiverperioden ved permittering fra 10 til 15 dager. Det kommer i tillegg til forslaget i budsjettet om å kutte i permitteringstidas lengde. En utvidelse av arbeidsgiverperioden med fem dager påfører arbeidsgivere langs kysten vår, arbeidsgivere som allerede er i en presset situasjon, en tilleggsutgift på 54 mill. kr. Arbeiderpartiet kommer til å stemme imot det forslaget. Vi mener det ikke er riktig å røre permitteringsregelverket nå.

Avslutningsvis tar jeg opp de forslag Arbeiderpartiet er medforslagsstiller til.

Presidenten: Representanten Lise Christoffersen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Hanne Dyveke Søttar (FrP) [19:37:57]: Denne proposisjonen tar for seg mange temaer, bl.a. pleiepenger. Pleiepenger er, og har vært, en ordning for å sikre midlertidig inntektstap for omsorgspersoner som ikke kan kombinere tilsyn og pleie for alvorlig syke barn med

fullt arbeid. Pleiepengene skal dekke det umiddelbare inntektstapet og gis etter samme regler som mange andre penger som tildeles, som f.eks. sykepenger og foreldrepenger.

I 2017 ble det gjort en del forbedringer som er til det beste for familiene og barna deres. Flere familier har nå fått rett til pleiepenger, både familier som før ikke kunne bruke ordningen, og de som brukte ordningen litt til og fra. Ordningen har også blitt mer fleksibel for å kunne kombinere arbeid med omsorgsarbeid. Man har endret graderingen av pleiepengene helt ned til 20 pst., slik at man kan jobbe mer uten å få den reduksjonen man fikk tidligere, da det var 50 pst.

Det er for mange veldig viktig å kunne opprettholde tilknytningen til arbeidslivet selv om man er hjemme med syke barn. Forhåpentligvis skal man tilbake på jobb, og det å kunne kombinere uten å måtte velge enten eller tror jeg også kan være godt for foreldrene. De får muligheten til å holde seg oppdatert på jobben, slik at man opprettholder nettverket man har der.

Regelverket har også blitt litt enklere, slik at faren for forskjellsbehandling har blitt mindre. Det svært strenge sykdomskravet er lempet på, og aldersgrensen er økt generelt til 18 år, unntaket for 18-årsgrensen for psykisk utviklingshemmede er gjeninnført, og varig syke barn er nå inkludert i ordningen. Ordningen har blitt mer forutsigbar og gir bedre økonomisk trygghet ved at det gis 100 pst. pleiepenger fra dag én.

Man har også bl.a. gitt familiene større valgfrihet og fleksibilitet, slik at andre omsorgspersoner enn foreldrene kan trå til. Jeg tenker på at i en del tilfeller må det være en mye bedre løsning. Da kan man engasjere andre familiemedlemmer, og to stykker kan ta del i omsorgen samtidig. Før kunne man gjøre dette bare hvis det var livstruende eller svært alvorlig sykdom hos barnet, så denne endringen vil nok gi både større valgfrihet og flere muligheter, som er til det beste.

Tidligere var det også snakk om innføring av karensdager, og i proposisjonen begrunner regjeringen hvorfor dette ikke er innført. I tillegg viser den til to mulige måter å få det innført på, men heldigvis har ingen fremmet forslag om dette i dag.

Pleiepengeordningen er en viktig ordning, der man allerede har foretatt en god del forbedringer, og flere positive endringer trer i kraft ved årsskiftet. Det er derfor viktig at man får en gjennomgang av hvordan disse endringene slår ut over tid.

Alle som mottar pleiepenger nå, startet med ny ordning den 1. oktober i fjor, altså for et drøyt år siden, uavhengig om man mottok pleiepenger tidligere. Alle startet med samme kompensasjon: 100 pst. i fem år.

Man har allerede satt i gang evalueringen, som vil pågå fram til 2022. Denne evalueringen vil være et godt

grunnlag for veien videre, og det er viktig å påpeke at ingen av dem som er med i ordningen i dag, vil miste pleiepengene så lenge evalueringen pågår. Det aller meste rundt ordningen er alle i denne salen enige om. At en evaluering er viktig, ble også påpekt da komiteen hadde høring om temaet i november.

Som en del av regjeringen støtter selvfølgelig Framskrittspartiet de samme forslagene som regjeringspartiene. Jeg vil bare gjøre oppmerksom på at i forslag nr. 10 ber vi regjeringen om å fremme en sak om endring av tidsbegrensningen, slik at man får vurdert hele begrensningen i en egen sak og ikke bare foreslår i en debatt å endre paragrafer.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [19:42:54]: Kvalifiseringsprogrammet er veldig viktig. Jeg vil sterkt anbefale at regjeringa og kommunene legger bedre til rette for en avklaring av arbeidsevnen til dem som sliter, og derfor gir et tilbud om kvalifiseringsprogram til langt flere mennesker enn i dag. Det er en utrolig viktig ordning, og jeg vil oppfordre ordførere til å prioritere tiltaket.

Senterpartiet har her sammen med Arbeiderpartiet og SV forslag om å be regjeringa vurdere å gi mulighet for å delta i kvalifiseringsprogram på deltid.

Senterpartiet er sterkt tilhenger av permitteringsordningen, som gir bedrifter mulighet til å beholde egne fast ansatte ved svikt i arbeidsmengden. Fellesskapet må på den måten stille opp for å fremme fast ansettelse. Senterpartiet er imot at bedriftenes egenandel økes fra 10 til 15 dager med lønnsplikt. Det vil svekke ordningen kraftig.

Til pleiepengeordningen: Det ble gjort anmodningsvedtak den 4. desember 2017, hvor det heter:

«Stortinget ber regjeringen utrede om vilkåret for å få pleiepenger bør endres slik at et annet familiemedlem kan tre inn i en av foreldrenes sted.»

Det er viktig her å presisere at det gjelder et annet familiemedlem og ikke noen annen person. Det er viktig å legge vekt på omsorgssituasjonen på søknadstidspunktet; det vil kunne gi familien større valgfrihet og fleksibilitet. Og når regjeringa foreslår at praksis skal endres fra 1. januar 2019, er det svært bra.

Videre er det anmodningsvedtak fra den 11. desember 2017 om å utvide pleiepengeordningen med rett til 100 pst. kompensasjon, slik at pleiepengeordningen blir en tidsbestemt ytelse for foreldre med varig syke barn.

Regjeringa går imot fordi oppfølging av vedtaket etter regjeringas mening vil ha karakter av statlig pleielønn. Det er ikke noe argument mot Senterpartiets holdning i saken. Regjeringa mener at med nåværende tidskonto på 1 300 dager, som tidligst løper fra 1. oktober 2017, vil første mulige tidspunkt for når kvoten er brukt opp, derfor bli 1. april 2020, dersom to omsorgs-

personer tar ut 100 pst. hver hele tida. Regjeringa ser derfor ikke behov for endring i 2018.

Senterpartiet mener at anmodningsforslaget nå må vedtas for å skape forutsigbarhet og for å gi trygghet for foreldre med varig syke barn. Det er viktig å være klar over at pleiepenger ytes kun etter dokumentasjon fra spesialisthelsetjenesten, og under høringen om proposisjonen i komiteen ble dette klart, og jeg vil si svært sterkt, framført av pårørende som står i en krevende virkelighet med alvorlig syke barn.

Det ble videre også vedtatt et anmodningsvedtak den 11. desember 2017, der det heter:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvilke konsekvenser det har å innlemme foreldre som ikke har opptjent rettigheter i ordningen.»

Regjeringa avviser å vurdere forslaget før evalueringen av hele pleiepengeordningen fram til 2022, ja i realiteten avviser vel regjeringa helt anmodningsforslaget. Det er rett at ikke-yrkesaktive foreldre, altså foreldre som ikke har arbeidsinntekt som lønnsinntakere eller sjølstendig næringsdrivende, kan ha rett til hjelpetønad og kommunal omsorgstønad ved pleie av syke barn. Dette er imidlertid økonomisk svært beskjedne og utrygge ordninger sammenlignet med pleiepengeordningen. At foreldre ikke kan ha arbeidsinntekt, kan ha sine gode og fornuftige årsaker i mange forhold, og Senterpartiet mener at anmodningsforslaget må kunne realiseres. Pleiepengenes størrelse kan fastsettes gjennom en referanse til en sjablongmessig nøktern inntekt som en forelder kan leve av – dette fordi hele pleiepengeordningen samfunnsmessig er svært fordelaktig både økonomisk og kvalitetsmessig.

Så til graderingsreglene i pleiepengeordningen: Endringen i graderingsregler i 2017 har gjort at graderingsreglene i for liten grad tar hensyn til de mottakere som ikke kan arbeide når barnet er under tilsyn. For enkelte har endringene rammet hardt. Det gjelder foreldre som er i en situasjon der det på grunn av syke barn er helt umulig å dra på jobb på grunn av barnets medisinske tilstand, på tross av at barnet er under tilsyn. Tilsvarende er det også når dagens graderingsordning fører til store kutt i pleiepenger dersom omsorgspersonen er helt nødt til å oppholde seg i nærheten av barnet og ikke kan jobbe på tross av en tilsynsordning. Her må vi være rausere. Det er klokt.

Hvis de mindretallsforslag hvor Senterpartiet er medforslagsstiller, faller, eller at stemmerekkefølgen blir slik, vil Senterpartiet stemme for forslag nr. 9, fra SV, for forslag nr. 11, fra Kristelig Folkeparti, og mot forslag nr. 10, fra Høyre. Senterpartiet stemmer for øvrig slik det framgår av komiteens tilrådning når det gjelder romertallsvedtakene.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [19:47:54]: Rike og friske folk greier seg selv. Det har de alltid gjort, og det kommer de alltid til å gjøre.

I kveld skal vi avgjøre årets kanskje aller viktigste sak i Stortinget. Kampen om en verdig pleiepengeordning har vært lang og brokete. Etter endringene i fjor har vi ikke kommet så langt som de fleste av oss hadde håpet på.

Jeg vil minne om at pleiepengeordningen er en ordning for å sikre at alvorlig syke unger skal få oppfølging av sine nærmeste. Å få muligheten til å være sammen med sine egne alvorlig syke unger er noe man kanskje tenker på som en selvfølge. Men sånn er det ikke i Norge. Da regjeringen i fjor innførte en femårsgrense for hvor lenge foreldre kan være sammen med sine syke unger, var det mange som reagerte. Først og fremst reagerte familiene selv. Men heldigvis reagerte et flertall på Stortinget også. Det ble sendt en klar beskjed: Opphev femårsgrensen. Den gjør at de med veldig syke unger får det uforutsigbart, og noen våger ikke å ta ut pleiepenger selv om ungene er veldig syke. Hva skjer? Ingenting. Regjeringen har ikke fulgt opp flertallet i Stortinget. Det som skjer, er at regjeringen behandler dette spørsmålet i en samleproposisjon ved slutten av året. Regjeringen henviser til unntaksbestemmelsen, men denne gjelder ikke for varig syke unger.

I morges hadde jeg et frokostmøte med to mødre, Bettina og Elin, som kjemper for pleiepengeordningen. De er her nå, og Bettina ba meg viderebringe følgende: Sønnen Ailo sa: «Mamma, er det sånn at hvis du ikke greier å endre loven, må jeg være alene på sykehuset da?» Sånt skal ikke unger måtte tenke på. Selvfølgelig skal Ailo ha mammaen sin med på sykehuset.

Det siste drøye året har de som er mottakere, kjempet mot tidskvoten. Disse familiene kjemper også en daglig kamp for sine barn. Tidskvoten må oppheves, slik at familiene kan ha forutsigbarhet i en ellers uforutsigbar situasjon.

Et annet viktig punkt som må rettes opp i, er graderingsreglene. For noen familier har dette blitt en fattigdomsfelle. Foreldre som ikke har som et reelt valg å arbeide, på grunn av barnets situasjon, får kuttet pleiepengene sine med dagens regler. SV hadde håpet Kristelig Folkeparti kunne støttet våre forslag i denne saken. Å vedta endringer uten tidsfrist for denne regjeringen, slik Kristelig Folkeparti vil, er et sjansespill. Dette sjansespillet er på vegne av familiene som får kuttet inntekten sin. De har ikke tid til å vente. Vi hadde håpet at Kristelig Folkeparti ville stå opp for familiene. Uten tidsfrist forsøkes løsningen i denne saken.

For de av oss som er kristensosialister og kjemper for en verden med bedre fordeling og mindre forskjeller, er Fattigdoms- og rettferdighetsbibelen en viktig bok.

Det er Bibelen som vi ellers kjenner den, med det unntak at der hvor det står om fattigdom, rettferdighet eller frigjøring, er teksten markert i gult.

Mange kjenner til Matteusevangeliet 25,29. Jeg mis-tenker at evangeliet er til inspirasjon for flere av partiene ytterst til høyre. Teksten lyder slik: «For den som har, skal få, og det i overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.» Sånn har det blitt i Norge. De rike får store skattekutt, mens folk som har lite fra før, fratas det lille de har – enten det er barnetrygd som tas fra sosialhjelpsmottakere, uføre som mister barnetillegget, eller foreldrene til alvorlig syke unger som mister pleiepengene. Avsnittet fra Matteusevangeliet bør legges bort for fordelingspolitikken framover. Vi kan ikke ha et samfunn rigget for de få på toppen. Vi må lage et samfunn for de mange – et samfunn som tar vare på dem som trenger det.

Om få uker er det jul. Den største gaven vi kan gi disse familiene, er trygghet, at de vet at de kan ta vare på egne barn uten å bli fattigere av den grunn. Mitt håp er at Kristelig Folkeparti går sammen med de rød-grønne partiene og gir familiene på galleriet trygghet til jul. Det fortjener de.

Med det tar jeg opp SVs løse forslag.

Presidenten: Representanten Eirik Faret Sakariassen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Tore Storehaug (KrF) [19:53:13]: Pleiepengeordninga er ei av dei viktigaste sakene vi behandlar i denne salen. Ho går rett inn i menneskeverdet og den evna familiar har til å ta vare på sjuke ungar.

Ordninga har heldigvis utvikla seg rett veg dei siste åra. Den tida Kristeleg Folkeparti har fått lov til å vere med på å påverke prioriteringane, har denne ordninga blitt utvikla og styrkt steg for steg. Vi fekk gjennomslag i budsjettavtalen 2018 for å auke kompensasjonen frå 66 pst. til 100 pst. av tidlegare inntekt, og vi har fått fjerna aldersgrensa på 18 år.

No er neste steg å ta vekk den uheldige avgrensinga på fem år, som allereie no gjer at foreldre vegrar seg for å ta ut stønadsdagar. Regelen står i strid med forskrift om barn på sjukehus, som seier at ungar har rett til å ha minst ein av foreldra hos seg under institusjonsopphald. Ved varig alvorleg sjukdom skal begge foreldra få vere hos ungen.

Ungar treng oversikt og at livet er føreseieleg, og det er foreldra som er dei beste til å gje dei det. Dagens ordning gjeld utover fem år ved livstruande sjukdom eller skade som ikkje er varig. Har ein ein unge med varig sjukdom og det kjem ei livstruande forverring, kan ein hamne i ein situasjon der ein ikkje har rett til pleiepengar. Det er vi nøydd til å ordne opp i.

I fjor vedtok stortingsfleirtallet at regjeringa skulle fremje eit forslag i løpet av 2018 for å gjere pleiepengeordninga til ei tidsavgrensa yting, slik at vi kan gje moglegheit for dei relativt få familiane det gjeld, og som har sterkt pleietrengjande ungar, å stå for pleie og omsorg for sine egne utover dagens periode på fem år. Regjeringspartia meinte då at dette forslaget måtte greiast ut, og det opna vi opp for då vi var med på eit vedtak som sa at regjeringa skulle kome tilbake til Stortinget i løpet av eit år med eit framlegg om å fjerne den tidsavgrensinga på fem år.

No er det eitt år seinare. Etter at regjeringa framleis seier at ho har lyst til å greie ut denne saka utan å ha lagt fram ei nærmare utgreiing i mellomtida, vil Kristeleg Folkeparti sjå at denne endringa kjem på plass no. Vi har hatt eit langvarig engasjement for ei betre pleiepengeordning, og vi vil innfri det vi sa for eit år sidan.

Departementet har gjeve eit estimat på at ei endring vil koste mellom 60 mill. kr og 235 mill. kr. Eg meiner vi ikkje har råd til å la vere å stø desse familiane. Hadde det ikkje vore for at vi fjerna avgrensinga på fem år, ville mange av desse ungane etter fem år måtte få pleie og omsorg frå kommunane. Det har òg ein kostnad. Og det ville vore sannsynleg at fleire foreldre i større grad ville bli sjukmelde for å kunne ta seg av ungane sine.

Kristeleg Folkeparti kjem til å stemme for forslag nr. 1 og forslaga nr. 4 og 5.

Etter at vi i Kristeleg Folkeparti hadde ferdigstilt vårt alternative statsbudsjett for 2019, fekk vi innspel frå foreldreaksjonen for endring av pleiepengeordninga om at det var nødvendig å endre graderingsreglane. Innspela kom dessverre for seint til at vi fekk det med i budsjettavtalen for neste år. Men lat meg vere tydeleg på at Kristeleg Folkeparti vil at graderingsreglane skal endrast. Difor legg vi fram eit forslag der regjeringa blir bedd om å fremje eit forslag der det blir gjort unntak frå lov om folketrygd § 9-11 andre ledd første punktum når den som har omsorg for ungen, ikkje har moglegheit til å vere i arbeid medan ungen har tilsyn av andre, fordi han eller ho har hatt tilsyn og pleie av barnet om natta og dermed har behov for kvile, eller at det er nødvendig å vere i beredskap.

Nokre foreldre som mottek pleiepengar for ungar, har ungar som er så sjuke, og som krev så mykje oppfølging, at det ikkje er mogleg å stå i arbeid – uavhengig av spørsmåla om nattleg tilsyn og beredskap. Difor understrekar Kristeleg Folkeparti at regjeringa òg må vurdere å unnta denne gruppa frå graderingsreglane. Vi ber regjeringa om å kome med forslag om nye graderingsreglar så fort som mogleg, fordi dagens reglar set fleire av familiane i ein krevjande økonomisk situasjon.

Når det gjeld dei andre forslaga som er tema og om-talt i proposisjonen, kjem Kristeleg Folkeparti til å stemme imot dei andre mindretalsforslaga.

Eg tek opp Kristeleg Folkepartis forslag.

Presidenten: Da har representanten Tore Storehaug tatt opp det forslaget han refererte til.

Terje Breivik (V) [19:57:51]: Å ha eit sjukt barn er vanskeleg. Å ha eit alvorleg sjukt barn, med ei usikker framtid og kanskje tunge, smertefulle dagar, er noko av det verste ein kan oppleve som forelder. Tidvis er det rett og slett eit mareritt – foreldre kjærleik blanda med kjensla av å føla seg utilstrekkeleg og hjelpelaus. På toppen kjem det reint praktiske: å få kvardagen til å gå i hop, med omsyn til jobb og økonomisk, og å få nok søvn og eigentid. Det tek på både fysisk og psykisk. Familiær som har det slik, treng og fortener hjelp frå fellesskapen.

Me må fortsetja å styrkja kompetansen og rammevilkåra for fyrstelinjetenesta ute i kommunane, slik at alle får eit likeverdig tilbod med god kvalitet uansett kvar i landet ein bur. Når barnet er så sjukt at ein av foreldra eller begge ikkje kan jobba fullt, må me òg ha eit velferdssystem som kompenserer. Difor er eg svært glad for at me utvida pleiepengeordninga i fjor til òg å gjelda varig sjuke barn. 9 000 fleire familiær fekk slik ta del i ordninga. Me heva òg aldersgrensa til 18 år, og det vart lettare for foreldre å ta ut pleiepengar samstundes.

I tillegg endra me slik at pleiepengane kunne grade-rast ned til 20 pst., alt etter kor mykje den enkelte forelder har høve til å vera i jobb.

Familiær er forskjellige, og familiær med alvorleg og varig sjuke barn treng ordningar som kan tilpassast deira heilt spesielle behov. Med endringa av innretninga av pleiepengane vart systemet meir fleksibelt og rausare. Det utgjer ein forskjell for folk.

I fjor vart det òg innført ein ikkje absolutt tidskonto på 1 300 dagar eller fem år. I tillegg kan foreldre med barn med psykisk utviklingshemming få pleiepengar etter at barna har fylt 18 år.

Ingen vil mista pleiepengar dei neste fem åra med forslaget frå regjeringa – ei tidsluke som regjeringa varsla at dei vil bruka med tanke på å utvida ordninga ytterlegare, og ikkje minst til å få vurdert ulike fylgjer. Det er likevel her engasjementet har vore størst i den tida Stortinget har brukt på å handsama proposisjonen.

Mange av oss har vorte kontakta av folk som fryktar at dei på grunn av tidskontoen plutselig ein dag vil stå på bar bakke og er nøydd til å gå tilbake til jobb sjølv om barnet er like sjukt. Det er lett å forstå at ei slik uro er ekstra vanskeleg å leva med i ein kvardag som er krevjande frå før.

Venstre vil ha gode og fleksible løysingar for familiær som står i ein svært vanskeleg situasjon. Eg meiner at me i så måte gjorde kloke og viktige utvidingar i fjor. Likevel viser responsen me har fått i denne saka, at det er nød-

vendig med fleire justeringar her og no. For Venstre handlar det om å lytta til dei som har skoen på, og å setja folk fyrst. Det gjer Venstre og dei to andre regjeringspartia når me i dag fremjar eit forslag om å oppheva tidsavgrensinga på 1 300 dagar i pleiepengeordninga og sikra foreldre rett til 100 pst. kompensasjon av tidlegare inntekt.

I dag kan me difor tverrpolitisk slå fast at eit samla storting meiner det er rett å fjerna all tvil om at tidsavgrensinga på 1 300 dagar i pleiepengeordninga skal opphevast, med den vesle, men viktige skilnaden mellom regjeringspartia på den eine sida og opposisjonspartia på den andre om at regjeringspartia ber regjeringa utgreia, vurdere og fremja nødvendige lovendringar i så måte, noko som sikrar at Stortinget får eit breiare grunnlag og betre føresetnader for å vera trygg på at dei lovendringar og utvidingar av ordningar me vedtek, ikkje får unødvendige og uføresette fylgjer.

Ei anna klar tilbakemelding har vore at høvet til unntak frå dagens graderingsreglar ikkje nødvendigvis møter dei reelle utfordringane og behova foreldre og mottakarar av pleiepengar har. Når Kristeleg Folkeparti, som ikkje sit i komiteen, i dag har fremja eit eige forslag om nettopp å be regjeringa om å leggja fram forslag til ei lovending som opnar for å gjera unntak frå lov om folketrygd § 9-11 andre ledd fyrste punktum, varslar eg at Venstre kjem til å støtta det.

Statsråd Anniken Hauglie [20:02:49]: For å sikre et bærekraftig velferdssamfunn framover er det viktig at flere kvalifiseres inn i arbeidslivet. Kommunene er en sentral aktør i arbeidet, og et viktig virkemiddel er kvalifiseringsprogrammet. Regjeringen foreslår nå endringer i kvalifiseringsprogrammet som skal gjøre programmet mer fleksibelt, slik at flere i målgruppen nås, og slik at det gis større handlingsrom til kommunene.

Formålet med ordningen er at deltakerne gjennom en helhetlig og koordinert oppfølging lettere og raskere kommer ut av Nav og over i jobb. Antall deltakere i programmet har gått ned de siste årene, til tross for at mange kommer seg i jobb etter å ha deltatt i programmet. Med disse endringene legger regjeringen til rette for at flere kan delta i kvalifiseringsprogrammet, og at programmet kan bidra til at flere kan få nødvendig kompetanse og dermed også øke mulighetene til å få seg en jobb å leve av.

Anmodningsvedtakene om pleiepenges som Stortinget fattet høsten 2017, er også behandlet i høstens samleproposisjon. Forslagene er ulike og følges opp på forskjellige måter.

Først og fremst er jeg glad for at vi har fått en vesentlig bedre ordning for foreldre med syke barn enn det vi har hatt tidligere. Det har også vært regjeringens sentra-

le poeng med de endringene som vi påbegynte straks etter at vi overtok regjeringmakten i 2013. Familier med alvorlig syke barn får nå større økonomisk trygghet og forutsigbarhet i hverdagen. Jeg er glad for at en samlet komité støtter forslag til endring i praksis, slik at pleiepenger kan gis til andre enn foreldrene selv, om omsorgssituasjonen ikke var etablert før retten til pleiepenger oppsto.

Mindretallet i arbeids- og sosialkomiteen mener regjeringen ikke har fulgt opp anmodningsvedtak 166, ved ikke å ha fremmet en sak for Stortinget om å oppheve tidsbegrensningen. Vi har i saken vi nå behandler, imidlertid gitt den nødvendige lovtekniske bistanden, slik at Stortinget kan vedta lovendringen etter eget ønske. Grunnen til at regjeringen ikke har fremmet dette, er at vi mener endringene først bør utredes ordentlig, for deretter å foreslå endringer dersom utredningen viser et behov for det.

Vi bør bl.a. se en utvidet pleiepengeordning i sammenheng med de øvrige ordningene som skal hjelpe foreldre med alvorlig syke barn, og vi må se det i et bredere samfunnsmessig perspektiv. Jeg registrerer at Stortingets flertall mener det er unødvendig å utrede konsekvensene av endringene. Jeg mener vi har tid til dette, uten at det rammer familiene med syke barn. De er allerede sikret rett til stønad i fire år framover.

Vi har varslet at vi vil fremme forslag om at det ikke lenger skal telles to dager av kvoten når to tar ut pleiepenger samtidig. Dette ville gitt pleiepenger i fem år, og det ville betydd mye for foreldrene til de aller sykeste barna. Med et flertall for å oppheve tidsbegrensningen har dette forslaget ikke lenger noen hensikt.

Stortinget vedtar nå å endre pleiepengene fra å være en midlertidig inntektserstatningsordning til å bli en varig ordning. Dette er en radikal endring, som heller aldri har vært utredet tidligere. Spørsmålet er da om det bør foretas en gjennomgang av både krav til opptjeningsstid og beregning av stønaden.

I forbindelse med det nye regelverket er det iverksatt en evaluering. Den ble påbegynt i 2017 og vil pågå fram til 2022. Evalueringen er bred, og den vil kunne gi oss et godt grunnlag for å vurdere behov for forbedringer og eventuelt også justeringer i ordningen når den har virket i noen år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Lise Christoffersen (A) [20:07:03]: Sist vi hadde en sak om pleiepenger til behandling, påla stortingsflertallet regjeringa å komme tilbake til Stortinget med en sak om å gjøre pleiepengeordningen tidsbegrenset. Stortinget sa 2018 – regjeringa valgte å komme tilbake med et forslag om å vente til 2022. Dette er ikke første gang vi opplever at regjeringa trenerer stortingsvedtak.

Gjentatte vedtak om at ingen skal tape økonomisk på å være fosterforeldre, har lidt og lider fortsatt samme skjebne. I saken om pleiepenger har stortingsflertallet også bedt regjeringa utrede konsekvensene av å innlemme flere foreldre i ordningen. Svaret i proposisjonen er at regjeringa ikke vil.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hva slags parlamentarisme er dette, og hvor i vår statsforfatning er den hjemlet?

Statsråd Anniken Hauglie [20:07:52]: Forslaget til hvordan loven kan se ut når man skal oppheve tidsbegrensningen, ligger i proposisjonen. Det ligger et helt ferdig lovforslag der, som Stortinget kan vedta, og som sånn sett vil oppfylle Stortingets ønske om å oppheve tidsbegrensningen.

Det som har vært mitt poeng, er at vi også er omfattet av utredningsinstruksen. Vi er pålagt og plikter å utrede alle konsekvenser av forslagene vi fremmer. Det Stortinget nå gjør, er å gå fra en midlertidig inntektssikringsordning for foreldre i et arbeidsforhold til en tidsbegrenset varig inntektsordning også for foreldre som ikke har vært i et arbeidsforhold. Det er en ganske stor endring, som aldri har vært utredet tidligere.

Da vi foreslo å reformere en omstridt og omdiskutert pleiepengeordning som vi arvet fra den forrige regjeringen, beholdt vi et element som også var der den gang, nemlig at den skulle være midlertidig. Vi mener at dette bør utredes, og vi mener at vi har tid til å se på de ulike konsekvensene.

Lise Christoffersen (A) [20:08:55]: Jeg takker for svaret. Når statsråden er veldig opptatt av at ting må utredes før de kan gjennomføres, har jeg lyst til å gjenta det jeg nevnte i mitt første spørsmål: Stortingsflertallet ba regjeringa utrede konsekvensene av å innlemme flere foreldre i ordningen. Regjeringa sier i proposisjonen at de ikke vil det. Hva er grunnen til at regjeringa ikke vil det?

Statsråd Anniken Hauglie [20:09:23]: Pleiepengeordningen som denne regjeringen har innført, innebærer at det er dobbelt så mange barn som innlemmes i ordningen som det det var i den gamle ordningen. Tidligere var det kun barn som ikke hadde varig sykdom, som var innlemmet. Nå er det også varig syke. Det er denne regjeringen som har utvidet ordningen til å omfatte langt flere barn og langt flere diagnoser enn tidligere. I tillegg har vi fjernet mye av urettferdigheten som var i den gamle ordningen.

Når vi ønsker å utrede konsekvensene av å oppheve tidsbegrensningen, er det fordi vi er opptatt av å se hvilke konsekvenser det kan ha for arbeidsgivers ønske om og vilje til å ansette foreldre med syke barn, om vi kan se

for oss at kommunene trekker seg tilbake når staten betaler 100 pst. pleielønn, og andre forhold vi mener det er relevant å se på, men som vi ikke har hatt anledning til å se på fordi denne ordningen ikke har blitt diskutert eller foreslått tidligere.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [20:10:34]: Statsråden skriver i et brev til en Løvemamma – Elin, som er på galleriet – at hun vil ønske henne og hennes barn alt godt. Statsråd Hauglie vet godt at den beste måten å gjøre det på er å sikre en rettferdig pleiepengeordning og trygghet til jul. Vi som folkevalgte må gjøre mer enn å dele ut sympati. Gode ønsker hjelper ingen. Politiske vedtak som bedrer hverdagen, gjør det. Her mener jeg statsråden ikke bare kan svare med unntaksregelen, for den gjelder ikke varig syke barn.

Mitt spørsmål er: Vet statsråden at unntaksregelen ikke gjelder varig syke barn?

Statsråd Anniken Hauglie [20:11:23]: Den pleiepengeordningen som vi nå har fått vedtatt, innebærer en vesentlig forbedring av pleiepengeordningen. Det høres ut som om SV tror det var en bedre ordning tidligere. Det var det ikke. Tidligere var ikke varig syke barn en del av ordningen i det hele tatt. Ordningen man tidligere hadde, var dypt urettferdig overfor mange av familiene som faktisk hadde syke barn, og de som hadde varig syke barn og da kom inn på veldig stramme unntaksregler, forsvant ut og inn av ordningen, noe som var svært uforutsigbart for disse barna. Ordningen vi nå har, er en vesentlig bedre ordning, og Stortinget har utvidet ordningen ytterligere.

Jeg er enig i at det ikke er sympati man skal dele ut. Man skal sørge for at det er gode ordninger som ivaretar familiene på en god måte. Pleiepengeordningen er én ordning som er viktig for familiene. I tillegg er det andre ordninger som er svært viktige om man skal klare å tilby et helhetlig tilbud. Det er brukerstyrt personlig assistanse, kommunale tilbud, hjelpestønad, avlastningsordninger osv. Det må vi også ta med i dette regnestykket.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Karin Andersen (SV) [20:12:43]: Saksordføreren sa i sitt innlegg at velferdsstaten ikke kan være for alle. Det er ikke det vi snakker om nå. Når vi snakker om pleiepengeordningen, snakker vi om bistand til og økonomisk trygghet for noen av de familiene som lever i en unntakstilstand, med alvorlig syke barn. Det er så alvorlig sykdom i mange av disse familiene at de må være til stede – mange ganger i svært kritiske situasjoner – gjennom mange år.

Jeg hører at statsråden ikke forstår at den tidsbegrensningen som nå er satt, er ny, og at den rammer slik at mange av dem som er i denne situasjonen, ikke har turt å ta det ut eller ikke tør å ta det ut fordi man ikke har trygghet for hva som kommer til å skje når regjeringen sitter og utreder. Stortinget har bedt regjeringen om å utrede dette, men statsråden har ikke levert den utredningen Stortinget har bedt om. Derfor er jeg glad for at det nå blir flertall for – at vi stemmer for – en lovendring. Det er det eneste riktige.

Når det gjelder graderingsreglene, haster det enda mer. Det er nettopp fordi graderingsreglene slik de er i dag, gjør at en del foreldre kommer til å miste inntekten sin – fordi det rett og slett ikke lar seg gjennomføre slik som reglene er nå. De er blitt for firkantede. Her er vi nødt til å ha et skjønn i forvaltningen som gjør det mulig å se når dette ikke går, når det f.eks. ikke kan fungere – verken for arbeidsgiver eller for familien. Det har disse foreldrene beskrevet for oss i detalj. Det betyr at en del av disse familiene kanskje allerede nå – fordi reglene er slik – står i en helt kritisk økonomisk situasjon. Det virker som om statsråden ikke forstår det. Dessuten er det nye som vi opplever nå, at saksbehandlere i Nav kan overprøve legespesialister i disse sakene. Det hører ikke noe sted hjemme. Dette er familier i en unntakstilstand. Dette er ikke alt for alle – dette er å sørge for trygghet for noen av de familiene som har det aller vanskeligst i dette landet.

Regjeringen er bekymret for pengene – det er jeg også – og da kan man kanskje være mer bekymret når man deler pengene ut til de rikeste og friskeste blant oss.

Mona Berger (SV) [20:16:07]: I tillegg til å være varerepresentant på Stortinget er jeg mammaen til et barn med en kronisk og livstruende sykdom. Jeg har vært utrolig heldig med mine ulike arbeidsgivere i hennes oppvekst. Mine arbeidsgivere har vist en fantastisk fleksibilitet, forståelse og godvilje når det gjelder min situasjon som alenemor for et kronisk sykt barn. I lange perioder har jeg vært helt avhengig av denne forståelsen og fleksibiliteten for å kunne stå i jobb. Datteren min har også fått være med meg på kontoret ganske mange arbeidsdager, fordi hun har vært for syk til å være på skolen. Jeg tror samtlige ansatte på det kontoret til slutt hadde en pult dekorert med hennes tegninger. Ikke alle har en slik type jobb og slike arbeidsgivere, og mange har barn som er langt mer alvorlig rammet av sykdom enn mitt.

Vi kan ikke straffe familier med syke barn økonomisk. Man velger ikke bort å jobbe hvis man kan.

Hvis familiene selv ikke skal ta vare på barna – være i akutt beredskap og rykke ut ved behov – hvem skal da gjøre det? Er det noe man vet som mor eller far i en slik

situasjon, er det at selv om mange barn kan ha lik type sykdom, er behovene for tilsyn, oppfølging og bistand svært individuelle. Man kan ikke som forelder overlate barnet sitt til helsepersonell eller sykehusets omsorg alene uten å følge behandlingen med argusøyne. Det er jeg som forelder som har den røde tråden mellom vakt-skiftene, det er jeg som kjenner de ørsmå signalene på om ting går riktig eller feil vei. Ingen lege eller annet helsepersonell kan noen gang erstatte en mors eller fars omsorg.

Jeg håper vi kan se tilbake på denne dagen med stolthet – og med visshet om at Norge er et trygt sted å bo, selv med syke barn. Det kan vi kun gjøre hvis vi går inn for SVs forslag i denne saken.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [20:18:17]: Det er bra at vi får stoppa den tidskvoteordninga som har prega pleiepengeordninga til no. Det er bra. Det er bra at Kristeleg Folkeparti har stilt seg der. Gratulerer til Løve-mammaene, som verkeleg har fokusert på dette og vist heile Noreg korleis denne ordninga slår ut.

Heile poenget med velferdsstaten er å jamne ut forskjellar. Det er difor vi har han. Det er difor han er skapt. Ofte gjer vi det ved å kompensere når drivkrefter fører til det motsette – større forskjellar. Det såg vi da vi etablerte Folketrygden, Husbanken, stipend for å kunne studere, helse for alle, skule for alle uavhengig av inntekt, osv. Heile poenget med velferdsstaten er å jamne ut forskjellar, og det er i det perspektivet vi må diskutere den delen av pleiepengeordninga vi ikkje gjer noko med i dag, fordi det ikkje er fleirtal for det – graderingsreglane.

Dette er ei ordning som, slik det ser ut no, kjem til å ramme dei som ikkje kan jobbe, sjølv med tilsyn. Det er dei som har det aller tøffast i denne ordninga. Det er ei avkorting som går time for time, basert på ei 37,5-timar-sveke. Grunnen til at Kristeleg Folkeparti og andre ikkje ønskjer å gå inn på dette, er at det er for dyrt. Det er for dyrt å hjelpe dei som har det aller mest vanskeleg innanfor denne ordninga.

For å ta ein parallell til kva vi elles gjer på Stortinget, har i løpet av året som er gått, dei 10 pst. med størst formue fått 42,7 pst. av alle personskattekutta. Ein stor del av personskattekutta i dette samfunnet går altså til dei aller rikaste. Dei som tener over 10 mill. kr, har sidan Kristeleg Folkeparti, Venstre, Høgre og Framstegspartiet begynte å fordele pengar her i landet, fått skatte-kutt som er hundre gonger større enn for dei som tener mellom 150 000 kr og 250 000 kr. Det illustrerer kor lett det er om ein har mykje, å få meir, mens det for dei som har det vanskeleg, ikkje er særleg lett. Da er det faktisk veldig vanskeleg.

Da kjem vi til spørsmålet Kristeleg Folkeparti. Dei har enno ikkje gått inn i noka regjering. Dei er framleis

frie menneske og kan stemme etter eiga overtyding. Men vi ser i denne saka kva overtydinga er. Dei er ikkje villige til å hjelpe dei som er i denne vanskelege situasjonen. Sidan vi no går inn i juletida, vil eg vise til historia om den miskunnsame samaritanen, for poenget med samaritanen var jo ikkje berre å hjelpe, men å få den som var i naud, ut av naud. Med det verdisynet Kristeleg Folkeparti legg til grunn no, ser det ut som om ein faktisk treng nokon i naud for å kunne vise nestekjærleiken sin. Det er ikkje eit særleg vakkert syn.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [20:21:28]: Jeg la merke til at statsråden ikke besvarte mitt spørsmål i replikordvekslingen. Hvis det er et uttrykk for at statsråden ikke er kjent med at unntaksregelen ikke gjelder for varig syke barn, er det grunn til bekymring. Statsråden snakker nemlig samtidig om en vesentlig bedre ordning. Vel, det sitter folk på galleriet og rundt i hele landet som er sterkt uenig i en sånn virkelighetsbeskrivelse. Da kan det jo hende at det ikke er den virkeligheten som er her inne, men den virkeligheten som er der ute, som faktisk stemmer.

Statsråden sier også at regjeringen har gitt lovteknisk bistand til dette forslaget. Det var ikke lovteknisk bistand vi trengte. Det er Stortinget som bestemmer – Stortinget har sagt hva man skal gjøre, og da er det regjeringens plikt å følge det opp.

Representanten Nordby Lunde snakker også om at det er lett å ha sympati med familiene. Da vil jeg gjenta det som var mitt poeng til statsråden: Det er ikke sympati disse familiene trenger, de trenger ordninger som tar vare på dem og sørger for at deres livssituasjon blir enklere enn den er, for den er ikke særlig enkel i utgangspunktet.

Det er levert et løst forslag fra representanten Nordby Lunde om at en skal få dette fremmet i løpet av vårseksjonen 2019. Hva er det vi venter på? Disse folkene trenger den hjelpen nå. De har ikke tid til å sitte og vente på en løsning. Ungene er alvorlig syke, noen kan være dødsyke. Det er ikke tid til å utsette denne typen beslutninger.

Representanten Terje Breivik fra Venstre snakker om at partiet setter folk først. Det lyder relativt hult når man faktisk kommer til å gå imot noen av de viktige endringene som SV er med på å foreslå her nå.

Til Kristelig Folkeparti: Det er trist for familiene dette gjelder, at en står midt i regjeringsforhandlinger og et statsbudsjett som er framforhandlet, og at innspillene kom inn for sent. Når det gjelder tidsfristen: I Kristelig Folkepartis løse forslag er det ikke satt en tidsfrist. For det første mener jeg at disse familiene trenger denne hjelpen nå. Men å levere et sånt forslag uten en tidsfrist er, som jeg sa i forrige innlegg, et sjansespill med denne

regjeringen, som tydelig har vist hvor lavt man prioriterer å gjøre noe i denne saken. Og man kan forvente at det kommer nok et ufullstendig saksframlegg.

Lise Christoffersen (A) [20:24:44]: Jeg skal ikke hale ut tida, men jeg har behov for å gi en stemmeforklaring på vegne av Arbeiderpartiet, noe jeg ikke rakk i mitt første innlegg.

Arbeiderpartiet vil foruten de forslagene vi selv er medforlagsstiller til, støtte forslag nr. 9, fra SV, om forbedringer av graderingsreglene i pleiepengeordningen. Skulle det forslaget og mindretallsforslagene nr. 2 og 3 om samme tema bli nedstemt, vil vi subsidiært støtte forslag nr. 11, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget fra Kristelig Folkeparti er ikke like godt som våre egne forslag, for det angir ingen tidsfrist for når forbedringene i graderingsreglene skal være på plass. Vi vet at dagens strenge praksis skaper store økonomiske problemer for noen foreldre med alvorlig syke barn, og de vil da fortsatt måtte vente på en løsning, mens våre forslag ville løst problemet her og nå. Likevel er et pålegg fra Stortinget om å få ordnet opp tross alt bedre enn at dagens praksis bare videreføres. Men det forutsetter at regjeringa slutter å trenere flertallsvedtak i Stortinget.

Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti støtter forslag nr. 1, og også at Kristelig Folkeparti står ved sitt tidligere forslag om å få utredet konsekvensene av å innlemme dem som ikke har tjent seg opp rettigheter i pleiepengeordningen, slik at vi nå kan få det på plass. Vi gjentar fra Stortinget at dette vil vi ha utredet, og da kan ikke regjeringa komme tilbake en gang til og si nei, det vil vi ikke.

Jeg er også glad for støtten fra Kristelig Folkeparti til forslag nr. 5, om at helsepersonell må gi aktiv informasjon til dem som har behov for pleiepenger. Underforbruk av trygder er jo anslått å overstige misbruket, og dette er en gruppe som virkelig trenger å bli informert om de rettighetene de har.

Så helt til slutt: Kutt i grunnstønaden til personer med cøliaki og non-cøliaki glutenintoleranse har også vakt store protester i høst, men den saken kommer vi til å diskutere under budsjettbehandlingen senere i uka, så jeg lar selve saken ligge her og nå, og varsler bare at Arbeiderpartiet har sitt eget budsjettforslag i den saken. Som en konsekvens av det må vi stemme mot XXI punkt 1 i den saken vi behandler i dag.

Karin Andersen (SV) [20:27:10]: Jeg hører flere si at vi nå foreslår å etablere en varig ordning. Nei, vi gjør ikke det. Dette er en ordning der det skal gjøres en spesialistvurdering hver tredje måned. Dette er et trangt nåløy som man må passere om igjen og om igjen. Vil-kåret er smalt, og det kreves at det er behov for døgn-kontinuerlig pleie. Det er ikke en varig ordning, det er en sterkt behovsprøvd ordning, som er smal, men som

er helt avgjørende for å gi disse familiene, som lever i unntakstilstand i ganske mange år, trygghet for inntekt. Når det gjelder graderingsreglene, som nå slår ut på en måte som gjør at noen kanskje må gå fra hus og hjem, har Kristelig Folkeparti et stort ansvar når de ikke stemmer for endringer nå, men tar det med seg inn i regjeringen. Da forventer vi at det kommer en løsning på det raskt.

Så skal jeg bare raskt kommentere noen av de andre endringene som ligger i proposisjonen: Når det gjelder permitteringsreglene og endringer der, er SV imot. Når det gjelder endringer i dagpengeregelverket, vil vi følge veldig nøye med i de endringene som er foreslått, og se om de kan gi noen uforutsette konsekvenser slik at flere som trenger dagpenger, kommer dårligere ut. Vi ser jo en jevn tendens nå til at endringer fører til at flere faller ut av regelverket.

Når det gjelder kvalifiseringsprogrammet, kommer vi til å stemme for forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Vi mener at det ikke er fullgodt, men det er bedre enn ingenting. Men kvalifiseringsprogrammet bør endres slik at det blir som det var ment, sånn som representanten Lise Christoffersen var oppe og snakket om. Det er veldig rart at vi hele tida snakker som om mennesker som har slitt med helseproblemer og store sosiale problemer, og som har problemer med å få fotfeste i arbeidslivet, skal trenge kortere tiltak, kortere kvalifisering, enn de som er friske og kan gå igjennom utdanning og kompetanseheving ellers. De mener vi jo ofte trenger lengre tid. Så vi er nødt til å sikre dette, og jeg mener jeg hadde rett den gangen jeg var imot å innlemme dette tilskuddet i rammetilskuddet. Dette skulle ha vært synliggjort som en statlig satsing hele tida, man skulle fulgt opp kontinuerlig og sikret at regelverket rundt kvalifiseringsprogrammet var så raust og romslig at man kunne kvalifisert folk, for det er bedre med to-tre år lenger med trygg inntekt enn resten av livet på trygd. Slikt arbeid nytter, og folk får jobb hvis man er tålmodig og gjør det riktig.

Tore Storehaug (KrF) [20:30:38]: Eg synest det er eit ganske usympatisk trekk å spele dum og å mistru folk med vilje. Knag Fylkesnes kjem i denne debatten med påstandar om at Kristeleg Folkeparti går mot endringane i graderingsreglane fordi det er dyrt. Han talar mot betre vitande – han veit at det ikkje er difor. SV veit veldig godt kva det er å halde seg til avtalar og til regjeringsforhandlingar, og til budsjett som ligg fast. Det er det ein viktig ting at ein gjer når ein skal vere med og styre landet: at ein held seg til dei avtalane ein har inngått. Det kjem Kristeleg Folkeparti til å gjere i den budsjetteinigheita som vi har med regjeringa, og det trur eg eigentleg òg SV veit at ein kjem til å gjere.

Viss ikkje er det freistande å kome tilbake med eit spørsmål om det at ein viser respekt for avtalar og budsjett som ligg føre. Viss det ikkje var det som hindra SV i å kome med utvidingar og forbetringar av pleiepengeordningane dei åtte åra dei sat i regjering, kva var det då? Var det at dei ikkje ønskte dei endringane, men plutseleg ønskjer dei no når det ikkje er dei som må prioritere?

Eg merkar meg at representanten Knag Fylkesnes har ei fortid som filosof, der han har prøvd å søkje sanninga i sine lange studium på Universitetet i Tromsø. Eg trur den erfaringa kunne vere nyttig for han å ta opp att òg i det arbeidet som han gjer her.

Presidenten: Presidenten er i tvil om det å påstå at en representant spiller dum, er innenfor god parlamentarisk språkbruk, men det er da påtalt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [20:32:19]: Det var eit spesielt innlegg. Det var eit ganske personleg angrep, vil eg seie, og eit slags forsøk på å tilsløre alvoret i saka.

Her har ikkje Kristeleg Folkeparti gått inn i noka regjering. Dei står fullt ut fritt til å støtte forslaget som gjer at ein får fjerna dei graderingsreglane som verkeleg rammar dei som har det tyngst i dette systemet – innanfor eit skjøn. Det er det denne saka handlar om – det står ein faktisk heilt fritt til å gjere. Og at da vi som meiner at her må ein verkeleg få løfta denne gruppa, viser harmen vår overfor Kristeleg Folkeparti i dette spørsmålet – vel, sånn er det. Vi forventar betre av Kristeleg Folkeparti.

Kristeleg Folkeparti har ein lang tradisjon for til kvar tid å støtte dei som har det tyngst i dette samfunnet. Men kva er det vi har opplevd etter dei fem åra dei har støtta budsjettopplegga til regjeringa? Forskjellane har auka. Vi har no eit rekordhøgt tal barn som lever i fattigdom, dei rike blir stadig rikare, og det er stadig vanskelegare å hjelpe dei som har det tyngst. Da vi sat i regjering, blei forskjellane i Noreg reduserte, mens statens ansikt no, med denne regjeringa – som Kristeleg Folkeparti har støtta heilhjarta no gjennom fem år, og som dei no er på veg inn i – har gått frå å vere ein aktør som skal utjamne forskjellar, til ein aktør som fremjar dei.

Det meiner eg ikkje er eit parti som Kristeleg Folkeparti verdig. Det er å bevege seg bort frå budskapet til kyrkja, som handlar om det stikk motsette. Den bevegelsen dei no gjer, er å bevege seg bort frå det idégrunnlaget som dei strøymde ut frå.

Presidenten: Representanten Tore Storehaug har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Tore Storehaug (KrF) [20:34:33]: Representanten Knag Fylkesnes snakkar framleis mot betre vitande. Han veit at Kristeleg Folkeparti kjempa år etter år un-

der dei raud-grøne for å få utbetra pleiepengeordninga. Han veit at vi stemte mot innstramminga i førre periode. Han veit at vi fremja forslag i trontaledebatten i oktober om at regjeringa måtte kome med ei ny sak om pleiepengar, som blei samrøystes vedteken. Og han veit at vi har fått store gjennomslag og prioritert dette i forhandlingane om statsbudsjettet for 2019, med ei heving til 100 pst. kompensasjon etter eitt år og unntak for 18-års aldersgrense for familiar, og at vi no innfrir på femårsavgrensinga. Det veit han, og han har valt å oversjå det tidlegare i debatten, noko eg syntest det var rett å peike på.

Det er eit engelsk uttrykk som seier at «the proof of the pudding is in the eating», og for pleiepengeordninga har ting gått mykje kjappare, steg for steg, når Kristeleg Folkeparti har hatt moglegheita til å påverke dei prioriteringane, enn då det var SV som gjorde det.

Presidenten: Presidenten vil anbefale at språkbruken føres på norsk.

Representanten Eirik Faret Sakariassen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Eirik Faret Sakariassen (SV) [20:35:41]: Det er ganske underlig at åtte rød-grønne år plutselig skulle bli et argument i denne diskusjonen. Vi snakker ikke om åtte rød-grønne år; vi snakker om nå. Vi snakker om familier som akkurat nå er i en vanskelig situasjon, og for dem er ikke fortiden spesielt interessant. Framtiden er derimot mye mer interessant, og det er det vi skal stemme over her nå. Derfor blir det hult å komme med den typen argumenter, og jeg tror ikke folk der ute forstår et budskap om at Kristelig Folkeparti kjemper for, men vil stemme imot. For vanlige folk er det uforståelig, og for oss i SV er det uforståelig.

Da må det være mulig å stille spørsmål ved i hvor stor grad man er for, når man faktisk vil stemme imot.

Presidenten: Representanten Torgeir Knag Fylkesnes har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [20:36:50]: Det er eit uttrykk som heiter at når du ser ned i avgrunnen, ser også avgrunnen på deg. Det er det eg begynner å lure på om har skjedd. Det har vore ei stor tilsøring i Kristeleg Folkepartis prosjekt dei siste fem åra. På den eine sida har dei kjempa den godes sak, med nestekjærleik for skaparverket, osv., osv., men på den andre sida har dei støtta ei regjering som har representert det motsette, som har gått laus på både skaparverket, menneskeverdet og nestekjærleiken. Og no ser vi nok eit tilfelle der dei er med på eit samarbeid som gjer at dei må røyste

imot si eiga overtyding – vel vitande om at dei kunne ha valt motsett side. Dei kunne ha valt den sida som faktisk vil gjere noko med dette systemet. Vi står klar her, med opne armar og ventar på at de blir med på vår side. Det veit eg også spesielt representanten Storehaug er klar over – han ville noko anna i det vegvalet. Men det er ikkje vår feil at Kristeleg Folkeparti valde feil side; det er dei som må ta ansvaret for at dei vel ei side som går ut over dei aller svakaste i dette samfunnet.

Heidi Nordby Lunde (H) [20:38:13]: La meg takke for debatten og innspillene, både i forkant av og under debatten. Jeg skjønner godt at det engasjerer, for jeg tror vi alle har sympati og egentlig ønsker mye av det samme.

Samtidig skjønner jeg godt at representanten Faret Sakariassen ikke vil snakke om åtte rød-grønne år, da de hadde de høyeste oljeprisinntektene i manns minne, samtidig som sykehuskøene økte og det ble 15 000 flere fattige barn i Norge.

Under denne regjeringen har vi redusert sykehuskøene, vi har laget programmer for å bekjempe barnefattigdom, og vi har vist at det ikke nødvendigvis er en motsetning mellom skattelette og velferd. Og vi vet at det ikke er noen som kan erstatte mor eller far når barnet er sykt. Dette anerkjente ikke Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet så sent som i 2013, da de stemte ned en utvidelse av ordningen. Da kvalifiserte ikke mange av de familiene som er berørt, til ordningen engang, og sympati var alt Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet tilbød, inntil Høyre og Fremskrittspartiet faktisk innlemmet dem i ordningen i 2017. Jeg håper ikke at mine kollegaer i Høyre og Fremskrittspartiet den gang angrep noen av dem som satt i regjering for at de ikke stemte for forslaget, og at det var et angrep på skaperverk og menneskeverd.

Vi vet at velferd er mer enn summen av statsbudsjettet, men for de familiene som trenger det mest, mener vi også at staten skal stille opp – særlig gjelder det for familier med pleietrengende barn. Derfor var det nettopp Høyre og Fremskrittspartiet som fremmet forslag om å utvide pleiepengeordningen til dem som også har varig syke barn. Men det er en grunn til at utredningsinstruksen finnes, og det er bl.a. for å få oversikt over uforutsette uheldige konsekvenser av vedtak, og er det nettopp noen som ikke trenger uforutsette konsekvenser, er det disse familiene.

Så minner jeg om at forslag nr. 10 er fremmet på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, hvor vi også tar til orde for å fremme nødvendige lovendringer for å oppheve tidsbegrensningen. Samtidig mener vi – og vi var enig i mange av begrunnelsene til de rød-grønne da de ikke gikk inn for dette i 2013 – at det er utfordringer med å innføre en statlig pleielønn som er ubegrenset, og

det mener jeg disse familiene det gjelder, hadde fortjent skulle bli ordentlig utredet.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [20:40:56]: Representanten Nordby Lunde kan være lei seg og bekymret fordi det ikke er noen utredning, men det er regjeringens ansvar. Stortinget har bedt regjeringen utrede det, og regjeringen har ikke gjort det. Det er altså ikke flertallets ansvar, men vi tar ansvar for det vi har lovet disse familiene. Derfor fremmer vi et lovforslag, som blir vedtatt i dag, og det er jeg glad for.

Ja, det er mange ting som opp gjennom årene har blitt bedre. Det skulle bare mangle. Men jeg vil minne om at ingen regjering i historien har hatt så mye penger til disposisjon som denne regjeringen – ingen noen gang. Når man er så raus med landets friskeste og rikeste mennesker, kunne man vært litt mer raus med dem som lever i en unntakssituasjon med svært syke barn over lang tid, og nå er bekymret for om de har en inntekt de kan være trygge med.

Freddy André Øvstegård (SV) [20:42:18]: Jeg har nå sittet og fulgt debatten siden den startet, og man blir så oppgitt. Man blir så oppgitt når representanter fra høyresiden kommer opp på denne talerstolen og drar skrytelisten i denne saken, og samtidig skylder på og peker på det som skjedde for åtte år siden, i stedet for å ta ansvaret for det som skal skje nå, og den framtiden disse familiene går inn i. Jeg synes det er uverdig. Det er uverdig at vi i denne salen holder på med den typen debatter.

Regjeringen gjemte seg bak utredningsinstruksen da Stortinget vedtok at regjeringen skulle utrede spørsmålet, men det valgte regjeringen ikke å gjøre. Heldigvis tar Stortinget ansvar i dag og fatter et godt vedtak for å stoppe tidsbegrensningen. Men graderingsreglene, som vi har vært innom, får vi ikke gjort noe med.

Vi har sett Kristelig Folkepartis harme over å bli stilt til ansvar for det, men jeg skulle kanskje ønske at Kristelig Folkeparti hadde vist det samme engasjementet i denne saken og den samme evnen og viljen til å lage bråk overfor sine regjeringspartnere, som de har gjort i andre saker de siste par ukene.

Jeg tenkte jeg skulle avslutte med å lese opp et kort sitat som for meg viser hvorfor dette haster, og hvorfor spill rundt regjeringsforhandlinger og budsjettavtaler blir litt mindre viktig. Dette er det en mor som sier:

«Vi drukner i purringer og inkasso. Vi har et komplisert og svært sykt barn som vi må passe på om nettene. Hun skal dø, men vi vet ikke når. På dagtid har vi mellom 4-5 timer hvor hun er på av-

lastning slik at vi kan sove og derfor graderer NAV utbetalingene våre. Graderingsreglene tar det tryggevirket fra oss måned for måned, og vi aner ikke om vi har tak over hodet den dagen hun dør.»

Disse familiene har ikke tid til å vente enda et år, de har ikke tid til enda mer surr i sakene. Stortinget kunne gått hele veien i dag og gjort det riktige vedtaket, men vi må registrere – med stor skuffelse – at Kristelig Folkeparti velger ikke å gjøre det.

Statsråd Anniken Hauglie [20:45:16]: Også jeg skjønner godt at de rød-grønne partiene, som hadde flertall, ikke ønsker å snakke om historien, for den har de heller ikke noen grunn til å slå seg på brystet av. Jeg kan bare minne om at da vi behandlet pleiepengesaken i april i fjor, støttet også komiteen dagkontoordningen, slik den ble vedtatt, og mente at den også var verdt å prøve, og så slo Stortinget kontra.

Grunnen til at jeg tok ordet nå, var at jeg vil komme med et par kommentarer. Den ene går til Faret Sakariasen, som tok opp dette med unntaket. Jo, unntaket gjelder også for varig syke barn, men da er det bare dersom barnet får en alvorlig sykdom som ikke er varig. Tidligere var ikke varig syke barn en del av ordningen i det hele tatt, som representanten Faret Sakariasen sikkert kjenner godt til.

Til dette med utredning: Vi skal utrede og evaluere dette. Det som har vært regjeringens poeng, har vært at vi nå har gjort så store og vesentlige endringer i den nye ordningen sammenlignet med den andre ordningen at det også er vel verdt å se på hvordan de nye endringene faktisk vil slå ut. Er det så mange barn som blir innlemmet i ordningen som det vi hadde trodd? Kan det være flere? Er det færre? Hvordan vil det påvirke atferdsmønsteret til dem som kommer inn? Har de behov for andre tilbud i tillegg til det som ligger der?

Vi vet svært lite om hvordan disse omfattende endringene faktisk vil slå ut, og det trenger vi mer enn et par måneder på å se på. Jeg ser at representanten Karin Andersen rister på hodet, men skal vi se effekten av nye endringer, må vi også kunne se hvordan de slår ut, og da trenger vi litt mer tid.

Så utrede og evaluere skal vi. Det skal være grundig, og det skal også være et bredt perspektiv fordi vi mener at det er viktig å se på hvordan denne ordningen slår ut, og særlig hvordan andre ordninger vil bli påvirket av dette. Er det f.eks. grunn til å tro at kommunene trekker seg tilbake og kanskje ikke tilbyr de tjenestene som familiene også burde ha, som avlastningsordninger og annet?

Jeg registrerer at Stortingets flertall ikke ønsker å vente på det, og det tar jeg til etterretning.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7.

Sak nr. 8 [20:47:24]

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i rettsgebyrloven (justering av gebyrer) (Innst. 105 L (2018–2019), jf. Prop. 9 L (2018–2019))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

Sakene nr. 9–14 er andre gangs behandling av lov-saker og gjelder lovvedtakene 12 til og med 17. Presidenten vil foreslå at sakene behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 9 [20:47:38]

Stortingets vedtak til lov om endringer i utlendingsloven (tilbakeholdelse og innbringelse m.m.) (Lovvedtak 12 (2018–2019), jf. Innst. 72 L (2018–2019) og Prop. 117 L (2017–2018))

Sak nr. 10 [20:47:43]

Stortingets vedtak til lov om endringer i sjøloven mv. (fjerning av vrak) (Lovvedtak 13 (2018–2019), jf. Innst. 75 L (2018–2019) og Prop. 105 LS (2017–2018))

Sak nr. 11 [20:47:48]

Stortingets vedtak til lov om endringer i personopplysningsloven (bekjempelse av arbeidslivskriminalitet) (Lovvedtak 14 (2018–2019), jf. Innst. 80 L (2018–2019) og Prop. 115 L (2017–2018))

Sak nr. 12 [20:47:53]

Stortingets vedtak til lov om endringer i kulturminnelov (Lovvedtak 15) (2018–2019), jf. Innst. 67 L (2018–2019) og Prop. 99 L (2017–2018))

Sak nr. 13 [20:47:58]

Stortingets vedtak til lov om endringer i vegtrafikkloven (parkeringsavgift for nullutslippsmotorvogner og sektoravgift for tilsyn med parkeringsvirksomheter (Lovvedtak 16) (2018–2019), jf. Innst. 73 L (2018–2019) og Prop. 6 L (2018–2019))

Sak nr. 14 [20:48:03]

Stortingets vedtak til lov om endringer i statsborgerloven (avvikling av prinsippet om ett statsborgerskap (Lovvedtak 17) (2018–2019), jf. Innst. 74 L (2018–2019) og Prop. 111 L (2017–2018))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sakene nr. 9–14.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å votere.

Det er 42 sider med voteringsgrunnlag. Det er noen skarpe voteringer, så presidenten anmoder representantene om å følge nøye med.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt 18 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–5, fra Kari Henriksen på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 6–8, fra Kari Henriksen på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 9–14, fra Åslaug Sem-Jacobsen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 15–17, fra Freddy André Øvstegård på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 18, fra Kristin Ørmen Johnsen på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti

Som komitélederen redegjorde for under debatten, hadde to ord – «til kirkebygg» – ved en inkurie falt ut av forslag nr. 18. Forslaget lyder dermed:

«Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon til kirkebygg tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner over kap. 342 Kirkebygg og gravplasser, post 60 Rentekompensasjon – kirkebygg.»

Det votes over forslagene 15–17, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en utredning om digitaliseringens påvirkning på leseferdigheter, leseopplevelser, språkutvikling og -opplevelse.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en gjennomgang av hvordan barne- og ungdomslitteraturen og fagmiljøene knyttet til denne kan styrkes.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en sak om framtidig formidling av barne- og ungdomslitteratur.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

Voteringstavlene viste 86 stemmer mot og 11 stemmer for forslagene fra Sosialistisk Venstreparti.

(Voteringsutskrift kl. 21.00.18)

Heidi Nordby Lunde (H) (fra salen): President! Jeg stemte feil!

Sigurd Hille (H) (fra salen): Jeg stemte også feil!

Presidenten: To stemte feil – da korrigerer vi det. Det riktige stemmetallet blir da 88 stemmer mot forslagene og 9 stemmer for. Dermed er forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ikke bifalt.

Det votes over forslag nr. 14, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Norsk kulturminnefond oppretter et eget satsingsprogram for klimatiltak i verneverdige hus fra før 1950, og ber om at regjeringen i revidert budsjett for 2019 kommer tilbake til Stortinget med et forslag om midler til prosjektet.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 77 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.00.50)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 9–13, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for steinkirker fra middelalderen som har som mål at alle norske middelalderkirker skal settes i stand til 2030, 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for de fredede trekirkene fra før 1650 som ikke er fanget opp av stavkirkeprogrammet.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for verneverdige kirker bygget 1650–1850.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kulturminnefeltet legge en plan for hvordan alle fylker/regioner kan få et eget bygningsvernssenter i regi av lokale museer og/eller frivillige kulturminneorganisasjoner.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede kulturminnemeldingen om å komme tilbake med et forslag til en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på lengre sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.»

Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 78 mot 19 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.01.10)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 6–8, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å omgjøre innsentivordningen for internasjonale film- og TV-produksjoner til en regelstyrt ordning og underlegge den Nærings- og fiskeridepartementet.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i revidert budsjett for 2019 legge fram en oversikt over hvordan endringene i kontantstøtteordningen har slått ut for mødres og fedres yrkesdeltakelse i perioden 1. august 2018–30. april 2019.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen videreføre rapporteringsplikten for matkjedene, slik at produktinformasjon egnet for digitale løsninger er tilgjengelig.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 61 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.01.30)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–5, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en gjeninnføring av Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen som et fast tiltak under kap. 315 post 78 Ymse faste tiltak.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å gjøre ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.»

Forslag nr. 3 lyder:

«I forbindelse med statsbudsjettet for 2020 bes regjeringen flytte assistentordningen for kunstnere fra Norsk kulturråd tilbake til en egen post på Kulturdepartementets budsjett.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en ekstern evaluering av gaveforsterkningsordningen og komme tilbake til Stortinget på egnet vis.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2020 foreslå å øke størrelsen på privatkopieringskompensasjonen, slik at den svarer med ordningens nedslagsfelt.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 50 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.01.51)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

A.

Rammeområde 2

(Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2019 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	150 743 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 111 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70 og kap. 846 post 62	25 888 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, overslagsbevilgning	98 607 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1	84 291 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, kan overføres	31 090 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, overslagsbevilgning	11 263 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	7 829 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, overslagsbevilgning	5 813 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1	10 505 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	363 022 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 068 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., kan nyttes under post 1	213 461 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning	12 525 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, overslagsbevilgning	1 800 890 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, overslagsbevilgning	15 872 000 000	
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50 og post 71	12 650 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 218 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	41 560 000	
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	311 985 000	
	62	Utvikling i kommunene	133 229 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	156 098 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	19 860 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	11 432 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 431 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	21 968 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	230 440 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	72 371 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	8 194 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 500 000	
	50	Forskning og utvikling	17 631 000	
	60	Kommunalt barnevern	777 556 000	
	61	Utvikling i kommunene	50 671 000	
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i>	20 252 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	36 058 000	
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	113 765 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 841 242 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 121 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 623 089 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	426 801 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	156 429 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	280 076 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 556 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	134 924 000	
	51	Markedsportaler	20 170 000	
862		Stiftelsen Miljømerking i Norge		
	70	Driftstilskudd	10 630 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 244 000	
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 662 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 453 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	6 312 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklage utvalget		
	1	Driftsutgifter	14 122 000	
868		Forbrukertilsynet		
	1	Driftsutgifter	33 485 000	
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	19 006 000	
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	13 868 000	
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	17 977 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 914 000	
	73	Likestillingssentre	15 340 000	
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	43 843 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 174 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	927 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	485 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 000 000	
		Totale utgifter		49 173 239 000
Inntekter				
3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	736 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	16 021 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 437 256 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	110 127 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	484 000	
		Totale inntekter		1 570 947 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd med 970 kroner per barn per måned fra 1. januar til og med 28. februar. Dette tilsvarer 11 640 kroner per år. Fra og med 1. mars 2019 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet

betale ut barnetrygd med 1 054 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2019 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14–17 kan betale ut:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	83 140 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til A I. Det gjelder rammeområde 2, familie og forbruker.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 50 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.02.16)

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til A IV.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 61 mot 36 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.02.38)

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til A II, III og V.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Videre var innstilt:

B.

Rammeområde 3**(Kultur)**

I

På statsbudsjettet for 2019 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	168 766 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 211 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 130 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 607 600 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 535 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	3 003 000	
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 235 000	
	78	Ymse faste tiltak	11 905 000	
	79	Til disposisjon	10 340 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	189 400 000	
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge	43 120 000	
320		Norsk kulturråd		
	1	Driftsutgifter	183 116 000	
	51	Fond for lyd og bilde	42 810 000	
	55	Norsk kulturfond	982 180 000	
321		Kunstnerformål		
	71	Statsstipend	11 895 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	193 100 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	148 430 000	
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	203 180 000	
322		Bygg og offentlige rom		
	1	Driftsutgifter	23 147 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	36 500 000	
	50	Kunst i offentlige rom	12 500 000	
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	290 600 000	
	78	Ymse faste tiltak	3 860 000	
323		Musikk og scenekunst		
	1	Driftsutgifter	97 297 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	63 480 000	
	22	Forsvarets musikk	47 500 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	21 620 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 505 230 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	797 405 000	
	73	Region- og distriktsopera	63 585 000	
	78	Ymse faste tiltak	325 390 000	
325		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	77 610 000	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	28 219 000	
	52	Norges forskningsråd	13 785 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Kultur som næring	62 985 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 555 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	52 215 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 830 000	
	82	Nobels Fredssenter	32 030 000	
	86	Talentutvikling	36 760 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	641 287 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 635 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 855 000	
	73	Språkorganisasjoner	26 790 000	
	74	Det Norske Samlaget	17 720 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	9 330 000	
	78	Ymse faste tiltak	66 955 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	52 040 000	
328		Museum og visuell kunst		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 747 630 000	
	78	Ymse faste tiltak	116 785 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	385 311 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 975 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 030 000	
	78	Ymse faste tiltak	11 705 000	
334		Filmformål m.m.		
	1	Driftsutgifter	112 055 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 375 000	
	50	Filmfondet	520 160 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	71 360 000	
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	92 355 000	
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	18 180 000	
	78	Ymse faste tiltak	6 505 000	
335		Medieformål		
	1	Driftsutgifter	52 042 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 706 000	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000	
	71	Produksjonstilskudd	318 000 000	
	72	Innovasjon og utvikling	10 000 000	
	73	Medieforskning	22 130 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	19 870 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	33 770 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 190 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	49 170 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	78 857 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 415 000	
340		Den norske kirke		
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 184 900 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	101 900 000	
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	384 600 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	5 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	14 510 000	
342		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Driftsutgifter	68 108 000	
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	37 641 000	
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	40 470 000	
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	5 940 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	148 540 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 719 000	
	22	Bevaringsoppgaver, <i>kan overføres</i>	24 708 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600 000	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	56 864 000	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 045 000	
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	63 226 000	
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene, <i>kan overføres</i>	16 214 000	
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232 000	
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	58 690 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	116 320 000	
		Totale utgifter		15 831 064 000
Inntekter				
3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter	85 000	
3320		Norsk kulturråd		
	1	Ymse inntekter	5 000 000	
3322		Bygg og offentlige rom		
	1	Ymse inntekter	136 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	31 000 000	
3323		Musikk og scenekunst		
	1	Ymse inntekter	336 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	28 020 000	
3325		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	5 717 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	10 730 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	15 883 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	6 626 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	19 579 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3334		Filmformål m.m.		
	1	Ymse inntekter	5 813 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	6 690 000	
3335		Medieformål		
	2	Inntekter ved oppdrag	2 838 000	
	70	Gebyr	1 400 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr – lotterier	6 757 000	
	4	Gebyr – stiftelser	161 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	9 629 000	
3342		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Ymse inntekter	20 169 000	
	2	Leieinntekter m.m.	3 996 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	2 637 000	
	9	Internasjonale oppdrag	3 314 000	
		Totale inntekter		186 516 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 2
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	11 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	771,7 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2019 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor enn samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2019:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2019 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 713 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Fullmakt til å benytte åremål

Stortinget samtykker i at det gis adgang til i henhold til statsansattellovens regler å benytte åremål for kuratorer som forestår utvikling og gjennomføring av kunstproduksjoner i KORO. For disse gis det mulighet for åremål i en periode på fire år for konsulentene og inntil seks år for leder, med mulighet til én gangs fornyelse.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2019 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2019 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	40 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene	1,5 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	15 mill. kroner

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 50 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.03.11)

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til B III.

Senterpartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 86 mot 11 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.03.28)

Presidenten: Det votes over komiteens innstilling til B II og IV–IX.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det votes over forslag nr. 18, fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder – med den tidligere nevnte rettelse:

«Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2019 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon til kirkebygg tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner over kap. 342 Kirkebygg og gravplasser, post 60 Rentekompensasjon - kirkebygg.»
Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti – med den foretatte rettelse – ble bifalt med 96 stemmer mot 1 stemme.

(Voteringsutskrift kl. 21.03.56)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 158/2018 av 6. juli 2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1128 av 14. juni 2017 om grensekryssende portabilitet av nettbaserte innholdstjenester i det indre marked.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i åndsverkloven mv. (portabilitet av nettbaserte innholdstjenester mv.)

I

I lov 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. gjøres følgende endringer:

§ 86 oppheves.

Ny § 112 a i kapittel 8 skal lyde:

§ 112 a. *Portabilitet av nettbaserte innholdstjenester*

EØS-avtalen vedlegg XVII punkt 12 (europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1128 om grensekryssende portabilitet av nettbaserte innholdstjenester i det indre marked (portabilitetsforordningen)) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg XVII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 114 første ledd skal lyde:

Kapittel 2 gjelder, med unntak av §§ 23 og 24 og den i §§ 16 og 20 nevnte spredningsrett, til fordel for arbeid som er frembrakt av
a) norsk statsborger eller person som er bosatt her i riket
b) selskap som har norsk styre og sete her i riket.

II

I lov 4. november 1948 nr. 1 om avgift på omsetning av billedkunst m.m. skal § 1 sjettede ledd lyde:

Unntatt fra avgiftsplikten er omsetning som omfattes av *åndservkloven* §§ 59, 60 og 61.

III

I lov 9. april 1965 nr. 1 om avgift til Det norske komponistfond skal § 3 lyde:

§ 3. Plikt til å betale avgift til fondet har selskap eller annen sammenslutning som selv eller ved fullmektig i ervervsøyemed eller til stadighet utøver virksomhet i Norge som mellommann for *opphavere* ved oppkreving av vederlag til *opphavere* for *lydfesting*, *offentlig fremføring* eller *overføring til allmennheten* av musikkverk.

Selskap eller annen sammenslutning som i Norge vil drive slik virksomhet som nevnt i første ledd må ha bevilling av Kongen som kan kreve garanti for at avgifter til fondet blir betalt og for ansvar som selskapet eller sammenslutningen måtte komme i overfor *opphavere* som det har oppkrevd vederlag for og for øvrig sette andre vilkår for tillatelsen.

Med musikkverk i denne lov forstås *åndservk* som har vern som musikkverk, med eller uten tekst, etter *åndservkloven*.

IV

I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant skal § 3-4 andre ledd bokstav b lyde:

- b. rett til varemerke, patent, design og planteforedlerrett, herunder rett til søknad om slike rettigheter, rett til supplerende beskyttelsessertifikat, sekundært forretningskjennetegn, kretsmønster for integrerte kretser, *rettigheter til produsenter av lydopptak og film etter åndservkloven § 20*, *databaser som er vernet etter åndservkloven § 24*, ervervet opphavsrett, herunder rett til utøvende kunstneres fremføring av et verk, og ervervet rett til fotografiske bilder, og

V

I lov 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1. *Vederlag for utlån mv.*

Opphavere til verk som disponeres til utlån i offentlige bibliotek, skal ytes vederlag gjennom årlige bevilgninger over statsbudsjettet. Vederlaget ytes kollektivt, og utbetales til slike fond som nevnt i § 4 til støtte for visse *opphavergrupper*.

§ 3 første ledd skal lyde:

Vederlagssatsen (jf. § 2 første ledd) fastsettes etter forhandlinger med en felles sammenslutning som er godkjent av departementet, og som består av organisa-

sjoner som representerer en vesentlig del av norske *opphavere* på området.

§ 4 første og andre ledd skal lyde:

Vederlaget fordeles til fond som forvaltes av de aktuelle *opphaverorganisasjoner*. Fondenes vedtekter skal være godkjent av departementet.

Fondenes midler kan disponeres til fordel for *opphavere*, eller til fordel for formål som gjelder vedkommende gruppe *opphavere*. Ved utbetaling til enkelte *opphavere* skal det ikke kunne tas hensyn til organisasjonstilhørighet. Til en enkelt *opphaver* skal det ikke kunne ytes et årlig beløp som overstiger fire ganger folketrygdens grunnbeløp.

VI

I lov 28. mai 1993 nr. 52 om vederlag for visning av billedkunst og kunsthåndverk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 andre ledd skal lyde:

Vederlaget ytes kollektivt og utbetales til slike fond som nevnt i § 4 til støtte for visse *opphavergrupper*.

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Fastsettelsen av vederlag.*

Vederlagssatsen for hver visningsenhet og antall verkseksemplarer som skal legges til grunn for beregningen av vederlaget, fastsettes ved avtale mellom staten og en felles sammenslutning som er godkjent av departementet, og som består av organisasjoner som representerer en vesentlig del av norske *opphavere* på området. Dersom det ikke oppnås enighet om avtale om vederlagssatser, kan hver av partene kreve mekling etter regler fastsatt av departementet.

§ 4 første og andre ledd skal lyde:

Vederlaget fordeles til fond som forvaltes av *opphaverorganisasjoner* innen de områder loven gjelder. Fondenes vedtekter skal være godkjent av departementet.

Fondenes midler kan disponeres til fordel for *opphavere*, eller til fordel for formål som gjelder vedkommende gruppe *opphavere*. Ved utbetaling til enkelte *opphavere* skal det ikke kunne tas hensyn til organisasjonstilhørighet.

VII

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli ført opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt frem tre forslag. Det er forslagene nr. 1–3, fra Åslaug Sem-Jacobsen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre rettighetsfesting av 100 pst. merverdiavgifts kompensasjon eller 0-sats for merverdiavgift for frivillige organisasjoner, som skal tre i kraft innen utgangen av stortingsperioden 2017–2021.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en opptrappingsplan for merverdiavgifts kompensasjon for frivillige organisasjoner som når målet om 100 pst. kompensasjon innen utgangen av stortingsperioden 2017–2021.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre rett til full momskompensasjon for alle utgifter i forbindelse med nybygg, vedlikehold og rehabilitering av organisasjonseide bygg og anlegg som brukes i den frivillige virksomheten.»

Det voteres alternativt mellom disse forslagene og komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:229 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olav Urbø, Ole André Myhrvold, Sandra Borch, Ivar Odnes og Nils T. Bjørke om innføring av full rettighetsbasert merverdiavgifts kompensasjon for frivillige organisasjoner – vedtas ikke.

Presidenten: Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 77 mot 20 stemmer.

streparti ble innstillingen bifalt med 77 mot 20 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.05.59)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt sju forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Trond Giske på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
 - forslagene nr. 3 og 4, fra Trond Giske på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
 - forslagene nr. 5–7, fra Åslaug Sem-Jacobsen på vegne av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- Det voteres over forslagene nr. 5–7, fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en øremerket opptrapping av bevilgningene til kommunenes biblioteksdrift over fem år før bevilgningene føres inn i rammeoverføringene til kommunene. Opptrappingen skal sikre at bibliotekene i større grad har økonomiske rammer å tilby det som kreves i folkebibliotekloven, og at de kan ha høy aktivitet og oppdatere seg i møte med befolkningens behov.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om etablering av et felles nasjonalt, digitalt mediebudsjett for kjøp av tilgang til digitale ressurser, som skal gjøres tilgjengelig på landets folkebibliotek, skolebibliotek og forsknings- og høyskolebibliotek.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at nærhet til biblioteket ivaretas når kommuner slås sammen.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 75 mot 20 stemmer ikke bifalt.*

(Voteringsutskrift kl. 21.06.40)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 3 og 4, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen øke tilskuddet til og utarbeide en plan for kompetansehevingstiltak for

*. Korrigeret stemmetall ved stortingssekretariatet: 77 mot 20 stemmer.

bibliotekenes ansatte, slik at flere bibliotek enn i dag kan tilby aktiv formidling innen litteratur, musikk og film samt bistå brukerne med kunnskapsinnhenting og søkestrategier i en stadig mer kompleks informasjonsjungel.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om skolebibliotek, inkludert utredning av en mulig lov om skolebibliotek og med forslag om å pålegge kommunene en plan for skolebibliotek.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 61 mot 36 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.07.01)

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:219 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård, Mona Fagerås og Karin Andersen om et femårig nasjonalt biblioteksløft – vedtas ikke.

Presidenten: Det votes alternatvtt mellom innstillingen og forslagene nr. 1 og 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utforme en nasjonal bibliotekstrategi som ser oppgavefordeling og samhandling på tvers av forvaltningsnivåer. Strategien bør tydeliggjøre Nasjonalbibliotekets nasjonale ansvarsområder og foreslå en styrking av det regionale leddet. Den bør også se på samarbeid mellom folkebibliotekene og skolebibliotekene og legge til rette for videreutvikling av kombinasjonsbibliotek. Videre bør den se på hvordan nasjonale lesetiltak kan spille en rolle i samarbeid med bibliotekene.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre videreføring av en nasjonal satsing på etablering av nye biblioteklokaler, samt tilpassing eller utvidelse av eksisterende biblioteklokaler og mobile bibliotektilbud, og fortsette å legge til rette for mer åpne biblioteker i hele landet. Dette skal bidra til at bibliotekene blir lettere tilgjengelig, med en beliggenhet der innbyggerne ferdes, gjerne i et flerbrukskonsept med andre kulturtilbud.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble innstillingen bifalt med 50 mot 47 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.07.44)

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget gjev samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 186/2017 av 22. september 2017 om innlemming i EØS-avtala av direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning av opphavsrett og nærstående rettar og multiterritoriell lisensiering av rettar til musikkverk for bruk på nettet i den indre marknaden.

Presidenten: Miljøpartiet De Grønne har varslet støtte til innstillingen.

Senterpartiet og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 84 mot 13 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.08.37)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Under debatten er det satt frem i alt elleve forslag. Det er

- forslagene nr. 1–7, fra Lise Christoffersen på vegne av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 8, fra Lise Christoffersen på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- forslag nr. 9, fra Eirik Faret Sakariassen på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 10, fra Heidi Nordby Lunde på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre
- forslag nr. 11, fra Tore Storehaug på vegne av Kristelig Folkeparti

Det votes over forslag nr. 8, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gjør at kvalifiseringsprogrammet får samme varighet som for arbeidsavklaringspenger».

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 57 mot 40 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.09.35)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 6 og 7, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen følge utviklingen i antall deltakere på kvalifiseringsprogram nøye, herunder om det er store forskjeller i tilbudet fra kommune til kommune, og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag om å oppheve § 29 tredje ledd i lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsetaten.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å legge til rette for en mulighet for å delta i kvalifiseringsprogram på deltid.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 50 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.09.57)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 4 og 5, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en statlig ordning som sikrer økonomisk trygghet for dem som ikke har opptjent rettigheter i ordningen med pleiepenger. Regjeringen må komme tilbake til Stortinget med forslag om en slik ordning så snart som mulig.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at pleiepengeordningen er godt kjent i det kommunale og statlige hjelpeapparatet, ved alle sykehus/helseinstitusjoner, helsestasjoner og blant fastleger, for å sikre at skriftlig og muntlig informasjon om ordningen blir gitt uoppfordret til alle som har behov for det.»

Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslagene.

V o t e r i n g:

Forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble bifalt med 53 mot 44 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.10.19)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-11 nytt tredje ledd skal lyde:

Det kan gjøres unntak fra andre ledd første punktum når den som har omsorg for barnet, ikke har mulighet til å være i arbeid mens barnet har tilsyn av andre, fordi han eller hun har hatt tilsyn og pleie av barnet på natten og dermed har behov for hvile, eller det er nødvendig å være i beredskap. Og der den som mottar pleiepenger ikke har reell mulighet for arbeidsdeltakelse, med bakgrunn i barnets tilstand. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om vilkår for og omfang av slikt unntak.

§ 9-16 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom det settes fram krav om endret gradering i henhold til § 9-11 tredje ledd, må behovet dokumenteres av lege.

Nåværende femte til sjette ledd blir sjette til syvende ledd.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 50 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.10.40)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 9, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen, senest innen 28. februar 2019, fremme nødvendige forslag til lovendringer for å sikre forbedring av graderingsreglene i pleiepengeordningen. Lovendringene skal sikre familier økonomisk trygghet ved at pleiepenger ikke skal graderes når mottaker likevel ikke kan være i arbeid, som følge av forhold knyttet til barnets tilstand. Dette skal gjelde når barnet har behov for oppfølging på natt med bakgrunn i barnets tilstand, som fører til at foreldrene har behov for søvn og hvile når barnet er i en tilsynsordning. Dette skal også gjelde ved behov for å være i beredskap mens barnet er under tilsyn og når barnets tilstand er så alvorlig at arbeid

ikke er mulig til tross for at barnet har tilsyn.»

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 50 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.11.03)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 9-11 nytt tredje ledd skal lyde:

Det kan gjøres unntak fra andre ledd første punktum når den som har omsorg for barnet, ikke har mulighet til å være i arbeid mens barnet har tilsyn av andre, fordi han eller hun har hatt tilsyn og pleie av barnet på natten og dermed har behov for hvile, eller det er nødvendig å være i beredskap. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om vilkår for og omfang av slikt unntak.

§ 9-16 nytt femte ledd skal lyde:

Dersom det settes fram krav om endret gradering i henhold til § 9-11 tredje ledd, må behovet for at omsorgspersonen er i beredskap og behovet for overvåkning nattestid dokumenteres av lege.

Nåværende femte til sjetten ledd blir sjetten til syvende ledd.»

Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 50 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.11.23)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

Sjetten strekpunkt i kapitteloversikten i kapittel 9 oppheves.

§ 9-10 andre ledd skal lyde:

Dersom barnets behov for kontinuerlig tilsyn og pleie tilsier det, kan inntil to omsorgspersoner få pleiepenger samtidig, se også § 9-16 andre ledd.

§ 9-11 andre og nytt tredje ledd skal lyde:

Ytelsen graderes ned for hver time barnet har tilsyn av andre, målt mot en normalarbeidsuke på

37,5 timer. Ytelsen kan graderes ned til 20 prosent. Har barnet tilsyn av andre mer enn 80 prosent, foreligger det ikke rett til pleiepenger.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gradert ytelse.

§ 9-12. Antall pleiepengedager – oppheves.

§ 9-15 første ledd skal lyde:

Trygden yter *pleiepenger og opplæringspenger* etter de samme bestemmelsene som sykepenger fra trygden, se kapittel 8, men slik at det til selvstendig næringsdrivende gis ytelse med 100 prosent av grunnlaget inntil seks ganger grunnbeløpet.

Nåværende tredje til femte ledd blir andre til fjerde ledd.»

Kristelig Folkeparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble bifalt med 52 mot 45 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.11.44)

Presidenten: Som følge av at forslag nr. 1 nå ble vedtatt, bortfaller forslag nr. 10.

Det votes over forslag nr. 11, fra Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om at det gjøres unntak fra lov om folketrygd § 9-11 andre ledd første punktum når den som har omsorg for barnet ikke har mulighet til å være i arbeid mens barnet har tilsyn av andre fordi han eller hun har hatt tilsyn og pleie av barnet på natten og dermed har behov for hvile, eller det er nødvendig å være i beredskap.»

Presidenten har grunn til å anta at forslaget nå vil være enstemmig.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

l o v

om endringer i folketrygdloven, sosialtjenesteloven og enkelte andre lover

I

I lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner endres i § 1 andre ledd første punktum henvisningen til «lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt» til «forsvarsloven».

II

I lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager skal § 3 tredje ledd første punktum lyde:

Fagforening som har innstillingsrett etter *arbeidstvistloven § 39 første ledd*, kan slutte tariffavtale som avvikler fra bestemmelsene i første ledd og fra føresegner fastsatt etter annet ledd.

III

I lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn endres i § 28 nr. 1 tredje ledd første punktum ordet «folketryden» til «folketrygden».

IV

I lov 6. juli 1951 nr. 4 om Norges Krigsskaderåd endres i § 2 sjuende ledd andre punktum «lov av 17. juli 1953 nr. 3» til «lov 17. juli 1953 nr. 2».

V

I lov 17. juli 1953 nr. 2 om erstatning for krigsskade på eiendom og interesse gjøres det følgende endringer:

I § 19 andre punktum skal henvisningen til «forordning av 12. mars 1790» endres til «panteloven § 1-5».

I § 25 første ledd andre punktum og § 30 første ledd andre punktum skal ordet «forsikringsloven» endres til «finansforetaksloven».

VI

I lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd oppheves § 47 tredje ledd.

VII

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere endres i § 31 fjerde ledd første punktum ordet «Sosialdepartementet» til «departementet».

VIII

I lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 25 første ledd andre punktum skal ordet «tillleggs-kjennelse» endres til «tilleggs-kjennelse».

IX

I lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie gjøres følgende endringer:

§ 9 nr. 3 tredje ledd skal lyde:

På de vilkår som følger av §§ 6 og 7, kan arbeidsgiver legge feriefritid for ett år til tid hvor arbeidstaker utfører førstegangstjeneste i Forsvaret i henhold til *forsvarsloven*.

§ 10 nr. 1 tredje ledd skal lyde:

Feriepengegrunnlaget skal fremgå av sammenstilling som sendes arbeidstaker etter *skatteforvaltningsforskriften § 7-12-2 andre ledd*.

§ 10 nr. 5 første ledd bokstav a skal lyde:

a) pliktig militærtjeneste i henhold til *forsvarsloven*,

§ 11 nr. 5 andre ledd skal lyde:

Det kan gjøres fradrag i utbetaling etter reglene i nr. 3 andre ledd.

§ 11 nr. 6 skal lyde:

(6) (*Utbetaling fra solidaransvarlig etter allmenngjøringsloven, arbeidsmiljøloven og statsansatteloven*)

Der solidaransvarlig oppdragsgiver utbetaler arbeidsvederlag til arbeidstaker i medhold av allmenngjøringsloven § 13, utbetales feriepengene av arbeidsvederlaget samtidig. Det samme gjelder der solidaransvarlig innleier utbetaler arbeidsvederlag til innleid arbeidstaker i medhold av arbeidsmiljøloven § 14-12 c og *statsansatteloven § 11 sjette ledd*.

X

I lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

En arbeidsgiver har plikt til å betale permitteringslønn og annet arbeidsvederlag i en arbeidsgiverperiode på 15 dager (arbeidsgiverperiode I).

XI

I lov 23. august 1996 nr. 63 om allmenngjøring av bestemmelser i tariffavtale om europeiske samarbeidsutvalg m.v. skal § 2 første ledd andre punktum lyde: Vilkåret er at krav om slik allmenngjøring er framsatt av en arbeidstaker- eller arbeidsgiverorganisasjon som er part i avtalen og har innstillingsrett etter *arbeidstvistloven § 39*.

XII

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 2-4 første ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1 og 2 (*forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009*) får tilsvarende anvendelse på en arbeidstaker mv. som er omfattet av EØS-avtalens personkrets og som arbeider med leting etter eller utvinning av olje, gass eller andre naturressurser på den norske delen av kontinentalsokkelen, som om vedkommende hadde arbeidet på norsk territorium.

§ 2-6 andre ledd første punktum skal lyde:

Ved yrkesskade (kapittel 13) har et medlem som nevnt i første ledd rett til stønad ved helsetjenester etter kapittel 5, sykepenger etter kapittel 8, *arbeidsavklaringspenger* etter kapittel 11, *tilleggsstønader* etter kapittel 11 A og uføretrygd etter kapittel 12.

§ 2-9 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) stønad og pensjon etter kapitlene 4 (arbeidsløshet), 6 (grunnstønad og hjelpestønad), 7 (gravferd), 11 (*arbeidsavklaringspenger*), 11 A (*tilleggsstønader til arbeidsrettede tiltak*), 12 (uføretrygd), 15 (enslig mor eller far), 16 (tidligere familiepleier), 17 (gjenlevende ektefelle), 18 (barnepensjon), 19 (alderspensjon) og 20 (ny alderspensjon), eller

§ 2-13 første ledd skal lyde:

For en person som har bosatt seg i Norge etter 1992, og som mottar en utenlandsk pensjonsytelse som svarer til *minste pensjonsnivå* for enslige (§ 19-8 *sjette ledd bokstav a*), omfatter medlemskapet ytelser etter kapitlene 6, 12, 16, 17, 18, 19 og 20 bare i perioder da vedkommende har pensjongivende inntekt eller mottar pensjon fra folketrygden.

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Grunnpensjonen fastsettes på grunnlag av trygdetid (§§ 3-5 og 3-7), og er uavhengig av tidligere inntekt.

§ 3-5 fjerde ledd bokstav b andre punktum skal lyde:

Bestemmelsene i § 12-12 *tredje ledd andre punktum* gjelder tilsvarende.

§ 3-7 første ledd bokstav a andre punktum skal lyde:

Reglene i § 12-12 *tredje og fjerde ledd* gjelder ved fastsettelsen av framtidig trygdetid.

§ 3-14 første og andre ledd skal lyde:

Når et medlem mottar hel uføretrygd (§ 12-10), beregnes opptjente pensjonspoeng (§ 3-13) ved at den pensjongivende inntekten divideres med grunnbeløpet.

Når et medlem mottar gradert uføretrygd (§ 12-10), gjøres det først et fradrag i den pensjongivende inntekten med en så stor prosent av grunnbeløpet som svarer til den gjenværende arbeidsevnen. Deretter beregnes pensjonspoengene ved at differansen divideres med grunnbeløpet.

§ 3-15 første ledd andre punktum skal lyde:

Som pensjongivende inntekt regnes også inntekt som omfattes av lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard § 3-2 fjerde ledd b.

§ 3-17 femte og sjette ledd skal lyde:

For tidsrommet fra uføretidspunktet, se § 12-8, til uføretrygd blir utbetalt, godskrives det pensjonspoeng dersom opptjente pensjonspoeng på grunnlag av pensjongivende inntekt etter § 3-13 er lavere, se også § 3-14 femte ledd. Det skal likevel ikke regnes med pensjonspoeng etter tredje ledd for år før medlemmet fyller 20 år.

Dersom medregning av framtidig trygdetid *for uføretrygden* er begrenset på grunn av utenlandsopphold etter fylte 16 år, godskrives det pensjonspoeng til og med det siste året vedkommende har fått framtidig trygdetid for.

§ 3-24 andre ledd bokstav e skal lyde:

- e) mottar avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, se § 3-19.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 4 skal tolvte strekpunkt lyde:

- dagpenger til særskilte grupper står i §§ 4-18 og 4-19

§ 4-3 andre ledd første punktum skal lyde:

For at medlemmet skal få rett til dagpenger, må vanlig arbeidstid være redusert med minst 50 prosent.

§ 4-4 første ledd skal lyde:

For å få rett til dagpenger må medlemmet

- a) i de siste tolv avsluttede kalendermånedene før det søkes om stønad ha hatt en brutto arbeidsinntekt som minst svarer til 1,5 ganger grunnbeløpet på søknadstidspunktet, eller
- b) i løpet av de siste 36 avsluttede kalendermånedene før det søkes om stønad ha hatt en brutto arbeidsinntekt som minst svarer til 3 ganger grunnbeløpet på søknadstidspunktet.

§ 4-4 fjerde ledd skal lyde:

Inntekt utbetalt i de 36 forutgående månedene før første søknadstidspunkt som har vært lagt til grunn i en full stønadsperiode, kan ikke legges til grunn for en ny periode.

§ 4-4 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hva som skal regnes som de siste avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet, og om hva som skal regnes som søknadstidspunktet etter bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 4-6 første ledd tredje strekpunkt skal lyde:

- deltakelse i arbeidsmarkedstiltak,

§ 4-6 første ledd femte strekpunkt skal lyde:

- ulønnet arbeid som pålegges etter *sosialtjenesteloven*,

§ 4-10 første ledd bokstav b skal lyde:

b) har sluttet uten rimelig grunn,

§ 4-11 andre ledd skal lyde:

Dagpengegrunnlaget fastsettes ut fra medlemmets brutto arbeidsinntekt *de siste tolv avsluttede kalendermånedene* før han eller hun søker om stønad, eller får fastsatt nytt dagpengegrunnlag etter bestemmelsene i § 4-16 første ledd, andre og tredje punktum. Dersom det gir et høyere grunnlag, fastsettes dagpengegrunnlaget i stedet ut fra gjennomsnittlig brutto arbeidsinntekt i *de siste 36 avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet*. Dagpenger under arbeidsløshet etter dette kapitlet, sykepenger etter kapittel 8, omsorgspenger, pleiepenger og opplæringspenger etter kapittel 9 og svangerskapspenger og foreldrepenger etter kapittel 14 tas også med i dagpengegrunnlaget når rett til stønad er opptjent som arbeidstaker.

§ 4-12 første ledd første punktum skal lyde:

Dagpengene utbetales for fem dager *per uke*.

§ 4-13 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) delvis arbeidsløs og får mindre arbeidsinntekt fordi arbeidstiden *per uke* er blitt redusert,

§ 4-13 andre ledd skal lyde:

Graderte dagpenger ytes bare når vanlig arbeidstid i meldeperioden (se § 4-8) er redusert med minst 50 prosent i forhold til medlemmets vanlige arbeidstid (se § 4-3 annet ledd).

§ 4-15 første ledd skal lyde:

Det ytes hele eller graderte dagpenger i en full stønadsperiode på til sammen 104 uker til medlem som har hatt arbeidsinntekt, jf. § 4-4, *på minst 2 ganger grunnbeløpet i de siste tolv månedene* eller i gjennomsnitt av *de siste 36 månedene før søknadstidspunktet*. Dersom inntekten har vært lavere enn 2 ganger grunnbeløpet, utgjør full stønadsperiode 52 uker.

§ 4-15 andre ledd skal lyde:

I de tilfeller graderte dagpenger beregnes på grunnlag av lengre perioder enn en *meldeperiode* (se § 4-13 *fjerde ledd*), medregnes alle uker i beregningsperioden i forhold til bestemmelsene i første ledd.

§ 4-25 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) foreldrepenger eller svangerskapspenger etter lovens kapittel 14.

§ 4-26 andre ledd skal lyde:

Ved samordning etter foregående ledd skal dagpenger likevel ikke reduseres i større utstrekning enn at summen *per uke* av dagpenger og de ytelser det samordnes med, minst svarer til 3 prosent av grunnbeløpet.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 5 skal nytt tolvte strekpunkt lyde:

- *stønad til helsetjenester i annet EØS-land står i § 5-24 a*

Nåværende tolvte og trettende strekpunkt blir trettende og nytt fjortende strekpunkt.

§ 6-3 første og andre ledd skal lyde:

Grunnstønad ytes til et medlem som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte, har nødvendige ekstrautgifter

- a) til drift av tekniske hjelpemidler
- b) til transport, herunder drift av medlemmets bil
- c) til hold av førerhund
- d) til teksttelefon og i særlige tilfeller til vanlig telefon
- e) ved bruk av proteser, støttebandasje o.l.
- f) på grunn av fordyret kosthold ved *nødvendig spesialdiett som er vitenskapelig dokumentert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis for den aktuelle diagnosen*
- g) som følge av slitasje på klær og *sengetøy*
- h) til hold av servicehund gitt med hjemmel i *forskrift*
Det kan gis grunnstønad på grunn av fordyret kosthold til personer med non-cøliaki glutenintoleranse.

Nåværende andre til fjerde ledd blir tredje til nytt femte ledd.

§ 8-22 andre ledd første punktum skal lyde:

Beløpet, med renter, kan *inndrives av Innkrevingssentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav* etter bestemmelsene i bidragsinnkrevingssloven.

§ 8-35 andre og tredje ledd skal lyde:

Sykepengegrunnlaget skal svare til den pensjonsgivende årsinntekten som beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av *den pensjonsgivende årsinntekten* som er fastsatt for de tre siste årene. *Den pensjonsgivende årsinntekten for det enkelte året skal reguleres i samsvar med grunnbeløpet på sykmeldingstidspunktet. Ved beregningen skal det for det enkelte året bare tas med en tredel av inntekten mellom seks og tolv ganger grunnbeløpet. Inntekt over tolv ganger grunnbeløpet tas ikke med.*

Dersom medlemmets arbeidssituasjon eller virksomhet er varig endret, og denne endringen medfører at den pensjonsgivende årsinntekten avviker mer enn 25 prosent fra den inntekten som er beregnet etter andre ledd, fastsettes sykepengegrunnlaget ved skjønn ut fra den pensjonsgivende årsinntekten som kan godtgjøres på sykmeldingstidspunktet. *Det gjelder også for et medlem som har blitt yrkesaktiv i løpet av de siste tre årene.*

§ 8-36 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) sykepenger med 75 prosent av sykepengegrunnlaget fra første sykedag,

§ 8-39 fjerde ledd skal lyde:

Sykepengene fra forsikringen ytes på grunnlag av den inntekten som *medlemmet har hatt som frilanser, fastsatt etter § 8-38 femte ledd.*

§ 8-48 andre ledd skal lyde:

Den som samtidig fyller vilkårene for sykepenger og for arbeidsavklaringspenger, har rett til den høyeste av ytelsene, jf. § 11-27 første ledd.

§ 8-49 tredje ledd skal lyde:

Til et medlem som mottar *tiltakspenger etter* forskrift 4. november 2013 nr. 1286 om tiltakspenger mv., og som fyller kravet til minste arbeidsinntekt i § 4-4, ytes det sykepenger fra og med dagen etter at tiltakspengene opphører.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 10 skal andre strekpunkt lyde:

- generelle vilkår står i §§ 10-3 og 10-4

§ 13-2 andre ledd første strekpunkt oppheves.

Sjette strekpunkt skal lyde:

- arbeidsavklaringspenger står i § 11-22

Nåværende andre til ellevte strekpunkt blir første til tiende strekpunkt.

§ 18-3 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Det samme gjelder barnepensjon etter unntaksbestemmelsene for flyktninger, og tilleggspensjon som etter § 18-5 andre ledd gis til foreldreløse barn på grunnlag av bestemmelsene for unge uføre i § 3-22 og § 12-3 tredje ledd.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 19 skal nytt sjette strekpunkt lyde:

- *overgang fra uføretrygd til alderspensjon for personer født i 1944 til 1953 står i § 19-9 a*

Nåværende sjette til syttende strekpunkt blir sjuende til attende strekpunkt.

«Alderspensjon» i siste strekpunkt endres til «alderspensjon».

Innholdsfortegnelsen i kapittel 20 skal lyde:

Bestemmelser om

- formål og virkeområde står i § 20-1
- alder står i § 20-2
- sammensetning av alderspensjon står i § 20-3
- pensjonsbeholdning står i § 20-4
- pensjonsopptjening på grunnlag av pensjonsgivende inntekt står i § 20-5
- pensjonsopptjening ved avtjening av førstegangstjeneste står i § 20-6
- pensjonsopptjening for dagpengemottakere står i § 20-7
- *pensjonsopptjening* for mottakere av uføretrygd står i § 20-7 a
- pensjonsopptjening ved omsorgsarbeid står i § 20-8
- garantipensjon står i §§ 20-9, 20-10 og 20-11
- levealdersjustering, nøytralt uttak og delingstall står i §§ 20-12 og 20-13
- uttak av alderspensjon står i § 20-14
- vilkår for uttak av alderspensjon før 67 år står i § 20-15
- omregning av pensjon ved endring i pensjonsgrad står i § 20-16
- omregning av pensjon ved opptjening mv. etter pensjonsuttak står i § 20-17
- regulering av pensjonsbeholdning og pensjoner står i § 20-18
- alderspensjon til årskullene 1954–1962 står i § 20-19
- gjenlevendetillegg til årskullene 1954–1957 ved uttak av alderspensjon til og med 2019 står i § 20-19 a
- garanti for opptjente rettigheter står i § 20-20
- pensjon opptjent før 1. januar 2010 står i § 20-21
- *alderspensjon* under institusjonsopphold og straffegjennomføring står i §§ 20-22 og 20-23

§ 20-7 første ledd skal lyde:

Et medlem som mottar dagpenger etter kapittel 4, får pensjonsopptjening på grunnlag av inntekt som omfattes av § 4-11 andre ledd.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 21 skal fjerde strekpunkt lyde:

- innhenting og utveksling av opplysninger mv. står i §§ 21-4 til 21-4 d

Siste strekpunkt skal lyde:

- forskrifter står i § 21-17

§ 21-10 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om at underretning om vedtak ikke behøver å gis når vedtaket gjelder stans av dagpenger under arbeidsløshet etter kapittel 4 eller arbeidsavklaringspenger *etter kapittel 11* eller tilleggsstønader etter *kapittel 11 A* av grunner som er åpenbart kjent for medlemmet, og det er gitt forhåndsorientering om at retten til ytelsen bortfaller i slike tilfeller, eller om vedtak i etteroppgjør for uføretrygd etter kapittel 12 når vedkommende ikke har innsigelser til varselet om etteroppgjøret.

§ 21-12 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Slike vedtak kan påklages etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI til nærmeste overordnede organ eller til det organ som Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer eller til Nasjonalt *klageorgan* for helsetjenester.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 22 skal åttende strekpunkt lyde:

- utbetaling til *Nav-kontor* o.a. står i § 22-6

Kommaet i første, tiende og trettende strekpunkt fjernes, samt punktumet etter siste strekpunkt.

§ 22-2 andre ledd første punktum skal lyde:

Departementet gir forskrifter om direkte oppgjør og om adgang for *Arbeids- og velferdsetaten* og Helsedirektoratet til å nekte direkte oppgjør.

§ 22-7 andre punktum skal lyde:

Utbetaling av ytelsen kan i tilfelle utsettes i opptil tre uker, med mindre annet følger av lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 28 og forskrift gitt i medhold av denne bestemmelsen.

§ 22-10 andre ledd bokstav c og d skal lyde:

- c) opplæringspenger ved kurs for et medlem med omsorg for et funksjonshemmet barn (§ 9-14)
- d) pleiepenger for pleie av barn og nærstående (§§ 9-10 til 9-13)

§ 22-10 fjerde ledd bokstav a og b skal lyde:

- a) stønad til *bedring av funksjonsevnen* (§§ 10-5 til 10-7)
- b) tilleggsstønader (*kapittel 11 A*)

§ 22-10 sjuende ledd andre punktum skal lyde:

Departementet gir forskrifter om utbetaling og kontroll av dagpenger under arbeidsløshet *etter kapittel 4* og *arbeidsavklaringspenger* etter kapittel 11.

§ 22-12 andre ledd fjerde punktum skal lyde:

Uføretrygd til en person som i en periode ikke har hatt

utbetalingsrett etter § 12-10 tredje ledd, utbetales fra og med den måneden den pensjonsgivende inntekten blir redusert.

§ 22-13 fjerde ledd bokstav b skal lyde:

- b) Overgangsstønad til enslig mor gis for tidsrommet før fødselen dersom kravet blir satt fram innen tre måneder etter barnets fødsel, se § 15-8 *første ledd tredje punktum*.

§ 22-14 femte ledd første punktum skal lyde:

Trekk etter § 12-14, § 22-15 *åttende* ledd eller § 22-15 *a sjette* ledd eller avregning etter § 22-16 avbryter foreldelse.

I innholdsfortegnelsen i kapittel 23 skal tiende strekpunkt lyde:

- *folketrygdens midler* står i § 23-11

Kommaene etter første til niende strekpunkt og punktumet etter tiende strekpunkt fjernes.

§ 23-10 tredje ledd skal lyde:

Tilskottet skal minst dekke utgiftene til ytelsene *etter §§ 3-22, 7-2 andre ledd, 10-6, 12-13 tredje ledd, 14-17 og 17-9* og kapitlene 6, 15 og 16 i denne loven, til tilbakebetaling etter barnelova § 80 og til bidragsforskott etter forskotteringsloven i den utstrekning utgiftene ikke blir dekket ved refusjon fra de bidragspliktige.

Innholdsfortegnelsen i kapittel 25 skal lyde:

Bestemmelser om

- arbeidsgiverregisteret og arbeidstakerregisteret står i § 25-1
- arbeidsgiverens plikt til å føre statistikk over sykefravær, utarbeide oppfølgingsplan og gjennomføre dialogmøte står i § 25-2
- gebyr og tvangsmulkt står i § 25-3
- særskilt meldeplikt for samboere står i § 25-4
- behandleres plikt til å delta i samarbeidsmøter står i § 25-5
- *tap av retten til å praktisere for trygdens regning* står i §§ 25-6 og 25-7
- *formell advarsel* står i § 25-7 a
- tilbakekreving av utlånte dokumenter står i § 25-8
- Arbeids- og velferdsetatens opplysningsplikt om forventet arbeidsinntekt står i § 25-9
- *arbeidsgivers opplysningsplikt* står i § 25-10
- opplysningsplikt overfor barnevernstjenesten står i § 25-11
- straff for å gi uriktige opplysninger og for ikke å gi nødvendige opplysninger står i § 25-12
- forsøksvirksomhet står i § 25-13
- forholdet til framtidig lovgivning står i § 25-14

- forskrifter står i § 25-15
- *unntak* fra loven ved krise i freds- og krigstid står i § 25-17

§ 25-13 andre ledd andre punktum oppheves.

XIII

I lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkeds-tjenester skal § 8 første ledd tredje punktum lyde:

Melding skal også gis ved masseoppsigelser eller per-mitteringer av arbeidstakere som omfattes av *statsan-satteloven*.

XIV

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. skal § 14-9 sjette ledd andre punktum lyde:

Ved beregning av ansettelsestid etter *første* punktum skal det ikke gjøres fradrag for arbeidstakers fravær.

XV

I lov 16. juni 2006 nr. 20 om arbeids- og velferdsforvalt-ningen skal § 7 andre ledd andre punktum oppheves.

XVI

I lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i ar-beids- og velferdsforvaltningen gjøres følgende endringer:

§ 25 andre ledd skal lyde:

Folketrygdens refusjonsrett etter *forskotteringslo-ven § 10* har fortrinnsrett overfor kommunens refus-jonsrett etter første ledd.

§ 29 skal lyde:

§ 29. *Kvalifiseringsprogram*

Kvalifiseringsprogram gjelder for personer mellom 18 og 67 år med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsev-ne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopp-hold etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven.

Rett til kvalifiseringsprogram forutsetter at søkeren har gjennomgått en *arbeidsevnevurdering* og at tett og koordinert bistand gjennom deltakelse i programmet vurderes som hensiktsmessig og nødvendig for å styrke vedkommendes mulighet for deltakelse i *arbeidslivet*.

Kommunen er ikke forpliktet til å innvilge program dersom det på grunn av forhold ved søkeren vil være ufor-holdsmessig byrdefullt å tilby et program.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om retten til kvalifiseringsprogram og om bruken av *ar-beidsevnevurderinger*.

§ 30 skal lyde:

§ 30. *Kvalifiseringsprogrammets innhold*

Innholdet i kvalifiseringsprogrammet skal tilpasses den enkeltes behov og forutsetninger. Den vesentlige delen av programmet skal bestå av tiltak som direkte for-ventes å styrke deltakers muligheter for overgang til ar-beid etter endt program. Programmet kan også inneholde tiltak som kan være med på å støtte opp under og forbe-rede overgang til arbeid. Det kan settes av tid til aktivite-ter som bedrer deltakers helse.

Programmet skal være helårig og på full tid. *Inntil* 50 prosent stilling eller gjennomføring av læretid kan kom-bineres med fortsatt deltakelse i kvalifiseringsprogram-met. Summen av inntektsgivende arbeid og andre akti-viteter innenfor programmet skal minst utgjøre full tid.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om programmets innhold.

§ 32 skal lyde:

§ 32. *Programmets varighet*

Kvalifiseringsprogrammet gis så lenge deltakeren oppfyller vilkårene i § 29, men ikke lenger enn to år. Når særlige grunner tilsier det, kan programmet forlenges med inntil ett år. Godkjent permisjon og opphold etter vedtak om avbrudd, jf. § 34 første ledd, regnes ikke med i pro-grammets varighet.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere re-gler om varigheten av kvalifiseringsprogrammet.

§ 34 skal lyde:

§ 34. *Avbrudd i og avslutning av program*

Kommunen kan avbryte programmet for en periode eller avslutte programmet dersom det er saklig begrunnet i forhold ved deltakeren. Programmet skal avsluttes når det er sannsynlig at deltakeren ikke vil gjenoppta delta-kelsen i programmet. Kommunen skal også avslutte pro-grammet dersom det har vært avbrutt i ett år.

Programmet kan ikke avsluttes på grunn av fravær knyttet til ordinært arbeid, fødsel eller adopsjon det første året etter fraværets start.

§ 35 første ledd skal lyde:

For den tiden en person deltar i kvalifiseringspro-gram, har vedkommende rett til kvalifiseringsstønad. En person har ikke rett til kvalifiseringsstønad i perioden programmet er avbrutt etter § 34 første ledd.

§ 36 skal lyde:

§ 36. *Reduksjon i kvalifiseringsstønad ved fravær*

Ved fravær reduseres kvalifiseringsstønaden tilsva-rende. Det gjelder ikke ved fravær som skyldes sykdom el-ler andre tvingende velferdsgrunner, og som det er gitt til-latelse til.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om når det kan gis tillatelse til fravær med stønad etter første ledd annet punktum.

§ 37 skal lyde:

§ 37. *Samordning mellom kvalifiseringsstønad og arbeidsinntekt mv.*

I den utstrekning en deltaker i kvalifiseringsprogram har inntektsgivende arbeid eller lærlingelønn, reduseres stønaden inkludert barnetillegg tilsvarende, beregnet i forhold til antall timer med inntektsgivende arbeid eller gjennomføring av læretid. Stønaden reduseres ikke på grunn av mottatte barnebidrag.

§ 38 andre ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir andre ledd.

XVII

I lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer § 9-1 andre ledd og § 9-2 første ledd bokstav a skal henvisningen til «lov 6. desember 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter» endres til «lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter».

XVIII

I lov 27. januar 2012 nr. 9 om arbeidstvister § 58 første, fjerde og femte ledd skal «Høyesteretts ankeutvalg» erstattes av «Høyesterett».

XIX

I lov 6. juni 2014 nr. 19 om stans i utbetalinga av offentlege ytingar og barnebidrag når ein av foreldra har bortført eit barn til utlandet skal § 8 lyde:

§ 8. *Innhenting av opplysningar i saker om å halde tilbake ytingar og barnebidrag*

Ved handsaminga av saker etter § 7 kan organet som skal treffe avgjerda, krevje opplysningar frå instansar og personar som er nemnde i folketrygdloven § 21-4 første leddet. Det er eit vilkår at opplysningane er naudsynte for avgjerda.

Ein kan til vanleg berre hente inn opplysningar om

- namn, adresse, *fødselsdato*, slektskap og sivilstatus,
- staden der barnet og bortføraren oppheld seg og tilhøva som dei lever under,
- den fysiske og psykiske helsa til barnet og bortføraren og særlege behov og utgifter knytte til helsetilstanden deira,
- bortføraren si inntekt og økonomi medan bortføringa varar, og
- tilhøva mellom foreldra og barnet.

Ein kan berre hente inn opplysningane som er nemnde i andre leddet bokstavane b, c og e dersom ein ikkje kan skaffe opplysningane på anna vis.

Organ som tek del i handsaminga av ei barnebortføringssak, skal gje opplysningar etter paragrafen her av eige tiltak.

Dei som skal gje opplysningar etter paragrafen her, skal gjere dette utan hinder av teieplikt og utan godtgjersle.

XX

I lov 5. april 2017 nr. 15 om endringer i folketrygdloven (endret fastsetting av grunnlaget for sykepengar, foreldrepengar og pleiepengar mv.) skal § 8-38 femte ledd lyde:

Sykepengegrunnlaget for frilansere fastsettes etter reglene i § 8-28 første, andre og tredje ledd bokstav a og b, § 8-29 og § 8-30 første til tredje ledd.

XXI

- Endringen i folketrygdloven § 6-3 trer i kraft 1. mars 2019.
- Endringene i folketrygdloven §§ 4-4, 4-11 og 4-15 første ledd trer i kraft 1. juli 2019.
- De øvrige endringene trer i kraft 1. januar 2019.

Presidenten: Det voteres over X.

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 50 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.12.28)

Presidenten: Det voteres over XXI punkt 1.

Arbeiderpartiet har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 68 mot 27 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.13.03)

Presidenten: Det voteres over I–IX, XI–XX samt XXI punkt 2 og 3.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende vedtak til

I o v

om endringer i rettsgebyrloven (justering av gebyrer)

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd første punktum skal lyde:

For behandling av en sak ved forliksrådet *betales 1,15 ganger* rettsgebyret selv om forliksklagen senere blir trukket tilbake eller avvist.

§ 14 annet, tredje og nye fjerde til niende ledd skal lyde:

Ved begjæring om tvangssalg etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8 betales 1,25 ganger rettsgebyret og i tillegg 2,2 ganger rettsgebyret når beslutning om å gjennomføre tvangssalget blir truffet.

Ved begjæring om tilbakelevering etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 9 betales 1,25 ganger rettsgebyret og i tillegg 2,2 ganger rettsgebyret når tilbakeleveringen blir gjennomført.

Ved begjæring om tvangsdekning etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 10 betales 2,1 ganger rettsgebyret og i tillegg rettsgebyret når tvangsdekning blir gjennomført.

Ved begjæring om tvangsdekning etter tvangsfullbyrdelsesloven kapitlene 11 og 12 betales 1,1 ganger rettsgebyret og i tillegg 6,3 ganger rettsgebyret når beslutning om å gjennomføre tvangsdekningen blir truffet.

Ved begjæring til tingretten om tvangsfullbyrdelse etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13 betales 2,1 ganger rettsgebyret og 2 ganger rettsgebyret når tvangsfullbyrdelse blir gjennomført.

Ved begjæring til namsmannen om utlevering etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13 betales 1,2 ganger rettsgebyret. Ved begjæring til namsmannen om fravikelse etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13 betales 1,25 ganger rettsgebyret og i tillegg 1,35 ganger rettsgebyret når tvangsfullbyrdelse blir gjennomført.

For begjæring om annen tvangsfullbyrdelse enn nevnt i første til syvende ledd betales 2,1 ganger rettsgebyret.

Gebyret etter første til åttende ledd skal betales selv om begjæringen senere blir trukket tilbake eller avvist.

Nåværende fjerde til sjetten ledd blir nye tiende til tolvte ledd.

§ 16 første ledd nr. 1 skal lyde:

For konkursbo som åpnes av tingretten betales 25 ganger rettsgebyret. For dødsbo som åpnes av tingretten betales 18 ganger rettsgebyret, eventuelt gebyr etter § 18 tredje ledd. For felleseiebo som åpnes av tingretten betales 10,5 ganger rettsgebyret, eventuelt gebyr etter § 18 tredje ledd. For tvangsavvikling etter aksjeloven § 16-14, jf. § 16-18, allmennaksjeloven § 16-14, jf. § 16-18 og samvirkelova § 140, jf. § 144 som åpnes av tingretten betales 3,2 ganger rettsgebyret.

§ 17 første ledd skal lyde:

Overtas et bo til privat skifte utenfor tingretten uten at det er holdt registreringsforretning eller skiftesamling i boet, betales ikke gebyr etter § 16 nr. 1. Er Proklama innrykket betales likevel 2,2 ganger rettsgebyret. Dersom begjæring om *gjeldsforhandling* blir avslått av retten eller trukket tilbake, betales 3 ganger rettsgebyret. Dersom begjæring om *konkursbehandling* blir avslått av retten eller trukket tilbake, betales 1,5 ganger rettsgebyret. En arbeidstaker som på grunn av manglende utbetaling av lønn mv. har begjært konkurs åpnet hos sin arbeidsgiver, er fritatt for gebyrplikten. Retten kan likevel illegge 3 ganger rettsgebyret når den finner at arbeidstakeren har fremsatt en konkursbegjæring i den hensikt å skade arbeidsgiver, eller når begjæringen for øvrig er uten saklig grunn.

§ 18 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Blir et tvangsavviklingsbo innstilt eller tilbakelevert loddeierne, betales 2,9 ganger rettsgebyret.

§ 18 tredje ledd skal lyde:

Har det i et bo vært oppnevnt bobestyrer etter skifteloven § 16 annet ledd eller § 91 første ledd, betales halvparten av fullt gebyr såfremt oppnevningen ikke er blitt tilbakekalt etter samme lovs § 91e.

§ 20 første ledd skal lyde:

For begjæring fra loddeier om utferdigelse av proklama i medhold av skifteloven § 70 annet ledd betales 2,2 ganger rettsgebyret. Tas boet senere under behandling av tingretten, reduseres gebyret for bobehandlingen med 2,2 ganger rettsgebyret.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2019.

Presidenten: Det voteres over I, § 7 første ledd første punktum.

Rødt har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 91 stemmer mot 1 stemme.

(Voteringsutskrift kl. 21.13.50)

Presidenten: Det voteres over resten av I samt II.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli satt opp til andre gangs behandling i et senere møte i Stortinget.

Votering i sakene nr. 9–14

Presidenten: Sakene nr. 9–14 er andre gangs behandling av lovsaker og gjelder lovvedtakene 12 til og med 17.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning, og Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Sak nr. 15 [21:14:35]

Referat

1. (127) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i folketrygdloven (tredeling av foreldrepengeperioden ved 80 prosent uttak) (Lovvedtak 9 (2018–2019))
 2. lov om endringer i spesialisthelsetjenesteloven (godkjenning av virksomheter og helsetjenester) (Lovvedtak 7 (2018–2019)) – er sanksjonert under 7. desember 2018
 Enst.: Vedlegges protokollen.
2. (128) Representantforslag fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes om økonomisk åpenhet om Stortingets tilskudd til partigruppene (Dokument 8:59 S (2018–2019))
 Enst.: Sendes Stortingets presidentskap.
3. (129) Vern av Øystesevassdraget (Prop. 35 S (2018–2019))
 Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
4. (130) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlege frivilligheitspolitikken (Meld. St. 10 (2018–2019))
 Enst.: Sendes familie- og kulturkomiteen.
5. (131) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ole André Myhrvold, Åslaug Sem-Jacobsen, Marit Knutsdatter Strand, Bengt Fasteraune og Kjersti Toppe om å stoppe nedbygging av sengeplasser og øke døgnkapasiteten i psykisk helsevern (Dokument 8:60 S (2018–2019))
 Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
6. (132) Endringer i eigarseksjonslova mv. (korttidsutleige, skjerpa ervervsavgrensing og eigarskiftegebyr) (Prop. 36 L (2018–2019))
 Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.

Presidenten: Dermed er sakene på dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 21.15.

